

Sammanträde med Kommunfullmäktige

Plats Sessionssalen, Centrumhuset

Tid onsdag 19 juni 2024 kl. 16:00

Ärenden

Inledning

1	Upprop	
2	Justeringsammanträde	
3	Allmänhetens frågestund	2024/95

Informationsärenden

4	Information från kommunstyrelse, nämnder och bolag	2024/22
5	Kommundirektören informerar	2024/4

Beslutsärenden

6	Ekonomisk uppföljning tertial 1 - Kommunen	2024/155
7	Budget 2025 och flerårsplan 2026-2027	2024/70
8	Revisionsberättelse och granskningsrapporter för år 2023	2024/43
9	Avveckling av OB-omsorgen	2024/160
10	Affärsplan NSVA 2025-2027	2024/134
11	Bjuvs förtida utträde ur Söderåsens miljöförbund	2021/221

Håkan Abrahamsson
Ordförande

Cecilia Andersson
Sekreterare

From: Emelie Dockenfelt
Sent: 11 jun 2024 03:22:09 +02:00
To: Cecilia Andersson
Cc:
Subject: Allmänhetens frågestund KF 19/6

Varning: Det här e-postmeddelandet kommer från en extern organisation. Klicka inte på länkar eller öppna bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att innehållet är säkert.

Hej Cecilia!

Har följande fråga till majoritetspartierna inkl kommunfullmäktiges ordförande Håkan Abrahamsson. Obs! Tacksam om du vill bekräfta att du har emottagit mailet, Cecilia.

Jag önskar enskilda svar i talarstolen från följande:

Håkan Abrahamsson (M)

Ronny Nilsson (S)

Göran Långström (PF)

Marie Gärdby (C)

Karin Johansson (KD)

Om någon eller några av ovanstående namn ej tjänstgör den 19/6, får annan/andra representanter från de olika partierna i majoriteten svara på frågan.

Frågan lyder till samtliga ovan:

1. Varför kunde inte du bifalla att ändra dagordningen på kommunfullmäktige den 29/5? Hur motiverar du detta?

Flera barn och vårdnadshavare hade tagit sig från Oderljunga med omnejd, som har barn på Oderljunga skola samt barn på Pärkans förskola.

Flera barnfamiljer fick tyvärr avlägsna sig innan Oderljunga skola & fritidshem började avhandlas, pga små och trötta barn.

2. Var det planen att hoppas att så många som möjligt skulle avlägsna sig så att du skulle slippa att se barnen och vårdnadshavarna när beslutet skulle verkställas?

3. Är inte detta att sjunka så lågt som man kan som politiker & dra ut på lidandet för de vårdnadshavare och barn som önskade ett besked om Oderljunga skolas & fritidshems framtid på kommunfullmäktige?

Tillägsfråga till Kommunfullmäktiges ordförande Håkan Abrahamsson (M) och kommunstyrelsen ordförande Ronny Nilsson (S) (OBS! Även enskilda svar här i talarstolen tack från båda parterna).

En vårdnadshavare från Oderljunga skola frågade Ronny Nilsson Lördagen den 1/6 på torget i Perstorp i samband med valkampanj om punkten som berörde nedläggningen av Oderljunga skola & fritidshem kunde tidigareläggas, till förmån för de barn och vårdnadshavare som var på plats. Svaret från Ronny Nilsson blev följande:

”Att det inte var omöjligt att ändra, bara att förslaget skulle komma från någon ledamot i kommunfullmäktige”. Likaså hänvisades vårdnadshavaren att kontakta kommunfullmäktiges ordförande Håkan Abrahamsson om detta.

När samma vårdnadshavare sedermera ringer upp kommunfullmäktiges ordförande Håkan Abrahamsson för att ställa samma fråga om dagordningen, så svarar Håkan Abrahamsson ungefär samma svar som Ronny Nilsson, dvs:

”Att det inte var omöjligt att ändra, bara att förslaget skulle komma från någon ledamot i kommunfullmäktige”.

4. Ronny, hur motiverar du att inte att bifalla att flytta upp punkten Oderljunga skola & fritidshem, när du har uttalat dig den 1/6 till en vårdnadshavare om att det citat ”inte var en omöjlighet” och sedermera hänvisar till Håkan Abrahamsson?

Likaså kunde du i egenskap som ledamot i kommunfullmäktige ha föreslagit vid mötets öppnande den 29/5 att föreslå att tidigarelägga förslaget om Oderljunga skola & fritidshem. Varför gjorde du inte det?

5. Håkan, du fick samtal av en vårdnadshavare (efter att vårdnadshavaren hade blivit hänvisad till dig från Ronny Nilsson).

Du gav samma svar som Ronny som löd: ”Att det inte var omöjligt att ändra, bara att förslaget skulle komma från någon ledamot i kommunfullmäktige”.

Du är ju kommunfullmäktiges ordförande och kan således själv föreslå att ändra dagordningen. Istället var det oppositionsrådet Lotta Wendt (ViP) som tog sig an rollen att be om att få tidigarelägga punkten till förmån av de barn och vårdnadshavare som var på plats.

Vad har du för förklaring och kommentar på det?
Hälsningar Emelie Dockenfelt

From: mattias nilsson
Sent: 2024-06-13 07:38:54
To: Cecilia Andersson
Subject: Allmänhetens frågestund

Du får inte e-post ofta från mattias83@yahoo.se. [Se varför det här är viktigt.](#)

Varning: Det här e-postmeddelandet kommer från en extern organisation. Klicka inte på länkar eller öppna bilagor om du inte känner igen avsändaren och vet att innehållet är säkert.

Hej Cecilia.

Jag har frågor om Oderljunga skola riktad till en representant ur varje parti i majoriteten (tjänstgörande i KF alternativt valfri representant ur varje parti i majoriteten) som jag vill ha svar på uppe i talarstolen, frågorna kommer nedan förutom fråga 4 den är till Centerns representant:

- 1, Vad händer med skolan nu? Är den öppen för uthyrning/försäljningen?
- 2, Varför beaktade ni inte oppositionens budget förslag? Och hur mycket mer sparade ni genom att få igenom er budget?
- 3, Vad fanns det för andra förslag på besparingar?
- 4, Vad ska cykelvägen till Bälinge vara bra för när skolan läggs ned?
- 5, Varför får skolan inte filmas nu? När den fick respit filmades skolan och barn utan min vetskap!

Vet att jag lämnar in frågorna lite sent så hinns det inte med nu så får det vara till Augusti

Mvh

Mattias Nilsson Perstorp

[Yahoo Mail: Search, organise, conquer](#)

KS

Cecilia Andersson, Kommunsekreterare
cecilia.andersson2@perstorp.se, 0435-39114

Kommunfullmäktige

Information från kommunstyrelse, nämnder och bolag

Sammanfattning

Ordförandena för kommunens nämnder, styrelser och bolag informerar kortfattat om aktuell verksamhet inom sina ansvarsområden.

Ärendet

Information ges vid samtliga fullmäktigesammanträden under året från hälften av ordförandena vid varje tillfälle.

Socialnämnden, byggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, överförmyndarnämnden, revisionen, Perstorp Näringslivs AB och Perstorps Bostäder AB informerar vid följande tillfällen:

29 maj, 28 augusti, 23 oktober och 18 december

Kommunstyrelsen, räddningsnämnden, barn- och utbildningsnämnden, valnämnden och Perstorps Fjärrvärme AB informerar vid följande tillfällen:

24 april, 19 juni, 25 september och 27 november

Ovanstående tider kan komma att ändras

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar,

att notera informationen

Elin Ask

Kommundirektör
Perstorps kommun

Cecilia Andersson

Kommunsekreterare
Perstorps kommun

Kommunstyrelsen

§ 97

Ekonomisk uppföljning tertial 1 - Kommunen

2024/155

Sammanfattning

Utfallet för perioden uppgår till ett underskott på 3,4 mnkr. Prognostiserat utfall på helåret redovisas till ett underskott om 15,5 mkr. Utfallet för perioden och prognostiserat belopp beror till stor del på det ansträngda ekonomiska läget inom socialförvaltningen.

Den finansiella sidan påverkas av den negativa befolkningsutvecklingen i form av minskade skatteintäkter. Den senaste skatteprognosen indikerade en något förbättrad slutavräkning än vad som prognostiserats i februari. Även pensionsprognosen visar på en förbättring avseende den avgiftsbestämda delen.

Kommunstyrelsens förslag till beslut,

Kommunfullmäktige beslutar,

att särskilt notera de omfattande besparingsåtgärderna som redan har beslutats om för en budget i balans, samt

att i övrigt notera redovisningen.

KS

Karoline Karlsson, Ekonomichef
karoline.karlsson@perstorp.se, 0435-394 29

Kommunfullmäktige

Ekonomisk uppföljning tertial 1 kommunen

Sammanfattning

Utfallet för perioden uppgår till ett underskott på 3,4 mnkr. Prognostiserat utfall på helåret redovisas till ett underskott om 15,5 mkr. Utfallet för perioden och prognostiserat belopp beror till stor del på det ansträngda ekonomiska läget inom socialförvaltningen.

Den finansiella sidan påverkas av den negativa befolkningsutvecklingen i form av minskade skatteintäkter. Den senaste skatteprognosen indikerade en något förbättrad slutavräkning än vad som prognostiserats i februari. Även pensionsprognosen visar på en förbättring avseende den avgiftsbestämda delen.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar,

att notera redovisningen.

Elin Ask

Kommundirektör
Perstorps kommun

Karoline Karlsson

Ekonomichef
Perstorps kommun

Delårsrapport 240101-240430

Perstorps kommun

Innehållsförteckning

1	Förvaltningsberättelse	3
1.1	<i>Viktiga förhållande för resultat och ställning.....</i>	<i>3</i>
1.1.1	Omvärldsrisker	3
1.1.2	Verksamhetsrisk.....	4
1.1.3	Finansiell risk.....	4
1.2	<i>Händelser av väsentlig betydelse.....</i>	<i>5</i>
1.3	<i>Ekonomisk ställning</i>	<i>6</i>
1.3.1	Resultat prognos	7
1.3.2	Investeringar prognos.....	7
2	Finansiella rapporter	10
2.1	<i>Resultaträkning, prognos.....</i>	<i>10</i>
2.2	<i>Balansräkning, prognos.....</i>	<i>11</i>

1 Förvaltningsberättelse

1.1 Viktiga förhållande för resultat och ställning

Den 1 februari inrättades en kanslienhet på kommunledningsförvaltningen där kommunens nämndsekreterare och administratör samlas i en gemensam kanslifunktion. Bedömningen är att detta kommer att effektivisera och stärka kommunens administrativa arbete. Det kommer också att förbättra samordningen, öka enhetligheten och minska sårbarheten inom nämndadministrationen. Detta är således ett viktigt steg i att stärka kommunens organisation och säkerställa att det levereras en god service till kommuninvånarna.

Socialförvaltningen förbereder sig för den nya socialtjänstlagen som väntas träda i kraft i juli 2025. Före sommaren 2024 ska regeringen presentera sitt förslag på hur lagen ska se ut. Redan inom kort kommer förvaltningen att ha en mottagningstelefon för att invånare lätt ska kunna få vägledning och stöd. Detta är i linje med nya socialtjänstlagen och det som kallas "första linjens socialtjänst".

1.1.1 Omvärldsrisker

I ekonomirapporten som SKR släppte i början på maj noteras att kommunernas ekonomi kommer att försvagas ordentligt under året jämfört med 2023. År 2024 är andra året i rad då kommuner och regioner påverkas av reallt urholkade skatteintäkter.

De flesta kommuner och regioner är vana vid att befolkningen ökar. Det har lett till snabbt ökande skatteintäkter. Redan under pandemin märktes en svagare befolkningsutveckling, som många räknade med var tillfällig. Vid 2023 års slut visade det sig att fertiliteten blev den lägsta sedan den började mätas i Sverige 1749. Detta kombinerat med relativt låg invandring och att Skatteverket rensat i sina register gjorde att 193 av Sveriges kommuner minskade sitt invånarantal 2023 och däribland Perstorp som minskade med 104 personer.

Jämfört med den befolkningsframskrivning SCB gjorde 2023 är befolkningstillväxten i årets prognos mer än halverad de närmaste tio åren. Antalet barn och unga beräknas minska med 200 000 fram till år 2033. Det kommer alltså inte bara att bli lägre skatteintäkter än många räknat med utan det innebär också betydligt mindre behov av förskola, skola, barnomsorg framgent. Samtidigt sker en ökning av antalet personer över 80 år i stort sett i samma takt som i tidigare prognoser visat. Förändringen innebär att resurser kommande år måste ställas om från verksamheter riktade mot barn och unga till verksamheter riktade mot äldre.

En nedgång i inflationen har skett och sker och flera av världens ekonomier stabiliseras nära inflationsmålen. Den lägre inflationstakten i år har bidragit till att Riksbanken redan i maj innevarande år har sänkt styrräntan och ytterligare tre räntesänkningar väntas ske under året.

I år blir löneökningstakten högre än inflationen, något som får hushållens reallöner att öka. Reallöneökningen tillsammans med sänkta räntor bidrar till en högre konsumtion för hushållen.

Många arbetsgivare har behållit den fasta personalen så länge som möjligt, till skillnad från vid tidigare konjunkturedgångar. Helårsgenomsnittet för antalet sysselsatta blev därför högre 2023 än 2022, trots en minskning av antalet tillfälligt anställda under andra halvåret 2023. I år väntas företagen inte kunna behålla sin befintliga personalstyrka, utan varsel kommer ske och antalet sysselsatta kommer att minska. Arbetslösheten

prognostiseras därmed stiga till 8,5 procent som årsgenomsnitt för riket.

En annan stor utmaning i hanteringen av ekonomin är avsaknaden av regeringsbesked om statsbidragens nivå för 2024. Det kan göra att kommuner och regioner avvaktar med att vidta nödvändiga åtgärder i tron eller förhoppningen om tillskott i höstens budgetproposition.

Även Perstorp, såsom många andra kommuner, befinner sig i ett ansträngt ekonomiskt läge. Detta har medfört att kommunen vidtagit besparingsåtgärder för att få en budget i balans.

1.1.2 Verksamhetsrisk

Perstorps kommuns löneökningstakt har under de senare åren legat i nederkant jämfört med andra kommuner inom Familjen Helsingborg. Under år 2023 var kommunens löneökningar lägst. Det finns en risk att löneökningstakten spiller över på kommunens förmåga att kunna rekrytera och behålla medarbetare vilket innebär en risk för verksamhetens bemanning.

Svårigheterna med att bemanna delar av organisationen med rätt kompetens är en verksamhetsrisk. Stora delar av verksamheterna inom vård och omsorg ska bemannas av grupper som i dag är svåra att rekrytera. De ökade kraven gällande kompetens gör att denna risk ytterligare förstärks. Vård och omsorg är inte den enda delen av kommunens verksamheter som utmanas av svårigheten att rekrytera rätt kompetens. Utmaningen finns även inom skolan, köken, barnomsorgen, socialtjänst och handläggargfunktioner. För att möta utmaningen har kommunen ansökt och fått beviljat EU-medel genom Svenska ESF-rådet. Detta är en satsning som innebär att samtliga medarbetare i kommunen ska få möjlighet till kompetensutveckling inom bland annat digitala verktyg, tvärssektoriella frågor rörande social hållbarhet samt styrning och analys.

Det finns förslag på att kommunen ska minska sitt fastighetsunderhåll. Ett minskat fastighetsunderhåll kan leda till försämrade byggnader/lokaler, vilket utgör en verksamhetsrisk.

1.1.3 Finansiell risk

Den av fullmäktige beslutade finanspolicyn innehåller mål och riktlinjer för den finansiella hanteringen inom Perstorps kommunkoncern, såsom likviditetsförvaltning, finansiering och hantering avseende pensionsförpliktelser.

Kommunen och den kommunala koncernen är exponerad för framför allt följande finansiella risker: ränterisk, borgensåtagande och pensionsförpliktelser.

Kommunens tillfälliga likvidöverskott är fortsatt placerat i depå för att ta del av ränta på kapitalet till god avkastning.

1.1.3.1 Ränterisk

Kommunkoncernen har under 2021-2026 betydande investeringsposter vilka tillsammans med ökade räntenivåer bidragit till ökade finansiella kostnader. Merparten av lånen löper idag med fast ränta men de tre senast tecknade lånen löper med rörlig ränta. De nya lån som tas upp kommer att ha högre räntenivåer än de senaste årens nivåer men det finns en förhoppning om att räntan kommer att gå ned, vilket redan skett med start i maj. Fler räntesänkningar väntas under året.

De räntenivåer som gäller nu är historiskt sett relativt normala men vi och omvärlden har "vant" oss vid lägre räntenivåer de senaste åren, varför räntan ändå kan upplevas

som hög. En viss räntemarginal beräknas i budgetsammanhang för att parera volatiliteten i marknaden. För tertialet ses en kostnadsökning för räntekostnader i utfallet.

1.2 Händelser av väsentlig betydelse

Året har inletts med stora ekonomiska utmaningar som får effekt på samtliga verksamheter. Ett prognostiserat underskott på 22 mnkr samt en budgetavvikelse på 27,6 mkr redovisades i samband med den ekonomiska uppföljningen för februari. Med anledning av detta gavs samtliga nämnder i uppdrag att ta fram förslag på besparingsåtgärder för att uppnå en budget i balans. Beslut kring besparingsförslag kommer att tas på nämndssammanträdena i maj.

Den 1 februari 2024 inrättades en ny kanslienhet med placering under kommunstyrelsen i den gemensamma förvaltningen. Enheten består av kommunens nämndsekreterare och administratör som samlats i en gemensam kanslifunktion.

Den 1 mars var det projektstart för det EU-finansierade projektet "Digga Perstorps personal" som har fokus på kompetensutveckling för samtliga medarbetare i kommunen. Projektledare och processledare har rekryterats och är på plats. Självskattningsenkät har även skickats ut till kommunens medarbetare för att de ska skatta sina kunskaper inom olika områden. Detta för att hitta passande utbildningar som är kompetenshöjande för den enskilda medarbetaren.

I säkerhets- och beredskapsarbetet pågår förberedelse för krisberedskap med anledning av EU-valet den 9 juni.

En betydande satsning har gjorts på att förnya menyerna för förskolor och skolor för att kunna hantera eventuella prishöjningar och möta verksamheternas behov. Under första tertialet har också ansvaret för förskolans matbudget överförs till kostenheten. Detta har möjliggjort centraliserade inköp och minskat behovet av stora lager. Kostenheten har även omvandlat köket på Pärkans förskola till ett mottagningskök.

Kostenheten har på socialförvaltningens uppdrag levererat kyld mat till hemtjänstens brukare sedan maj 2023. Konceptet har nu utvecklats och från den 1 april 2024 har verksamhetsservice även övertagit distributionen av maten.

Socialförvaltningen har haft stort fokus på det ekonomiska läge som förvaltningen befinner sig i där det finns stora utmaningar med att få en budget i balans. En handlingsplan är framtagen med besparingar uppgående till 13.5 mnkr innevarande år. Handlingsplanen kan vara föränderlig utefter vad som sker i verksamheterna. Vissa åtgärder kanske inte längre går att genomföra och vissa nya åtgärder kan tillkomma. Förvaltningen arbetar för att effektivisera verksamheten med bibehållen kvalitet.

En schemastrateg är anställd från april månad och denna funktion ser nu över samtliga scheman inom vård och omsorg för att säkerställa att de personella resurserna används optimalt utifrån både ett arbetsmiljö- och klientperspektiv. Vidare har den tillfälliga neddragningen med en chef inom vård och omsorg beslutats bli permanent.

För plan- och byggförvaltningen pågår ett arbete när det gäller migrering av kommunens kartsystem i samarbete med fem andra kommuner. Vidare pågår planuppdrag kring utveckling och utbyggnad av verksamhetsutbyggnad när det gäller industriparken samt utredning kring etablering av biogasanläggning.

Under första delen av år 2024 har antalet bränder och insatser i Perstorp återgått till det normala. År 2023 förekom flertalet anlagda bränder, men hittills har det inte skett några sådana under 2024. Under våren har heldagsövningar skett med alla tre jourgrupper inom räddningstjänst i beredskap. Även en styrkeledare har under våren genomgått en 9

veckor lång styrkeledarutbildningen hos MSB och därmed fått formell behörighet att agera som räddningsledare vid insats. Detta innebär också att bemanningen som jourhavande styrkeledare kan förstärkas.

Under tertiäl 1 har barn- och utbildningsnämnden tagit beslut om ny skolorganisation som kommer att införas i och med höstterminens start. Det innebär att Perstorps grundskolor kommer att organiseras i två rektorsområden; område f-3 och område 4-9. I samband med att en skolorganisation genomförs har nämnden även sett över och beslutat om en ny ledningsorganisation. I arbetet kring besparingsåtgärder har nämnden också fattat beslut om att avveckla förskolan Hattstugan. Minskade barnkullar framöver möjliggör en sådan förändring och barn kan placeras ut i kommunens övriga förskolor.

För biblioteket inom kultur och fritidsförvaltningen pågår förberedelser inför stundande EU-val och kommande renovering under sommaren. Fritidsgården har på torsdagar börjat med "tjejkvällar" för att locka fler tjejer till sin verksamhet. Kulturskolan fortsätter att kämpa med att fylla platserna till verksamhetens kurser. Förhoppningsvis innebär den nya fritidschecken att fler vill delta i kurser framöver.

Det tvärssektoriella arbetet är prioriterat inom kommunen och förvaltningarna samverkar med varandra inom flera olika områden. Nya initiativ med skolan har tagits genom att ha en socialekreterare på plats ett par dagar i veckan. Denna funktion ska arbeta nära elevhälsan, lärare och rektorer för att i ett tidigt skede fånga upp barn. Vård och omsorg har inlett ett samarbete med räddningstjänsten gällande individanpassat brandskydd där en projektplan ska tas fram innan året är slut för att sedan starta arbetet i början av 2025. Vård och omsorg har även initierat en samverkan med kostenheten gällande serviceinsatser och under maj månad kommer chefer från båda verksamheterna göra studiebesök i Klippan för att se hur de arbetar med frågan. Överförmyndarenheten och socialförvaltningen har initierat en samverkan där enhetschefer samt verksamhetschef och socialchef kontinuerligt träffas för att arbeta kring gemensamma huvudmän/klienter. Verksamheternas medarbetare kommer också att genomföra workshops tillsammans.

1.3 Ekonomisk ställning

Utfallet för perioden uppgår till ett underskott på 3,4 mnkr och prognostiserat utfall redovisas till ett underskott om 15,5 mkr.

Utfallet för perioden och prognostiserat belopp beror till stor del på det ansträngda ekonomiska läget inom socialförvaltningen. En handlingsplan är upprättad med åtgärder för att reducera underskottet. Timlönekostnaderna har inte minskat i den takt som beräknats i handlingsplanen och underskottet ökar i prognosen med 0,6 mkr. Vid sitt uppföljningsmöte med socialnämndens arbetsutskott den 24 juni 2024 kommer kommunstyrelsens arbetsutskott att påtala vikten av att timlönekostnaderna minskar.

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott till följd av vakanta tjänster som inte tillsatts och som inte heller avses tillsättas under året. Fastighetsförvaltningen visar ett överskott för perioden på grund av lägre kostnader för fastighetsunderhåll. Dessa kostnader beräknas komma under en senare period på året och därför är prognosen fortsatt ett nollresultat trots nuvarande överskott.

Den finansiella sidan påverkas av den negativa befolkningsutvecklingen i form av minskade skatteintäkter. Den senaste skatteprognosen indikerade en något förbättrad slutavräkning än vad som prognostiserats för i februari. Kommunen har även för år 2024 erhållit ett generellt statsbidrag om 3 mnkr för "befolkningsmässigt mindre kommuner". En extra pensionsprognos har beställts från KPA för tertiäl 1 för att i detta ansträngda ekonomiska läge ha bättre förutsättningar att prognostisera för denna del.

Pensionsprognosen visar på en förbättring avseende den avgiftsbestämda delen.

1.3.1 Resultat prognos

(mnkr)	Budget 2024	Utfall period	Prognos	Avvikelse
Kommunfullmäktige/revisionen	-2,1	0	-2,1	0,0
Kommunstyrelsen	-74,8	0	-73,1	1,7
Barn- och utbildningsnämnden	-225,2	0,5	-225,2	0,0
Socialnämnden	-175,0	-4,5	-195,2	-20,2
Kultur- och fritidsnämnden	-30,1	0,4	-30,1	0,0
Räddningsnämnden	-7,2	0,2	-7,0	0,2
Byggnadsnämnden	-5,5	0,2	-5,5	0,0
Överförmyndarnämnden 4K	-1,9	0	-1,9	0,0
Finansverksamhet	527,4	-0,2	524,6	-2,8
SUMMA TOTALT	5,6	-3,4	-15,5	-21,1

Kommunstyrelsen prognostiserar ett överskott till följd av vakanta tjänster inom kommunledningsförvaltningen. Två av dessa tjänster kommer inte att tillsättas under året med anledning av det ekonomiska läget.

Barn- och utbildningsnämnden prognostiserade vid februari månads uppföljning ett underskott om 0,5 mkr. Det befarade underskottet berodde främst på en ökad prisbild för gymnasieskolornas IM-platser i Klippans kommun. En åtgärdsplan antogs och verkställdes 2024-04-15. Åtgärdsplanen som innefattar allmän återhållsamhet kring köp av förbrukningsinventarier och kompetensutveckling, bedöms i nuläget som tillräcklig och med anledning av detta prognostiseras ett resultat om 0 tkr per 2024-12-31.

Räddningsnämnden prognostiserar med ett mindre överskott om 0,2 mkr. En generell återhållsamhet sker i verksamheten och enligt föreslaget besparingskrav på grund av den ekonomiska situationen.

Övriga nämnder följer budget utan större avvikelser.

Finansverksamheten redovisar en något bättre än prognos än förväntat. Det är pensionsprognosen som visar på en förbättring avseende den avgiftsbestämda delen.

1.3.2 Investeringar prognos

Investeringsprognosen indikerar ett underskott på grund av att utrustningen för byggnadsnämnden blev något dyrare än initialt budgeterat.

Investeringsmedel om 35 510 tkr som är överfört från 2023 avser 5 388 tkr för byggnation förskola och 30 121 tkr för Österbo-projektet.

Vattenreningsanläggningen UGGLEBADET bedöms i dagsläget landa på 31 700 tkr där överskjutande del är kopplad till driftsåtgärder som hanteras av investeringsmedel för fastighetsunderhåll. Projektet beräknas färdigställas i maj/juni och då kommer slutreglering att ske.

Räddningsnämnden har en budget på 400 tkr där investeringsmedlen kommer förbrukas på utrustning för den operativa delen.

Socialförvaltningen har investeringsmedel avseende inventarier och datautrustning på 800 tkr för året där inga kostnader ännu är upparbetade.

Investeringar, mnkr	Överfört 2023	Budget 2024	Utfall period	Prognos	Avvikelse
Kommunstyrelsen	35 510	54 900	10 713	90 410	0
Byggnadsnämnden	0	200	214	214	-14
Barn- och utbildningsnämnden	0	800	131	800	0
Socialnämnden	0	800	0	800	0
Kultur- och fritidsnämnden	0	200	0	200	0
Räddningsnämnden	0	300	92	300	0
Taxekollektivet	0	23 480	6 612	23 480	0
SUMMA TOTALT	35 510	80 680	17 762	116 204	-14

Flerårig investeringsprognos

(tkr)	Total projektbudget	Totalt utfall till och med 2023	Budget 2024	Prognos 2024	Prognos hela projektperioden	Avvikelse mot årets budget	Avvikelse totalt
Ybbåsen, Österbo	115 000	9 863	20 300	20 300	115 000	0	0
Vattenreningsanläggning, filterbyte Ugglebadet	30 000	24 814	10 000	6 819	31 700	3 181	-1 700
Totalt fleråriga projekt	145 000	34 677	30 300	27 119	146 700	3 181	-1 700

2 Finansiella rapporter

2.1 Resultaträkning, prognos

(Mnkr) (Kommunen)	Utfall period	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	235,5	702,9	703,3	0,4
Verksamhetens kostnader	-411,6	-1 233,1	-1247,7	-14,6
Avskrivningar	-7,2	-24,0	-24,0	0
Verksamhetens nettokostnad	-183,3	-554,2	-568,4	-14,2
Skatteintäkter	106,9	326,2	319,3	-6,9
Generella statsbidrag och utjämning	80,3	236,8	236,8	0
Verksamhetens resultat	3,9	8,8	-12,3	-21,1
Finansiella intäkter	3,2	4,1	4,1	0
Finansiella kostnader	-3,7	-7,3	-7,3	0
Resultat efter finansiella poster	3,4	5,6	-15,5	-21,1
Extraordinära poster	0	0	0	0
Årets resultat	3,4	5,6	-15,5	-21,1

2.2 Balansräkning, prognos

(Mnkr) (Kommunen)	Bokslut 2023	Utfall period	Prognos 2024
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	0	0	0
Materiella anläggningstillgångar	417,8	9,6	427,4
Finansiella anläggningstillgångar	11,8	0	11,8
Summa anläggningstillgångar	429,6	9,6	439,2
Omsättningstillgångar			
Förråd	0	0	0
Fordringar	74,8	-4,6	71,3
Kortfristiga placeringar	22	0	37
Kassa och bank	25,8	23,3	23,6
Summa omsättningstillgångar	122,6	18,7	131,9
SUMMA TILLGÅNGAR	552,2	28,3	571,1
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Årets resultat	-1,0	3,4	5,6
Resultatutjämningsreserv	1,2	0	-1,2
Övrigt eget kapital	233,3	0	234,5
Summa eget kapital	233,5	3,4	238,9
AVSÄTTNINGAR			
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	5,3	0	5,3
Andra avsättningar	1,9	0	1,9
Summa avsättningar	7,2	0	7,2
SKULDER			
Långfristiga skulder	207,4	20,0	227,4
Kortfristiga skulder	104,1	0,7	102,5
Summa skulder	311,5	20,7	329,9
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNING OCH SKULDER	552,2	24,1	576,0

Socialnämnden

§ 67

Delårsrapport T 1 2024

2024/77

Sammanfattning

I den ekonomiska uppföljningen per mars uppgår prognostiserat resultat för socialförvaltningen till ett underskott om 20,2 mnkr för år 2024. Utfallet för perioden uppgår till ett underskott på 4 536 tkr. Höga kostnader avseende externa placeringar, utbetalning av ekonomiskt bistånd i kombination med ökad riksnorm, It-kostnader och personalkostnader bidrar till underskottet. Statsbidrag som periodiserats in för perioden uppgår till 1 852 tkr.

Prognosen visar på fortsatt stora utmaningar vad gäller minskade intäkter i form av statsbidrag och migrationsmedel men även kostnad för personal, externa placeringar, licenskostnader och utbetalning av ekonomiskt bistånd är höga. Prognosen tar även hänsyn till den handlingsplan som presenterats och som redovisar besparingsåtgärder till ett belopp om 13,5 mnkr. Handlingsplanen och dess åtgärder för perioden har inte gett den ekonomiska effekt som tidigare prognostiserats för. Detta beror främst på att kostnaden för timanställda inte reducerats i den omfattning som beräknats enligt handlingsplanen och prognostiserat belopp ökas med 600 tkr.

Socialnämnden beslutar

att uppdra åt förvaltningschefen att fortsatt vidta åtgärder för att få en budget i balans samt
att notera redovisningen

Beslutet skickas till

Förvaltningschef

Ekonomichef

Kommunstyrelsen

Delårsrapport 240101-240430

Socialnämnd

Innehållsförteckning

1	Nämndernas redovisning	3
1.1	<i>Socialnämnden</i>	3
1.1.1	Nämndens verksamhetsbeskrivning.....	3
1.1.2	Periodens väsentliga händelser	3
1.1.3	Löpande rapportering Internkontroll.....	6
1.1.4	Ekonomisk redovisning.....	8
1.1.5	Investeringar, prognos	11
1.1.6	Verksamhetsmått/Nyckeltal	11
1.1.7	Löpande uppföljning ekonomiskt bistånd.....	11
1.1.8	Övrigt.....	12
1.1.9	Åtgärder	12

1 Nämndernas redovisning

1.1 Socialnämnden

1.1.1 Nämndens verksamhetsbeskrivning

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom Socialtjänsten och kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret. Socialnämnden ska vidare vara väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen, informera om socialtjänsten och bedriva uppsökande verksamhet. Socialnämnden tillgodoser, inom den ram lagstiftningen utgör, de behov som kommunens invånare har. Nämndens riktlinjer tydliggör dess ambitionsnivå. Rutiner används på de områden där det är nödvändigt att ha tydliga regleringar, i övrigt används evidensbaserade metoder som ger utrymme för medarbetarna att använda sin kompetens. Förvaltningens yttersta uppdrag är att arbeta med fortgående dynamiska förbättringar och utvärderingar. Utvecklingen ska ha sitt fokus utifrån kommuninvånarnas behov.

Den politiska visionen "Vårt Perstorp 2030" är nämndens och tillika förvaltningens vision. Genomgående ledord i dokumentet är Service, Bemötande och Engagemang, och viljan att utveckla Perstorp är framträdande. Perstorps invånare ska kunna leva ett bra och meningsfullt liv i trygghet:

- med god folkhälsa
- där äldres behov tillgodoses
- med en förebyggande och aktiv socialtjänst
- där alla invånare får stöd i att bli ekonomiskt självförsörjande
- där barnkonventionen som lagstiftning genomsyrar alla beslut och där barnperspektivet är en självklarhet
- där det finns attraktiva boendeformer för äldre och för personer med funktionsnedsättning
- där socialförvaltningen är en god arbetsgivare

Socialförvaltningens uppdrag är att arbeta föredömligt med teknik som stöd för den enskilde i olika situationer. Förvaltningens arbete ska ha sin grund i invånarnas behov och aktuell lagstiftning, samt bygga på evidensbaserade metoder. Hållbar utveckling ligger som en grund för alla utredningar och beslut som berör såväl verksamhet, ekonomi som relationer.

1.1.2 Periodens väsentliga händelser

Socialförvaltningen har stora utmaningar med att få en budget i balans. Under årets första månader hade förvaltningen hjälp av ett externt företag gällande controllerfunktionen för att dels analysera orsak till underskottet 2023, dels revidera budgeten för 2024, vara behjälplig med att ta fram underlag för en handlingsplan samt utöver detta lägga en prognos för året. Controllern redogjorde för att förvaltningen saknar ca 25 mnkr för att ha en budget i balans utifrån hur förvaltningen ser ut idag. Sedan flertalet år tillbaka har stadsbidrag täckt ett antal kostnadsposter varav det inte synliggjorts att förvaltningen haft ett växande underskott utan dessa medel. När nu stadsbidrag inte längre tilldelas i samma utsträckning synliggörs den ekonomiska situationen och det stora underskottet. En handlingsplan är framtagen där totalsumman för besparingen detta året är 13.5 mnkr. Handlingsplanen kan vara föränderlig utefter det som sker i verksamheter, vissa åtgärder kanske inte längre går att genomföra och vissa nya åtgärder kan tillkomma. Trots handlingsplanen lägger förvaltningen en prognos för året med ett resultat på nästan minus 20 mnkr.

Handlingsplanen har ett antal tjänster som dragits ner och som ska dras ner. Flertalet rundor inom hemtjänsten har plockats bort där man kunnat effektivisera genom en bättre planering. Något som även lyftes av Ensolution, det externa företag som gjorde en genomlysning av vård och omsorgsverksamheten i höstas och som visade att hemtjänsten var kostnadsdrivande med låg kvalitet/nöjdhet. Förvaltningen har en utmaning gällande sjukfrånvaro och då specifikt inom vård och omsorg. Den höga frånvaron ger verksamheten dubbla kostnader de första 14 dagarna och den orsakar även instabilitet i arbetsgrupperna samt försämrade kontinuitet för klienterna.

Förvaltningen har i handlingsplanen lagt en del besparingar inom IFO där mindre antal externt köpta placeringsdagar och hemtagning av externt placerade klienter är exempel på åtgärder. Utöver detta är det även besparing gällande medarbetare där vakant tjänst inte kommer att tillsättas. Verksamheten följer planeringen gällande minskade utgifter för placeringsdagar inom IFO men tyvärr har antalet ansökningar gällande SÄBO (särskilt boende) ökat markant årets första månader, vilket resulterat i flertalet köp av platser för att kunna verkställa besluten inom lagstadgad tid. Förvaltningen ser ett stort behov av fler SÄBO platser i kommunen. Sedan särskilda boendet Ybbåsen lades ner för att antal år sedan har hemtjänsten kunnat ge stöd till flertalet invånare invånarna men nu har många invånare ett sådant stort behov av stöd att en plats på boende är nödvändigt. Kön till det enda särskilda boendet Österbo är stor och kan inte besluten verkställas på hemmaplan behöver fler platser köpas vilket kommer att påverka ekonomisk resultatet i hög grad.

Det förvaltningen ser är att resurspassen inom vård och omsorg används på ett effektivt sätt samt att övertidsersättningen minskat i hög grad jämfört med föregående år. Dock har inte förvaltningen lyckats minska personalkostnaderna i den takt som förväntats utefter handlingsplanen. Ekonomienheten är behjälpliga med att analysera orsak till detta och en del som synliggjorts är att semesterskulden är hög och man inte räknat med detta i handlingsplanen. Utöver detta har förvaltningen i och med lönerrevisionen 2023 och avtalet mellan arbetsgivare och kommunal en högre personalkostnad om 1,8 mnkr per år. Under årets första kvartal gör detta 0,6mnkr mer i lönekostnader jämförelse med föregående år. Riksnormen för ekonomiskt bistånd har räknats upp med över 8% detta året vilket gör att utbetalningen ligger på en högre nivå jämfört med samma period förra året trots att antalet hushåll med bistånd inte ökat nämnvärt. Sedan finns utmaningen med höga kostnader för sjukfrånvaro där timvikariatimmarna inte kunnat minskas i den takt som förväntades på grund av detta.

En schemastrateg är anställd från april månad och denna funktion ser nu över samtliga scheman inom verksamheten vård och omsorg för att säkerställa att de personella resurserna används på ett optimalt vis både utifrån arbetsmiljö- och klientperspektiv.

Som tidigare nämnts har förvaltningen inte stadsbidrag i samma utsträckning som tidigare för att täcka vissa kostnader. Flertalet stadsbidrag som tidigare kunnat rekvireras går inte längre att ansöka om. Kommunerna i landet söker även stadsbidrag i större utsträckning vilket gör att det nu finns mindre pengar att fördela än tidigare. Förvaltningen har dock strukturerat upp sitt arbete gällande stadsbidragen för att ha full koll på ansökningar, tilldelning och återrapportering. Inga stadsbidrag ska längre vara budgeterade utan redovisas vid sidan om som en inkomst så att man har full insyn i vad kommunbidraget täcker för kostnader.

Beslut har tagits gällande att den tillfälliga neddragningen med en chef inom vård och omsorg när en medarbetare slutade nu permanentas. verksamheten ser över hur man ska organisera arbetet på detta vis utifrån de nya förutsättningarna.

Medarbetaren som arbetade med budget och skuldrådgivning har avslutat sin tjänst och denna funktion kommer inte att återbesättas. Arbetsuppgifterna i funktionen kommer att

fördelas ut på andra medarbetare som har utrymme för detta inom ramen för uppdraget. Innan allt är klart med att fördela arbetsuppgifterna kan inte kommunen erbjuda samma service som tidigare inom dessa områden. Vid mer akuta situationer samverkar verksamheten med andra kommuner i närheten för att kunna ge stöd åt invånarna.

Förvaltningen har under mars månad omvandlat kvalitetsutvecklaren uppdrag till socialt ansvarig samordnare (SAS). Denna funktion arbetar nära medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) där man säkerställer avvikelshanteringen och andra rutiner. Vidare ska funktionen säkerställa att dokumentationen håller kvalitet.

Enheten barn och familj har ändrat namn till Myndigheten barn, vuxen och familj. Verksamheten har stabiliserats där flertalet vakanta tjänster nu är tillsatta. Kompetenta medarbetare med erfarenhet är rekryterade och den nya arbetsgruppen tillsammans med ansvarig chef har skapat struktur och tydlighet inom verksamheten. Rättssäkerheten kvalitetssäkras och verksamheten arbetar numer utefter barnkonventioner och den praxis man är ålagd att följa utifrån myndighetsutövning.

Öppenvården har ändrat namn till enheten för förebyggande och stödjande insatser. Verksamheten har genom den nya chefen som började sin tjänst i februari månad utvecklats inom flertalet områden. Verksamheten har nu en samordnare för ANDTS frågor (alkohol, narkotika, doping, tobak och spel) där även skolan har en samordnarfunktion från elevhälsan som man krockar arm med för ett tvärsektorielt arbete. Kommunen kan från maj månad erbjuda personligt ombud via enheten, man förbereder för att arbeta vräkningsförebyggande i samverkan med kommunens fastighetsägare, utbildning inom kriminalitet som livsstil gör att enheten snart kan möta ungdomar som vill bryta en kriminell bana. I samverkan med fritidsgårdens medarbetare har en utbildning i våldsförebyggande arbete genomförts (MVP - fritid) där man nu arbetar med ungdomar både i grupp och individuellt. Inom snar framtid kommer vi att ha en socialsekreterare på skolan som ska samverka med elevhälsa, lärare och rektorer för att i ett tidigt skede fånga upp unga i behov av stöd. Föräldrautbildning i samverkan med skolan pågår för föräldrar till yngre barn och ett projekt med barngrupp parallellt med föräldragrupp till barn som är lite äldre håller på att startas upp. Boendestöd ges numer även vissa kvällar och helger. En lågtröskelverksamhet slår upp dörrarna om några dagar där man bjuder in till fika, samtal och social samvaro för invånare med beroendeproblematik. Då en medarbetare slutat sin tjänst inom enheten har beslut tagits att inte anställa samma funktion utan istället rekrytera en person med behandlingskompetens för att i egen regi kunna erbjuda kvalitativt stöd enskilt eller i grupp. Utöver behandlande ansvar ska funktionen i del av uppdraget samordna och utveckla arbete med suicidprevention och psykisk hälsa. Enheten kommer inom kort att ha en mottagningstelefon för att invånare lätt ska kunna få vägledning och stöd. Detta i linje med nya socialtjänstlagen och första linjens socialtjänst. omställningen inom detta, att minska den tunga myndighetsutövningen, pågår för fullt och parallellt med detta förflyttningen mot en god och nära vård.

Enheten för ekonomiskt bistånd och våld i nära relation planerar för att skala upp arbetet för våldsutsatta samt våldsutövare. När det gäller ekonomiskt bistånd samverkar enheten med arbetsmarknadsenheten för att hitta nya vägar som möjliggöra studie eller arbete för kommunens invånare. Tillsammans med näringslivschefen ses möjligheterna över gällande att få ut invånare med pågående beroendeproblematik i arbete.

Verksamheten vård och omsorg har som inledningsvis redovisades ställt om i stor utsträckning genom bättre planering och genom att använda personalresurserna på ett mer kvalitativt sätt. Detta har medfört att flertalet tjänster inte behövs tillsättas när medarbetare avslutat sitt uppdrag. Ny medarbetare i funktionen bemanning/rekrytering gör att verksamheten nu på ett mycket kvalitativt vis kan följa upp sin verksamhet

gällande personaltillsättning.

Det tvärssektoriella arbetet är viktigt för att kommunen ska nå målet och förvaltningen samverkar med flera för att möjliggöra detta. Nya initiativ med skolan har tagits genom att ha en socialsekreterare på plats ett par dagar i veckan. Denna funktion ska arbeta nära elevhälsa, lärare och rektorer för att i ett tidigt skede fånga upp barn. Vård och omsorg har inlett ett samarbete med räddningstjänsten gällande individanpassat brandskydd där en projektplan ska tas fram innan året är slut för att sedan starta arbetet i början av 2025. verksamheten har även initierat en samverkan med kostenheten gällande serviceinsatser och under maj månad kommer chefer från båda verksamheterna göra studiebesök i Klippan för att se hur de arbetar med frågan. Överförmyndarenheten och socialförvaltningen har initierat en samverkan där enhetschefer samt verksamhetschef och socialchef kontinuerligt träffas för att arbeta kring gemensamma klienter. Planering är gjort att även medarbetare ska träffas för workshop tillsammans.

Trots stora utmaningar gällande ekonomin arbetar förvaltningen med att inte tappa i kvalitet utan utveckla och kvalitetssäkra verksamheten för invånarnas bästa. Vikt läggs på att ha rätt person på rätt plats samt rätt funktion för att föra arbetet framåt mot framtidens socialtjänst och en god och nära vård.

1.1.3 Löpande rapportering Internkontroll

1.1.3.1 Finansiell

Risk	Kontrollmoment	Kommentar T1 2024	Åtgärd
Föreligger risk av övertidskostnader	Kontrollera att planering av schema och bemanning är resurssmarta		
	förankring med chef innan användning av övertid		
Föreligger risk av höga/ ökade kostnader för köp av externa placeringar inom IFO och VoO	Kontroll av att hemmaplanslösningar är utgångspunkten vid placeringar		
	Granskning av planerad placering innan beslut.		

1.1.3.2 Personal

Risk	Kontrollmoment	Kommentar T1 2024	Åtgärd
Föreligger risk för att eventuell hälsoproblematik hos anställda upptäcks för sent, vilket leder till ökade kostnader för lång- eller korttidssjukskrivning	Kontroll av att lång / kort tidsjukfrånvaro följs upp i verksamheterna		
	Att återkommande lång/korttidsfrånvaro följs upp även begära första dagsintyg vid ökad sjuk tillfällen		
Föreligger en risk att medarbetare upplever försämrad arbetsmiljö.	Kontroll av systematiskarbetsmiljöarbete görs enligt plan		
	Information och ökad delaktighet vid små eller stora		

Risk	Kontrollmoment	Kommentar T1 2024	Åtgärd
	förändringar som rör arbetsplatsen och medarbetare.		
Föreligger risk för att framtagen rekryteringsprocess inte följs.	Kontroll av att rätt kompetens anställs på socialförvaltningen med rätt motivering Att allt rekrytering utgår från framtagen rekryteringsprocess.		

1.1.3.3 Lagar och förordningar

Risk	Kontrollmoment	Kommentar T1 2024	Åtgärd
Föreligger risk att barnets perspektiv inte har beaktats i utredningen.	Kontroll av att barnperspektiv beaktats i utredningar. Med hjälp av en checklista skal enheten barn och familj säkerställa att barnperspektiv beaktas i alla utredningar där barn få komma till tals.		
Dokumentation som inte är kvalitativ inom barn och familj.	Kontroll av att dokumentationskvalitet inom IFO har blivit bättre Metoden för att säkerställa dokumentationskvaliteten sker i samband med loggkontroller för att undvika dubbelarbete, verktyg för kontrollmomenten sker med hjälp av checklista.		
Dokumentation som inte är kvalitativ inom SÄBO och Hemtjänst.	Kontroll av dokumentationskvalitet inom VoO har blivit bättre Metoden för att säkerställa dokumentationskvaliteten sker i samband med loggkontroller för att undvika dubbelarbete, verktyg för kontrollmomenten sker med hjälp av checklista.		

1.1.3.4 Verksamhet

Risk	Kontrollmoment	Kommentar T1 2024	Åtgärd
Att alla brukare inom vård och omsorg inte har en uppdaterad genomförandeplan där individen varit delaktig i framtagandet	Kontrollera att genomförandeplan för alla brukare Inom VoO är uppdaterad. Varje chef skal ha följa upp alla brukares genomförandeplaner.		

1.1.3.5 Analys

Intern kontrollplan avseende 2024 är ännu inte beslutad utan ska hanteras vid nämndsammanträdena i maj. Därav är ingen uppföljning av intern kontroll möjlig för tertial 1.

1.1.4 Ekonomisk redovisning

1.1.4.1 Resultaträkning, prognos

Resultaträkning, tkr	Utfall period	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	6 043	16 413	12 753	-3 660
Verksamhetens kostnader	-70 777	-191 453	-212 790	-21 337
Verksamhetens nettokostnad	-64 734	-175 040	-200 037	-24 997
Kommunbidrag	58 346	175 040	174 281	-759
Statliga medel	1 852	0	5 556	5 556
Nämndens resultat	-4 536	0	-20 200	-20 200

Socialförvaltningen har vad gäller det ekonomiska läget mycket stora utmaningar.

Analysen av utfallet för 2023 visade att kostnaderna varit på en jämn nivå. Personalkostnaderna avviker mest från budgeten utan att ökning i brukartid eller brukartyngd ses som möjlig förklaring till ökningen. Ökade externa placeringar har också lett till högre kostnader. En handlingsplan med åtgärder till ett belopp om 13,5 miljoner kronor har tagits fram för att minska underskottet. Trots en reviderad budget för 2024 kvarstår stora utmaningar. I den ekonomiska uppföljningen per sista februari prognostiserade socialförvaltningen med ett underskott på 19,6 miljoner kronor trots handlingsplanens åtgärder.

Verksamhetens intäkter är budgeterade till 16 413 tkr och består främst av avgifter och ersättningar. Socialförvaltningen får vanligtvis också riktade och generella statsbidrag till verksamheten. För att erhålla dessa krävs ansökan och godkännande av denna. I den reviderade budgeten förekommer en försiktighet inkludera statsbidrag, och endast 4,2 mkr är budgeterade. Ytterligare bidrag kommer att justeras i prognosen. Prognostiserad avvikelse på 1 540 tkr per februari gäller momskompensation och kost.

Utfallet för perioden uppgår till 6 043 tkr, varav 1 852 tkr är periodiserade statsbidrag för perioden. Statsbidrag har erhållits avseende Habiliteringsersättning 329 tkr, Äldreomsorgslyftet 1 344 tkr, säkerställa god vård och omsorg 3 163 tkr, förebygga kriminalitet 70 tkr samt migrationsmedel 370 tkr. I övrigt är det intäkter för avgifter och ersättningar såsom budgeterats för. Intäkt avseende kosterättning kommer i och med att verksamhetsservice numera distribuerar kyld mat till brukarna inte längre tillfalla socialförvaltningen och reglering kommer ske genom internfakturering mellan verksamheterna.

Verksamhetens kostnader är budgeterade till 191 453. Kostnaderna uppgår därmed till ett högre belopp än budgeterade intäkter samt kommunbidrag och ett budgeterat underskott om 19,6 mkr redovisas. Budgeterade kostnader som avviker kraftigt jämfört med föregående års budget är utbetalningar av ekonomiskt bistånd med 4,2 mkr, externa placeringar 8,7 mkr, Timvikarier 3,5 mkr samt ob och övertid inkl. PO med 5 mkr.

För perioden uppgår verksamhetens kostnader till 70 777 tkr. Höga kostnader kan urskiljas för utbetalad semesterkostnad, timlöner, OB-tillägg, inhyrd personal, licenskostnader, tolktjänster samt kostnad avseende bidrag och stöd. Dessa kostnader har i regel inte varit budgeterade för eller saknar budget då tilldelad ram inte täcker verksamhetens kostnader. Kostnaderna prognostiseras att öka med 600 tkr då handlingsplanen inte fullt ut har gett den effekt som varit prognostiserad för.

I prognosen har kommunbidraget samt kostnaderna reducerats med 759 tkr i och med bildandet av en kanslienhet. Beloppet avser kostnader relaterade till nämndsekreterare som fått ny organisatorisk placering vid kanslienheten istället för socialförvaltningen.

1.1.4.2 Prognos per verksamhet

Verksamhet	Utfall period, tkr	Prognos föregående period, tkr	Prognos, tkr
Socialnämnd	35	0	0
Stab	1 258	-305	1 000
Ekonomiskt bistånd och integration	-2 007	-5 114	-5 264
Myndighet	-2 870	-6 953	-6 600
Öppenvård	-569	-200	-532
Vård och omsorg	-182	-764	-451
Hemtjänst	-807	-1 485	-1 358
Hemtjänst	-295	-1 662	-1 975
Österbo	-499	-1 857	-2 240
Österbo	390	-829	-1 153
HSL	547	860	860
LSS	-1 488	-1 256	-2 487
Summa totalt	-6 487	-19 565	-20 200

Förändringar avseende fördelningen av kommunbidrag återfinns över flera verksamhetsområden jämfört med föregående budgetår. De mest påtagliga förändringarna för 2024 har skett genom en centralisering av externa placeringar och arvoden till verksamheten för Myndighet. Dessutom har Stab- och Socialförvaltningen fått en utökad budgetram för personal, färdtjänst och lokalkostnader då den reviderade budgeten innebär en central placering av dessa.

Stab socialförvaltningen redovisar en prognostiserad avvikelse jämfört med budget på 1000 tkr. I enlighet med handlingsplan görs en besparing på 650 tkr då juristtjänst inte tillsätts under året på grund av föräldraledighet. Återhållsamhet kring övriga kostnader bidrar till att prognosen ser något bättre ut än föregående period.

Utbetalning av ekonomiskt bistånd uppgick 2023 till en summa om 12 mnkr. Ökning inför 2024 kommer att ske i och med den ökade riksnormen som beräknas till 2,1 mnkr, vilket innebär en budgetavvikelse på 4,2 mnkr för året förutsatt föregående års utfallsnivå. Utfallet för ekonomiskt bistånd ligger för perioden i linje med den prognos på 14 mkr. Minskad tilldelning av migrationsmedel ligger även det till grund för avvikelsen på 5,2 mnkr för ekonomiskt bistånd. Något oroväckande är att utfallet för migrationsmedel är lägre än vad som budgeteras för perioden trots att justering i reviderad budget. I övrigt finns prognostiserade avvikelse för en tjänst som inte tillsätts under föräldraledighet med 100 % utan endast med 80 %. Verksamheten hanterar för

närvarande en placering för våld i nära relation. Osäkerhet kring placeringens tidsram föreligger och prognos framåt skulle därav kunna visa på ökade kostnader avseende detta.

Prognostiserad avvikelse för Myndighet uppgår till ett underskott på 6 600 tkr. I enlighet med framtagen handlingsplan beräknas en minskning av placeringskostnader med 3 000 tkr. Detta är möjligt genom att man redan nu lyckats hitta andra alternativ för något av de s.k. ytterfallen som var väldigt kostsamma under föregående år och svåra att placera. Hemtagning har även skett för en del placeringar i konsulentstödda familjehem till vanliga familjehem. Trots handlingsplanen och den besparing där om 3 000 tkr prognostiseras kostnaden för placeringar till en avvikelse på 8 700 tkr mer än budgeterat. En utmaning framöver vad gäller placeringar är den växande kön till särskilt boende. För närvarande står 11 personer i kö och lösning vad gäller placering behöver ske inom 6 månader. Hittas ingen placering på särskilt boende i Perstorp behöver plats köpas i annan kommun och kostnad för detta kommer uppstå och ha påverkan på prognosen.

Vård och omsorg prognostiserar en negativ avvikelse på 451 tkr. Träffpunkten berörs i form av en neddragning av tjänst på 0,5 åa och till ett belopp om 240 tkr enligt handlingsplan då det inte längre finns bidragsmedel i samma omfattning för en sådan tjänst. Driftskostnad av verksamhetssystemet LifeCare är en annan kostnadspost som har en negativ avvikelse gentemot budget på 576 tkr. Återhållsamhet i övrigt gör att prognostiserat belopp minskar något gentemot föregående period.

Handlingsplanen påverkar hemtjänsten i form av naturliga neddragningar då tjänster man valt att inte tillsätta tjänster för personer som är föräldralediga, tjänstlediga eller pensionsavgångar. Besparingen för denna åtgärd uppgår till 2 700 tkr. Genom att se över scheman och att inte tillsätta frånvaro i samma omfattning utan istället tillämpa resursspass mer optimalt framöver, beräknas en besparing även för timvikarier och övertid ske till ett belopp om 1 568 tkr. Detta till trots finns inte full täckning i budget avseende timvikarier, övertid och OB-tillägg baserat på 2023 års utfall och en negativ avvikelse prognostiseras med 4 165 tkr. Övriga negativa budgetavvikelser som prognostiserats för avser färdigrätter, skyddsmaterial, trygghetslarm, lönerevision och minskade statsbidrag för totalt 3 333 tkr.

Österbo prognostiserar en negativ avvikelse gentemot budgeten på 2 686 tkr. Enligt handlingsplanen kommer nedskärningar att genomföras, inklusive att reducera en chefstjänst till en kostnad av 530 tkr, då det i framtiden bara kommer att finnas en enhetschef på Österbo istället för två. Dessutom kommer en sjukskötersketjänst (1 årsarbetare), en underskötersketjänst (1 årsarbetare) samt timvikarier att dras in, vilket uppgår till 1 954 tkr. Trots dessa åtgärder täcks inte budgeten fullt ut för timvikarier, övertid och OB-tillägg, baserat på 2023 års utfall, vilket leder till en prognostiserad negativ avvikelse på 2 720 tkr. Övriga negativa budgetavvikelser som prognostiseras avser färdigrätter, skyddsmaterial, trygghetslarm, lönerevision och minskade statsbidrag.

HSL verksamheten har en positiv budgetavvikelse på 860 tkr eftersom kostnad för för konsultköpt sjuksköterska enligt handlingsplan minskas med 1 500 tkr. Minskade statsbidrag om 438 tkr är den andra faktorn som bidrar till att avvikelsen reduceras till 860 tkr.

LSS verksamheten prognostiserar med ett underskott på -2 487 tkr. Åtgärder som återfinns i handlingsplanen gällande LSS verksamheten avser neddragning 1 åa stödassistent på 60 % för daglig verksamhet. Genom att se över scheman så som för hemtjänsten och Österbo och inte tillsätta frånvaro i samma utsträckning utan istället använda resursspass mer fördelaktigt beräknas en besparing vara möjlig. Det finns inte

full täckning i budget avseende timvikarier, övertid och OB-tillägg, färdigrätter och lönerevision baserat på 2023 års utfall och en negativ avvikelse prognostiseras där av.

1.1.5 Investeringar, prognos

Nämndens investeringar

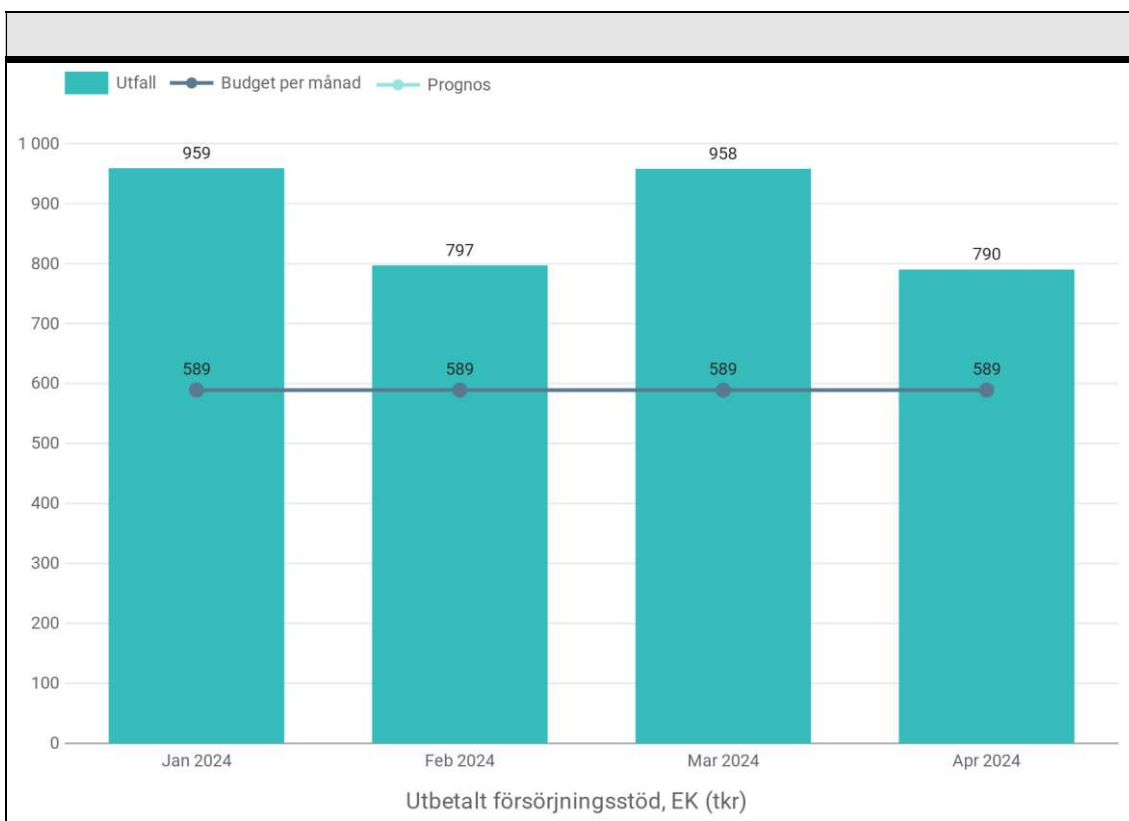
Investeringar, tkr	Överfört 2023	Budget 2024	Utfall period	Prognos	Avvikelse
Inventarier, datautrustning		800	0	800	

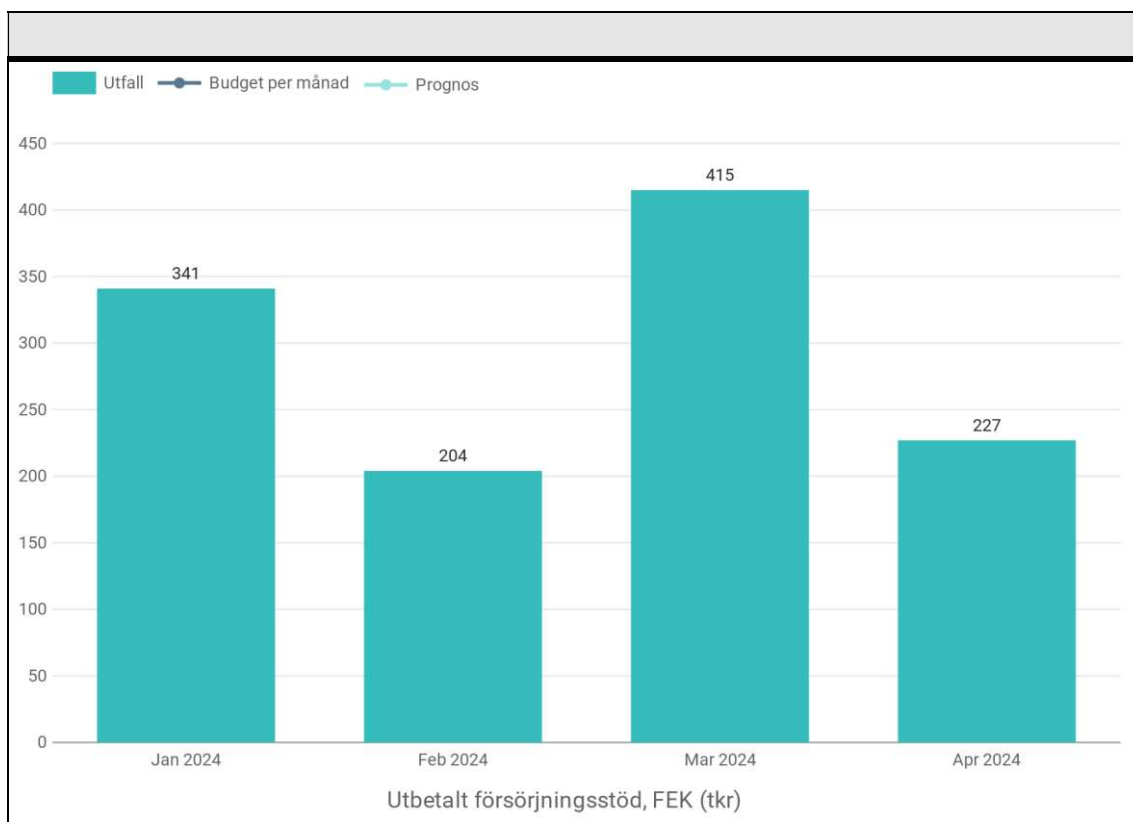
Investeringsmedel för socialförvaltningen uppgår till 800 tkr för året. För perioden finns inget utfall men prognostiserar med 800 tkr.

1.1.6 Verksamhetsmätt/Nyckeltal

Verksamhetsmätt	Ack utfall 2021	Ack utfall 2022	Ack utfall 2023	Ack utfall 2024
Utbetalt försörjningsstöd, EK (tkr)	7 740	7 767	8 359	3 505
Utbetalt försörjningsstöd, FEK (tkr)	3 503	3 639	3 583	1 187

1.1.7 Löpande uppföljning ekonomiskt bistånd

Verksamhetsmätt	Ack utfall
Utbetalt försörjningsstöd, EK (tkr)	3 505
Utbetalt försörjningsstöd, FEK (tkr)	1 187

1.1.8 Övrigt

Inkomna statsbidrag uppgår för närvarande till 5 556 tkr. Budgeterat belopp för året är 4 200 tkr då försiktighet kring att budgetera med statsbidrag föreligger. Statsbidrag läggs numera på balanskonto när de inkommer och periodiseras därefter ut. Detta för att undvika stora fluktuationer i resultatet då ett statsbidrag tillfaller förvaltningen.

Ökning av ansökningar för plats på särskilt boende kan urskiljas och det finns nu 11 personer i kö. Förvaltningen har för varje enskilt fall 6 månader på sig att tillgodose en plats och finns inte plats i kommunen behöver plats köpas i annan kommun. Skulle flera placeringar vara nödvändiga att ske i annan kommun kommer detta innebära en ökad kostnad som nu inte är prognostiserad för. Samtidigt har ett intensivt arbete skett inom myndigheten med att se över externa placeringar inom individ och familjeomsorgen och flera kostsamma placeringar har fått en annan mindre kostsam lösning. Förhoppningen är att dessa två faktorer ska mötas och att prognostiserat belopp inte behöver öka.

1.1.9 Åtgärder

Handlingsplan är framtagen och beslutad om i nämnd. Åtgärder för att reducera ett underskott presenteras i denna handlingsplan tillsammans med möjliga åtgärder som ses över för att ytterligare minska det prognostiserade underskottet.

Kommunstyrelsen

§ 101

Budget 2025 och flerårsplan 2026-2027

2024/70

Sammanfattning

Förslag till budget 2025 och flerårsplan 2026–2027 är upprättad enligt framtaget förslag. Förslaget kommer att översändas till de fackliga organisationerna den 5 juni. Därefter kommer samverkan/förhandling att ske med de fackliga organisationerna den 13 juni 2024. Handlingarna i ärendet kommer att kompletteras med protokollet från mötet med det fackliga organisationerna så snart det är färdigställt.

Ledamöterna från Vi i Perstorp deltar inte i beslutet.

Kommunstyrelsen beslutar,

att avkastningsmålet på den kortsiktiga likviditetsportföljen ska uppgå till minst värdeutvecklingen på statsskuldväxlar, samt

att avkastningsmålet rörande pensionsmedelsförvaltningen ska uppgå till minst värdeutvecklingen på statsskuldväxlar + 2 procentenheter.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta,

1. att godkänna driftbudget och kommunbidrag 2025 för respektive nämnd enligt framtaget förslag,
2. att godkänna investeringsbudget och plan 2025-2027 enligt framtaget förslag,
3. att bemyndiga kommunstyrelsen att omprioritera mellan projekt inom befintlig investeringsram samt att besluta om justering av kommunbidrag av icke principiell beskaffenhet,
4. att godkänna resultatbudget, kassaflödesbudget och balansbudget för 2025,
5. att godkänna kommunfullmäktiges mål enligt framtaget förslag,
6. att godkänna ekonomisk plan för 2026 och 2027 enligt framtaget förslag,
7. att för oförutsedda kostnader reservera 3,6 miljoner kronor under finansieringsverksamheten 2025 och att en eventuell fördelning av dessa medel beslutas av kommunstyrelsen,

Kommunstyrelsen

8. att, för att finansiera framtida ökade pensionsutbetalningar, avsätta minst 4 miljoner kronor till pensionsskulden under år 2025 om det är möjligt med hänsyn till kommunens likviditet, samt
9. att fastställa ram för Perstorps kommuns upplåning 2025 till maximalt 60 miljoner kronor samt omsätta, det vill säga upplåna, till motsvarande belopp de lån som förfaller under 2025.

Protokollsanteckning från Charlotta Wendt (VIP):

Den här budgetprocessen fungerar inte. Majoritetens budgetförslag skickas ut fredag kväll före onsdagens arbetsutskott och därefter är ekonomichefen frånvarande under hela arbetsutskotts-veckan. Frågor besvaras därför inte förrän precis innan kommunstyrelsen håller möte. Med detta tidsperspektiv finns ingen rimlig möjlighet för oppositionen att lämna in förslag på ändringsbudget och därmed tillhandahålla ett berett förslag inför kommunfullmäktige. Oppositionens arbetsprocess börjar först när vi fått ett budgetförslag och då måste vi ha tidsutrymme för att både ställa frågor och få svar.

Det är också viktigt att budgetförslaget innehåller tillräckligt med information. Vi behöver veta vad ramarna består av, hur de är framräknade, vad som är tillagt och borttaget. Vi rekommenderar att Perstorps kommun framöver använder sig av 2020 års budget som mall för kommande upplägg. Det är viktigt att både politiker och invånare förstår vad siffrorna i budgeten består av och att vi formulerar oss med öppenhet och transparens.

KS

Karoline Karlsson, Ekonomichef
karoline.karlsson@perstorp.se, 0435-394 29

Kommunstyrelsen

Budget 2025 och flerårsplan 2026-2027

Sammanfattning

Förslag till budget 2025 och flerårsplan 2026–2027 är upprättad enligt framtaget förslag. Förslaget kommer att översändas till de fackliga organisationerna den 5 juni. Därefter kommer samverkan/förhandling att ske med de fackliga organisationerna den 13 juni 2024. Handlingarna i ärendet kommer att kompletteras med protokollet från mötet med de fackliga organisationerna så snart det är färdigställt.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar,

att avkastningsmålet på den kortsiktiga likviditetsportföljen ska uppgå till minst värdeutvecklingen på statskuldsväxlar, samt

att avkastningsmålet rörande pensionsmedelsförvaltningen ska uppgå till minst värdeutvecklingen på statskuldsväxlar + 2 procentenheter.

Kommunfullmäktige beslutar,

att godkänna driftbudget och kommunbidrag 2025 för respektive nämnd enligt framtaget förslag,

att godkänna investeringsbudget och plan 2025-2027 enligt framtaget förslag,

att bemyndiga kommunstyrelsen att omprioritera mellan projekt inom befintlig investeringsram samt att besluta om justering av kommunbidrag av icke principiell beskaffenhet,

att godkänna resultatbudget, kassaflödesbudget och balansbudget för 2025,

att godkänna kommunfullmäktiges mål enligt framtaget förslag

att godkänna ekonomisk plan för 2026 och 2027 enligt framtaget förslag

att för oförutsedda kostnader reservera 3,6 miljoner kronor under finansieringsverksamheten 2025 och att en eventuell fördelning av dessa medel beslutas av kommunstyrelsen,

att, för att finansiera framtida ökade pensionsutbetalningar, avsätta minst 4 miljoner kronor till pensionsskulden under år 2025 om det är möjligt med hänsyn till kommunens likviditet, samt

att fastställa ram för Perstorps kommuns upplåning 2025 till maximalt 60 miljoner kronor samt omsätta, det vill säga upplåna, till motsvarande belopp de lån som förfaller under 2025.

Elin Ask

Kommundirektör
Perstorps kommun

Karoline Karlsson

Ekonomichef
Perstorps kommun

Budget 2025 Perstorps kommun

Perstorps kommun

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	<i>Kommunstyrelsens ordförande.....</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Hur planeras skattepengarna att användas?</i>	<i>5</i>
2	Översikt över verksamhetens utveckling.....	6
2.1	<i>5 år i sammandrag</i>	<i>6</i>
3	Den kommunala koncernen	7
4	God ekonomisk hushållning.....	8
4.1	<i>Ansvarsstruktur</i>	<i>8</i>
4.2	<i>Struktur och styrning av den kommunala koncernen</i>	<i>9</i>
4.3	<i>Kommunfullmäktiges mål</i>	<i>9</i>
4.3.1	<i>I Perstorp ska årligen fler barn och unga växa upp i trygghet, jämlikhet och med möjlighet att förverkliga sin potential.....</i>	<i>9</i>
4.3.2	<i>I Perstorp ska årligen fler invånare ha hållbara livsmiljöer som bidrar till ökad folkhälsa</i>	<i>10</i>
4.3.3	<i>I Perstorp ska årligen fler invånare ha trygga och utvecklande möjligheter till egenförsörjning</i>	<i>12</i>
4.3.4	<i>Perstorps kommunkoncern ska ha en långsiktig hållbar ekonomisk utveckling</i>	<i>13</i>
5	Viktiga förhållanden för resultat och ställning	14
5.1	<i>Omvärldsperspektiv.....</i>	<i>14</i>
5.2	<i>Verksamhetsperspektiv.....</i>	<i>15</i>
5.3	<i>Finansiellt perspektiv</i>	<i>16</i>
6	Händelser av väsentlig betydelse	17
7	Ekonomiska förutsättningar	19
7.1	<i>Planeringsförutsättningar</i>	<i>19</i>
7.1.1	<i>Känslighetsanalys</i>	<i>20</i>
7.1.2	<i>Fördelning ekonomiska ramar</i>	<i>21</i>
7.2	<i>Finansiell analys</i>	<i>22</i>
7.2.1	<i>Resultat och kapacitet.....</i>	<i>22</i>
7.3	<i>Investeringsbudget.....</i>	<i>23</i>
8	Väsentliga personalförhållanden	24

8.1	<i>Kompetensförsörjning</i>	24
8.2	<i>Sjukfrånvaro</i>	26
8.3	<i>Medarbetare</i>	26
9	Finansiella rapporter	28
9.1	<i>Resultatbudget</i>	28
9.2	<i>Balansbudget</i>	29
9.3	<i>Kassaflödesbudget</i>	30
9.4	<i>Driftsbudget</i>	31
9.5	<i>Investeringsbudget</i>	31

1 Inledning

1.1 Kommunstyrelsens ordförande

Utmaningarna fortsätter!

År 2024 har inletts med ekonomiska utmaningar och kommunen står inför tuffa besparingar. Innehållet i ekonomirapporten som SKR släppte i början på maj bekräftar bilden av en svag kommunal ekonomi under innevarande år och 2024 är andra året i rad då kommuner påverkas av reallt urholkade skatteintäkter. Rapporten visar också att befolkningstillväxten spås halveras de närmaste tio åren jämfört med tidigare prognoser. För Perstorps del har befolkningen minskat med 119 personer det senaste året. Antalet barn och unga beräknas minska med 200 000 nationellt fram till år 2033. Det kommer alltså inte bara att bli lägre skatteintäkter än många räknat med utan det innebär också mindre behov av förskola, skola, barnomsorg framgent. Samtidigt sker en ökning av antalet personer över 80 år i stort sett i samma takt som i tidigare prognoser visat. Förändringen innebär att resurser kommande år måste ställas om från verksamheter riktade mot barn och unga till verksamheter riktade mot äldre.

Befolkningsminskningen och socialnämndens utmanande ekonomiska läge har medfört att kommunen behövt vidta besparingsåtgärder för att få en budget i balans. Arbetet med besparingar kommer att fortgå under året och påverkar även budgeten 2025. I detta läge behöver vi som politiker ta ansvar för helheten och ibland fatta svåra beslut för Perstorps bästa, men dessa prioriteringar måste göras. Att det väcker känslor, oro och frågor är helt naturligt och vi som arbetar i kommunen gör vårt bästa för att möta oron och besvara de frågor som ställs.

Hopp om framtiden!

Även år 2025 kommer bli ett utmanande år men vi ser ljusningar i ekonomin. Mellan åren 2025 och 2027 förväntas skatteunderlaget i Sverige öka snabbare igen, särskilt under 2025 då konjunkturåterhämtningen tar fart genom en ökad efterfrågan på arbetskraft. Vi behöver fortsätta att arbeta med att effektivisera vårt arbetssätt och använda våra befintliga resurser på bästa sätt där kvaliteten gentemot invånarna är det viktigaste. Vi behöver också stärka kommunens attraktivitet och förmedla en stolthet över kommunen - inte minst för att locka nya invånare och få våra Perstorpsbor att vilja bo kvar i vår kommun. Detta är också viktigt för att attrahera arbetskraft och kompetens till kommunen.

Planeringen för utbyggnaden av Österbo för att öka antalet platser inom särskilt boende pågår och kommer sannolikt att ta fart under 2025. Det brottsförebyggande arbetet är viktigt för kommunen och den åtgärdsplan som beslutas under 2024 kommer att ligga till grund för viktiga insatser år 2025. Under 2025 behöver ett särskilt fokus vara kring skolresultaten eftersom bra resultat är en framgångsfaktor för både den enskilda eleven och kommunen i stort. Vi behöver också ta steg i rätt riktning inom hemtjänsten så att vi framöver kan erbjuda våra invånare Skånes bästa hemtjänst.

Vi har utmaningar men vi har också stora möjligheter i ett Perstorp med fantastiska omgivningar, medarbetare och invånare som vill kommunens bästa! För Perstorp – mot nya mål!

Ronny Nilsson

Kommunstyrelsens ordförande

1.2 Hur planeras skattepengarna att användas?

Kommunens verksamhet finansieras till största delen av kommunalskatt. För varje intjänad hundralapp betalar du som bor i Perstorps kommun 20,81 kr i kommunalskatt. Nedan illustreras hur 100 kr i skatt planeras att användas under 2025. Den största delen av skatteintäkterna används inom barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden. Här innefattas verksamheter såsom förskola, grundskola, äldreomsorg och socialtjänst.

2 Översikt över verksamhetens utveckling

2.1 5 år i sammandrag

Kommunkoncernen har mellan åren 2020-2023 haft positiva resultat även om det var marginellt för 2023. Soliditeten har legat på en stabil nivå kring 30% de senaste åren. Den långsiktiga låneskulden förväntas öka de kommande åren till följd av de investeringar som har gjorts eller kommer göras i kommunkoncernens fastigheter. I tabellen nedan lämnas en översikt över verksamhetens utveckling med fokus på ekonomin.

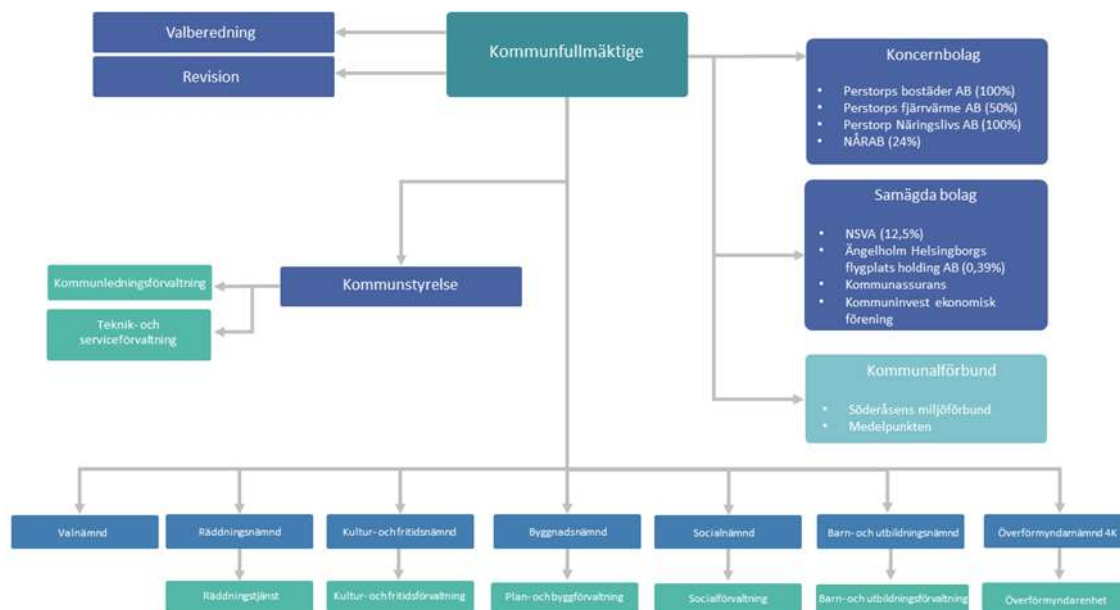
Fem år i sammandrag (Koncern)

Kommunkoncernen	2019	2020	2021	2022	2023
Årets resultat (mnkr)	-49,6	32,8	28,7	31,0	2,5
Soliditet (%)	31,8%	31,8%	30,0%	30,2%	29,4%
Långfristig låneskuld (mnkr)	309,0	356,9	482,1	539,8	577

Fem år i sammandrag (kommunen)

Kommunen	2019	2020	2021	2022	2023
Årets resultat (mnkr)	-55,1	26,4	24,6	25,8	-1,0
Årets resultat andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (%)	112,4 %	95,2 %	94,9 %	95,0 %	100,2 %
Skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning, (mnkr)	445,9	472,6	482	515,8	542,5
Verksamhetens nettokostnader, (mnkr)	431,7	448,8	458,4	492,6	544,3
Verksamhetens nettokostnadsandel av skatteintäkter, (%)	96,8 %	95,0 %	95,1 %	95,5 %	100,3 %
Nettoinvesteringar (mnkr)	24,9	33,4	63,3	72,4	101,6
Nettoinvesteringarnas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, (%)	5,6 %	7,1 %	13,1%	14,0 %	18,7 %
Totala tillgångar, (mnkr)	339,2	390,4	415,4	510,4	552,2
Kassalikviditet (mnkr)	36,7	62,9	31,9	26,3	25,8
Soliditet (%)	46,5 %	47,1 %	50,2 %	45,9 %	47 %
Självfinansieringsgrad (%)	48,2 %	140 %	72,9 %	60,2 %	33,1 %
Låneskuld, (mnkr)	76,8	90,1	106,7	177,7	226,9
Borgensåtagande (kr/invånare)	33 409	39 018	53 840	55 401	55 145
Antal invånare 31 december (st)	7492	7476	7565	7442	7357
Skattekraft (taxeringsår)(kr/invånare)	169 610	170 880	179 594	186 701	201 070
Skattesats (Kommunen) (%)	20,81	20,81	20,81	20,81	20,81
Antal tillsvidareanställda (st)	530	540	545	576	580
Total sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid (%)	5,3	6,4	6,5	6,8	6,4

3 Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i en nämnd- och förvaltningsorganisation och i två helägda bolag: Perstorps Bostäder AB och Perstorp Näringslivs AB.

Delägda bolag som ingår i koncernen är Perstorps Fjärrvärme AB som samägs med Adven Energilösningar AB, och Närab som sköter avfallshantering.

Kommunen är även delägare i NSVA som ansvarar för kommunens vatten och avloppshantering, och Ängelholm–Helsingborgs Flygplats Holding AB.

Därtill finns två samverkansföretag som kommunen är en del av: Kommuninvest ekonomisk förening, genom vilken de helägda bolagen finansierar betydande del av investeringsbehoven och Kommunassurans Försäkring AB, som hanterar kommunens försäkringar.

Perstorps kommun ingår även i Söderåsens miljöförbund som fungerar som en gemensam miljöförvaltning för Perstorp, Klippan, Svalöv och Örkelljunga. Kommunen är också medlem i Kommunalförbundet Medelpunkten som tillhandahåller hjälpmedel till kommunens invånare.

Kommunen har också samarbeten och nätverk med andra kommuner inom Familjen Helsingborg inom områden såsom EttIT, gemensam överförmyndarnämnd och upphandlingsenhet.

Perstorps kommun ingår även i samordningsförbundet NVV (FINSAM).

4 God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige är kommunens högsta politiska organ. Fullmäktiges ansvar är att styra kommunkoncernens verksamhet med utgångspunkt i gällande lagar, förordningar och annan statlig styrning. Vidare beslutar kommunfullmäktige om vision och förhållningssätt som ger en riktning hur arbetet ska utföras.

Ekonomistyrning utgörs av ramar och en resursfördelningsmodell där kommunens finansiella mål formuleras. Det är kommunfullmäktige som fattar beslut om hur resurserna ska fördelas inom kommunen. Resursfördelningsmodellen är en princip för hur nämndernas budgetar ska räknas upp utifrån volymförändringar. Genom budgeten omsätts de politiska prioriteringarna till ramar för de olika nämndernas verksamhet. Nämnderna tar i budgeten fram förslag till ekonomiska ramar för den egna verksamheten. Kommunstyrelsen bereder nämndernas förslag och därefter fastställer kommunfullmäktige kommunens budget.

Målstyrning utgår från att kommunfullmäktige beslutar om målområden och mål som alla nämnder och styrelser ska förhålla sig till. För att kunna följa och mäta utvecklingen av kommunfullmäktiges mål tas en eller flera indikatorer fram för respektive mål. Fullmäktige fastställer dessutom kommunövergripande styrdokument som förtydligar ett förhållningssätt eller en viljeinriktning. Nämnder och styrelser förhåller sig till de koncernövergripande målen och kan även fastslå egna indikatorer på nämndsnivå. Tjänstemannaorganisationen ska i sina verksamhetsplaner beskriva hur arbetet ska genomföras för att nå nämndens viljeriktning och bidra till måluppfyllelse. Nämnderna ska även arbeta utifrån sina basuppdrag. De består av nämndernas uppdrag enligt det av kommunfullmäktige beslutade reglementet och av de lagar och förordningar som styr nämnderna. Samtliga nämnder och styrelser ska löpande följa upp verksamhet, resultat och ekonomi samt vidta nödvändiga åtgärder vid avvikelser. I uppföljningen ska nämnder och styrelser redovisa hur de bidragit till den gemensamma utvecklingen samt på vilket sätt de bidrar till fullmäktiges måluppfyllelse. Verksamheten kan löpande påverkas genom nya styrdokument och beslut eller genom nya uppdrag från kommunfullmäktige.

Kvalitetsstyrning sker genom att kommunstyrelse och respektive nämnd arbetar systematiskt med internkontroll för att hitta avvikelser och förbättringsåtgärder som ska bidra till att utveckla verksamheten. Utveckling av verksamheten ska ha sin utgångspunkt i lagstiftning samt i de behov som Perstorps kommuninvånare har av kommunens service och tjänster.

4.1 Ansvarsstruktur

I kommunkoncernen finns flera nivåer av politiska instanser: kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nämnderna samt styrelserna för de kommunala bolagen. Därtill finns det en tjänstemannaorganisation.

Kommunfullmäktige beslutar i frågor av större vikt och i frågor av principiellt intresse. Kommunfullmäktiges möten är öppna för allmänheten. Till fullmäktiges uppgifter hör att fastställa mål, anvisa medel och utvärdera den kommunala verksamheten.

Kommunstyrelsen leder och samordnar den kommunala verksamheten.

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen en särskild uppsiktsplikt över övriga nämnders verksamhet men också över de kommunala bolagen. Styrelsen har därigenom ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen bereder ärenden till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen arbetar till största delen med övergripande planering och förutsättningar för kommunens verksamheter.

Politiskt tillsätta nämnder och styrelser ansvarar för den löpande verksamheten och fattar beslut om den. Varje nämnd arbetar mot de koncernövergripande målen med indikatorer och kan även tillsätta egna indikatorer på nämnds nivå. Nämnderna har också ett ekonomiskt ansvar för sin verksamhet. De kommunala bolagen bedriver sin verksamhet utifrån bolagsordning, ägardirektiv och kommunfullmäktiges övriga beslut.

Utöver den politiska organisationen finns en tjänstemannaorganisation som ska verkställa de beslut som politiken beslutar om. Tjänstemannaorganisationen ska arbeta för att uppfylla fullmäktiges och nämnders viljeriktning och att verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning.

4.2 Struktur och styrning av den kommunala koncernen

Styrning och uppföljning utgår från målen för verksamheterna i den kommunala koncernen. Ekonomiska ramar och mål sätts, sedan är det nämnden eller styrelsen som har ansvar för att verksamheten uppnår målen. Kommunfullmäktige beslutar om mål för god ekonomisk hushållning samt om riktlinjer och övergripande styrdokument.

Det finns tre typer av verksamheter inom koncernen; verksamheter som huvudsakligen finansieras av skatter och statsbidrag, verksamheter som finansieras med självkostnadsreglerade avgifter och affärsdrivande verksamhet.

Styrdokument används för att förtydliga den politiska viljan och garantera en effektiv och säker verkställighet. Det kan handla om utveckling (planer och program), förhållningssätt (policyer) och rättssäker hantering (riktlinjer).

4.3 Kommunfullmäktiges mål

Perstorps kommun arbetar med mål- och resultatstyrning. Utveckling av modellen för kommunens mål- och resultatstyrning är en långsiktig process för att följa de resultat som kommunens verksamheter levererar och i vilken mån detta görs på en kvalitetssäkrad nivå.

Perstorps kommun vill arbeta främjande och förebyggande för att nå våra långsiktiga mål. Kommunens mål, indikatorer och aktiviteter speglar kommunkoncernens fokus på att stärka skyddsfaktorer. Perstorps kommun vill öka sin förmåga att arbeta främjande och förebyggande för att på lång sikt uppnå de bästa resultaten för de som lever och verkar här. Detta tillvägagångssätt kompletterar de åtgärdande insatserna. Ett förebyggande och främjande arbetssätt är mer effektivt för att på lång sikt minska belastningen på kommunkoncernens resurser, också ekonomiskt.

Perstorps kommun vill även använda förflyttningsmål som syftar till att kommunkoncernen under varje mandatperiod ska röra sig i rätt riktning, mot de långsiktiga målen för år 2030. Även i användningen av indikatorer och nyckeltal fokuserar kommunkoncernen på förflyttning inom en viss tidsperiod. På så vis kan kommunen uppnå målen på kortare sikt, men också behålla fokus på de långsiktiga resultat vi vill se i Perstorps kommun.

4.3.1 I Perstorp ska årligen fler barn och unga växa upp i trygghet, jämlikhet och med möjlighet att förverkliga sin potential

Indikatorer	Målvärde 2025
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)	73
Deltagande i fritidsaktiviteter, åk 4 och åk 7, andel (%)	75

Målområdesbeskrivning

Målet har som fokus att minska social och ekonomisk utsatthet, idag och i framtiden, genom att fokusera på barn och ungas uppväxtvillkor. Barns och ungas uppväxtvillkor har en avgörande inverkan på individens framtida livsmöjligheter. Att arbeta med att motverka riskfaktorer och främja skyddsfaktorer under uppväxten är därför ett kraftfullt redskap för att skapa långsiktigt förbättrade förutsättningar för alla som lever och verkar i kommunen. Kommunen ska även arbeta för att säkra de allra tidigaste uppväxtvillkoren, och verka för att goda förutsättningar under barnets första tid i livet.

Barns och ungas möjligheter i livet präglas av den vuxenvärld de växer upp med. Därför är en viktig faktor för att förbättra uppväxtvillkor att främja vuxnas förmåga som förebilder. Att möta barn och unga på ett tryggt och utvecklande sätt är ett brett uppdrag som delas av invånare, anställda och samhället i stort. I Perstorp ska föräldrar såväl som andra vuxna i barn och ungas närhet ges möjlighet att öka sin förståelse för hur man genom sitt bemötande ger barn och unga bästa möjliga förutsättningar och stöd.

I Perstorps kommun ska unga ges möjlighet att utveckla sin fulla potential och känna framtidstro. En viktig del i denna ambition är att alla barn och unga ges tillgång till en fullgod utbildning, oberoende av individens förutsättningar. Fler elever ska lämna förskolan, grundskolan, gymnasiet och vuxenutbildningen med goda kunskaper som möter det hållbara samhällets och arbetslivets krav på kompetens. Vi ska samverka för att främja god hälsa, medvetna utbildnings- och livsval samt livslångt lärande.

Ett rikt fritids-, kultur- och föreningsliv bidrar till god psykisk och fysisk hälsa. Fritidsaktiviteter och föreningsliv är viktiga forum av flera anledningar. De ger individen erfarenhet av att ingå i större sociala sammanhang, delta aktivt i samhället och att möta trygga vuxna, oavsett hemförhållanden. Föreningslivet kompletterar även skolan som en arena för lärande. Barn och unga i Perstorp ska ges tillgång till och förutsättningar att delta i fritidsaktiviteter som bidrar till individens utveckling och generellt förbättrad folkhälsa.

Den fysiska miljön (inklusive hemmiljön) i Perstorps kommun ska bidra till goda uppväxtvillkor. Miljön ska uppmuntra till stolthet över den egna bygden, tillåta individen att utveckla sina förmågor och bidra till förbättrad folkhälsa. Barn och unga ska genom den fysiska miljöns utformning uppmuntras till rörelse och lek. Miljön ska genom sin utformning inspirera till tillgängliga, trygga och utvecklande möten mellan barn, unga, vuxna och äldre i hela kommunen. Den fysiska miljön ska inspirera barn och ungas förståelse för naturens och miljöns långsiktiga betydelse för samhället och individen.

Målets indikatorer fokuserar framförallt upp två teman – lyckad skolgång och meningsfull fritid. Tillsammans utgör de lämpliga övergripande indikatorer på huruvida vi gör framsteg mot målet. Det är även två teman som flera förvaltningar kan bidra till på olika vis.

4.3.2 I Perstorp ska årligen fler invånare ha hållbara livsmiljöer som bidrar till ökad folkhälsa

Indikatorer	Målvärde 2025
Insamlat avfall på fel plats (antal arbetstimmar/år)	2 000
Energiförbrukning i snitt - antal kWh/kvm, offentliga lokaler (kWh/m ²)	146
Medborgarundersökningen - Låg oro för att bli utsatt för våldsbrott eller hot om våld, andel (%)	75

Indikatorer	Målvärde 2025
Medborgarundersökningen - Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)	35

Målområdesbeskrivning

Attraktiva, tillgängliga och ändamålsenliga miljöer ska bevaras, utvecklas och skapas i hela Perstorps kommun. Vi ska vara en trygg kommun dit människor vill flytta, leva, verka och bo. Kommunen ska genom den fysiska miljöns utformning skapa förutsättningar för och uppmuntra till långsiktigt hållbara beteenden.

Perstorp kommun är en landsbygdskommun med utmärkta naturområden. Den fysiska miljön erbjuder stora möjligheter till naturnära och hållbara boendemiljöer som är attraktiva för många målgrupper. Perstorp ska tillvarata möjligheterna som omgivningarna erbjuder genom att utforma både boendemiljöer och offentliga miljöer med närhet till naturen i åtanke.

Naturens värde för folkhälsoutvecklingen är också betydande. Både psykisk och fysisk hälsa gynnas av en naturnära livsstil. Perstorp ska främja invånarnas tillgång till naturnära rekreationsområden och mötesplatser som uppmuntrar till fysisk aktivitet.

Genom en effektiv material- och resursanvändning kan Perstorp bidra till en mer hållbar framtid. Kommunen ska även verka för att höja medvetenheten om betydelsen av att ta hand om den lokala miljön, till exempel genom korrekt avfallshantering. Genom att bidra till en ökad känsla av medskapande och stolthet över det egna området, kan kommunen även skapa utrymme för ökat samarbete och känsla av samhörighet mellan invånare.

Kommunen ska bidra till att skapa hållbara boende- och närmiljöer som uppmuntrar till och möjliggör interaktion mellan invånare, oavsett individuella förutsättningar. Miljön ska även tillgodose invånarnas behov under livets alla olika faser. Detta gäller även invånarens behov av aktiviteter, evenemang och samhörighet. Genom interaktion och delaktighet ska kommunen stärka invånarnas och näringsidkares trygghet och delaktighet i samhällsutvecklingen.

Kommunen ska även verka för invånarens möjlighet att uppnå hälsosamma levnadsvanor. Invånare i livets alla faser ska ges möjlighet att förbättra sin hälsa i bred mening. Detta inkluderar även invånarens möjlighet att känna samhörighet, ha en meningsfull fritid och delta i det demokratiska samtalet.

För att nå våra ambitioner angående kommunens livsmiljö ska kommunen samverka med relevanta aktörer för att uppnå en långsiktigt hållbar markanvändning.

Indikatorerna för detta mål fokuserar på teman som är stor betydelse för kommunen – delaktighet/demokrati och trygghet – upp genom användningen av utvalda frågor från SCB:s Medborgarundersökning. Målet har även två indikatorer som relaterar till miljömässig hållbarhet. Insamlat avfall på fel plats – antal arbetstimmar relaterar till ett för kommunen utpekat problemområde, nämligen nedskräpning. Att samla in avfall som slängts på fel plats innebär en ökad kostnad för kommunen, samtidigt som det försvagar naturens värde som skyddsfaktor och rekreationsmiljö. Minskad energiförbrukning i snitt/m² offentliga lokaler berör ett tema som är särskilt relevant med tanke på rådande energi- och energiprisläge, men frågan kommer även att fortsätta vara en viktig del i Perstorps miljöarbete i linje med kommunens energi- och klimatprogram.

4.3.3 I Perstorp ska årligen fler invånare ha trygga och utvecklande möjligheter till egenförsörjning

Indikatorer	Målvärde 2025
Arbetslöshet 18-65 år, årsmedelvärde, andel (%) av bef.	9
NKI, Nöjd Kund-index	67

Målområdesbeskrivning

I Perstorp ska fler invånare ha trygga och utvecklande möjligheter till egenförsörjning. Perstorps kommun behöver samtidigt skapa förutsättningar för ett växande näringsliv och ett attraktivt företagsklimat.

I Perstorp ska alla invånare ges möjlighet att öka sin attraktivitet på arbetsmarknaden, oberoende av individens förutsättningar. Genom att erbjuda vägledning och kontaktytor ökar vi individens förmåga att utveckla de färdigheter som behövs för att bli egenförsörjande. Kommunen ska arbeta för att öka individens förmåga att identifiera sina styrkor och möjliggöra för individen att bidra utifrån egen erfarenhet, kunskap och fallenhet. Att kontinuerligt informera om bredden av gymnasie-, yrkes- och högskoleutbildningar som ges, och även stärka invånares kunskap om olika yrken, är viktigt för att inspirera men också tillgängliggöra nya livsval för Perstorps invånare. Även andra vägar till arbetslivserfarenhet och sociala nätverk, såsom de som erbjuds inom förenings- och kulturliv, ska främjas.

Anställda i Perstorp ska ges möjlighet att i sin yrkesroll kontinuerligt utveckla den egna kompetensen. Kommunen ska även, genom vägledning och information, stötta invånare som vill eller behöver omskola sig mitt i livet. Genom att möjliggöra fortsatt lärande även för vuxna invånare stöttar kommunen både enskilda individer och förbättrar rekryteringsmöjligheterna för lokala verksamheter.

Kommunanställda i Perstorp ska säkras tillgång till hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser för att minska ohälsa och skapa förutsättningar för ett friskt och långt yrkesliv.

I förmågan till egenförsörjning ingår även kunnande om privatekonomi. Genom att arbeta för att invånare tidigt får kunskap om den avgörande trygghet och frihet som kommer genom en hållbar privatekonomi, bidrar vi till att öka invånares möjlighet att bli självständiga och starka samhällsmedlemmar.

Företagsamhet och entreprenörskap är i sig goda vägar till egenförsörjning och ett starkt företagsklimat är en betydande faktor för Perstorps framtid. Perstorps kommun ska genom ändamålsenlig och tillgänglig service gentemot näringslivet bidra till att Perstorp fortsätter att utvecklas som attraktiv etableringsort och affärspartner. Genom goda relationer och samarbete med näringslivet skapas långsiktig tillväxt som bidrar till kommunens hållbarhet och roll i den regionala ekonomin.

Även den fysiska miljön ska utformas med näringslivets och arbetstagares behov i åtanke. Miljön ska bidra till att arbetstagare på effektiva och hållbara sätt kan ta sig till arbetsplatser i Perstorp, samt utgöra en grund för näringslivets möjligheter att utvecklas. Perstorps kommun ska främja utbyggnaden av infrastruktur som är betydande för näringslivet genom samverkan, samarbete och deltagande i relevanta nätverk.

Indikator för målet är "Arbetslöshet 18–65 år, årsmedelvärde, andel (%) av befolkningen". Fram till 2022 var indikatorn inriktad på befolkning mellan 18 och 64 år. Målvärdet för indikatorn år 2025 föreslås sänkas från 9,5 till 9 procent. Detta eftersom ökningen av arbetslöshet under 2023 inte varit så stor som förväntat.

I tillägg till detta kommer måloppfyllelse även att mätas genom NKI, Nöjd Kund-index. Mätningen ger ett värde mellan 0-100 där 100 är högsta betyg. NKI mäter företagarnas nöjdhet med kommunens myndighetsutövning och utgör ett långsiktigt mått på hur väl flera olika verksamheter arbetar för att förbättra servicen och näringslivsklimatet i kommunen. Indikatorn följs upp för första gången i årsredovisning 2024. Kommunen har därför inte ännu ett "startvärde" att utgå ifrån. Målvärdet 67 för 2025 är enlighet med näringslivschefens uppskattning, men kan revideras om behov finns.

4.3.4 Perstorps kommunkoncern ska ha en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling

Indikatorer	Målvärde 2025
Nettokostnadsandelen av skatter och bidrag ska under en rullande fyra (4) års period uppgå till högst 98%	97,1
Total långsiktig skuldsättningsgrad (%)	92

Hållbar ekonomisk utveckling är en förutsättning för att kommunen ska kunna investera i sina invånare och i den lokala miljön. På övergripande nivå är samarbetet/samverkan med de kommunala bolagen av stor vikt för att bidra till samhällsutveckling.

God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv innebär att varje generation måste själv bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Drift och reinvesteringar behöver då finansieras med egna medel. Upplåning görs bara till strategiska investeringar. Det ekonomiska resultatet bör över tid uppgå till minst två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Detta mäts genom indikatorn nettokostnadsandelen av skatter och bidrag.

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv tar sikte på kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. För att skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushållning måste det finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta säkerställer en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet. Ett sätt att mäta kommunens resursanvändning är indikatorn skuldsättningsgrad.

5 Viktiga förhållanden för resultat och ställning

5.1 Omvärldsperspektiv

En avgörande faktor för kommunens ekonomi är de skatteprognoser som erhålls från Sveriges kommuner och regioner, förkortat SKR. Som grund för budgetförslaget 2025 ligger prognosen för april och ekonomirapporten för maj månad.

Under 2024 förväntas inflationen fortsätta att falla och stabilisera sig nära inflationsmålen. Detta gör att flera centralbanker väljer att sänka styrräntorna efter uppgången som skett till följd av ökad inflation. Sänkning av styrräntan innebär att den globala efterfrågan gynnas, men stimulansen blir liten jämfört med föregående års åtstramning. De högre prisnivåerna ligger kvar och det tar tid innan räntesänkningarna ger full effekt. Den globala tillväxten tar därför fart först år 2025. Världsläget är i obalans och en plötslig oväntad händelse kan få stor effekt på ekonomin.

I Sverige upplever vi för närvarande en svag BNP-tillväxt som förväntas återhämta sig gradvis först under hösten 2024. Anpassningen pågår fortfarande, särskilt för hushåll och företag som bygger bostäder, med tanke på de högre priserna och räntorna. En ökning av reallöner och en mindre stram penningpolitik förväntas bidra till att stimulera konjunkturåterhämtningen.

Arbetsmarknaden kommer att påverkas med viss eftersläpning, med en minskning av sysselsättningsgraden under flera månader. Under 2024 väntas företagen inte kunna fortsätta med hamstringen av arbetskraft vilket gör att fler företag minskar sin personalstyrka och antalet sysselsatta faller. Arbetslösheten stiger därmed till 8,5 procent på nationell nivå som årsgenomsnitt. När efterfrågan och BNP ökar under 2025 kommer medelarbetstiden att öka. Därefter ökar även sysselsättningen. År 2026 väntas en hög sysselsättningstillväxt och arbetskraftsdeltagandet 2027 väntas nå samma nivå som 2023. En fortsatt försvagning förväntas under 2024, där en svag utveckling av arbetade timmar kan dämpa lönesummorna. Detta kan leda till en minskning av hushållens konsumtionsefterfrågan samt det kommunala skatteunderlaget.

Mellan åren 2025 och 2027 förväntas skatteunderlaget i Sverige öka snabbare igen, särskilt under 2025 då konjunkturåterhämtningen tar fart genom en ökad efterfrågan på arbetskraft. Under denna period förstärks arbetsmarknaden och antalet arbetade timmar ökar. Incitament för att arbeta förstärks också genom skattesänkningar och hushållens sänkta reala inkomster.

I reala termer minskar skatteunderlaget både 2023 och 2024 på grund av en kombination av hög inflation och svag nominell skatteunderlagstillväxt 2024. Prisökningarna beror främst på ökade kostnader för avtalspensioner. Det dröjer till 2025 innan skatteunderlaget reallt sett överträffar 2022 års nivå. Även om skatteunderlaget i reala termer stärks ytterligare 2026 och 2027 beräknas köpkraften 2027 vara klart under den nivå som hade getts av en historisk trend.

Befolkningsutvecklingen är avgörande för kommunens skatteintäkter men även möjligheten till god kommunal service. År 2021 syntes en kraftig ökning i befolkningen då fler valde att bosätta sig längre ifrån städerna i samband med pandemin. En rörelse i hela samhället syntes som troligtvis hade flera orsaker men möjligheten till flexibilitet i arbetsmiljön påverkade särskilt. År 2022 var förhållandet det omvända då befolkningstillväxten blev negativ. Likaså kan en minskning urskiljas även för året 2023. Oroande är framförallt att 25-44-åringar inte flyttar in till Perstorp i samma utsträckning som tidigare, vilket även medför en viss minskning av barn och ungdomar. Samtidigt ökar antalet personer över 80 år i stort sett i samma takt som i tidigare prognoser. En lägre befolkningsutveckling innebär svagare skatteintäkter.

Den nya socialtjänstlagen väntas träda i kraft i juli 2025. Före sommaren 2024 ska regeringen presentera sitt förslag på hur lagen ska se ut. Den nya lagstiftningen kommer att ha ett större fokus på det förebyggande arbetet och socialtjänstens övergripande planering av sina insatser. Det kommer även förtydligas att socialtjänstens arbete ska vara kunskapsbaserat och socialtjänsten kommer också ges ökade möjligheter att tillhandahålla insatser utan föregående behovsprövning.

Digitalisering är en utmaning för både statliga, regionala och kommunala verksamheter. Sverige beräknas inte nå det övergripande målet för digitaliseringspolitiken. Därmed placerar sig Sverige efter de ledande länderna rörande offentlig sektors digitalisering. Ökade krav och behov rörande e-legitimering, säker informationsdelning och rättsligt stöd är ett par av de behov som lyfts. Att arbeta med digitalisering är viktigt för Perstorps kommuns utveckling och ett flertal steg har tagits i rätt riktning. Digitalisering är dock en utmaning som kräver både ekonomiska och personella resurser. Rätt kompetens samt samordning blir viktiga faktorer framåt. Ett ökat samarbete med andra kommuner och stöd från SKR kan vara en framkomlig väg framåt.

	2023	2024	2025	2026	2027
BNP*	-0,2	1,2	2,6	2,6	2,0
Relativ arbetslöshet, (%)	7,6	9,1	8,6	8,1	7,8
Sysselsättning arbetade timmar*	1,8	-0,7	1,5	1,5	1,0
Inflation (KPI) (%)	8,5	2,8	1,1	1,7	2,1
Prisbasbelopp	53 500	57 300	58 700	58 900	59 900

Verksamhetsmått	2022	2023	Prognos 2024	Prognos 2025
Invånare totalt, antal	7 442	7 323	7 361	7 379
Inflyttade till kommunen, antal	635	638	644	660
Utflyttade från kommunen, antal	734	742	686	679
Döda, antal	100	93	83	83
Födda, antal	75	77	65	65

5.2 Verksamhetsperspektiv

Precis som många andra kommuner måste Perstorps kommun överväga hur välfärden ska finansieras i framtiden. Den kommunala konsumtionen ökar snabbt, antalet äldre i befolkningen växer och kraven på kommunal service och attraktivitet stiger. Detta utgör en utmaning när skatteintäkterna inte håller jämna steg med efterfrågan och kostnaderna för kommunal service. Sammantaget innebär detta att verksamheterna måste omprioritera och genomföra åtstramningar. Samtidigt kommer kommunen, i linje med den beslutade målstyrningen och målområdena "Goda uppväxtvillkor för barn och unga", "Egenförsörjning och tillväxt", "Goda livsmiljöer och levnadsvanor" samt "Hållbar ekonomisk utveckling", fortsätta att arbeta med förebyggande insatser för olika målgrupper. Detta omfattar bland annat åtgärder mot arbetslöshet, barnfattigdom och trångboddhet, för att skapa goda förutsättningar för invånarna och trygga en bra uppväxt för barnen i Perstorps kommun, samt för att motverka framtida kostnadsökningar som exempelvis försörjningsstöd.

Lokalförsörjningsgruppen, bestående av tjänstepersoner från flera av kommunens verksamheter, hanterar bland annat frågor såsom om- och tillbyggnaden av Österbo.

Med rätt förutsättningar kan Österbo bli ett centrum för vård och omsorg i Perstorps kommun, vilket förhoppningsvis kommer att uppfattas som attraktivt av invånarna. Nytt förslag på ombyggnad med ritningar och kalkyl kommer att behandlas under 2024. Andra fastigheter som är aktuella för lokalförsörjningsgruppen att hantera är Ybbåsen och Ugglehemmet och deras framtida användningsområde.

Kommunens ansvar i det brottsförebyggande arbetet har resulterat i en lägesbild för kommunen och ett förslag på åtgärdsplan kopplat till lägesbilden.

Det ska vara enkelt att starta, driva och utveckla företag i kommunen. Genom att tillhandahålla god service, attraktiv byggklar mark, tillgängliga lokaler samt genom att möta företagen med valmöjligheter och lösningar skapas ett gott företagsklimat i kommunen. Detta arbete pågår ständigt och ingår i det dagliga arbetet i hela förvaltningsorganisationen. Samverkan och dialog i näringslivsfrågor har utökats både lokalt och regionalt, men även internt inom kommunen.

5.3 Finansiellt perspektiv

Koncernen och kommunen är utsatta för finansiella risker såsom ränterisker, borgensåtaganden och pensionsförpliktelser. Kommunens finanspolicy har antagits för att medvetandegöra och minimera dessa risker samt hantera möjligheter inom det finansiella området, både vad gäller finansiering och placeringar.

I takt med att koncernens och kommunens upplåning ökar, exponeras kommunen för högre ränterisk. Riksbanken har till följd av den stigande inflationen höjt styrräntan men i takt med att inflationen minskar finns en förväntan att styrräntan kommer att sänkas. En första räntesänkning har redan skett i maj och fler väntas under året. För att minska ränterisken diversifierar kommunen sin låneportfölj genom att kombinera lån med längre bindningstider och lån med rörlig ränta.

Kommunen planerar att öka sin låneskuld under de kommande åren på grund av nödvändiga investeringar. Detta kommer på sikt att behöva hanteras genom lägre kostnader och effektivare resursanvändning.

Kommunen har placerat sin kortsiktiga likvid i räntebärande värdepapper eller räntefonder. Det primära målet för den kortsiktiga likviditetsförvaltningen är att säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort sikt. I finanspolicyn föreskrivs att ett avkastningsmål ska antas av kommunstyrelsen. För år 2025 har ett mål som motsvarande minst värdeutvecklingen på statsskuldväxlar föreslagits. Kommunen placerar även sin pensionsmedelsförvaltning utifrån gällande finanspolicy där allokeringen består av aktier och räntebärande papper. Här är placeringshorisonten längre vilket innebär att en större andel aktier inkluderas i portföljen. Detta kan potentiellt leda till högre avkastning över tid vilket innebär att målet för denna portfölj föreslås vara något högre än för den kortsiktiga likviden, det vill säga statsskuldväxlar +2 procentenheter.

Borgens- och övriga ansvarsförbindelser (mnkr)	2023	2024	2025	2026	2027
Perstorps bostäder AB	224,8	222,8	220,8	218,8	216,8
Perstorp Näringslivs AB	165	163	161	159	157
Norra Åsbo renhållnings AB	13,6	13,6	13,6	13,6	13,6
Perstorps Fjärrvärme AB	0	10	10	0	0
Idrottsföreningar	3,5	3,5	3,9	3,9	3,9
Ängelholms flygplats	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

6 Händelser av väsentlig betydelse

Inför budgetarbete 2025 har en omvärlds- och nulägesanalys genomförts. Vad händer i Sverige, Europa och världen? Vilka förändringar och trender kan spås? Vilka konsekvenser får detta för Perstorp och hur behöver Perstorps kommun förhålla sig utifrån detta? Den totala analysen ska skapa en samsyn inom Perstorps kommuns organisation och vara ett underlag till de prioriteringar som görs i kommunens budget. Information har inhämtats från ett flertal källor bland annat SKR, Region Skåne och Kolada för att skapa en så gemensam bild som möjligt.

Omvärldsanalysen utgår från SKR:s material ”Vägval för framtiden 4 - Trender som påverkar det kommunala och regionala uppdraget fram emot 2030”.

En tydlig trend som lyfts fram i SKR:s trendspaning är det ökade behovet av livslångt lärande. För att säkerställa hög kvalitet krävs rätt kompetens genom väl genomförda rekryteringar och kontinuerlig kompetensutveckling under anställningens gång. Detta innefattar också de möjligheter som skolan skapar för barns och ungdomars lärandeprocesser.

En annan framträdande trend är fokuset på hållbarhetsarbete, vilket inte bara ger miljömässiga fördelar utan också konkurrensfördelar. Det ställs allt högre krav på hållbarhet, både när det gäller klimatpåverkan och samhällsmiljön.

För Perstorp, liksom för många andra, påverkas verksamheten av den ökande polariseringen och utsattheten. Även om övervägande delen är nöjda med sina liv finns det en växande grupp, ofta bestående av ekonomiskt och socialt utsatta människor, som känner missnöje. Detta ger upphov till en trend med komplexa samhällsutmaningar som kräver innovativa tillvägagångssätt. Att våga tänka nytt och utnyttja digitala verktyg för att möta dessa framtidens utmaningar blir avgörande. Nätverkande och samskapande kan också vara värdefulla verktyg för att möta utmaningarna för Perstorp.

En ytterligare trend som identifieras av SKR och som bedöms vara av betydelse för Perstorp är att den traditionellt höga tilliten i Sverige har börjat avta och röra sig i en negativ riktning. Både tilliten till varandra och förtroende för samhällsinstitutioner har minskat något, och det finns även större variationer mellan olika grupper än tidigare. Tillit är en fundamental resurs för ett samhälle och är särskilt viktig i tider av ökad social oro. I denna kontext blir politiska ledare och myndighetspersoners ledarskap än viktigare för att bryta den nedåtgående trenden och återställa tilltron till samhället och dess institutioner. Att arbeta för att stärka tilliten blir därför en central utmaning och prioritet för både samhället som helhet och för företag samt kommunen. Den sammantagna effekten av dessa trender skapar både förväntningar och utmaningar inför de kommande årens utveckling, både på nationell nivå och lokalt i Perstorp.

Samhället kommer även i framtiden att möta många så kallade komplexa utmaningar.

För att framgångsrikt hantera frågor där ansvarsfördelningen är oklar, behöver barriärer mellan olika kunskapsområden och förvaltnings- eller organisationsgränser övervinnas genom samarbete. Ett exempel är trygghetsfrågorna. Att skapa trygghet och arbeta brottsförebyggande kommer att kräva att Perstorp har ett framgångsrikt samarbete med relevanta externa aktörer såsom polisen och vårdcentralen, samt en enhetlig riktning på insatserna inom organisationen. Eftersom det brottsförebyggande arbetet ofta överlappar med folkhälsoområdet kommer flera funktioner inom kommunen att beröras. Det är därför fortsatt viktigt att kommunen utvecklar sin förmåga att arbeta tvärsektoriellt.

Ett gott företagsklimat i kommunen underlättar både för att starta och utveckla framgångsrika företag. Detta leder till att fler invånare får arbete och att skatteintäkterna ökar. Företag och företagsamma individer spelar en viktig roll för samhällets utveckling. Kommunen har sett en positiv trend i företagsklimatet enligt de mätningar som genomförs.

7 Ekonomiska förutsättningar

7.1 Planeringsförutsättningar

Verksamhetsmåt t	Utfall 2022	Utfall 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026	Prognos 2027
Befolkningsmängd	7 442	7 323	7 500	7 379	7 396	7 413

(mnkr)	2025	2026	2027
Skatteintäkter	336,1	349,9	364,0
Generella statsbidrag och utjämningsstöd	237,7	242,0	246,1

	2024	2025	2026	2027
Skattesats (%)	20,81	20,81	20,81	20,81
Resultat (%)	1	2,5	4,5	2
Löneuppräkning (%)	3,3	3,1	3,3	3,3
Inflation (%)	2,8	1,1	1,9	2,1
Po-pålägg (%)	42,75	42,75	42,75	42,75
Internränta (%)	1,5	1,5	1,5	1,5

Skatteunderlaget

Skatteunderlaget växer i nominella termer under perioden 2023–2026. En sämre utveckling på arbetsmarknaden främst under 2024 kommer dock leda till en inbromsning av skatteunderlagets ökningstakt. Först åren 2025–2027 beräknas skatteunderlaget växa något snabbare än det historiska genomsnittet, till följd av en stor ökning av antalet arbetade timmar, låga prisökningar i sektorn samt att pensionskostnaderna minskar. Först år 2025 sker en återhämtning efter två år av fallande köpkraft.

Befolkningsunderlaget

Befolkningsunderlaget ligger till grund för skattunderlaget och kommer enligt prognoser både från SCB och Statisticon att minska framöver. I nuläget är invånarantalet lägre än tidigare prognoser och man ser en befolkningsminskning i hela landet. Befolkningsutvecklingen påverkas av flertal faktorer som in/utflyttning, antal födda/döda och bostadsbygge. Prognosen visar att det är barn och unga som beräknas minska med 200 000 nationellt fram till 2033. Samtidigt ökar antalet personer över 80 år i stort sett i samma takt som i tidigare prognoser.

Resultat

Kommunens övergripande finansiella mål är att resultatet över en rullande 4 års period ska vara 2 %. På grund av de samhällsekonomiska utmaningarna för år 2024 budgeterades det för en resultatnivå om endast 1%. Detta är en lägre nivå än önskvärt och resultatnivån behöver därav vara högre nästkommande år för att nå det finansiella målet. Det finansiella målet är satt till 2,5 % för år 2025 och 4,5 % för år 2026. Uppfylls dessa kommer kommunen uppfylla det finansiella målet att resultatet över en rullande 4 års period ska uppgå till 2 %.

Lönerevision

Lönenivån för år 2025 är budgeterad till 3,1 %. Det är av vikt att kommunen inte hamnar efter i löneutvecklingen eftersom lönen är en konkurrensmässigt viktig faktor, särskilt givet de utmaningar avseende kompetensförsörjning som vi ser framöver.

Inflation

I början av 2024 kunde en nedgång i inflationen urskiljas och en fortsatt nedgång beräknas ske under 2025. SKR prognostiserar en lägre inflation år 2025 på 1,1 %. I takt med att inflationen dämpas och stabiliseras nära inflationsmålen sänker centralbankerna styrräntorna. Viss eftersläpning av effekten för sänkta styrräntor kan väntas och den globala tillväxten väntas därmed inte ta fart förrän år 2025.

Arbetsgivaravgifter (PO-pålägg)

Det kalkylerade pålägget avseende pensioner föreslås vara kvar på samma nivå som 2024. År 2023 höjdes pålägget med anledning av de höjda premierna i det nya pensionsavtalet och det ökade prisbasbeloppet, vilket fick effekt på pensionskostnaderna.

Internräntan

Interräntan är oförändrad 2025 men kan behöva ses över i kommande budget.

7.1.1 Känslighetsanalys

Perstorp är beroende av omvärlden inom ett flertal områden. Händelser i omvärlden ger effekter på kommunen och dess intäkter och kostnader. Känslighetsanalysen visar hur olika intäkts- och kostnadsposter kan påverka resultatet om de förändras. Störst effekt har skatteintäkterna. På kostnadssidan är det personalkostnaderna som driver kostnadsutvecklingen. Under det senaste året har även de ökade räntekostnaderna påverkat kommunens ekonomi. Nedan visas effekten på kommunens finansiella situation utifrån kostnadsmått.

Effekt på kommunens intäkter	Förändring	Effekt +/- mnkr
Skatteintäkter	1 kr i kommunalskatt	15,0
Generella statsbidrag och utjämning	10 invånare	0,6
Riktade bidrag	1 %	0,7
Löpande avgifter, hyror och ersättningar	1 %	1,1
Effekt på kommunens kostnader	Förändring	Effekt +/- mnkr
Personalkostnader, exkl. pensionskostnader	1 %	3,4
Bidrag och transfereringar	1 %	1,0
Räntekostnader	1 %	3,0

7.1.2 Fördelning ekonomiska ramar

Nämnd (tkr)	Budget 2024	Budget 2025	VEP 2026	VEP 2027
KF, revision	2 080	1 691	2 104	1 720
Kommunstyrelsen inkl. ÖFN	76 730	80 450	82 895	87 093
Räddningsnämnden	7 170	7 435	7 834	8 192
Byggnadsnämnden	5 480	4 995	5 206	5 418
Barn- och utbildningsnämnden	225 160	225 063	230 848	240 727
Socialnämnden	175 040	189 798	194 360	204 113
Kultur- och fritidsnämnden	30 070	31 113	31 658	32 471
Summa	521 730	540 545	554 905	579 734

Kommunfullmäktige/revisionens ram reduceras med 0,4 miljoner kronor avseende valnämnden då det inte är något val under 2025.

Budget för 2025 års lönerevision återfinns inom nämndernas ramtilldelning och hanteras av respektive nämnd. Utöver lönerevision har även kompensation för inflation erhållits.

Lokalkompensation har erhållits. Lokalkompensation avseende Centralskolans tillbyggnad återfinns inom barn och utbildningsnämndens ram om 2,3 miljoner kronor.

I budgetförslaget har hänsyn tagits till vissa besparingsåtgärder som kommer att genomföras under 2024 såsom nedläggning av förskolan Hattstugan och nedläggningen av Oderljunga skola. Detta har medfört en omfördelning av ramtilldelningen för år 2025. I budgetförslaget har även förslaget på avveckling av OB-omsorgen beaktats. Åtgärderna innebär att barn- och utbildningsnämndens ram minskas med 7 200 mkr.

Kommunstyrelsen reducerar sin ram med 1,5 mkr avseende tjänster som inte kommer att tillsättas framöver såsom digitaliseringsstrateg och systemförvaltare.

Socialnämnden har fått en extra ramtilldelning på 9 700 mkr. Detta för att möta de ekonomiska utmaningarna inom förvaltningen. Nämnden har under 2023 och 2024 haft höga kostnader inom ekonomiskt bistånd och ovanpå det en ökad riksnorm. Det sker även en ökning av antalet personer som ansöker om plats på särskilt boende. För närvarande är kommunens särskilda boende fullt och placering behöver göras i andra kringliggande kommuner, vilket innebär ökade kostnader för socialnämnden. Befolkningsunderlaget visar också på att ålderskategorin över 80 kommer ligga kvar på samma nivåer som tidigare prognoser utvisat.

En central post avsätts på 3,6 mkr som reserv, tillgänglig för osäkerhetsfaktorer eller behov som kan uppstå under året. Befolkningsunderlagets påverkan på skatteunderlaget är en av dessa faktorer tillsammans med det indikativa skatteunderlaget som ännu inte är beslutat.

Politisk prioritering 2025	(tkr)
Framtida behov	3 600

7.2 Finansiell analys

7.2.1 Resultat och kapacitet

Nettokostnadsökningarna är på en fortsatt relativ hög nivå år 2025. Pensionskostnadsutbetalningarna förväntas bli något lägre i takt med att inflationen sjunker framöver.

Skatteintäkter och generella statsbidrag ökar men det viktigaste för kommunen är att det reala skatteunderlaget ökar. Det vill säga att skillnaden mellan kostnadsökningarna och intäkterna bör vara positiv. Om befolkningsunderlaget skulle minska mer än prognostiserat kommer denna negativa utveckling ha påverkan på skatteintäkterna.

Finansnettot är negativt som en direkt följd av ökade räntekostnader. Detta kommer sjunka först när räntenivåerna sjunker alternativt att låneskulden sjunker.

mnkr	2025	2026	2027
Verksamhetens nettokostnader	555,3	561,9	594,7
Förändring (%)	0,1 %	1,2 %	5,8 %
Skatteintäkter och generella statsbidrag	572,3	590,5	608,6
Förändring (%)	1,7 %	3,2 %	3,1 %
Finansnetto	-2,8	-2,2	-1,8
Förändring (%)	0 %	-21 %	-18 %

7.3 Investeringsbudget

(mnkr)	2025	2026	2027
Nettoinvesteringar	64,7	68,3	39,2
Förändring (%)	-20,4 %	6 %	-42,6 %
Långfristig skuld	297,0	278,5	260,1
Förändring (%)	20,4 %	9,4 %	9,3 %
Självfinansieringsgrad	59,7 %	68,8 %	51,9 %

Investeringsbudget för år 2025 är generellt på en fortsatt hög nivå i och med Österbo-projektet. Därefter kommer investeringarna att ligga på en lägre nivå åren 2026-2027 vilket är både nödvändigt och positivt utifrån kommunens skuldsättningsgrad.

Kommunen har under de senaste åren haft en hög investeringstakt på grund av flera faktorer. Detta inkluderar eftersatt underhåll, akuta åtgärder som broreparationer och återuppbyggnad av Hembygdsgården, samt långsiktiga projekt som fiberutbyggnad, Centralskolan 7-9 och Österbo. Varje år avsätts dessutom medel för reinvesteringar för fortsatt underhåll. Inför varje budgetbeslut beaktas investeringstakten med hänsyn till likviditetskrav, eventuella lån och nyttan av investeringen på lång sikt, både i termer av kostnadseffektivitet och kvalitet. Det är viktigt att ta hänsyn till båda dessa parametrar, eftersom investeringarna medför kostnader i form av avskrivningar och ibland räntekostnader på lång sikt.

Investeringarna framåt har legat i planeringsförutsättningarna sedan tidigare men till följd av inflation och ökade byggpriser har kostnaderna ökat något i de enskilda projekten. Österbo-projektet har dragit ut på tiden gentemot ursprunglig plan och medel för projektet har flyttats med framåt mellan åren. Omtag har gjorts i projektet och förslag på en något mindre om- och tillbyggnad har tagits fram.

Det är viktigt att skilja på investeringskostnad och drift. Det kan jämföras med ett lån som sedan ska avbetalas. Investeringen som avsätts innevarande år utgör ingen faktiskt kostnad för kommunen förrän det år investeringen aktiveras. Kostnaden uppstår i kommunens drift i samband med avskrivningen utifrån gällande regelverk. Däremot behöver kommunen hantera sin likviditet det år investeringen genomförs. Detta kan komma att innebära räntekostnader på grund av nyupptagna lån under innevarande år.

Övriga investeringar avser främst återkommande investeringsposter och driftsunderhåll.

Investeringar inom VA-verksamheten specificeras ytterligare i NSVA:s affärsplan.

8 Väsentliga personalförhållanden

Perstorps kommun strävar kontinuerligt efter att vara en attraktiv arbetsgivare och har vidtagit flera åtgärder för att främja en sund arbetsmiljö och medarbetarnas välbefinnande.

För att stärka ledarskapet inom organisationen och främja en kultur av samarbete och utveckling, anordnar arbetsgivaren regelbundna ledarforum där chefer kan utbyta erfarenheter, diskutera ledarskapsfrågor och få stöd och vägledning i sitt arbete.

Arbetsgivaren upprätthåller även en nära samverkan med fackliga organisationer för att säkerställa att medarbetares intressen och behov tillgodoses på bästa möjliga sätt. Genom öppna och konstruktiva förhandlingar strävar arbetsgivaren efter att hitta lösningar som gynnar både organisationen och dess anställda.

Som en liten organisation har arbetsgivaren fördelen med korta beslutsvägar och möjligheten att samverka tvärssektoriellt. Detta ger arbetsgivaren flexibilitet att snabbt fatta beslut och anpassa sig till förändrade behov och utmaningar. Dessutom möjliggör arbetsgivarens storlek samarbete över olika sektorer, vilket ger möjlighet att dra nytta av olika perspektiv och kompetenser för att främja en holistisk och effektiv arbetsmiljö.

8.1 Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen kommer att genomföras genom ett projekt som heter "Digga Perstorps personal", ett ESF-projekt som delfinansieras med 5,4 miljoner kronor fram till årsskiftet 2026-2027. Projektet syftar till att erbjuda omfattande kompetensutveckling till samtliga medarbetare inom organisationen. Detta kommer att ske genom en kombination av digital och fysisk utbildning där den enskilde medarbetaren får rekommendationer utifrån sin kompetens och den typ av arbetsuppgifter som den möter i det dagliga arbetet samt hur dessa kan stärkas och förbättras. Målet är att stärka anställningsbarheten hos medarbetarna, både för att de ska kunna kvarstanna inom organisationen och för att öppna upp möjligheter för ökad rörlighet på arbetsmarknaden om deras kompetens förbättras. Genom denna strategiska satsning vill man säkerställa att medarbetarna är väl rustade för framtidens utmaningar och möjligheter, vilket bidrar till att både behålla kompetensen inom organisationen och skapa en dynamisk arbetskraft som kan anpassa sig till förändringar.

För att möta de framtida utmaningarna och säkerställa en fortsatt hög kvalitet i verksamheten behöver rekryteringsbehovet noggrant övervägas. Som en liten organisation med begränsade ekonomiska resurser måste arbetsgivaren nyttja sina resurser på ett effektivt sätt. På grund av det ansträngda ekonomiska läget är det viktigt att noga överväga om nya rekryteringar verkligen är nödvändiga för att upprätthålla en god kvalitet för medborgarna.

Arbetsgivaren genomför därför en omfattande granskning av de befintliga kompetenserna inom alla funktioner för att säkerställa att dessa används på bästa möjliga sätt. Detta innebär att rekryteringar inte kommer att ske i samma omfattning som tidigare. Arbetsgivaren strävar efter att en större andel av medarbetarna ska vara fast anställda på tillsvidareavtal, samtidigt som andelen visstidsanställda och tidsbegränsade anställningar minskas. Genom att fokusera på en stabil och långsiktig personalstruktur kan arbetsgivaren upprätthålla kontinuitet och kvalitet i tjänsterna trots de ekonomiska utmaningarna.

Dessa åtgärder är nödvändiga för att arbetsgivaren ska kunna fortsätta att leverera högkvalitativa tjänster till medborgarna och samtidigt säkerställa en hållbar och effektiv användning av tillgängliga resurser.

Antal tillsvidareanställda män och kvinnor

Nämnd	Män 2021	Kvinn or 2021	Totalt 2021	Män 2022	Kvinn or 2022	Totalt 2022	Män 2023	Kvinn or 2023	Totalt 2023
Kommunstyrelsen	32	57	89	34	57	91	33	60	93
Barn- och utbildningsnämnden	39	174	213	37	175	212	36	184	220
Socialnämnden	23	166	189	26	188	214	29	186	215
Kultur- och fritidsnämnden	11	7	18	11	8	19	10	7	17
Byggnadsnämnden	4	3	7	4	3	7	3	3	6
Räddningsnämnden	22	2	24	25	4	29	22	3	25
Överförmyndarnämnden 4K	1	4	5	1	3	4	1	3	4
Kommunen totalt	132	413	545	138	438	576	134	446	580

Antal visstidsanställda män och kvinnor

Nämnd	Män 2021	Kvinn or 2021	Totalt 2021	Män 2022	Kvinn or 2022	Totalt 2022	Män 2023	Kvinn or 2023	Totalt 2023
Kommunstyrelsen	9	7	16	3	8	11	1	5	6
Barn- och utbildningsnämnden	20	66	86	16	65	81	16	57	73
Socialnämnden	4	44	48	6	31	37	2	16	18
Kultur- och fritidsnämnden	2	8	10	0	5	5	0	1	1
Byggnadsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Räddningsnämnden	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Överförmyndarnämnden 4K	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kommunen totalt	36	125	161	25	109	134	19	79	98

Heltidsresan, Tillsvidareanställda genomsnittliga sysselsättningsgrad

Nämnd	Män 2022	Kvinnor 2022	Totalt 2022	Män 2023	Kvinnor 2023	Totalt 2023
Kommunstyrelsen	97,9+	92,3	94,4	97,1	91,9	93,7
Barn- och utbildningsnämnden	96	94,8	95	96,1	93,9	94,3
Socialnämnden	97,2	91,3	92,2	94,7	92,1	92,4
Kultur- och fritidsnämnden	74,1	82,2	77,8	77,1	81,1	79,4
Räddningsnämnden	100	100	100	100	100	100
Byggnadsnämnden	100	100	100	100	100	100
Överförmyndarnämnden 4K	100	100	100	100	100	100

8.2 Sjukfrånvaro

Under perioden från 2023 till 2024 har Perstorps kommun sett en positiv trend när det gäller sjukfrånvaro. År 2023 var sjukfrånvaron 6,4%, men den har minskat till 5,7% under 2024. Det är en minskning med 0,7 procentenheter, vilket visar på en betydande förbättring av personalens hälsa och närvaro.

Förbättringen kan tillskrivas flera förändringar och förbättringar som gjorts under året. Ett bättre samarbete med företagshälsan har gjort att arbetsgivaren kan hantera problem med personalens hälsa tidigare, vilket har lett till färre långtidssjukskrivningar och mindre sjukfrånvaro totalt sett. Arbetsgivaren har också gjort det enklare för personalen att använda friskvårdsbidraget, vilket har uppmuntrat till en hälsosammare livsstil och minskat risken för korttidsfrånvaro.

Några av de som varit långtidssjukskrivna har fått sjukersättning och avslutat sina tjänster, vilket har minskat den totala frånvaron. Dessutom har användningen av förstadagsintyg vid upprepade korttidsfrånvaro använts i högre utsträckning vilket har bidragit till att minska den typen av frånvaro.

Det nya systemet för rehabilitering, där personalen kan rapportera sin frånvaro och läkarintyg själva, har förenklat administrationen och gjort att cheferna har bättre koll på hur de ska hantera sjukfrånvaro.

Den kontinuerliga minskningen av sjukfrånvaron visar att våra insatser för att främja en sund arbetsmiljö och prioritera personalens välbefinnande ger resultat. Att fortsätta arbeta med dessa förbättringar kommer att vara viktigt för att behålla den positiva trenden och främja en hälsosam arbetsmiljö på lång sikt.

Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaron (%)

(%)	Kommun 2022	Kommun 2023
Total sjukfrånvarotid av ordinarie arbetstid	6,79	6,4
Summa sjukfrånvarotid för kvinnor	7,53	7,2
Summa sjukfrånvarotid för män	4,17	3,4
Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	6,02	5,9
Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30-49 år	5,93	5,9
Summa sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	8,08	8,2

8.3 Medarbetare

Mått	Kommun (utfall) 2021	Kommun (utfall) 2022	Kommun (utfall) 2023
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex		82	82,69

För år 2023 finns ett resultat som visar att totalindex har ökat från 82,0 till 82,69, vilket är en fortsatt förbättring jämfört med tidigare år. Detta är en positiv utveckling som visar på en stadig förbättring av medarbetarnöjdheten inom organisationen. En ökning av totalindex, även om den är relativt liten, indikerar att de åtgärder som vidtagits för att förbättra arbetsmiljön och medarbetarnas välbefinnande har haft en effekt.

Utvecklingsområden som har identifierats är arbetsmiljöarbetet, kompetensförsörjning och återhämtning. Dessa områden kommer att behandlas genom en högre grad av

involvering av medarbetarna i uppföljningen av den årliga arbetsmiljöenkäten, som tidigare har fyllts i av chefer. Att involvera medarbetare direkt i denna uppföljning är ett strategiskt steg mot ökad transparens och delaktighet. Det kan också leda till mer relevanta och konkreta åtgärder eftersom medarbetarna själva får möjlighet att uttrycka sina behov och förslag på förbättringar.

Kompetensförsörjningen sker genom projektet Digga Perstorp personal, som involverar samtliga medarbetare i organisationen. Detta projekt är en omfattande satsning på att säkerställa att alla medarbetare har de nödvändiga färdigheterna och kompetenserna för att möta framtidens utmaningar. Att involvera alla medarbetare i detta projekt förväntas främja en känsla av gemenskap och gemensamt ansvar för organisationens framgång.

Utmaningen med återhämtning hanteras genom att arbeta främjande för att minska semesterlöneskulden och erbjuda uttag av semesterdagar jämnare under året. Återhämtning är avgörande för medarbetarnas långsiktiga hälsa och produktivitet.

Åldersstruktur, Medarbetare inom Perstorps kommunorganisation

Åldersintervall (2022)	Män	Kvinnor	Totalt
Alla	23,4 %	76,6 %	100,0
-29 år	3 %	4,2 %	7,2
30-49 år	11,1 %	39,5 %	50,6
50 år -	9,3 %	33,1 %	42,4

9 Finansiella rapporter

9.1 Resultatbudget

(mnkr)	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	VEP 2026	VEP 2027
Verksamhetens nettokostnader	-518,6	-530,2	-530,8	-537,4	-566,5
Avskrivningar	-25,7	-24,0	-24,5	-24,5	-28,2
Verksamhetens nettokostnad	-544,3	-554,2	-554,9	-561,0	-593,8
Skatteintäkter*	542,5	563	572,3	590,5	608,6
-Allmän kommunalskatt	320,3	326,2	334,6	348,4	362,5
-Utjämning och bidrag	219,1	232	232,8	237,1	241,3
-LSS-utjämning	-15	-14	-14,2	-14,2	-14,3
-Fastighetsavgift	16,1	15,7	19,1	19,1	19,1
-Övriga generella bidrag	2	3,1	0	0	0
Verksamhetens resultat	-1,8	8,8	17	28,5	13,9
Finansiella intäkter	7,0	4,1	4,2	4,2	4,2
Finansiella kostnader	-6,2	-7,3	-7,4	-7,2	-6,9
Resultat efter finansiella poster	-1,0	5,6	14,2	26,4	12,1
Extraordinära poster	0	0	0	0	0
Årets resultat	-1,0	5,6	14,2	26,4	12,1
Disponering från resultatutjämningsreserven	3,9	0	0	0	0
Årets Balanskravsresultat	0	5,6	14,2	26,4	12,1

9.2 Balansbudget

(mnkr)	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	VEP 2026	VEP 2027
<i>Tillgångar</i>					
Anläggningstillgångar	429,6	449,3	499,7	549	598,3
Omsättningstillgångar	122,6	140,1	142,9	137,3	124
Summa tillgångar	552,2	589,4	642,6	686,3	722,3
<i>Eget kapital, avsättningar och skulder</i>					
Eget kapital	240,7	227,9	242,4	268,7	280,7
-eget kapital	234,5	222,3	228,2	242,4	268,7
-årets resultat	-1,0	5,6	14,2	26,4	12,1
Avsättningar	5,3	6	4,7	5,1	5,1
-andra avsättningar	1,9	1,8	1,8	0	0
Skulder	311,5	355,5	395,5	387,4	369
Långfristiga skulder	207,4	246,6	286,6	304,0	328
Kortfristiga skulder	104,1	108,9	108,9	108,9	108,9
Summa eget kapital, avsättning och skulder	552,2	589,4	642,6	686,3	722,3

9.3 Kassaflödesbudget

(mnkr)	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	VEP 2026	VEP 2027
Löpande verksamhet					
Årets resultat	-1	5,6	14,2	26,4	12,1
Justering för ej likviditetspåverkande poster	25,7	27,4	24,5	24,5	28,2
Övrig likviditetspåverkan	1,3	-0,2	-1	-0,1	-0,1
Medel från verksamhet före förändring av rörelsekapitalet	26	32,8	37,7	50,8	40,2
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-10,7	0	0	0	0
Avyttring/förvärv kortfristig placering	0	-4	-2,8	5,6	13,3
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	-8,6	0	0	0	0
Kassaflöde från löpande verksamhet	6,7	28,8	34,9	56,4	53,5
Investering i materiella anläggningstillgångar	-72,6	-79,1	-74,9	-73,8	-77,5
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	15	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-57,6	-79,1	-74,9	-73,8	-77,5
Förändring av finansiella anläggningstillgångar och långfristiga skulder	50,5	50,3	40	17,4	24
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	50,5	50,3	40	17,4	24
Årets kassaflöde	-0,4	0,0	0	0	0
Likvida medel vid årets början	26,2	0,0	0	0	0
Likvida medel vid periodens slut	25,8	0,0	0	0	0
Förändring av likvida medel	-0,4	0,0	0	0	0

9.4 Driftsbudget

(tkr)	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	VEP 2026	VEP 2027
Kommunfullmäktige, revision	-1 527	-1 680	-2 091	-1 704	-2120
Kommunstyrelsen	-74 069	-76 730	-78 330	-80 775	-84 973
Räddningsnämnden	-7 923	-7 170	-7 435	-7 834	-8 192
Byggnadsnämnden	-5 295	-5 480	-5 675	-5 886	-6 098
Barn- och utbildningsnämnden	-217 698	-225 160	-225 721	-231 506	-241 385
Socialnämnden	-193 882	-175 040	-190 580	-195 142	-204 895
Valnämnd	0	-400	400	-400	400
Kultur- och fritidsnämnden	-29 279	-30 070	-31 113	-31 658	-32 471
Summa nämnder	-529 673	-521 230	-540 546	-554 904	579 734
Finansverksamhet	528 691	526 830	554 736	581 260	591 878
Årets resultat	-982	5 600	14 200	26 400	12 100

9.5 Investeringsbudget

Total investeringsbudget per nämnd (tkr)	Budget 2024	Budget 2025	VEP 2026	VEP 2027
<i>Skattefinansierad</i>				
Kommunstyrelsen	54 900	46 400	42 100	17 200
Räddningsnämnden	300	400	5 500	400
Överförmyndarnämnden 4K	0	0	0	0
Byggnadsnämnden	200	400	400	400
Kultur- och fritidsnämnden	200	400	400	400
Barn- och utbildningsnämnden	800	1 200	1 200	1 200
Socialnämnden	800	1 200	1 200	1 200
Total skattefinansierad	57 200	50 000	50 800	20 800
<i>Ej skattefinansierad</i>				
Nyinvestering	9 400	4 600	1 390	1 910
Reinvestering	12 030	7 610	13 590	16 020
Landsbygdsinvestering	500	500	500	500
Återställningskostnad asfalt	2 000	2 000	2 000	0
Total ej skattefinansierad	23 930	14 710	17 480	18 430
Investeringar totalt	81 130	64 710	68 280	39 230

Flerårig investeringsbudget

(tkr)	Totalt utfall till och med 2024	Budget 2025	Total projektbudget
Skattefinansierad			
Österbo	10 759	55 000	115 000
Vattenreningsanläggning Ugglebadet	31 700	0	30 000
Totalt fleråriga projekt			

PROTOKOLL Central samverkan/förhandling

Sammanträdesdatum: 2024-06-13
Tid: Kl 15:00-16:00
Plats: Kommunhuset, Ledningsrummet
Justering av protokoll: 13 och 14 juni 2024

Närvarande ledamöter:

Karzan Nouraldin	Vision
Anneli Perelius	Sveriges lärare
Stefan Zetterström	Sveriges lärare
Denize Okutan	DIK
Anna Ericsson	Akademikerförbundet SSR
Anders Ivarsson	Akavia, digitalt
<i>Charlotte Joehns</i>	<i>Sveriges skolledare</i>
Elin Ask	Kommundirektör
Karoline Karlsson	Ekonomichef, digitalt

Inledning

Mötet konstaterar att samtliga fackförbund har erhållit kallelse med tillhörande handlingar (Budget 2025, flerårsplan 2026–2027 samt beslut i KSAU angående budget 2025, § 79). Inga synpunkter på handlingarna har inkommit till arbetsgivaren.

Information om budget 2025

Karoline redogör för budgetförutsättningarna och majoritetens förslag till budget 2025 samt flerårsplan 2026–2027 i enlighet med de utsända handlingarna. Karoline informerar om att en justering angående ramar har skett med hänsyn till att en kanslienhet har bildats under kommunstyrelsen. Med anledning av detta har budgetdokumentet uppdaterats och i samband med detta möte översänts till fackförbunden.

Ställda frågor besvaras.

Yrkanden m.m.

Kommunal har den 12 juni 2024 per mejl inkommit med information angående Budget 2025 enligt följande:

”Pga det rådande ekonomiska läget i Perstorps kommun mår Kommunals medlemmar dåligt. Detta kan vi utläsa i de inkomna arbetsskadeanmälningarna samt i diskussioner som förs på arbetsplatserna. Det är därför av största vikt att besparingarna inte påverkar Arbetsmiljöarbetet och att kommunals Skyddsombud ges möjlighet att utföra sitt uppdrag.”

Arbetsgivaren noterar informationen och kommer att förmedla den vidare i organisationen.

DO AP G *Karoline* AP *SM A.*

Följande yrkande har den 13 juni 2024 inkommit på mejl från Akademikerförbundet SSR:

1. Att de intäkter/utgifter gällande det Kommunalekonomiska utjämningsystemets nio delmodeller samt LSS-utjämningspreciseringen i budgeten. (Säkerställ att kunskap finns om hur LSS-utjämningsfunktionen fungerar - det går inte att spara in på LSS-insatser för att hamna på "plus" kommunen måste då betala mer till andra kommuner.)
2. Att intäkter/utgifter från utjämningsystemen finns med i respektive nämnder/förvaltningars budget så att de som har ansvar för att genomföra besparingskrav och att hålla budget i balans har möjlighet att se helheten. Det bör vara en självklarhet att ha alla delar tydliggjorda för att kunna ta ansvaret för att lägga ihop pusslet.
3. Att den ekonomiska tilldelningen till Socialnämnden styrs till IFO och att pengarna först och främst ska användas till att anställa fler Socialsekreterare på Enheten för Ekonomiskt bistånd och Vård i nära relationer.
4. Att den budgeterade lönenivån höjs för att kunna lägga om systemet för lönesättning så extra vikt ska kunna läggas vid att tydliggöra att medarbetare som väljer att stanna kvar i kommunen premieras för sitt engagemang.

När det gäller yrkande 1 framhåller Akavia och Vision att det är viktigt att det på något sätt tydliggörs hur utjämningsystemet fungerar.

Beträffande yrkande 4 instämmer DIK, Vision och Sveriges lärare i att det är viktigt att kommunen premierar medarbetare som väljer att stanna i kommunen.

Arbetsgivaren avvisar yrkandena 1 och 2 med hänvisning till att en sådan redovisning skulle bli komplex och lämpar sig därför bättre att presenteras på ett annat sätt.

Arbetsgivaren avvisar yrkande 3 med motiveringen att kommunfullmäktige beslutar om nämndernas budgetramar. Det är sedan upp till nämnden att göra prioriteringar inom sin ram vid sitt beslut om internbudget för nämnden.

Arbetsgivaren avvisar yrkande 4 med hänvisning till det ekonomiska läget i kommunen.

Förhandlingen avslutas i oenighet avseende Akademikerförbundet SSR.

Förhandlingen avslutas i enighet avseende övriga fackförbund.

oo ae q *[Handwritten signature]* AP 57 A

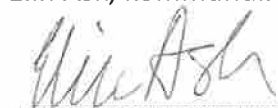
Övrigt

Elin informerar om att Linus Åhlén föreslås gå in som tillförordnad förvaltningschef för teknik och service från och med den 1 augusti 2024.

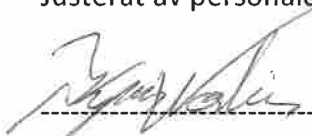
Vid protokollet

Elin Ask

Justerat av arbetsgivaren
Elin Ask, kommundirektör

Justerat av personalorganisationerna

Karzan Nouraldin

Vision

Stefan Zetterström

Sveriges lärare

Anneli Perelius

Sveriges lärare

Anna Ericsson

Akademikerförbundet SSR

Anders Ivarsson

Akavia

Denize Okutan

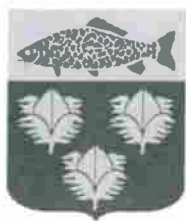
DIK

Charlotte Joehns

Sveriges skollära

PERSTORPS
KOMMUN

Revisorerna i Perstorps kommun

2024-05-10

Till
Fullmäktige i Perstorps kommun
organisationsnummer 212000-0910

Revisionsberättelse 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

Revisorernas bedömning och uttalande om ansvarstagandet

Vi noterar att socialnämnden under de fyra senaste åren återkommande har uppvisat ökande negativa avvikelser mot budget. För 2023 redovisar nämnden en negativ avvikelse på drygt 22 mnkr som beror huvudsakligen på ökade personalkostnader, ökat antal placeringar samt mindre statsbidrag än beräknat. Vi kan konstatera att en genomlysning av socialtjänstens verksamheter har genomförts under 2023 och att åtgärder för budget i balans har vidtagits men att dessa inte har fått full effekt under 2023. Vidare noterar vi att säkerheten i lämnade prognoser har varierat under året och inte är i paritet med slutligen redovisat resultat.

Sammantaget bedömer revisorerna att det finns brister i socialnämndens styrning och kontroll över sin ekonomi och verksamhet. Vår bedömning är att det under 2024 krävs kraftfulla åtgärder för att uppnå en budget i balans.

NES

EHM Tal

Vi bedömer mot bakgrund av ovan att socialnämnden inte har bedrivit verksamheten på ett helt ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Ett grundläggande krav för denna bedömning är att nämnden ska ha bedrivit verksamheten inom de av fullmäktige givna budgetramarna. Vi ställer oss kritiska till socialnämndens prognosarbete och ekonomistyrning under året.

Vi bedömer att styrelsen och övriga nämnder har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Dock gör kommunen i årsredovisningen avsteg från lag och god sed gällande redovisning av leasingkontrakt. Leasingkontrakten redovisas som operationell leasing vilket är avsteg från RKR R5 och god redovisningssed. Vi kan därför inte utesluta att avsteget innebär ett väsentligt fel i balansräkningen.

Vi bedömer att socialnämndens interna kontroll, till följd av bristande ekonomistyrning, inte har varit fullt tillräcklig.

Vi bedömer att styrelsens och övriga nämnders interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen i allt väsentligt är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt. Vi bedömer dock att kommunen på ett tydligare vis kan lämna en sammanfattande bedömning kring god ekonomisk hushållning.

Vi bedömer att balanskravet inte har uppfyllts för 2023 då balanskravsresultatet uppgår till ett underskott om 3,9 mnkr. Kravet om en ekonomisk balans uppfylls därmed inte. Resultatutjämningsreserven kommer att tillämpas för året och medel om 3,9 mnkr kommer att användas för att uppnå ett resultat i balans.

Vi riktar en anmärkning mot socialnämnden för brister i ekonomistyrning.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för samtliga styrelser, nämnder och enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2023.

Vi åberopar bifogade redogörelse och rapporter.

Perstorps kommun 2024-05-10

Lars-Göran Thulin

Håkan Engström

Nils-Erik Svensson

Bilagor

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisoreernas redogörelse

Granskning av årsbokslut och årsredovisning per 2023-12-31

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i Perstorps Bostäder AB, Perstorps Näringslivs AB, Perstorps Fjärrvärme AB, Norra Åsbo Renhållningsaktiebolag

Revisionsberättelser för Perstorps Bostäder AB, Perstorps Näringslivs AB, Perstorps Fjärrvärme AB, Norra Åsbo Renhållningsaktiebolag

EMH NES Int

Revisorerna i Perstorps kommun

2024-05-10

Till
Fullmäktige i Perstorps kommun
organisationsnummer 212000-0910

Revisionsberättelse 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

Revisorernas bedömning och uttalande om ansvarstagandet

Vi noterar att socialnämnden under de fyra senaste åren återkommande har uppvisat ökande negativa avvikelser mot budget. För 2023 redovisar nämnden en negativ avvikelse på drygt 22 mnkr som beror huvudsakligen på ökade personalkostnader, ökat antal placeringar samt mindre statsbidrag än beräknat. Vi kan konstatera att en genomlysning av socialtjänstens verksamheter har genomförts under 2023 och att åtgärder för budget i balans har vidtagits men att dessa inte har fått full effekt under 2023. Vidare noterar vi att säkerheten i lämnade prognoser har varierat under året och inte är i paritet med slutligen redovisat resultat.

Sammantaget bedömer revisorerna att det finns brister i socialnämndens styrning och kontroll över sin ekonomi och verksamhet. Vår bedömning är att det under 2024 krävs kraftfulla åtgärder för att uppnå en budget i balans.

Vi bedömer mot bakgrund av ovan att socialnämnden inte har bedrivit verksamheten på ett helt ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Ett grundläggande krav för denna bedömning är att nämnden ska ha bedrivit verksamheten inom de av fullmäktige givna budgetramarna. Vi ställer oss kritiska till socialnämndens prognosarbete och ekonomistyrning under året.

Vi bedömer att nämnderna, med undantag av socialnämnden, har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Dock gör kommunen i årsredovisningen avsteg från lag och god sed gällande redovisning av leasingkontrakt. Leasingkontrakten redovisas som operationell leasing vilket är avsteg från RKR R5 och god redovisningssed. Vi kan därför inte utesluta att avsteget innebär ett väsentligt fel i balansräkningen.

Vi bedömer att socialnämndens interna kontroll, till följd av bristande ekonomistyrning, inte har varit fullt tillräcklig.

Vi bedömer att nämndernas, med undantag av socialnämnden, interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen i allt väsentligt är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt. Vi bedömer dock att kommunen på ett tydligare vis kan lämna en sammanfattande bedömning kring god ekonomisk hushållning.

Vi bedömer att balanskravet inte har uppfyllts för 2023 då balanskravsresultatet uppgår till ett underskott om 3,9 mnkr. Kravet om en ekonomisk balans uppfylls därmed inte. Resultatutjämningsreserven kommer att tillämpas för året och medel om 3,9 mnkr kommer att användas för att uppnå ett resultat i balans.

Vi tillstyrker att fullmäktige inte beviljar ansvarsfrihet för socialnämnden.

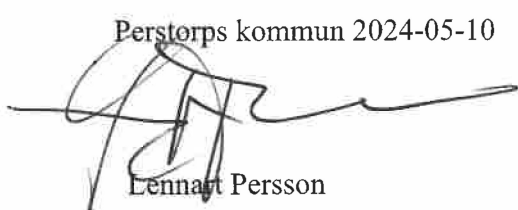
Vi riktar anmärkning mot kommunstyrelsen på grund av bristande uppsikt över socialnämnden.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för samtliga övriga styrelser, nämnder och enskilda ledamöterna i dessa organ.

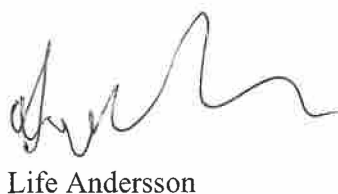
Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2023.

Vi åberopar bifogade redogörelse och rapporter.

Perstorps kommun 2024-05-10

Lennart Persson

Life Andersson

75

Bilagor

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisoreernas redogörelse

Granskning av årsbokslut och årsredovisning per 2023-12-31

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i Perstorps Bostäder AB, Perstorps Näringslivs AB, Perstorps Fjärrvärme AB, Norra Åsbo Renhållningsaktiebolag

Revisionsberättelser för Perstorps Bostäder AB, Perstorps Näringslivs AB, Perstorps Fjärrvärme AB, Norra Åsbo Renhållningsaktiebolag

76

Kommunfullmäktiges presidium

Närvarande:

Håkan Abrahamsson (m), ordförande

Veronicha Pettersson (s), 1:e vice ordförande

Rickard Andersson (sd), 2:e vice ordförande

Förslag till beslut gällande ansvarsfrihet**Bakgrund**

Revisionen har i sina revisionsberättelser framlagt delad uppfattning gällande ansvarsfrihet för kommunstyrelsen samt socialnämnden. Tre av revisorerna riktar anmärkning mot socialnämnden men tillstyrker ansvarsfrihet för samtliga nämnder och styrelser. Två av revisorerna tillstyrker inte ansvarsfrihet för socialnämnden och riktar anmärkning mot kommunstyrelsen, men tillstyrker ansvarsfrihet för övriga nämnder och styrelser.

Enligt kommunallagen kapitel 5, § 32 ska fullmäktige inhämta förklaring över anmärkning som framställts i revisionsberättelsen och revisorernas uttalande att ansvarsfrihet inte tillstyrks. Fullmäktiges presidium har därefter framställt begäran till kommunstyrelsen och socialnämnden att inkomma med förklaring över revisionsberättelserna. Förklaringar från nämnda parter inkom till fullmäktiges presidium 2024-06-11 (sn) samt 2024-06-12 (ks). Därefter har kommunfullmäktiges presidium berett beslutsunderlag för fullmäktige att fatta beslut om.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen behandlade delårsrapport för tertial 1 avseende socialnämnden vid sitt sammanträde 14 juni 2023. Prognosen i rapporten visade på ett underskott om 1,75 milj. kronor, vilket socialnämnden förklarade med att kommunals löneökningstrymme motsvarade 4,1 % istället för budgeterade 2,0 % samt ett större antal engångskostnader. Vidare meddelades att arbetet hade påbörjats med att vidta åtgärder. Kommunstyrelsen beslutade att invänta åtgärdsplan från socialnämnden och att notera tertialrapporten.

11 oktober deltog socialnämndens arbetsutskott på kommunstyrelsens möte för att redogöra för det ekonomiska läget, orsakerna till det samt vilka åtgärder som planerats för att åtgärda underskottet. Beslut fattades även att ge socialnämnden i uppdrag att varje månad, fram till januari 2024, rapportera den ekonomiska utvecklingen i nämnden. Dessutom beslutades att föreslå kommunfullmäktige att ge socialnämnden i uppdrag att fortsätta arbetet med att nå en budget i balans, vilket kommunfullmäktige beslutade om vid dess sammanträde 25 oktober. Kommunstyrelsen har vidare under sammanträdet 15 november 2023 följt upp socialnämndens ekonomiska situation och därefter fattat beslut om att uppdraga åt kommundirektören att fördjupa följa socialförvaltningens ekonomiska utveckling och vidta möjliga åtgärder för att begränsa det negativa resultatet.

Kommunstyrelsen beslöt vid sammanträdet 13 december, efter redogörelse av Ensolutions genomlysning av hemtjänsten, att socialchefen skulle återkomma till kommunstyrelsens möte i mars, juni och oktober 2024 för återrapportering.

PERSTORPS KOMMUN	E-post Förvaltning e-post	Organisationsnr 212000-0910			
Postadress 284 85 PERSTORP	Besöksadress Torget 1	Telefon 0435-390 00 vx	Fax Förvaltning fax	Bankgiro 206-3857	PlusGiro 11 16 54-0

Sammantaget visar ovan nämnda beskrivning, av kommunstyrelsens agerande, att behövliga beslut har fattats i syfte att övervaka socialnämndens arbete med dess underskott. Därmed bedömer kommunfullmäktiges presidium att kommunstyrelsens verksamhet har drivits ändamålsenligt och att den interna kontrollen har varit nöjaktig.

Socialnämnden

Presidiet kan konstatera att revisionen i helhet bedömer att socialnämnden inte har bedrivit verksamheten på ett helt ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Nämndens verksamhet inom givna budgetramar samt prognosarbete och ekonomistyrning under året uppvisar brister enligt revisorerna. Socialnämnden har således brustit i sin interna kontroll.

I svaret till kommunfullmäktige framställer socialnämnden att beslut fattats att ta in extern konsult för att vara behjälplig och se över främst personalkostnader inom äldreomsorgen. Vid genomgång av mötesprotokoll under år 2023 framkommer det inte några nämndsbeslut som behandlar det nämnda ärendet. Huruvida beslutet är fattat på delegation eller inte framkommer inte heller med önskad tydlighet. Socialnämnden svarar vidare att nämnden är underfinansierad sedan flera år tillbaka. Huruvida nämndens verksamhet är tillräckligt finansierad eller ej, är en fråga för nämnden att väcka hos kommunstyrelsen och fullmäktige, vilket inte har gjorts.

Socialnämnden svarar vidare att det inte har varit möjligt att se det ökade underskottet fram till december månads möte. Ur nämndens protokoll går att utläsa att underskott rapporteras redan vid maj månads sammanträde och fullmäktiges presidium frågar sig då varför nämnden inte har efterfrågat underlag för vidare utredning av underskott. Inte heller har nämnden fattat beslut om att uppdra åt förvaltningen att inkomma med plan för budget i balans.

Nämndernas ansvar regleras bland annat i kommunallagens 6:e kapitel, § 6. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om. De ska även se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Syftet med den interna kontrollen är att bidra till att ändamålsenligheten i verksamheten stärks, att verksamheten bedrivs effektivt och säkert och att inte allvarliga fel begås. Allt i syftet att värna om tilltron och förtroendet för kommunens verksamhet och i förlängningen medborgarnas förtroende. Kommunfullmäktiges presidium kan konstatera att socialnämnden har brustit i den interna kontrollen, underlåtit sig att fatta nödvändiga beslut och därmed också äventyrat kommunens ekonomi.

Ordförande och Rickard Andersson meddelar att de inte deltar i beslutet gällande kommunstyrelsen.

Yrkande:

Ordförande yrkar att ansvarsfrihet inte tillstyrks för socialnämnden och att ansvarsfrihet beviljas för övriga nämnder och styrelser.

Rickard Andersson yrkar att ansvarsfrihet tillstyrks för socialnämnden, dock med anmärkning.

Beslut:

Kommunfullmäktiges presidium föreslår fullmäktige att besluta:

Att inte tillstyrka ansvarsfrihet för socialnämnden för verksamhetsåret 2023.

Att bevilja ansvarsfrihet för kommunstyrelsen för verksamhetsåret 2023.

Att bevilja ansvarsfrihet för övriga nämnder och styrelser för verksamhetsåret 2023.

Reservation:

Rickard Andersson reserverar sig mot förslaget till beslut att inte tillstyrka ansvarsfrihet mot socialnämnden till förmån för eget yrkande.

Kommunstyrelsen

§ 102

Begäran om förklaring över anmärkning

2024/43

Sammanfattning

Bakgrund

Revisorerna i Perstorps kommun har inkommit med revisionsberättelser avseende år 2023 daterade till den 10 maj 2024. Revisorerna är inte eniga i sin bedömning, varför två revisionsberättelser har upprättats. Den revisionsberättelse som företräds av två av revisionens ledamöter riktar en anmärkning mot kommunstyrelsen på grund av bristande uppsikt över socialnämnden. Den revisionsberättelse som företräds av tre av revisionens ledamöter innehåller inte någon anmärkning.

I enlighet med 5 kap. 32 § kommunallagen har kommunstyrelsen getts möjlighet att inkomma med en förklaring över anmärkningen.

Förklaring

Kommunstyrelsen konstaterar att det inte finns någon motivering till revisorernas beslut om att rikta en anmärkning mot kommunstyrelsen. Det enda som anges är kommunstyrelsens uppsikt över socialnämnden brustit. Kommunstyrelsens presidium kallades till möte med revisionen den 8 maj 2024. Inte heller vid detta möte stod det klart vari kritiken bestod. Då beslutet att rikta en anmärkning mot kommunstyrelsen saknar motivering är det svårt att bemöta kritiken. Trots detta får kommunstyrelsen framhålla följande.

Delårsrapporten för tertial 1 avseende socialnämnden behandlades på kommunstyrelsens sammanträde den 14 juni 2023, § 110. Prognosen i rapporten visade på ett underskott om 1,75 miljoner kronor. Förklaringen från socialnämnden till den försämrade prognosen i förhållande till budget var bland annat att kommunals ”löneökningstrymme” landade på 4,1 procent i stället för budgeterade 2,0 procent samt ”ett större antal engångskostnader”. Kommunstyrelsen fick information om att arbetet med att vidta åtgärder var påbörjat. Kommunstyrelsen beslutade att invänta åtgärdsplan från bland annat socialnämnden samt att i övrigt notera tertialrapporten.

Vid kommunstyrelsens sammanträde den 11 oktober 2023 redovisades kommunens delårsrapport för tertial 2, § 170. I detta ärende framkom att socialnämnden nu prognostiserade med ett underskott på 6 miljoner kronor. Mot bakgrund av den försämrade prognosen för socialnämnden efter tertial 2 ombads socialnämndens arbetsutskott och socialchefen att delta på sammanträdet, § 167. På sammanträdet redogjorde socialnämndens arbetsutskott och socialchefen för det ekonomiska läget i nämnden, vad som orsakat underskottet samt vilka åtgärder som planerades för att minimera underskottet framåt. Kommunstyrelsen beslutade för egen del att ge socialnämnden i uppdrag att redovisa den beställda externa genomlysningen av hemtjänsten för kommunstyrelsen senast i december samt att socialnämnden varje månad fram till och med januari 2024 skulle rapportera sin ekonomiska utveckling i

Kommunstyrelsen

kommunstyrelsen genom tf. ekonomichef. Därtill beslutade kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att besluta att ge socialnämnden i uppdrag att fortsätta arbetet med åtgärder för att nå en budget i balans, vilket kommunfullmäktige också gjorde vid sitt sammanträde den 25 oktober 2023, § 126.

På kommunstyrelsens sammanträde den 15 november 2023, § 192, följdes ekonomin för Perstorps kommun upp. Det konstaterades att socialnämnden hade fortsatta ekonomiska utmaningar och att prognosen försämrats med ytterligare 3 miljoner kronor. Kommunstyrelsen beslutade att uppdraga åt kommundirektören att fördjupa följa socialförvaltningens ekonomiska utveckling och vidta de åtgärder som var möjliga för att begränsa det negativa resultatet.

Kommundirektören hade haft en avstämning med socialchefen, controller för socialförvaltningen och tf. ekonomichef den 14 november 2023 kring den ekonomiska prognosen. Vid denna avstämning var bedömningen att prognosen på minus 9 miljoner var i överkant och att underskottet inte skulle uppgå till ett högre belopp. Kommundirektören hade flera avstämningar med socialchefen och tf. ekonomichef under december månad. I slutet på december konstaterade tf. ekonomichef att det ekonomiska läget var betydligt sämre än prognosen i november indikerat.

Vid kommunstyrelsens sammanträde den 17 januari 2024, § 4, informerade tf. ekonomichef kommunstyrelsen om den ekonomiska situationen inom socialnämnden med ett kraftigt försämrat resultat i förhållande till prognos, varvid kommunstyrelsen beslutade att en grundlig återrapportering gällande socialnämndens ekonomiska situation skulle ske på styrelsens sammanträde i februari.

Utöver detta deltog socialchefen vid kommunstyrelsens sammanträde den 16 december 2023, § 198, och redogjorde för resultaten av Ensolutions genomlysning av hemtjänsten. Genomlysningen och planeringen framåt för att förbättra verksamheten och verksamhetens resultat diskuterades, varvid kommunstyrelsen beslutade att socialchefen skulle återkomma till kommunstyrelsens sammanträden i mars, juni och oktober månad år 2024 för återrapportering.

Mot bakgrund av det anförda anser kommunstyrelsen att styrelsen inte brustit i sin uppsiktsplikt över socialnämnden under verksamhetsåret 2023.

Ledamöterna från Sverigedemokraterna deltar inte i beslutet.

Yrkande:

Charlotta Wendt (VIP) yrkar att kommunstyrelsens uppsiktsplikt brustit och borde varit skarpare.

Beslutsgång:

Ordförande ställer Charlotta Wendts yrkande mot arbetsutskottets förslag och finner att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag till beslut.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar,

att översända förklaringen till kommunfullmäktiges presidium.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktiges presidium

Reservation:

Ledamöterna från Vi i Perstorp reserverar sig till förmån för eget yrkande.

SOC

Elisabeth Holmer, ordförande
sn@perstorp.se,

Kommunfullmäktige

Svar till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har 2024-04-22 begärt att Socialnämnden ska lämna en förklaring som svar på de två revisionsberättelser som presenterats, där revisorerna föreslår att fullmäktige antingen ska rikta anmärkning mot socialnämnden eller inte bevilja den ansvarsfrihet. Eftersom revisionsberättelsen inte kommunicerats på rätt sätt drogs ärendet tillbaka, och revisionen återkom med samma revisionsberättelser men nu daterade 10 maj 2024.

Socialnämnden har behandlat kommunfullmäktiges begäran vid sina sammanträden 2024-04-23 och 2024-05-28, samt vid socialnämndens arbetsutskott 2024-06-11.

Nämnden har, i motsats till vad kommunstyrelsen önskat, begärt månatliga uppföljningar av ekonomin. Redan innan sommaren 2023 beslutades att ta in en extern konsult för att vara behjälplig och se över främst personalkostnaderna inom äldreomsorgen. Bakgrunden till detta beslut var att nämnden uppmärksammat att dessa kostnader ökat de senaste åren, liksom att vissa brister upplevdes i ekonomistyrningen. Nämnden upphandlade en extern konsult under hösten för att säkerställa den ekonomiska situationen. Slutrapporten kom i slutet av oktober och bekräftade bl.a. de befarade bristerna i ekonomistyrning och personalplanering. En kompletterande bilaga kom i november månad och redovisades vid nämndens sammanträde 2023-11-20. Därefter fortsatte förvaltningens arbete med föreslagna åtgärder.

Revisorerna kritiserar att nämnden inte skulle ha bedrivit verksamheten inom de av fullmäktige givna budgetramarna, vilket man ser som ett grundläggande krav. Socialnämnden konstaterar att den även är skyldig att bedriva sin verksamhet enligt gällande lagar, vilket kan resultera i att den tilldelade budgeten inte räcker. Här har såväl redan den tidigare granskning av KPMG som kommunstyrelsen initierade 2021, som den nu genomförda av Ensolution, visat att det finns fog att hävda att Socialnämnden är underfinansierad sedan flera år tillbaka. Under närmare tio år har statsbidrag finansierat delar av nämndens verksamhet där ökade kostnader inte blivit lika märkbara. Genom att kommunstyrelsen valt att hantera redovisningen av vissa statsbidrag har det blivit otydligt vilka ekonomiska förutsättningar som egentligen förelegat. Detta har påpekats från socialförvaltningen redan från början av denna hantering.

I revisorernas yttrande anförs att socialnämnden skulle ha kunnat se det som inte kommunstyrelsen såg, inte revisorerna såg, inte ekonomikontoret såg, inte någon av cheferna såg förrän i slutet av december. Revisorerna lägger även ansvaret på sittande socialnämnd för

misstag och underbudgeteringar från tidigare år. Det har inte varit möjligt för nämnden att kunna se det ökade underskottet, utöver de nio miljoner som var kända vid nämndens sammanträde i december. Nämnden har inte fått någon annan information från ekonomikontoret än den som även lämnats till kommunstyrelsen vid ett flertal tillfällen, då nämndens ordförande, förvaltningschef och controller medverkat. Nämnden ställer sig frågande till varför inte kommunstyrelsen reagerat om uppfattningen nu är att det fanns skäl att ana oråd före den 22 december 2023, när förvaltningen och ekonomikontoret upptäckte det kraftigt ökade underskottet? Socialnämnden har haft tillit till det stöd som kommunstyrelsen har tillhandahållit i form av ekonomikontoret, och har uppfattat att kommunstyrelsen haft tillit till nämndens sätt att hantera situationen.

Elisabeth Holmer

Ordförande Socialnämnden
Perstorps kommun

Socialnämndens arbetsutskott

§ 67

Begäran om förklaring

2024/67

Sammanfattning

Socialnämnden återremitterade 2024-05-28 ärendet till förvaltningen för att överväga komplettering av det tidigare framtagna förslaget till förklaring till fullmäktige. Under beredningen har ärendet kommunicerats med ledamöterna, vilka samstämmt godkänt att arbetsutskottet beslutar om förklaring till fullmäktige.

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att översända framtagen förklaring till kommunfullmäktige

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Granskning av bokslut och årsredovisning

2023-12-31

Rapport

Perstorps kommun

KPMG AB

2024-04-17

Antal sidor 7

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Årsredovisningens räkenskaper	1
1.2	God ekonomisk hushållning	1
1.3	Balanskravsresultat	1
1.4	Rekommendationer	1
2	Bakgrund	2
2.1	Syfte och revisionsfrågor	2
2.2	Avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Metod	3
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Årsredovisningens räkenskaper	5
3.1.1	Bedömning	5
3.2	God ekonomisk hushållning	6
3.2.1	Bedömning	6
3.3	Balanskravsresultat	7
3.3.1	Bedömning	7

1 Sammanfattning

Vi har av Perstorps kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Nedan följer en sammanfattning av granskningens bedömningar och rekommendationer.

1.1 Årsredovisningens räkenskaper

Utifrån vår genomförda granskning av årsbokslutet har vi noterat att kommunen gör avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Kommunen har per 2023-12-31 redovisat samtliga leasingkontrakt som operationell leasing. Detta är enligt vår bedömning sannolikt ett avsteg från RKR R5 och god redovisningssed. Vi kan inte utesluta att avsteget innebär ett väsentligt fel i balansräkningen.

Kommunen har, tillsammans med ett externt företag, ett pågående arbete med att utreda kommunens leasingkontrakt. Fram till denna utredning är klar, kan vi inte utesluta att avsteget innebär ett väsentligt fel i balansräkningen.

1.2 God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt/ delvis förenligt med de finansiella mål/verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

1.3 Balanskravsresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet inte uppfylls. Vi bedömer dock att kommunens utnyttjande av resultatutjämningsreserven sker i enlighet med kommunallagen och kommunens riktlinjer.

1.4 Rekommendationer

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen:

- att pågående investeringar redovisas brutto, dvs med ingående balans, aktiverat arbete (omklassificering), nyinvestering och utgående balans för att öka

transparens och avstämningsbarhet till investeringsredovisning och årsredovisningens övriga delar.

- att i not särskilja mellan avsättning för pensionsåtaganden och övriga avsättningar, i enlighet med RKR:s rekommendation.
- att på ett tydligare vis lämna en sammanfattande bedömning kring om god ekonomiska hushållning uppnås.
- att i balansräkningen särskilja mellan mark som bearbetas och avses att avyttras, exploateringsfastigheter och investeringar i mark för att bedriva den egna verksamheten, anläggningstillgångar.

2 Bakgrund

Vi har av Perstorps kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap. kommunallagen (2017:725) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska vid granskning av årsredovisning pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisorernas revisionsberättelse.

Från och med den 1 januari 2023 ska årsredovisningen granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av förtroendevalda revisorer i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Standarden består av:

- Ramverk
- Anvisningar för tillämpning i kommunal räkenskapsrevision av International Standards on Auditing (ISA) samt International Standard on Review Engagements (ISRE 2410) inklusive tillämpningsanvisning för granskning av drift-och investeringsredovisning (enligt ISA 501)
- Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper
- Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse

Följande moment regleras inte av standarden utan tillkommer, i enlighet med SKR:s God revisionsd i kommunal verksamhet 2022:

- Granskningen av utfallet rörande verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning samt själva bedömningen av huruvida resultaten i årsredovisningen är förenliga med verksamhetsmålen samt de finansiella målen.
- Bedömning om kommunen efterlever balanskravet samt eventuellt återopande av synnerliga skäl omfattas inte av Standard för kommunal räkenskapsrevision.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen av årsredovisningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?
- Är förvaltningsberättelsens lagstadgade delar förenliga med årsredovisningens övriga delar?
- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?
- Har sammanställda räkenskaper konsoliderats i enlighet med LKBR?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?
- Efterlever kommunen balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar årsredovisningen per 2023-12-31. Granskningen av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKR:s God revisionsledning i kommunal verksamhet 2022.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

2.3 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende årsredovisningens räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger vår bedömning även på:

- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.4 Metod

Granskningarna har genomförts genom bland annat:

- Processgenomgång
- Stickprov och andra urvalsmetoder

- Dataanalys
- Kartläggning av IT-miljön
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Avstämning mot redovisningsregelverk
- Granskning av interna kontroller som är av relevans för upprättandet av de finansiella rapporterna
- Verifiering av årsredovisning mot huvudbok samt underlag för denna

Revisionens faser kan kategoriseras i Planering, Genomförande och Rapportering.

I planeringsfasen har vi haft inledande genomgång av villkoren för uppdraget, fastställande av vilka dokumentationskrav som finns, vem som bär ansvaret vid oegentligheter samt kommunikationen under revisionens gång. En viktig del i planeringsfasen är att identifiera risker, värdera riskernas utifrån allvarlighet och sannolikhet samt att identifiera lämpliga granskningsåtgärder.

Genomförandefasen har omfattat fortsatt planering då den interna kontrollen som har översiktligt granskats och de iakttagelser som gjorts i samband med denna granskning har beaktats i granskningen av årsbokslutet. Granskningen av den interna kontrollen tar sin utgångspunkt i kundens processer, bedömningar i redovisningen och finansiella ramverk. Förståelsen för de väsentliga processerna har dokumenterats och en bedömning kring risken för oegentligheter har gjorts. Vidare utgör IT-miljön en viktig del av kommunens verksamhet och en dokumenterad förståelse kopplat till detta område har ingått som en del av den interna kontrollen. Vi har skaffat oss en förståelse för den interna kontrollen för att identifiera lämpliga granskningsåtgärder men inte för att uttala oss om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

En revisionsstrategi har bestämts utifrån den inledande planeringen och den förståelse som skaffats i samband med granskningen av den interna kontrollen. Andra delen av genomförandefasen har omfattat inhämtande av revisionsbevis genom granskning och dokumentation av:

- Balans och resultaträkning
- Närståendetransaktioner
- Sammanställda räkenskaper
- Drift- och investeringsredovisningen
- Förvaltningsberättelse

Som en del i den avslutande fasen har vi inhämtat ett skriftligt uttalande enligt ISA 580. Det har inhämtats från den tjänstepersonen som har uppdraget att verkställa bokslutsprocessen och den interna kontrollen i kommunens redovisning, system och rutiner.

Granskningarna avser kommunens årsredovisning som avgetts av kommunstyrelsen den 2024-04-17.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

3 Resultat av granskningen

Nedan redogörs för resultatet av granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

3.1 Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper (om sådana upprättas enligt 12 kap 2 § LKBR).

3.1.1 Bedömning

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Kommunen gör i årsredovisningen avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Kommunen har per 2023-12-31 redovisat samtliga leasingkontrakt som operationell leasing. Detta är enligt vår bedömning sannolikt ett avsteg från RKR R5 och god redovisningssed.

Kommunen har, tillsammans med ett externt företag, ett pågående arbete med att utreda kommunens leasingkontrakt. Fram till denna utredning är klar, kan vi inte utesluta att avsteget innebär ett väsentligt fel i balansräkningen.

Vidare har det i samband med granskningen även noterats följande, ej väsentliga, avvikelser:

- pågående investeringar redovisas netto i noten för mark, byggnader och tekniska anläggningar. Vi rekommenderar kommunen att redovisa dessa brutto, dvs med ingående balans, aktiverat arbete (omklassificering), nyinvestering och utgående balans för att öka transparens och avstämningsbarhet till investeringsredovisning och årsredovisningens övriga delar.
- Kommunen tillhandahåller sedan länge ett lån till Artur och Maria Wines stiftelse om 630 tkr. Stiftelsens verksamhet är så konstruerad att det kommer att bli svårt för stiftelsen att reglera denna fordran med mindre än att de avyttrar sin tillgång. Vår bedömning är att Stiftelsen inte kommer avyttra sin tillgång i närtid varför

fordran borde skrivas ned (alltså kvarstå i räkenskaperna men till det belopp som kan beräknas inbetalas).

- Liksom föregående år lämnas enbart en not för avsättningarna, dvs avsättning för pensionsåtaganden buntas ihop med andra avsättningar. Det motsvarar inte RKR:s rekommendation varför vi rekommenderar en anpassning till RKR där förändring i respektive avsättning lämnas.
- Kommunen redovisar inte någon exploateringsverksamhet.

Det är av vikt att skilja på exploateringsverksamhet, dvs att framställa mark och markområden för avyttring och investeringar för att bedriva egen verksamhet i, anläggningstillgångar. Dessa två tillgångskategorier ska hanteras olika och resultat från avyttring hanteras olika i balanskravsutredningen. Att kommuner innehar mark för exploatering och sedan bearbetar och avyttrar den marken inom ramen för sin exploateringsverksamhet är en central aktivitet i att driva och utveckla en kommun och det resultatet tillhör verksamheten.

Att däremot avyttra verksamhetsfastigheter är inte en central aktivitet i den kommunala verksamheten även om det kan krävas. Av den anledningen utgår den typen av realisationsresultat ut ur resultatet i samband med balanskravsutredningen.

Vår förståelse är att mark har avyttrats som ett led i exploateringsverksamhet och att det har påverkat balanskravsresultat om än till ett litet belopp.

3.2 God ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Kommunfullmäktige i Perstorps kommun har fastställt ett finansiellt mål och tre verksamhetsmål. Varje mål mäts sedan utifrån ett antal indikatorer. Se vidare kommunstyrelsens måluppföljning på sidorna 28-36 i kommunens årsredovisning.

3.2.1 Bedömning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt/ delvis förenligt med de finansiella mål/verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Vi rekommenderar Perstorps kommun att framöver på ett tydligare vis lämna en sammanfattande bedömning kring om god ekonomiska hushållning uppnås.

3.3 Balanskravsresultat

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

3.3.1 Bedömning

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet inte uppfylls. Vi bedömer dock att kommunens utnyttjande av resultatutjämningsreserven sker i enlighet med kommunallagen och kommunens riktlinjer.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Datum som ovan

KPMG AB

Daniel Larsson

Auktoriserad revisor

Kristian Gunnarsson

Certifierad kommunal revisor

Revisorerna

Till kommunfullmäktige i Perstorps kommun

Revisorernas redogörelse för år 2023

I enlighet med kommunallagens krav har vi granskat all verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas verksamhetsområden. Vi har genom lekmannarevisorer granskat den verksamhet som bedrivs i kommunens bolag. Vi har bedömt om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Vi har granskat styrelsens och nämndernas verksamhet i den omfattning som vi anser motiverat. Granskningsinsatserna har planerats med utgångspunkt från genomförd riskanalys. Utifrån riskanalysen har ett antal prioriterade granskningsområden framkommit vilka har förts över i en revisionsplanering för 2023. Planeringen har följts under året.

Revisionens arbete syftar ytterst till att ge kommunfullmäktige underlag för ansvarsprövning. Under det löpande verksamhetsåret har revisorerna återkopplat resultatet av genomförda granskningar till de som blivit granskade. Resultatet av de fördjupade granskningar har fortlöpande överlämnats till kommunfullmäktige.

Granskningens inriktning och resultat

Revisorerna ska årligen granska all kommunal verksamhet. För att möjliggöra en effektiv granskning har de förtroendevalda revisorerna fördelat olika bevakningsområden mellan sig. Varje revisor har tagit del av protokoll och annan viktig dokumentation inom bevakningsområdet. Revisorernas arbete och iakttagelser har redovisats vid revisionens möten.

Revisorerna har bjudit in nämnder och styrelser samt förvaltningsföreträdare till revisionens möten för att delge resultatet av de granskningar som genomförts eller för att informera sig i en speciell sakfråga.

Årlig granskning

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen 2023 har dels genomförts genom dialogmöten med presidierna i styrelsen och nämnderna, dels genom dokumentstudier. Dialogmötena har genomförts löpande under året och fokuserat på styrelsens och nämndernas ekonomistyrning, verksamhetsstyrning och interna kontroll. Dialogmötena har dokumenterats i revisionens minnesanteckningar. Dokumentstudien har dokumenterats i form av en rapport.

Fördjupade granskningar

Under året har revisorernas granskningar kompletterats med fördjupade granskningar till vilka sakkunniga biträden anlåtats. Följande fördjupade granskningar har genomförts:

- Granskning av kompetensförsörjning inom äldreomsorgen
- Granskning av styrning för särskilt stöd
- Granskning av kommunens krisberedskap
- Uppföljning av fördjupade granskningar genomförda 2022

Samtliga granskningsrapporter har tillsänts till kommunfullmäktige löpande under året.

Granskning av kompetensförsörjning inom äldreomsorgen

Det övergripande syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och socialnämnden har säkerställt en ändamålsenlig styrning och uppföljning av kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och socialnämnden till viss del har säkerställt en ändamålsenlig styrning och uppföljning av kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen.

Vi bedömer att socialnämnden har beslutat om egna indikatorer för kommunfullmäktiges mål år 2023. Inga av socialnämndens beslutade indikatorer för 2023 knyter an till kompetensförsörjning. Vi ställer oss frågande till att nämnden valt att inte inkludera kompetensförsörjning i sin nedbrytning av fullmäktiges övergripande mål. Det är av vikt att det tydliggörs vad nämndens mål med kompetensförsörjningsarbetet är och hur det ska följas upp. Vi konstaterar att nämnden ännu inte beslutat om målvärden för indikatorerna och bedömer att detta bör ske snarast. Vidare konstaterar vi att två av 2022 års tre indikatorer avseende attraktiv arbetsgivare inte har följts upp i samband med årsredovisningen. Vår uppfattning är att nämnden framåt kan ta ett större ansvar i att säkerställa att de fastställda indikatorerna följs upp regelbundet.

Vi bedömer att kommunstyrelsen till viss del följer upp socialnämndens arbete med kompetensförsörjning. En övergripande uppföljning sker kring de arbetsmiljömål som kommunstyrelsen fastställt, samt av handlingsplanen för heltid som norm. Vi bedömer att kommunstyrelsens uppföljning av socialnämndens kompetens- och personalförsörjning behöver breddas utanför det systematiska arbetsmiljöarbetet. Vår bedömning är att kommunstyrelsen inte följt upp socialnämndens arbete med målandikatorer och avvikelser i

nämndens uppföljning av budgetmålet under 2022. Kommunstyrelsen bör framgent säkerställa att avvikelserna i socialnämndens redovisning av måluppfyllelse följs upp, både utifrån sin övergripande HR-roll och uppsiktsplikten. Då inget av målen eller indikatorerna för 2023 har avser kompetensförsörjning är vår uppfattning dock att hur kommunstyrelsen avser följa upp socialnämndens kompetensförsörjning behöver förtydligas.

Vi bedömer att de kommunövergripande riktlinjerna för kompetensförsörjning regelbundet behöver revideras och aktualiseras i verksamheterna.

Vi bedömer att socialförvaltningen vidtagit åtgärder för att uppnå de mål som angivits i kommunledningsförvaltningens handlingsplan avseende heltid som norm. Vår uppfattning är dock att socialförvaltningen saknar en struktur för egna långsiktiga bedömningar, analyser samt påföljande handlingsplaner och åtgärder gällande kompetensförsörjningsbehovet inom äldreomsorgens verksamheter. Exempelvis saknas en kompetensförsörjningsplan.

Vi bedömer att det finns en systematik i hur äldreomsorgen fångar upp behov av kompetensutveckling i organisationen. Det finns en digital utbildningsplattform, äldreomsorgen arbetar löpande med medarbetarsamtal och genomför insatser för att vidareutbilda vårdbiträden till undersköterskor, mot bakgrund av ny lagstiftning.

Vi bedömer att medarbetarundersökningar har genomförts, men att det saknas regelbundenhet i dessa. Vi bedömer att det är en brist att medarbetarundersökningen inte har genomförts 2021, då socialnämndens årliga uppföljning av målen baserades på att enkäten genomfördes. Vidare ser vi brister i att undersökningen förändrats mellan år 2020 och 2022 utan hänsyn till socialnämndens målindikatorer. Vi bedömer att det saknas struktur för hur undersökningarnas resultat följs upp och hur eventuella åtgärder genomförs med anledning av resultaten.

Vi bedömer att det finns skriftliga rutiner för att fånga upp synpunkter från medarbetare som slutar i äldreomsorgens verksamheter. Vi kan dock konstatera att avslutningssamtal inte genomförs på något systematiskt sätt och att uppföljning av erhållna synpunkter inte sker eller efterfrågas på någon nivå.

Granskning av styrning för särskilt stöd

Granskningen har syftat till att bedöma om barn- och utbildningsnämndens styrning är ändamålsenlig så att elever får det särskilda stöd som de behöver. Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att barn- och utbildningsnämndens styrning av det särskilda stödet delvis är ändamålsenlig.

Vi konstaterar att Perstorps kommun skapat en resursfördelningsmodell för grundskolan, i vilken ett tilläggsbelopp för särskilt stöd ingår. Vi vill uppmärksamma nämnden på att de resurser som läggs på en skolenhet har en påverkan på kommunens övriga skolenheter. De 31 extra elevpengar som Oderljunga skola i dagläget erhåller utgör medel som i stället hade kunnat användas för att stärka särskilt stöd och kunskapsresultat hos elever vid andra skolor med utgångspunkt i skolans kompensatoriska uppdrag.

Oderljunga skola har inte har tillgång till en egen elevhälsorganisation. Det finns inget lagkrav att varje skolenhet ska ha elevhälsans funktioner fysiskt på plats. Vi bedömer dock att det är svårt för en skolenhet att bedriva hälsofrämjande och förebyggande arbete i enlighet skollagen utan att ha en egen elevhälsoorganisation.

Vi bedömer att Perstorps skolpsykolog med 20 procents tjänst inte kan erbjuda den tillgänglighet som regeringens utredning rekommenderar. Vi bedömer vidare att omfattningen av den psykologiska insatsen inte motsvarar behoven i kommunen. Det innebär att den psykologiska insatsen och den samlade elevhälsan inte ges förutsättningar att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Antalet elevassistenter i kommunens grundskolor har minskat med närmare hälften (43%) jämfört med för fem år sedan. Samtidigt upplever Perstorps grundskoleelever i större utsträckning än rikets genomsnitt att de får tillräckligt stöd såväl under lektionstid som av skolan generellt. Vår bedömning är därav att grundskolorna utifrån givna förutsättningar hittat egna former för att erbjuda anpassningar och särskilt stöd.

I dagsläget finns begränsade lokalmässiga förutsättningar att möta elevernas individuella behov inom såväl lågstadiet som mellanstadiet. Det framgår av skollagens 5 kap 3 § att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där undervisningen präglas av goda förutsättningar att koncentrera sig på undervisningen. Vi bedömer att undervisning i korridorer inte medför sådana förutsättningar till koncentration. Vidare framgår av skollagens 3 kapitel att undervisningen ska anpassas så att den passar varje elevs egna förutsättningar. Vi bedömer att lokalerna vid låg- och mellanstadienheterna inte ger rektorerna förutsättningar att besluta om åtgärder i form av anpassade lärmiljöer.

Vi bedömer att nämnden inte har säkerställt att skolornas resurser används ändamålsenligt för att eleverna ska kunna uppnå betygskriterierna. Vi konstaterar att Perstorp har utmanande förutsättningar i form av socioekonomiska faktorer. Detta innebär dock enligt vår bedömning att kommunen bör lägga särskild vikt vid det kompensatoriska uppdraget enligt skollagen.

Vi konstaterar vidare att nämnden har valt att inte inkludera något kontrollmoment kopplat mot särskilt stöd eller kunskapsresultat i sin interna kontrollplan för år 2023. Med hänsyn till kunskapsresultatens utveckling i kommunen bedömer vi att nämnden bör fortsätta sitt uppföljningsarbete avseende det särskilda stödet i syfte att stärka kunskapsresultaten.

Granskning av kommunens krisberedskap

Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunen har ett ändamålsenligt och sammanhållet krisberedskapsarbete som genomförs i enlighet med lagstiftning och myndighetsriktlinjer.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunen delvis har ett ändamålsenligt sammanhållet krisberedskapsarbete som i allt väsentligt genomförs i enlighet med lagstiftning och myndighetsriktlinjer.

Vår bedömning grundar sig i att samtliga styrdokument som kommunen ska ha enligt överenskommelsen mellan MSB och SKR rörande kommunernas krisberedskap finns beslutade. Vi bedömer också att det finns ett aktivt arbete med att säkerställa en ändamålsenlig organisation, beredskap och kontinuitetsplanering i kommunen.

I granskningen identifieras vissa utvecklingsområden rörande till exempel förtydligt ansvar för nämnderna i krisberedskapsarbetet i stort och kontinuitetsplaneringen ner i verksamheterna i synnerhet. Vi bedömer också att det finns ett behov förtydliga kommunstyrelsens roll i krisledningsplan samt att tillse rätt beslutsnivå för styrande dokument

som inbegriper koncernen i sin helhet och beredskapsfunktioner. Vi bedömer också att det finns ett behov av att se över organisationen för POSOM och rollen som tjänsteperson i beredskap.

Uppföljning av fördjupade granskningar genomförda 2022

Syftet med granskningen har varit att följa upp vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade förbättringsområden/rekommendationer avseende följande granskningar:

- Granskning av biståndshandläggning och verkställighet inom hemtjänst och särskilt boende. Vår sammanfattande bedömning är att socialnämnden delvis vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades i den tidigare granskningen.
- Granskning av samverkan mellan skola och socialtjänst kring förebyggande insatser riktat mot barn och unga. Vår sammanfattande bedömning är att socialnämnden samt barn- och utbildningsnämnden till viss del vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades i den tidigare granskningen.
- Granskning av efterlevnad av offentlighetsprincipen. Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen, barn och utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden i allt väsentligt vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades i den tidigare granskningen.
- Granskning av kommunens styrdokument avseende personuppgiftsincidenter inom ramen för GDPR. Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen i allt väsentligt vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades i den tidigare granskningen.

Eftersom det konstateras att brister fortfarande föreligger avser revisionen fortsatt följa hur granskningarnas rekommendationer tillvaratas i samband med den grundläggande granskningen 2024.

Granskning av årsredovisning och delårsrapport

Granskning av delårsrapport per 2023-08-31

Syftet med granskningen har varit att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som kommunfullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten. Granskningen har utförts i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision.

De mest väsentliga slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Kommunens resultat per delåret uppgår till 3,6 Mnkr, vilket är -25,9 Mnkr lägre än samma period föregående år.
- Det prognostiserade resultatet för kommunen är 0,0 Mnkr. Bland nämnderna utmärker sig socialnämnden med en prognostiserad budgetavvikelse på -6,0 Mnkr. Detta förklaras främst av återbetalning till Migrationsverket, minskade statliga bidrag och ökade kostnader för köpta placeringar. Övriga nämnder uppvisar mindre prognostiserade budgetavvikelser.

- Av delårsrapporten framgår det att kommunens prognostiserade balanskravsresultat uppgår till 0,0 Mnkr efter utnyttjande av medel från resultatutjämningsreserven med 1,7 Mnkr.
- Kommunens bedömning är att möjligheten att nå måluppfyllelse för samtliga tre övergripande verksamhetsmål 2023 är god. Per 2023-08-31 saknas det dock mätvärden för indikatorerna kopplade till två av de övergripande verksamhetsmålen.
- Kommunens bedömning är att det övergripande finansiella målet kommer uppnås.
- Vi noterar att kommunen redovisar all leasing som operationell leasing, utan att göra någon utredning om det är operationell eller finansiell leasing, och följer därmed inte RKR R5 Leasing.

Granskning av årsbokslut och årsredovisning

Se separat rapport.

Lekmannarevision

Lekmannarevisorerna, utsedda av fullmäktige i Perstorps kommun, har granskat de kommunala bolagen. Lekmannarevisorerna har till uppdrag att granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagens interna kontroll är tillräcklig. Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av års/bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Under året har lekmannarevisorerna löpande tagit del av styrelseprotokoll och deltagit på styrelsemöten. Därtill har grundläggande granskningar av bolagens verksamhetsstyrning, ekonomistyrning och interna kontroll genomförts.

Erfarenhetsutbyte och utbildning

Revisorerna har deltagit i utbildningar och erfarenhetsutbyten som anordnats av KPMG under 2023 avseende bland annat styrning och ledning i svensk skola, lokalförsörjning, utmaningar inom kommunal vård och omsorg samt lekmannarevision.

Övrigt

Kommunrevisionen består av fem revisorer och revisionen har under året biträttats av KPMG AB.

Perstorp 2024-04-17

Lennart Persson

Lars-Göran Thulin

Håkan Engström

Nils-Erik Svensson

Lise Andersson

Det sakkunniga bitrådets yttrande

Till revisorerna i Perstorps kommun (org.nr 212000-0910)

Vi har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Perstorps kommun utfört revision och granskning av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för år 2023-01-01–2023-12-31.

Våra uttalanden i detta yttrande är förenliga med innehållet i den revisionsrapport som har överlämnats till kommunens förtroendevalda revisorer 2024-04-17.

Yttrande om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter

Uttalanden med reservation

Vi har utfört en revision av årsredovisningen enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* för Perstorps kommun för år 2023-01-01–2023-12-31. Förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har granskats enligt särskilda instruktioner.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, med reservation för det förhållande som beskrivs i avsnittet Grund för uttalanden med reservation, upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden med reservation

Enligt RKR R5 är kommunen skyldig att utreda klassificeringarna av kommunens hyresavtal. Kommunen har inte gjort någon sådan utredning. Som en följd härav kan vi inte fullfölja vår revision avseende detta område. Hade vi kunnat fullfölja vår revision av klassificeringen av kommunens hyresavtal skulle det ha kunnat komma fram omständigheter som utvisat att ändringar av årsredovisningen skulle ha varit nödvändiga.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information

Årsredovisningen innehåller också annan information än balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter och denna andra information återfinns på sidorna 1-43. Det är styrelsen som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna andra information och i vårt uppdrag ingår inte att genomföra en revision av denna information, men det är vårt ansvar att läsa den och överväga om den i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen och bedömer om den andra informationen verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldig att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt LKBR. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att

upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Det sakkunniga bitrådets ansvar

Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna ett yttrande som en del av en revisionsrapport till de förtroendevalda revisorerna. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i ovan nämnda delar.

Som del av en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag,

utför och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av kommunens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen

återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera de förtroendevalda revisorerna om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt

tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Det sakkunniga bitrådets granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna och att dessa upprättas i enlighet med LKBR. Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" och "Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper" i *Standard för kommunal räkenskapsrevision*. Detta innebär att vår granskning av förvaltningsberättelsen och de sammanställda räkenskaperna har en annan inriktning och mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt *Standard för kommunal räkenskapsrevision* har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR.

Perstorp den 17 April 2024

KPMG AB

Daniel Larsson

Auktoriserad revisor/sakkunnigt biträde

Granskningsrapport

Till Årsstämman i Perstorp Bostäder AB, organisationsnummer 556072-8213.

Till Kommunfullmäktige i Perstorps Kommun

Granskningsrapport för år 2023.

Jag, av kommunfullmäktige i Perstorps kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Perstorps Bostäder AB:s verksamhet. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll, samt pröva om verksamheten bedrivits enligt bolagsordning, kommunfullmäktiges uppdrag och mål, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

Perstorp 2024-04-15.

Lars-Göran Thulin
Lekmannarevisor

GRANSKNINGSRAPPORT

Till årsstämman i Norra Åsbo Renhållnings AB

Org. Nr 556185–3499

Jag har granskat bolagets verksamhet under 2023 avseende dess innehållsmässiga inriktning och omfattning samt den interna kontrollens kvalitet.

Jag har tagit del av bolagets ekonomiska rapportering. Granskningen har baserats på de beslut styrelse och bolagsstämma fattat och har utförts enligt bestämmelserna i aktiebolagslagen, kommunallagen och god sed.

Jag bedömer att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Någon grund för anmärkning mot styrelsen eller verkställande direktörens förvaltning föreligger därmed inte.

Hyllstofta 2024-02-22

Lennart Persson

Av årsstämman utsedd lekmannarevisor

Granskningsrapport

Till Årsstämman i Perstorp Näringslivs AB, organisationsnummer 556156-3791.

Till Kommunfullmäktige i Perstorps Kommun

Granskningsrapport för år 2023.

Jag, av kommunfullmäktige i Perstorps kommun utsedd lekmanarevisor, har granskat Perstorp Näringslivs AB:s verksamhet. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmanarevisorns ansvar är att granska verksamhet och intern kontroll, samt pröva om verksamheten bedrivits enligt bolagsordning, kommunfullmäktiges uppdrag och mål, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, god revisions sed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet i allt väsentligt har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Jag bedömer därtill att bolagets interna kontroll varit tillräcklig.

Perstorp 2024-04-15.

Lennart Persson
Lekmanarevisor

Till årsstämman i
Perstorps Fjärrvärme AB
organisationsnummer 556199-6504

Till fullmäktige i Perstorps kommun

Granskningsrapport för år 2023

Jag, av fullmäktige i Perstorps kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Perstorps Fjärrvärme AB:s verksamhet. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder lekmannarevisorn.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorn ska granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen har genomförts i form av en grundläggande granskning och information har inhämtats genom ett dialogmöte i november 2023 samt dokumentstudier. Resultatet av granskningen har dokumenterats i en rapport.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av års/bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Jag bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Perstorp 2024-03-01

Nils-Erik Svensson

Lekmannarevisor

Kommunstyrelsen

§ 100

Avveckling av OB-omsorgen

2024/160

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 24 april 2024 att med anledning av den redovisade prognosen, ge kommunstyrelsen i uppdrag att i nära samverkan med nämnderna skyndsamt vidta åtgärder för att uppnå en budget i balans gällande 2024.

Med anledning av detta har barn- och utbildningsnämnden lämnat förslag på besparingsåtgärder. Ett av dessa förslag innebär en avveckling av OB-omsorgen. Om denna besparing ska ge effekt under 2024, samt ge verksamheten möjlighet att genomföra en avveckling med så liten negativ påverkan som möjligt för arbetstagare samt medborgare bör ett beslut fattas skyndsamt. Förslaget utreds närmare på sidan 12 i handlingen "Utredning budget i balans 2024 Barn-och utbildningsnämnden 20240503".

Då ramtilldelning för verksamheten beslutats av kommunfullmäktige ska ett beslut om avveckling fattas av densamma. Ärendet är också att betrakta som att det har större principiell betydelse för kommunen, varvid beslutet ska fattas av kommunfullmäktige.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade den 21 maj 2024 att föreslå kommunfullmäktige att besluta om avveckling av OB-omsorgen.

Yrkande:

Charlotta Wendt (VIP) med bifall av ledamöterna från Sverigedemokraterna har följande yrkande: "Jag yrkar på att en besparingsåtgärd som utförs bevisligen skall innebära en besparing, inte citat "det troliga är att det, utifrån ett ekonomiskt perspektiv, innebär en klar besparing". Troligt är inte skäl nog för nedläggning. Vi behöver en beräkning på förlorade skatteintäkter och kostnader för svårigheter att hitta kompetent omsorgspersonal under OB-tid."

Beslutsgång:

Ordförande ställer Charlotta Wendts (VIP) med fleras yrkande mot arbetsutskottets förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag till beslut. Votering begärs.

Votering:

Den som röstar för arbetsutskottets förslag till beslut röstar ja, den som röstar för Vi i Perstorps yrkande röstar nej. Voteringen genomförs och utfaller med 5 ja (Kerstin Gustafsson Andersson (C), Patrik Ströbeck (M), Valter Titusson (S), Göran Långström (PF) och Ronny Nilsson (S)) och 4 nej (Charlotta Wendt (VIP), Kent Hamacek (VIP), Jack Henriksen (SD) och Emilia Eskilandersson Sandell (SD)), varvid

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till beslut,

Kommunfullmäktige beslutar,

att uppdra åt barn- och utbildningsnämnden att avveckla OB-omsorgen.

Reservation: Ledamöterna från Vi i Perstorp och ledamöterna från Sverigedemokraterna reserverar sig till förmån för eget yrkande.

KS

Cecilia Andersson, Kanslichef
cecilia.andersson2@perstorp.se, 0435-39114

Kommunfullmäktige

Avveckling av OB-omsorgen

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 24 april 2024 att med anledning av den redovisade prognosen, ge kommunstyrelsen i uppdrag att i nära samverkan med nämnderna skyndsamt vidta åtgärder för att uppnå en budget i balans gällande 2024.

Med anledning av detta har barn- och utbildningsnämnden lämnat förslag på besparingsåtgärder. Ett av dessa förslag innebär en avveckling av OB-omsorgen. Om denna besparing ska ge effekt under 2024, samt ge verksamheten möjlighet att genomföra en avveckling med så liten negativ påverkan som möjligt för arbetstagare samt medborgare bör ett beslut fattas skyndsamt. Förslaget utreds närmare på sidan 12 i handlingen "Utredning budget i balans 2024 Barn-och utbildningsnämnden 20240503".

Då ramtilldelning för verksamheten beslutats av kommunfullmäktige ska ett beslut om avveckling fattas av densamma. Ärendet är också att betrakta som att det har större principiell betydelse för kommunen, varvid beslutet ska fattas av kommunfullmäktige.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade den 21 maj 2024 att föreslå kommunfullmäktige att besluta om avveckling av OB-omsorgen.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar,

att uppdra åt barn- och utbildningsnämnden att avveckla OB-omsorgen.

Elin Ask

Kommundirektör
Perstorps kommun

Beslutet skickas till:
Barn- och utbildningsnämnden

Cecilia Andersson

Kanslichef
Perstorps kommun

Barn- och utbildningsnämnden

§ 55

Avveckling av OB-omsorgen

2024/86

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 24 april 2024 att med anledning av den redovisade prognosen, ge kommunstyrelsen i uppdrag att i nära samverkan med nämnderna skyndsamt vidta åtgärder för att uppnå en budget i balans gällande 2024.

Kommunstyrelsen har för avsikt att den 3 maj 2024 besluta om att ge barn- och utbildningsnämnden i uppdrag att inkomma med förslag på besparingsåtgärder till kommunstyrelsen senast den 8 maj 2024.

Nämnden har vid extra sammanträde 2024-05-07 lämnat förslag på besparingsåtgärder.

Ett av dessa förslag innebär en avveckling av OB-omsorgen.

Om denna besparing skall ge effekt under 2024, samt ge verksamheten möjlighet att genomföra en avveckling med så liten negativ påverkan som möjligt för arbetstagare samt medborgare bör ett beslut fattas skyndsamt.

Då ramtilldelning för verksamheten beslutats av kommunfullmäktige skall ett beslut om avveckling fattas av den samma. Ärendet är också att betrakta som att det har större principiell betydelse för kommunen, varvid beslutet skall fattas av kommunfullmäktige.

Barn- och utbildningsnämnden beslutar,

att föreslå kommunfullmäktige att besluta om avveckling av OB-omsorgen.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Utredning för en budget i balans 2024

BARN-OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN
MÖJLIGA BESPARINGSLTERNATIV
RICHARD LÖFGREN

Innehållsförteckning

Bakgrund till utredningen	2
Avgränsningar och upplägg.....	3
Alternativ 1. Nedläggning av Oderljunga skola och fritidshem.....	4
Alternativ 2. Nedläggning av förskolan Hattstugan	6
Alternativ 3. Minskning av personal inom förskolan	7
Alternativ 4. Förflyttning av fritidshemsverksamheten från åk 4-6 till f-3	8
Alternativ 5. Halvering av flerlärarsystemssatsningen för åk 4-6	9
Alternativ 6. Ta bort fruktserveringen inom grundskolan	11
Alternativ 7. Nedläggning OB-omsorgen	12
Alternativ 8. Avbryta samarbetet med socialtjänsten kring mobila teamet.....	13

Bakgrund till utredningen

Kommunen prognostiserar ett underskott på 22,0 mnkr vilket innebär en budgetavvikelse på 27,6 mnkr, se rapporten "Uppföljning februari 2024 Perstorps kommun".

Skatteunderlagsutvecklingen är något sämre än budgeterat. I skattunderlaget är även hänsyn tagen till befolkningsutfallet år 2023 som var lägre än förväntat med en faktisk minskning med 119 personer. Detta får till följd att justeringar sker främst mellan inkomstutjämnning och regleringsbidraget.

Barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden prognostiserar underskott på 0,5 mnkr respektive 19,6 mnkr. Övriga nämnder prognostiserar med en budget i balans.

Mot bakgrund av det prognostiserade resultatet ansåg kommunstyrelsen att det behövdes vidtas kraftfulla åtgärder för att uppnå en budget i balans för kommunen som helhet. Därav föreslog Kommunstyrelsen att ett besparingskrav skulle läggas på samtliga nämnder, förutom socialnämnden, om tre procent i förhållande till den tidigare beslutade rambudgeten. För socialnämnden gäller att handlingsplanen om 13,5 miljoner ligger fast. Därutöver ska nämnden spara tre procent av sin tilldelade rambudget.

Ärendet lämnades sedan till Kommunfullmäktige för beslut.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-24,

att med anledning av den redovisade prognosen, ge kommunstyrelsen i uppdrag att i nära samverkan med nämnderna skyndsamt vidta åtgärder för att uppnå en budget i balans gällande 2024.

Avgränsningar och upplägg

Barn- och utbildningsnämndens verksamheter skiljer sig från övriga kommunala verksamheter på så sätt att de styrs mer av läsårstider än av kalenderår. Ska verksamheternas förutsättningar förändras görs detta företrädevis bäst vid sommaruppehållet. Med hänsyn till tidsbegränsningen detta medför kan inte denna utredning gå på djupet i alla delar. Vi prioriterar i utredningen de ekonomiska aspekterna, den pedagogiska kvalitén samt barnperspektivet i den mån det är möjligt.

Med anledning av ovan kommer därför det ej finnas vare sig risk- och konsekvensanalyser eller barnkonsekvensanalyser i samband med att utredningen överlämnas till Barn- och utbildningsnämnden, Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige.

Inför utredningen har information lämnats till de fackliga parterna. Skolledningen har gjorts delaktiga i utredningen i samband med ledningsmöten och deras åsikter har vävts in i utredningen.

Perstorp 2024-05-03

Richard Löfgren

Förvaltningschef

Alternativ 1. Nedläggning av Oderljunga skola och fritidshem

En nedläggning av Oderljunga skola har redan utretts under år 2023. Då inget väsentligt förändrats sedan utredningen genomfördes, bör den tidigare utredningen också kunna ligga till grund för denna utredning.

Dock föreslås i denna uträkning att skolpengen räknas ned med 28 elevpengar. Effekten blir att dessa elever integreras i skolorna i Perstorps tätort utan att dessa skolor får ekonomisk ersättning för detta. Det ger vid hand att besparingen blir större än vid tidigare utredning.

Sparkrav BUN					
Start 2024-07-01					
Oderljunga skola					Besparing
			Genomsnittlig	Halvår	
Antal tjänster:			Månadslön	Inkl PO	
Grundskola	3,6		39 197	1 208 606	
Fritidshem	2,9		29 031	721 097	
	6,5		68 229	1 929 703	1 929 703
Minskar skolpengen med motsvarande elevantalet på Oderljunga skola (prognos 28 elever ht24), enligt beslutad skolpeng för år 2024 (fastställd december 2023), se budget 2024:					
I budget 2024 har vi prognostiserat ett högre intag ht24 än vad prognosen visar per 2024-04-29.					
Årskurs	Budget 2024	Ht24 Skolpeng	Skolpeng helår	Halvår	
F-klass	5	1	71 261	71 261	35 631
Åk 1-3	19	22	80 346	1 767 612	883 806
Åk 4-5	5	5	98 059	490 295	245 148
Fritids	24	24	38 237	917 688	458 844
	53	52	3 246 856	1 623 428	
Den del av skolpengen som avser administration redovisas på andra ansvar.					
Här utgår vi ifrån att besparing sker även på dessa.					
			Helår	Halvår	
Kommunbidrag Oderljunga			2 752 883	1 376 442	
Administration, skolbibliotek, elevhälsa samt avvikelse intag ht24			493 973	246 987	
			3 246 856	1 623 428	1 623 428
Summa möjlig besparing Oderljunga skola ht 2024					3 553 131

Ekonomiska konsekvenser

Enligt denna utredning sänks skolpengen generellt inom grundskolan. Utifrån att eleverna kan integreras i befintliga klasser. Besparingseffekten blir på detta sätt 3,55 mnkr. Här ska även beaktas att den interkommunala ersättningen till fristående och andra kommunala skolhuvudmän minskar under förutsättning att beslut om ny skolpeng fattas av nämnden, vilket ger en ytterligare besparing för kommunen med ca 0,1 mnkr.

Barn- och utbildnings-konsekvenser

Tidigare utredning har påvisat att ur ett utbildningskvalitativt perspektiv kommer barnen som går i Oderljunga skola och fritidshem att erbjudas undervisning av högre kvalitet i de centrala skolorna/fritidshemmen.

Revisionen genomförde en granskning av styrningen för särskilt stöd och i återrapporten daterad 2024-03-06 framhölls följande:

”Vi vill uppmärksamma nämnden på att de resurser som läggs på en skolenhet har en påverkan på kommunens övriga skolenheter. De 31 extra elevpengar som Oderljunga skola i dagsläget erhåller utgör medel som i stället hade kunnat användas för att stärka särskilt stöd och kunskapsresultat hos elever vid andra skolor med utgångspunkt i skolans kompensatoriska uppdrag.

Oderljunga skola har inte tillgång till en egen elevhälsorganisation. Det finns inget lagkrav att varje skolenhet ska ha elevhälsans funktioner fysiskt på plats. Vi bedömer dock att det är svårt för en skolenhet att bedriva hälsofrämjande och förebyggande arbete i enlighet skollagen utan att ha en egen elevhälsoorganisation”

Dessutom bör beaktas möjligheten för barn att knyta fler kamratrelationer, samt pedagogernas möjlighet till kollegialt lärande.

Övrigt att beakta

Under utredningen har det också beaktats att elever som idag har sin skolgång på Oderljunga skola kan välja fristående eller annan kommuns grundskola och fritidshem. Dock är det inte möjligt att göra en riktig beräkning av effekten.

Dock skall det beaktas att från den möjliga besparingseffekten som beskrivs ovan innebär det att varje elev som väljer fristående skola och fritidshem eller skolgång/fritidshem hos annan kommunal huvudman än Perstorp medför en skolkostnad för Perstorp på ca 40.000kr/halvår och för fritidshemsverksamhet 15.000kr/halvår.

Värt att notera är att beräkningen inte visar full effekt då den görs under innevarande budgetår. Först år 2025 blir besparingen fullskalig när samtliga berörda verksamheter kan ställa om processer kopplade till Oderljunga skola. Den verkliga besparingen år 2025 är skolpengen för uppskattningsvis 28 elever, vilket presenteras i uträkningen ovan.

I beräkningsunderlaget ovan kan vi inte ta hänsyn till enbart skolpengen då vi bedömer att vi inte kan påverka lokalkostnaderna år 2024. Med anledning av detta blir besparingen på Oderljunga skola och fritidshem enbart på de poster vi kan påverka – personalkostnader samt som en extra insats minska skolpengen då vi kan placera eleverna i befintliga klasser.

Alternativ 2. Nedläggning av förskolan Hattstugan

Barngrupperna minskar i förskolan och kommer att göra så även i framtiden enligt befolkningsstatistik. Detta föranleder att Opalens förskola kommer att stängas fr.o.m. hösten. Beslut om detta är fattat. Då även kommande barnkullar förväntas vara mindre än 70 barn så finns det starka indikatorer på att ytterligare förskolor/avdelningar kommer att bli överflödiga inom en snar framtid. En nedläggning av Hattstugans förskola medför att det finns en risk för överinskrivning av barn inom förskolan under perioden 2025-02-01—2025-06-30 med några barn, men därefter är det totala antalet barn i åldern 1-5 år sådant att överinskrivning ej är sannolik.

	Inskrivna barn 2024-04-15	Totalt antal platser v24	Fsklärare (antal)	Barnskötare (antal)	Tidobegränsad (antal)	Sammanlagt (antal)	Beräknat antal Inskrivna barn 1/9-31/12
Pärjan	31	38	4	1	0,75	5,75	24
Bokebacken	130	156	16,5	7,1	0	23,6	118
Opalen	31	38	4	0,75	0,75	5,5	0
Mockareskogen	38	38	4	2	0,75	6,75	33
Solparken	93	97	13	1,9	0,75	15,65	76
Nalle Puh	35	38	4,75	1,6	0	6,35	29
Hattstugan	35	38	3	3,5	0,75	7,25 varav 0,75 bidragstjän	27
KG	0						21 *
	363	443	49,25	17,85	3,75	70,85	326
							* Kind källista 2024-04-24 21 barn 13 barn önskar placering i augusti 4 barn önskar placering i september 2 barn önskar placering i oktober 2 barn önskar placering i november
	Antal inskrivna barn efter sommaren	Totalt antal platser ht24, efter nedläggning av Opalen					
Pärjan	24	38					
Bokebacken	118	156					
Mockareskogen	33	38					
Solparken	76	97					
Nalle Puh	29	38					
Hattstugan	27	38					
KG	21						
	328	405					
	Antal inskrivna barn efter sommaren	Totalt antal platser ht24, efter nedläggning av Opalen o Hattstugan					
Pärjan	24	38					
Bokebacken	136	156					
Mockareskogen	33	38					
Solparken	86	97					
Nalle Puh	29	38					
KG	21						
	328	387					

Ekonomiska konsekvenser

I och med att barnantalet ej överskrider vår placeringsförmåga kan barnen på Hattstugan placeras på kommunens övriga förskoleavdelningar. Detta medför att en minskning med 2,25 tjänster möjliggörs utan att andelen barn/anställd kommer att öka. Besparingseffekt år 2024 väntas bli 0,5 mnkr.

Barn- och utbildnings-konsekvenser

Tiden är den mest kritiska faktorn. Att lägga ned två förskoleavdelningar i samband med sammanslagningen till sommaren, medför att förberedelse tiden för barn och vårdnadshavare är väldigt kort. Ur ett pedagogiskt perspektiv ses inga långsiktiga negativa konsekvenser. I samband med att nämnden fått till sig befolkningsprognosen avseende antalet födda barn de närmaste åren in i framtiden är det troligt att en nedläggning av Hattstugan hade planerats och genomförts till sommaren 2025.

Övrigt att beakta

Hattstugan står inför behov av renovering av sina lokaler, vilka ej kommer att behöva ske vid en nedläggning.

Alternativ 3. Minskning av personal inom förskolan

I samband med att beslutet avseende nedläggningen av förskolan Opalen togs, beslutades även att personalstyrkan skulle minskas med två barnskötare. Övriga tjänster skulle fördelas på kommunens övriga förskoleavdelningar. I praktiken så innebär det en kvalitetsökning avseende andelen barn/förskole pedagog. Denna kvalitetsökning tas nu bort. I första hand kommer visstidsanställda avslutas och i andra hand barnskötare. I de fall det är möjligt kommer tjänster att vakans hållas under år 2024 för att påverkan ska bli minsta möjliga på personalstyrkan och den pedagogiska kvalitén.

Ekonomiska konsekvenser

Den ekonomiska effekten blir att lönekostnaden minskas med motsvarande 1,4 mnkr för år 2024. Summan genereras av att förskolan vakans håller 3,0 tjänster som förskole pedagoger och avslutar 2,5 tjänster visstidsanställda barnskötare alternativt barnskötare med fast anställning.

Barn- och utbildnings-konsekvenser

Ur ett pedagogiskt perspektiv ses inga långsiktiga negativa konsekvenser men den planerade kvalitetsökningen hade behövt vara intakt för att främja övergången till f-klass.

Övrigt att beakta

För att kvalitetssäkra den tid barnen är i förskolan kan eventuellt beslutet enligt ovan kombineras med att kommunens öppettider för förskolan minskas avseende öppethållande. I dag har vi utökade öppettider 05.30-06.30 samt 17.30-18.30. Nyttjandegraden av den sena tiden är väsentligt lägre än morgontiden, så förslagsvis behålls öppningstiden men kvällstiden justeras till 17.30.

Alternativ 4. Förflyttning av fritidshemsverksamheten från åk 4-6 till f-3

I samband med skolstarten höstterminen 2023 beslutade förvaltningen tillsammans med rektorerna för grundskolorna att fritidshemsverksamheten skulle arrangeras på respektive stadie. Detta innebar att Centralskolan åk 4-6 startade upp en egen fritidshemsverksamhet, för att bättre kunna möta elevernas behov avseende såväl pedagogik som aktiviteter. Fritidshemmet på Centralskolan har idag ca 45 elever inskrivna. Nyttjandet under april månad 2024 ligger i genomsnitt på 9 elever. Detta innebär att Centralskolan måste bemanna sin verksamhet 05.30 - 08.30 samt 13.00 - 18.30 alla helgfria dagar. Verksamheten kräver dessutom dubbelbemanning under öppettiden.

Ekonomiska konsekvenser

Genom att slå samman fritidshemsverksamheten igen kan 2,0 tjänster besparas. Vilket ger en besparingseffekt på 0,6 mnkr för 2024.

Fritidshem åk 4-6 flyttas till lågstadiet					
Vi behåller samma elevantal men minskar med två tjänster som enda åtgärd vid flytt.					
Minskningen sker på fritidshem 6-10 år.					
Lön enligt Lönerrevision 2024.					
Personal på lågstadiet viktas med 0,9 tjänster till kommande barngrupp över 10 år.					
Tjänster	Lön	PO	Helår	Halvår	
2	35 000	1,4275	1 199 100	599 550	
			0	0	
			0	0	
			0	0	
	<u>35000</u>	<u>1,4275</u>	<u>1 199 100</u>	<u>599 550</u>	599 550

Förslagsvis sker kostnadsbesparingen genom minskad barnpeng.

Barn- oh utbildnings-konsekvenser

Med utökad tillgång till behöriga pedagoger inom fritidshemmet kan den pedagogiska kvalitén stärkas för eleverna i årskurs 4-6.

Övrigt att beakta

Det behövs en organisatorisk planering för att "blanda" barnen från olika årskurser.

Alternativ 5. Halvering av flerlärarsystemssatsningen för åk 4-6

År 2015 beslöt den dåvarande regeringen att införa ett statsbidrag till grundskolan, lågstadiesatsningen. Statsbidragets syfte vara att öka lärartätheten i lågstadiet. Forskningen hade påvisat att tidiga insatser inom skolväsendet ledde till markant ökade resultat. I stort sett alla Sveriges kommuner ansökte och beviljades medel för sina lågstadier. Perstorp beviljades drygt 4 000 000 kr/år. Dessa pengar tillfördes då lågstadiet.

Barn- och utbildningsnämnden äskade vid nämndsmötet den 23 mars 2021 om utökad ram för budgetår 2022, för att även införa ett flerlärarsystem på Centralskolans årskurs 4–6. Äskandet gällde från och med läsåret 2022/2023. Ramtillskottet för år 2022 beräknades motsvara 4 250 000 kr då det enbart avsåg höstterminen för år 2023 och därefter äskades 8 500 000vkr årligen. Kommunstyrelsen biföll äskandet och 4 250 000 kr tillfördes Barn- och utbildningsnämndens ekonomiska ram inför år 2022.

Centralskolan åk 4-6 utökade då sin personalstyrka utifrån sin tilldelade ram.

Under 2021 och 2022 behövde Barn- och utbildningsnämnden hantera utökade kostnader avseende den interkommunala ersättningen till andra kommuner. Detta bland annat på grund av ett utökat antal elever i gymnasiet, men även till viss del för specialskolor till grundskoleelever.

I samband med fastställande av nämndens budget för år 2023 omdisponerades 4 250 000 kr från flerlärarsatsningen till att täcka upp för utökade kostnader för den interkommunala ersättningen, främst avseende utökade elevkullar inom gymnasiet. Detta beslut togs vid nämndssammanträdet 2023-01-17. I praktiken har Centralskolans flerlärarsystem inneburit en satsning med 4 250 000 kr/läsår.

Under vårterminen år 2024 har hälften av flerlärarsystemsmedlen nyttjats, men under nuvarande ekonomiska situation för Perstorps kommun kan nämnden tvingas se över sin ekonomiska styrning. Förvaltningen gör bedömningen att under höstterminen år 2024 kan 1 mnkr frigöras med konsekvens att flerlärarsystemet ej fullt ut får avsedd effekt. För att skapa rättvisa förutsättningar för skolorna innebär detta att medel från de andra skolorna kommer att distribueras om så att viktningen mellan stadierna fortsatt är den samma. Detta kommer att ske genom att statsbidragstilldelningen mellan skolorna ses över.

Centralskolan åk 4-6				
Start 2024-07-01				
Flerlärarsystem				
			Pott Helår	Pott Halvår
Politisk satsning:				
Grundskola			4 250 000	2 125 000
Fritidshem			0	0
			4 250 000	2 125 000
Värdet halveras på helår med start 2024-07-01				1 062 500
Besparingen omsätts av rektor när skolpengen är beslutad.				

Ekonomiska konsekvenser

Besparingen blir vid en halvering av flerlärarsystemssatsningen för årskurserna 4-6 ca 1,1 mnkr. Även här bör besparingen leda till revidering av skolpengen, vilket i så fall innebär att även fristående skolor och elever som har sin skolgång hos annan kommunal huvudman, revideras något.

Barn- och utbildnings-konsekvenser

Besparingen kommer i realitet innebära en påverkan för samtliga elever i Perstorps kommuns grundskola, då en omfördelning av statsbidragsnyttjandet behöver ske, efter ett eventuellt beslut. Konsekvenserna kommer att behöva hanteras av rektorer och personal i grundskolan, då beslut om vilka tjänster som påverkas ligger inom rektors uppdrag att leda sin inre organisation. Ett resultat blir att lärartätheten minskar, vilket påverkar kvalitén på undervisningen. Långsiktigt kan måluppfyllelsen påverkas negativt. Stödet till barn med rätt till särskilt stöd måste förändras.

Övrigt att beakta

Långsiktigt kan ett beslut om halvering få konsekvensen att fler barn löper risk att ej nå kunskaper som leder till behörighet till gymnasiet.

Alternativ 6. Ta bort fruktserveringen inom grundskolan

Sedan tidigare finns beslut från Barn- och utbildningsnämnden om att eleverna i grundskolan ska erbjudas frukt under skoldagen. Denna tjänst köps in av Teknik- och serviceförvaltningen.

Ekonomiska konsekvenser

Då skolenheterna enbart faktureras för de faktiska kostnaderna för frukten, så finns eventuella besparingar av personal inte inom Barn- och utbildningsnämndens ekonomiska ram och kan därför ej medföra någon besparing för nämnden.

Den faktiska kostnaden för föregående år framgår av nedanstående tabell.

Fruktprojektet Jan-Apr 2023	102 359,23
Fruktprojektet Maj-Aug 2023	48 221,04
Fruktprojektet Sep-Dec 2023	130 575,01

Besparingseffekten för år 2024 beräknas uppgå till ca 150 kkr.

Barn- och utbildnings-konsekvenser

De socioekonomiska förutsättningarna för Perstorps barn ser väldigt olika ut. Skolverksamheten vet att det finns barn som ej har tillgång till frukt dagligen. Detta påverkar såklart deras mående och förmåga till kunskapsinhämtning. Dock är det inte möjligt att sätta detta i relativitet gentemot t.ex. betyg eller meritpoäng.

Alternativ 7. Nedläggning OB-omsorgen

Vid behov av omsorg utanför ordinarie tid finns Nattugglan. Nattugglan erbjuder omsorg för barn i förskola eller fritidshem (kan erbjudas till och med vårterminen det år då barnet fyller 13 år) under den tid på dygnet/veckan som ordinarie omsorg är stängd med undantag för storhelger. OB-omsorgen möjliggör för medborgare med yngre barn att arbeta på obekväma arbetstider.

OB-omsorgen	Kommunbidrag 1 350 579 kr		112 548 kr/månad
Månad	Antal inskrivna barn	Beläggning (h)	Kommunalkostnad/nyttjad h
Oktober	39	270	417 kr/h/barn
November	39	231	487 kr/h/barn
December	38	161	699 kr/h/barn
Januari	38	296	380 kr/h/barn
Februari	38	201	560 kr/h/barn
Mars	39	225	500 kr/h/barn

Ekonomiska konsekvenser

En beräkning av de ekonomiska konsekvenserna vid en nedläggning av OB-omsorgen medger att kommunbidraget kan minskas med 1 350 000kr/år, dvs. halvårseffekten för år 2024 blir 675 000 kr. Dock ska det beaktas att detta medför svårigheter för medborgare att arbeta på obekväma arbetstider, vilket kan få till följd att de tvingas tacka nej till arbete. De ekonomiska konsekvenserna avseende minskade skatteintäkter och en risk för utökad behov av försörjningsstöd går ej att beräkna men det troliga är att det, utifrån ett ekonomiskt perspektiv, innebär en klar besparing för kommunen i sin helhet. I ovan exempel har det inte beaktats att kommunen har statsbidrag motsvarande 539 kkr/år för att bedriva verksamheten.

Barn- och utbildnings-konsekvenser

Barns uppväxtvillkor påverkas av vårdnadshavarnas förmåga till att arbeta. Att se vårdnadshavare gå till arbete är en skyddsfaktor för barn. Barn påverkas såklart också av vårdnadshavarnas ekonomiska förutsättningar. Beräkning avseende vad detta ger för konsekvenser går ej att säkerställa riktigheten av.

Övrigt att beakta

Viss verksamhet såväl kommunal som privat har behov av arbetskraft under det som betecknas som obekväma arbetstider. Det kan avse t.ex. yrken inom vård- och omsorg.

Alternativ 8. Avbryta samarbetet med socialtjänsten kring mobila teamet

Mobila teamet organiseras av socialtjänsten men med en medfinansiering av Barn- och utbildningsnämnden. Lönekostnader samt omkostnader beräknas årligen kosta Barn- och utbildningsnämnden ca 700 kkr.

Mobila teamets arbete omfattar betydligt mer än enbart fältarbete. Deras arbete omfattar bl.a. socialsekreterare på skolan - samverkan med elevhälsan mm. De är delaktiga i ett flertal ärenden med tyngre myndighetsutövning och de arbetar med flertalet barn med komplex problematik där skolfrånvaro är en del. De har ungdomsgrupper med olika teman för att fånga upp ungdomar och de är behjälpliga i skolan i den särskilda undervisningen där elever inte kan vara i klassrummet. De arbetar dessutom med skollovsjobb.

Ekonomiska konsekvenser

Besparingseffekterna för år 2024 blir ca 350 kkr.

Barn- och utbildnings-konsekvenser

Risken för att barn landar i utanförskap ökar vid ett avvecklade av det mobila teamet.

Övrigt att beakta

Kostnadsökningar inom socialtjänsten kan bli en följd av att avsluta det mobila teamet.

Kommunstyrelsen

§ 94

Affärsplan NSVA 2025-2027

2024/134

Sammanfattning

Affärsplanen är det viktigaste dokumentet för beslut rörande drift, underhåll och utveckling av de allmänna VA-systemen i Perstorp.

- Affärsplanen arbetas fram årligen för de kommande tre åren.
- Affärsplanen beskriver nuläge för respektive kommuns VA-anläggningar och anger framtida behov av drift och investeringar.
- Förslag till taxeförändring de kommande tre åren redovisas.

Den årliga processen innebär att det först fattas ett beslut om affärsplanen med de justeringar av intäkten som krävs, för att sedan under hösten följas av ett taxebeslut där den formella VA-taxan beslutas utifrån den justering som beslutats i affärsplanen. I del 1 beskrivs nuläge och behov av framtida utveckling för de allmänna VA-systemen och i del 2 finns de ekonomiska förutsättningarna för de kommande tre åren.

Förslaget till justering av VA-intäkten för 2025 innebär 2% justering av VA-taxa.

NSVA förslår Perstorps kommun att godkänna affärsplanen för vatten- och avloppstjänster 2025–2027 samt uppdra NSVA att återkomma med justerad VA-taxa för beslut i enlighet med affärsplanen.

Yrkande:

Kent Hamacek (VIP) har följande yrkande: ”ViP yrkar på att NSVA kompletterar affärsplanen med en plan för hur man aktivt skall införa det kontinuerliga förbättringsarbetet, med särskilt fokus på ”projektet”. Det har med tydlighet visat sig i det nyss avslutade s.k. ”Spjutserödsvägen-projektet” i Perstorp, att NSVA har upphandlat underentreprenörer med en bristfällig förmåga att genomföra projektet effektivt, och med så lite negativa konsekvenser för boende längs vägen som möjligt, samt för de företag som är beroende av att transporter till och ifrån, kommer fram utan störningar. Bristerna gäller både ledarskap, kompetens, personella resurser och ordentliga maskinella resurser. NSVA måste vara väl medvetna om att ett bra kvalitetsledningssystem är en investering som man inte har råd att avstå ifrån. Perstorps Kommun i egenskap av delägare är självklart intresserade av att NSVA visar att man har ett kvalitetsledningssystem som bidrar med att man såväl sparar som tjänar pengar, genom att säkra robusta upphandlingar av smarta arbetssätt där hållbara förbättringar genomförs med kunden och intressenterna i fokus.”

Ronny Nilsson yrkar att NSVA ska återkomma med kompletteringar före investeringar och att det finns en uppföljning efter investeringar som föredras på tekniska utskottet eller kommunstyrelsen.

Beslutsgång:

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Ordförande avser att först fråga kommunstyrelsen om den kan bifalla eller avslå ordförandes tilläggsyrkande och därefter ta ställning till Kent Hamaceks (VIP) tilläggsyrkande. Detta godkänns och genomförs via acklamation varvid ordförande finner bifall för ordförandes yrkande och avslag för Kent Hamaceks yrkande. Därefter frågar ordförande om kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag till beslut och finner bifall varvid,

Kommunstyrelsens förslag till beslut,

Kommunfullmäktige beslutar,

att NSVA ska återkomma med kompletteringar före investeringar och att det finns en uppföljning efter investeringar som föredras på tekniska utskottet eller kommunstyrelsen,

att godkänna affärsplanen för vatten- och avloppstjänster 2025–2027, samt

att ge i uppdrag åt NSVA att återkomma med justerad VA-taxa för beslut i enlighet med affärsplanen

Reservation:

Ledamöterna i Vi i Perstorp reserverar sig mot Ronny Nilssons yrkande till förmån för eget yrkande.

Protokollsanteckning:

Charlotta Wendt (VIP) har inkommit med en protokollsanteckning:

Tabell "Hållbar framtid" är missvisande. Vi har inte nöjda brukare av dricksvatten i Perstorp.

KS

Åsa Peetz, Avdelningschef
alexander.hovander@perstorp.se, 0435-39272

Kommunfullmäktige

NSVA Affärsplan Perstorp 2025-2027

Sammanfattning

Affärsplanen är det viktigaste dokumentet för beslut rörande drift, underhåll och utveckling av de allmänna VA-systemen i Perstorp.

- Affärsplanen arbetas fram årligen för de kommande tre åren
- Affärsplanen beskriver nuläge för respektive kommuns VA-anläggningar och anger framtida behov av drift och investeringar.
- Förslag till taxeförändring de kommande tre åren redovisas

Den årliga processen innebär att det först fattas ett beslut om affärsplanen med de justeringar av intäkten som krävs, för att sedan under hösten följas av ett taxeärende där den formella VA-taxan beslutas utifrån den justering som beslutats i affärsplanen. I del 1 beskrivs nuläge och behov av framtida utveckling för de allmänna VA-systemen och i del 2 finns de ekonomiska förutsättningarna för de kommande tre åren.

Förslaget till justering av VA-intäkten för 2025 innebär 2% justering av VA-taxa.

NSVA förslår Perstorps kommun att godkänna affärsplanen för vatten- och avloppstjänster 2025–2027 samt uppdra NSVA att återkomma med justerad VA-taxa för beslut i enlighet med affärsplanen.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar,

att godkänna affärsplanen för vatten- och avloppstjänster 2025–2027, samt

att ge i uppdrag åt NSVA att återkomma med justerad VA-taxa för beslut i enlighet med affärsplanen

Alexander Hovander

Åsa Peetz

Förvaltningschef Teknik och service
Perstorps kommun

Avdelningschef
NSVA

Beslutet skickas till:
NSVA
Ekonomikontoret

Rent vatten. Ett jobb för livet.

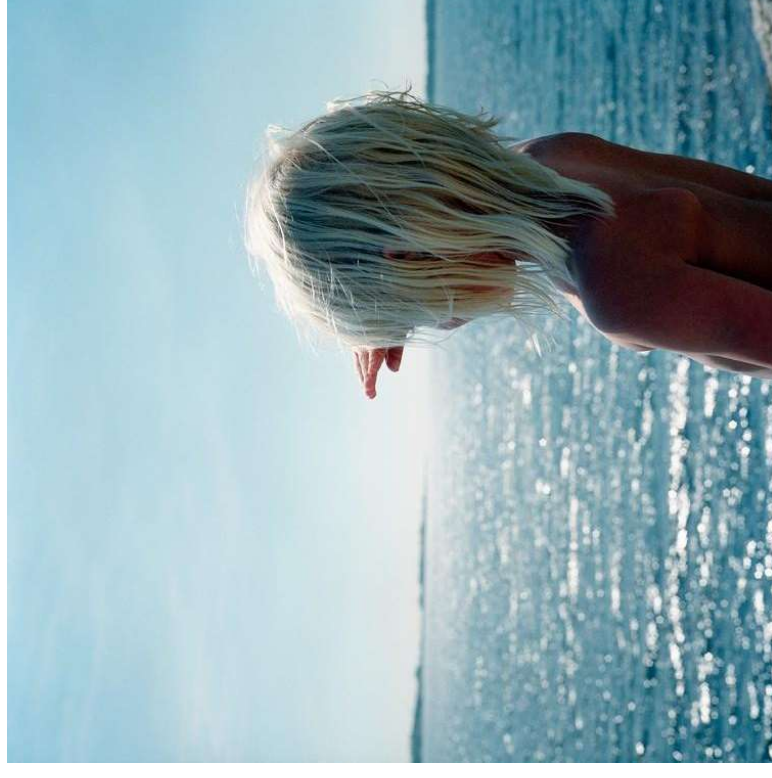
Affärsplan 2025-27 för Perstorp

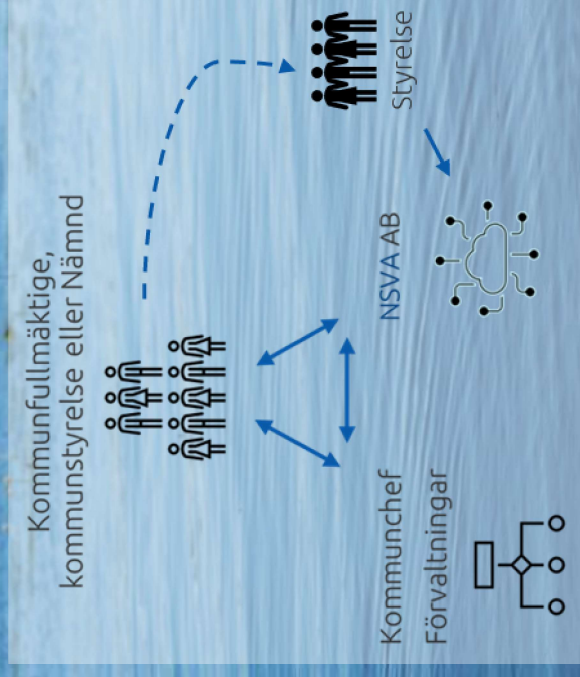
Viktiga principer för vatten och avlopp i Sverige

- Verksamheten finansieras av "VA-kollektivet".
- VA-kollektivet består av anslutna kunder.
- Kostnaderna täcks helt av avgifter:
 - Anläggningsavgift: för att ansluta sig
 - Brukningsavgift: årlig avgift för brukandet av VA-tjänsterna (fast + rörlig del)
- VA-verksamheten ska ha ett nollresultat.
- NSVA består av åtta olika VA-kollektiv (respektive ägarkommun).
- Verksamheten bedrivs utifrån självkostnadsprincipen, dvs NSVA får inte gå med vinst eller förlust.

Samverkansmodell

Förändringstrycket...

Va-anläggningen
Gammal infrastruktur

Klimatförändring
Kvalité / Kvantitet

Reglering
EU, Miljölagstiftning

Urbanisering
Förtätning / Avfolkning

Digitalisering
Tjänsteutveckling

Säkerhet
Robusthet

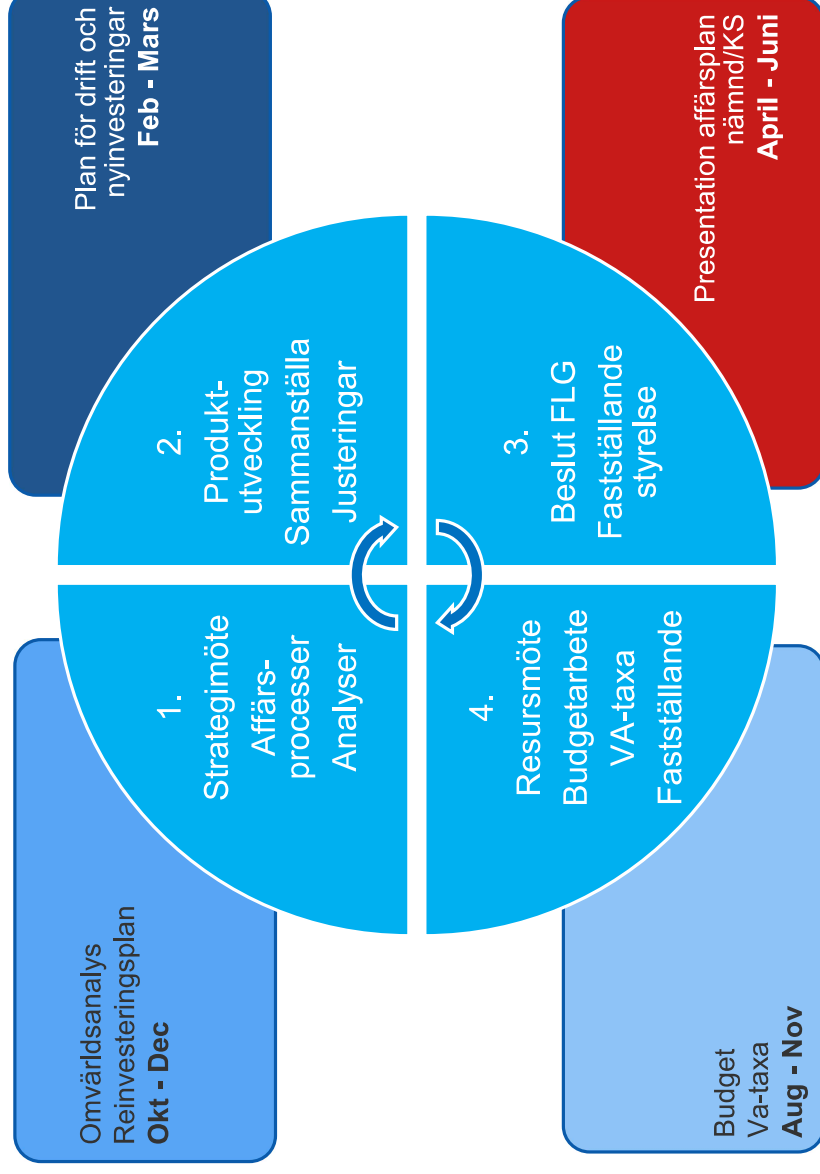
En hållbar framtid

Kommun	År	Hälsomässigt säkert vatten	Vattenkvalitet	Leveranssäkerhet	VA-planering	Klimatanpassning och översvämnings säkerhet	Nöjda brukare	Kommunikation	Hushållning med ändliga resurser	Hushållning med energi	Miljökrav	Vattentillgång	VA-anläggningens status	Driftstabilitet	Personalresurser och kompetens
Bjuv	2023	Grön	Grön	Röd	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Båstad	2023	Grön	Röd	Röd	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Helsingbo	2023	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Landskrona	2023	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Perstorp	2023	Röd	Röd	Röd	Röd	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön
Svalöv	2023	Grön	Grön	Röd	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Åstorp	2023	Grön	Grön	Röd	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Örkeljunga	2023	Röd	Grön	Röd	Röd	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön

Affärsplan och budget – en cyklisk process

(inkl VA-taxa)

Beslutsunderlag för va-verksamheten

- Affärsplan
 - ✓ Arbetas fram årligen för de kommande tre åren
 - ✓ Beskriver nuläge för resp. kommuns va-anläggningar och anger framtida behov av drift och investeringar.
 - ✓ Förslag till taxeförändring de kommande tre åren redovisas
- För större projekt tas separata beslut där NSVA arbetar fram ett beslutsunderlag och är föredragande, ex framtidssäkrad dricksvattenförsörjning i Båstad, Åstorp, Perstorp eller Örkeljunga

Beslutsunderlag Affärsplan NSVA Totalt

<u>Taxeändring förklaring</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>
Real ändring drift NSVA	0,5%	0,8%	1,7%
Sydvatten	1,4%	1,3%	1,2%
Inflation samtliga driftskostn	1,8%	1,2%	1,1%
Investeringar	4,4%	5,1%	3,8%
Minskad avskr bef tillg/ränteändr	-2,3%	-0,5%	-0,9%
Förändring övriga intäkter	-0,2%		
Ändrad driftskostnad kommunen	0,1%		
Förändring före resultatförändring	5,7%	7,9%	6,9%
Förändring resultat	-0,4%	-0,8%	-0,2%
Justering	-0,3%	0,1%	0,2%
S:a ändring taxa	5,0%	7,2%	6,9%

Reinvesteringar ledningsnät, Mkr

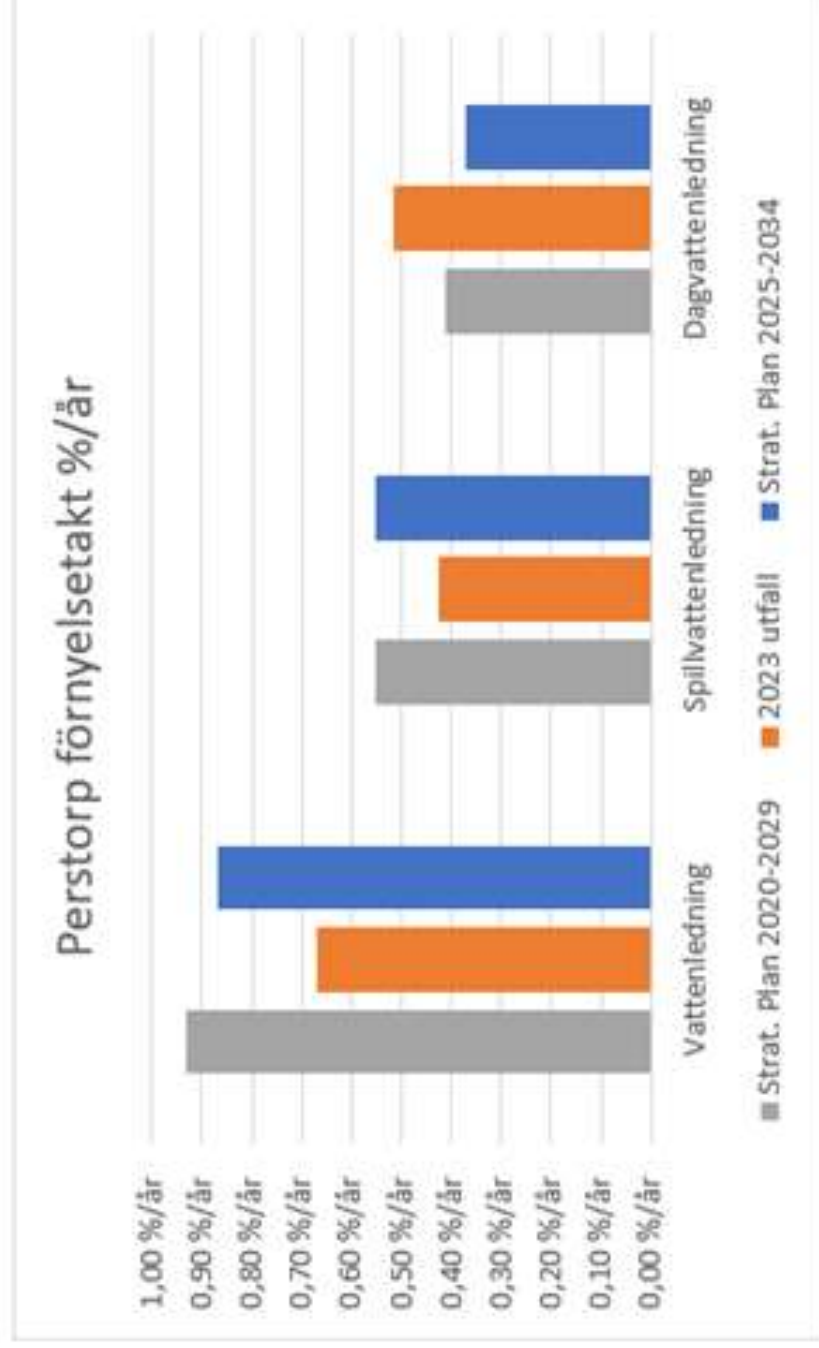

- Vi har haft utmaningar med nå reinvesteringsplanen
- Behoven finns och underhållsskulden behöver vändas
- Landsbyggsprojekt fortsatt pausat

138

Förnyelsetakt reinvesteringar ledningsnät

Distribution

Vattenförluster

6 000 000 m³/år

60 l/pe/dygn

- Dricksvattendirektivet kräver redovisning av Vattenförluster
- Tröskelinvesteringar
 - Inom kommunen
 - Sydsvatten

Fältarbete

- Läcksökningstekniker

Teknik

- Fortsätta att utforska och testa teknik i framkant

Planering

- Ny dedikerad funktion

Uppföljning

- Jobba systematiskt med förluster hos kunder

ILI – Infrastructure Leak Index

Index för vattenförlusten (ILI) Skala från Världsbanken (Seago et al. 2005)

ILI = CARL / UARL	>3,5	3-3,5	2,5-3	2-2,5	1,5-2	<1,5
	Inte acceptabelt	Dåligt	Lite dåligt	OK	Bra	Utmärkt

Kommun	ILI (3års rullande)	WHO - Klassning	Trend	ILI (2023)	Procent
Bjuv	3,4	Dåligt		2,4	18,0%
Båstad	4,5	Inte acceptabelt		4,7	41,5%
Helsingborg	4,4	Inte acceptabelt		4,7	20,1%
Landskrona	2,3	Bra		4,0	22,5%
Perstorp	1,6	Bra		1,9	17,5%
Svalöv	4,0	Inte acceptabelt		4,8	33,8%
Åstorp	2,5	Bra		2,2	23,0%
Örkelljunga	1,1	Utmärkt		1,5	22,0%

Dricksvattenproduktion

Drift, underhåll och effektivisering
Fortsatt renovering av Perstorps vattentorn
Utredning av framtida vattenförsörjningen

Strategisk planering

- Dagvattenpolicy
 - 2027
- Landsbygdsutmaningen
 - Landsbygdsstrategi med behovsbedömningar 2026/27
- Saneringsplan
 - Perstorp 2026/27
- Ytterligare behov av strategiska modeller och planer, exempelvis:
 - Dagvattenplan
 - Dagvattenmodeller
 - Skyfallsmodell + skyfallskartering
 - Ytterligare saneringsplan – Oderljunga
 - Översyn av verksamhetsområden
 - Stort behov av inmätning och detektivarbete för mer korrekt VA-karta

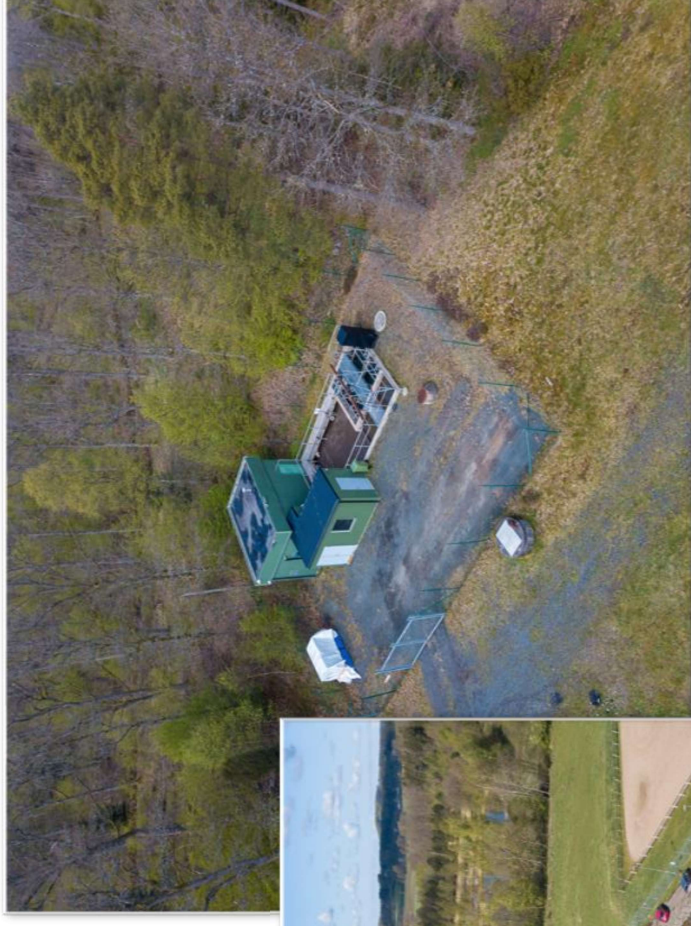
Avloppsrening

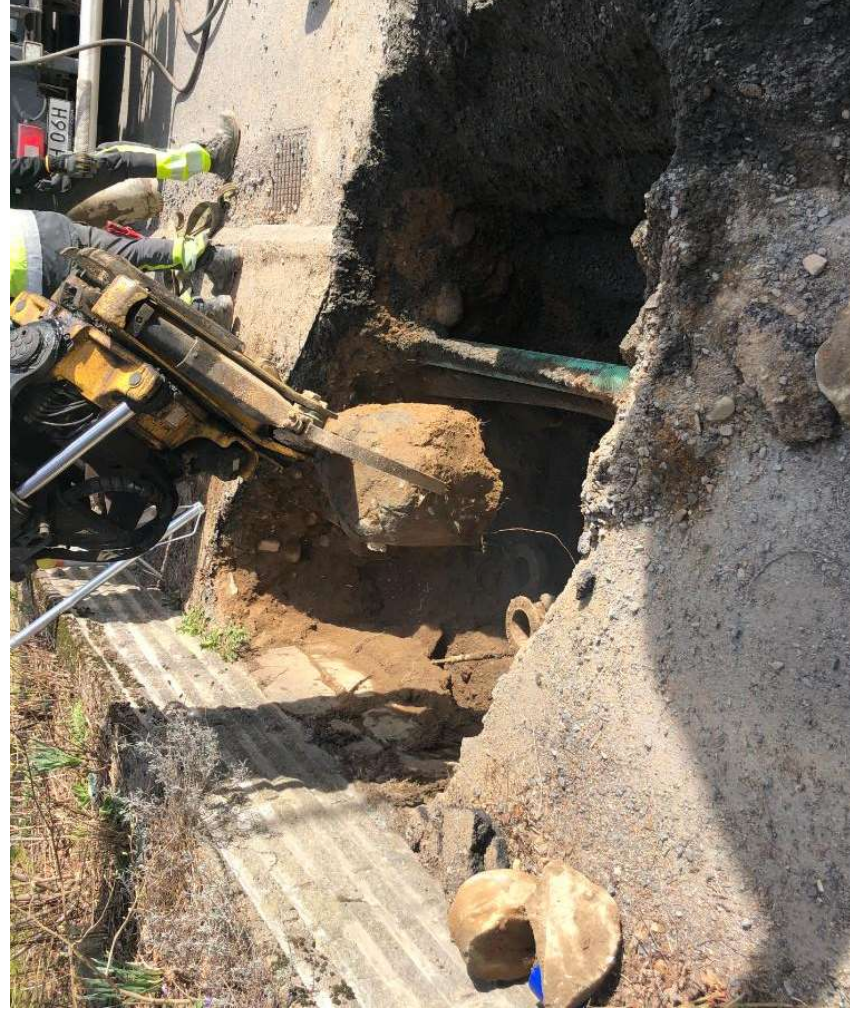
Drift, underhåll och effektivisering

Stort reinvesteringsbehov

- Rensgaller inkommande - är idag verkets flaskhals
- Nytt ställverk
- Värmeväxlare rötchammare
- Utbyggnad slamplatta

Projekt att nämna

- Färgarevägen, Perstorp
- Reinvesteringsbehov
- Driftsstörningar

Ekonomi

Vi börjar där vi slutade..

	<u>2025</u>	<u>2026</u>
Förväntat enligt AP 2024-26	5,7%	8,2%
För hög KPIF 2024	-2,7%	
För hög KPIF 2025	-0,6%	
Real ändring drift	-0,6%	-0,6%
Sydvatten	0,0%	0,0%
Investeringar	0,4%	-1,8%
Ränteändring/ minskad avskrivning	-1,8%	-1,3%
Resultatändring	1,5%	0,6%
Föreslagen taxeändring	2,0%	5,0%

Beslutsunderlag Affärsplan Perstorps kommun

Taxa och investeringar

2024-04-05

	Utf -21	Utf -22	Utf -23	Pr -24	AP -25	AP -26	AP -27
VA-intäkter	18 479	8 107	12 312	14 316	14 296	14 931	15 665
- Dricksvatten *)	0	13 728	15 718	15 001	12 036	12 673	14 037
- Spillvatten *)	0	0	0	0	3 576	3 813	4 035
- Dagvatten	2 281	4 481	3 305	1 570	1 570	1 570	1 570
Övriga intäkter	20 760	26 316	31 335	30 887	31 477	32 987	35 308
S:a intäkter	10,9%	18,2%	28,4%	4,6%	2,0%	5,0%	7,4%
Gnm.sn bruksintäktsförändring							

Dricksvatten	7 720	9 545	8 565	10 622	10 743	11 449	12 133
Driftskost.	2 980	2 545	3 390	3 703	3 714	3 634	3 654
Avskrivn				841	1 112	1 145	1 195
Räntor	7 427	7 380	9 180	10 223	10 065	10 366	11 348
Spillvatten	1 743	1 163	1 879	2 077	2 299	2 518	2 748
Driftskost.	0	0	305	433	690	827	994
Avskrivn	2 256	2 215	2 901	3 050	3 133	3 293	3 360
Räntor	422	-32	346	456	484	536	631
Dagvatten	0	0	59	143	213	244	308
S:a kostnader	22 548	22 816	27 099	31 548	32 452	34 012	36 371
Gnm.sn kostnadsförändring	6,3%	1,2%	18,8%	16,4%	2,9%	4,8%	6,9%

Resultat: -1 788 3 500 4 236 -661 -975 -1 025 -1 063

Ack. över/underskott: -4 012 -512 3 724 3 063 2 088 1 063 0

*) Inkluderar reducering av tvistig faktura i prognos 2024

Beslutsunderlag Affärsplan Perstorps kommun

<u>Taxeändring förklaring</u>	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>
Real ändring drift NSVA	-2,2%	2,2%	3,7%
Inflation samtliga driftskostn	2,4%	1,6%	1,6%
Investeringar	4,7%	2,6%	3,0%
Ränteänd/minskad avskr bef tillg	-1,8%	-1,3%	-1,0%
Förändring kommunkostnader	0,0%		
Förändring övriga intäkter	0,0%	0,0%	0,0%
Förändring resultat	-1,1%	-0,2%	-0,1%
Justering	-0,1%	0,1%	0,3%
S:a ändring taxa	2,0%	5,0%	7,4%

Inkluderar återställningar i kommunens regi:

2024: 2 mkr 2025: 2 mkr 2026: 2 mkr

Driftkostnader -25 vs -24

- -0,6 mkr Totalt -2,2%-enheter
- -0,5 mkr *Minskat fastighetsunderhåll*
- +0,2 mkr *Ökad provtagning drv*
- +0,3 mkr *Punktskatt produktion gas*
- -0,3 mkr *Lägre kostnader för förväntade avloppsstopp*
- -0,4 mkr *Arbete med ny VA-taxa faller bort*

Investeringar Perstorp

	B2025	AP2026	AP2027	2025-27
Perstorp	12 710	15 480	18 430	46 620
Ledningsnät	4 110	9 690	11 110	24 910
Nyinvesteringar	150	590	410	1 150
Reinvesteringar	3 460	8 600	10 200	22 260
Landsbygdsinvesteringar	500	500	500	1 500
Rörnät	800	1 040	1 520	3 360
Reinvesteringar	800	1 040	1 520	3 360
Avloppsrening	5 000	4 600	3 900	13 500
Nyinvesteringar	2 550	800		3 350
Reinvesteringar	2 450	3 800	3 900	10 150
Dricksvattenproduktion	2 800	150	1 900	4 850
Nyinvesteringar	1 900		1 500	3 400
Reinvesteringar	900	150	400	1 450

- 4,7 %-enheter av taxeändring 2025

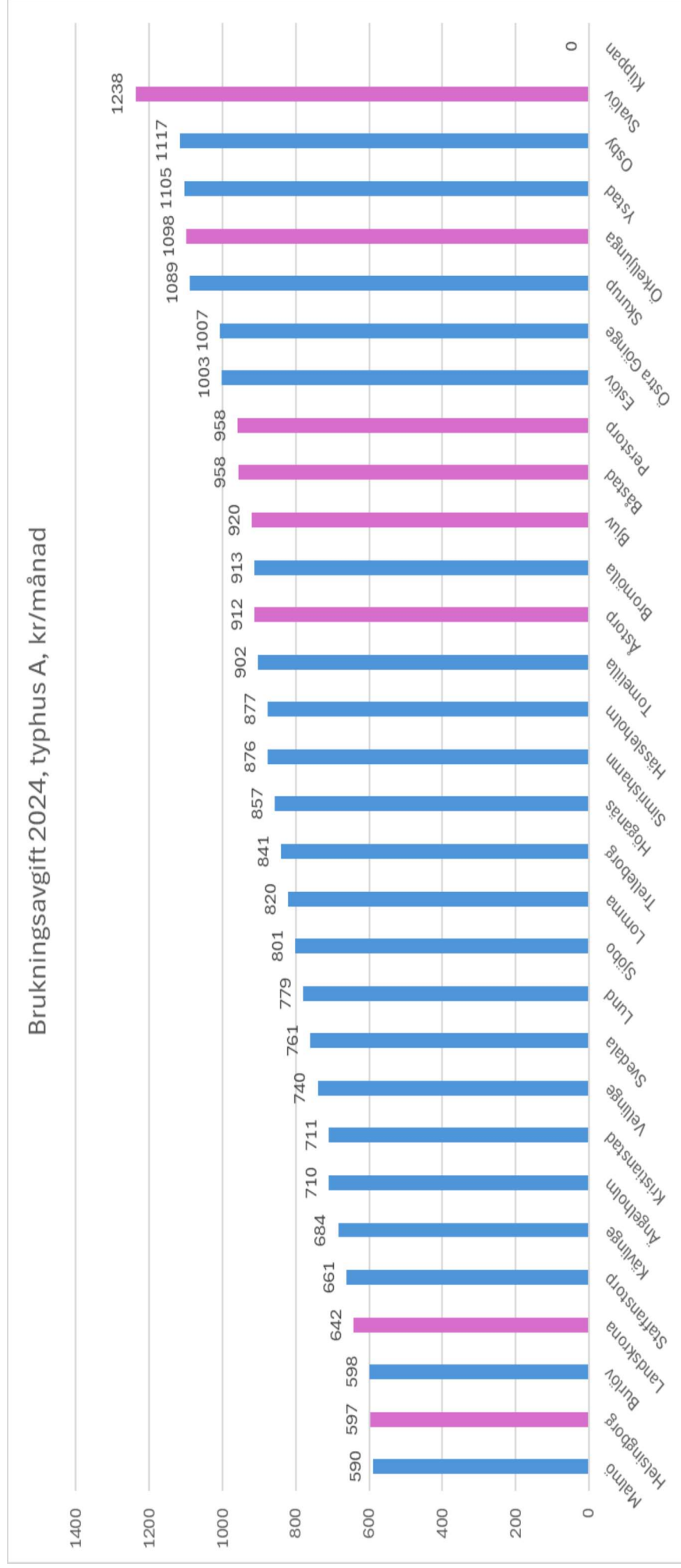
- Ledningsnät

- Perstorp – Färgarevägen 6 mkr

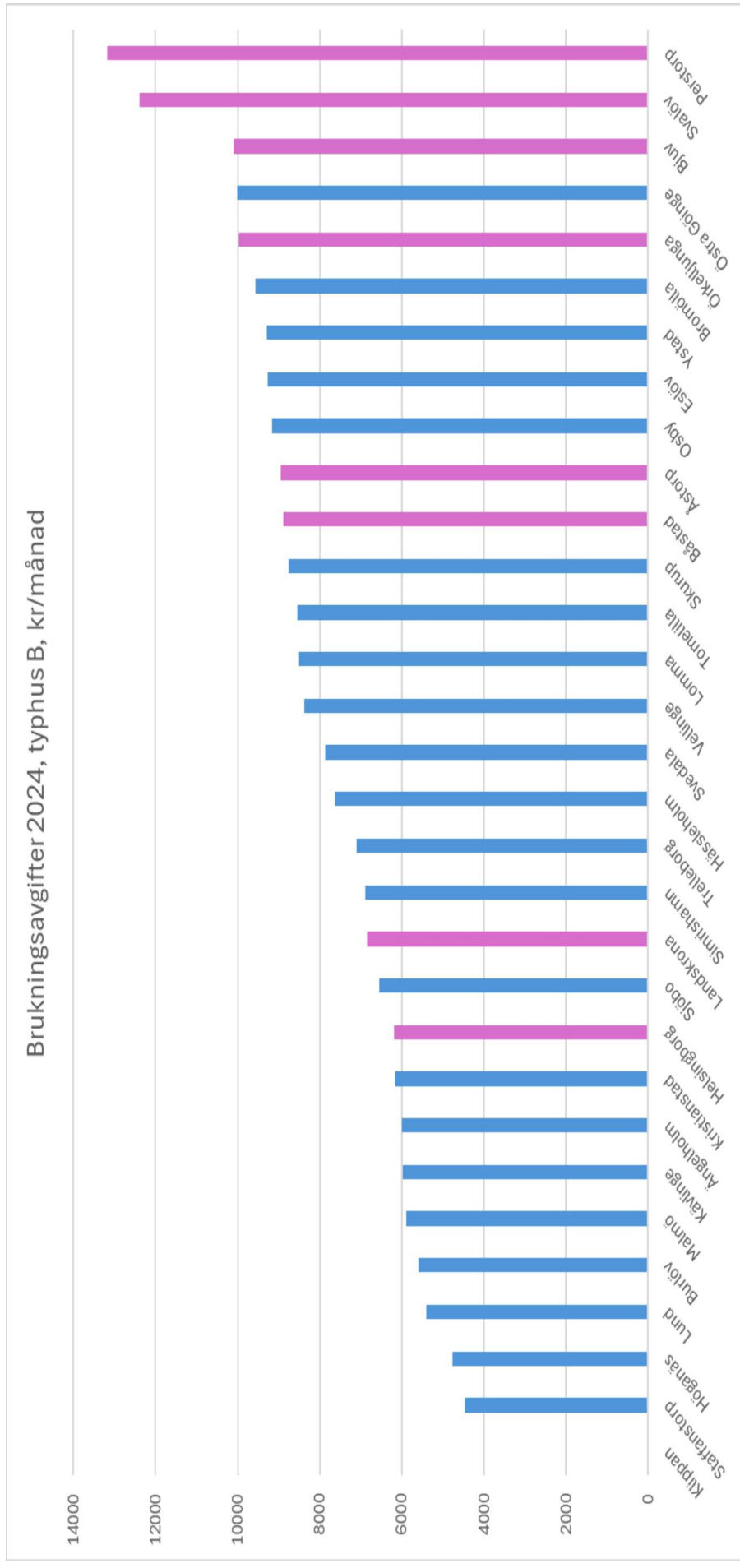
- Perstorp – Järnvägsgatan 4,4 mkr

Tillkommer återställningar i kommunens regi 2 mkr 2025, 2 mkr 2026 och 2 mkr 2027.

Brukningavgifter, typhus A 2024

Brukningssavgifter, typhus B 2024

AFFÄRSPLAN DEL 1
VA-SYSTEM 2025–2027
ÖVERGRIPANDE PLAN

Rent vatten. Ett jobb för livet.

1 Inledning

3

2 Övergripande plan

4

2.1 Vision	4
2.1.1 Strategiska mål	4
2.2 Affärsidé	5
2.2.1 Strategiska mål	5
2.3 Målstruktur	6
2.4 Omvärldsanalys	6
2.4.1 Leverera Dricksvatten	6
2.4.2 Rena Spillvatten	9
2.4.3 Omhändertaga Dagvatten	17
2.4.4 Klimatanpassning	19
2.4.5 Kund	21
2.4.6 Digitalisering	24
2.4.7 Säkerhet	27
2.5 Strategisk plan	29
2.6 Ekonomi	32
2.6.1 Driftbudget	32
2.6.2 Investeringsbudget	32
2.6.3 Reinvesteringsbudget	32

3 Affärsprocesser

3.1 Nuläge kommuner	
<i>Se Affärsplan del 1 för respektive kommun</i>	
3.2 Processer	
<i>Se Affärsplan del 1 för respektive kommun</i>	

1 Inledning

Själva grunden för NSVAs existens, att tillhandahålla rent dricksvatten till invånare och företag i ägarkommunerna och sedan ta hand om avloppsvattnet och rena det innan det återförs till naturen, är en del av fundamenten för ett hållbart samhälle, vattnets kretslopp.

Bolagets anställda arbetar varje dag med arbetsuppgifter som direkt appellerar till flera av de områden som definierats i FNs globala hållbarhetsmål.

Grunden för NSVAs handlar om att vi ska

- Säkra VA-kompetens i regionen
- Skapa en optimal utveckling av det regionala VA-systemet
- Vara ett föredöme för samverkan i nordvästra Skåne

Utifrån vårt ursprungliga syfte har vi formulerat en Vision och en Affärsidé.

2 Övergripande plan

2.1 VISION

Visionen (vad vi vill uppnå):

NSVA är garanten för en hållbar och problemfri utveckling av vattenrelaterade frågor i Nordvästra Skåne.

2.1.1 Strategiska mål

2.1.1.1 Reningsverk klarar villkor och utsläppskrav

Beslutad formulering

Att våra reningsverk klarar villkor och utsläppskrav, vilket redovisas i bolagets miljöredovisning.

2.1.1.2 Uppfylla Livsmedelsverkets villkor

Beslutad formulering

Att det dricksvatten vi levererar uppfyller Livsmedelsverkets villkor.

2.1.1.3 Uppfylla dimensioneringskrav

Beslutad formulering

Att våra ledningsnät uppfyller de dimensioneringskrav som gäller.

2.1.1.4 Redo för framtida utmaningar

Beslutad formulering

Att vi planerar och är redo för framtida utmaningar såsom kraftigare regn, stigande havsnivåer, sämre och/eller mindre råvatten, ändrad vattenförbrukning och krav på rening av fler ämnen i våra reningsverk.

2.1.1.5 Långsiktig hållbarhet

Beslutad formulering

Att va-systemen och vår verksamhet är långsiktigt hållbara och det mäter vi genom att vara gula eller gröna i alla parametrar i Svenskt Vattens Hållbarhetsindex.

2.1.1.6 Indikatorer för Strategiska mål

Som indikatorer på att vi rör oss i rätt riktning använder vi Svenskt Vattens Hållbarhetsindex (HBI).

Kommun	År	Hälsomässigt säkert vatten	Vattenkvalitet	Leveranssäkerhet	VA-planering	Klimatanpassning och översvämningssäkerhet	Nöjda brukare	Kommunikation	Hushållning med ändliga resurser	Hushållning med energi	Miljökrav	Vattentillgång	VA-anläggningens status	Driftstabilitet	Personall resurser och kompetens
Bjuv	2023	Grön	Grön	Röd	Grön	Gult	Grön	Grön	Röd	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Båstad	2023	Grön	Grön	Röd	Grön	Gult	Grön	Grön	Röd	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Helsingborg	2023	Gult	Grön	Röd	Grön	Gult	Grön	Grön	Röd	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Landskrona	2023	Gult	Grön	Röd	Grön	Gult	Grön	Grön	Röd	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Perstorp	2023	Röd	Grön	Röd	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön
Svalöv	2023	Grön	Gult	Röd	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Åstorp	2023	Grön	Grön	Röd	Grön	Gult	Grön	Grön	Röd	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön
Orkelljunga	2023	Röd	Grön	Röd	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Röd	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön

Hållbarhetsindex visar på verksamhetens långsiktiga hållbarhet ur ett antal parametrar. Värderingen är grönt, gult och rött där röd färg indikerar att parametern inte är långsiktigt hållbar. Vi anser att en verksamhet som ska vara "garanten för en hållbar utveckling" ska vara grön eller gul i samtliga parametrar. I dagsläget finns några medvetna undantag, där kostnad/nytta eller platsens förutsättningar omöjliggör ett gult eller grönt resultat.

2.2 AFFÄRSIDÉ

Vår Affärsidé (vårt uppdrag) är att:

På affärsmässiga grunder leverera och utveckla hållbara vattentjänster som skapar samhällsnytta för delägarna och kundnytta för deras kunder.

I Affärsplanen sätter vi upp mål för utvecklingen av bolagets verksamhet, i grunden arbetar vi med att definiera hur våra produkter ska utvecklas. Dessa målsättningar stödjer vår affärsidé.

Våra strategiska mål för att uppfylla vår Affärsidé följer nedan.

2.2.1 Strategiska mål

2.2.1.1 Kostnadseffektivitet

Beslutad formulering

Att vara kostnadseffektiva i det arbete vi utför.

2.2.1.2 God balans i utfört arbete

Beslutad formulering

Att ha en god balans i arbete utfört i egen regi respektive med externa resurser.

2.2.1.3 Leverera efterfrågade produkter

Beslutad formulering

Att leverera de produkter som efterfrågas av våra ägare och kunder.

2.2.1.4 Uppfylla servicelöften

Beslutad formulering

Att vår leverans uppfyller de servicelöften som vi utlovat.

2.2.1.5 Professionellt bemötande

Beslutad formulering

Att våra kunder alltid får ett professionellt bemötande och vi följer kundens ärenden i hela processen vid kontakt med oss.

2.2.1.6 Proaktiv kommunikation

Beslutad formulering

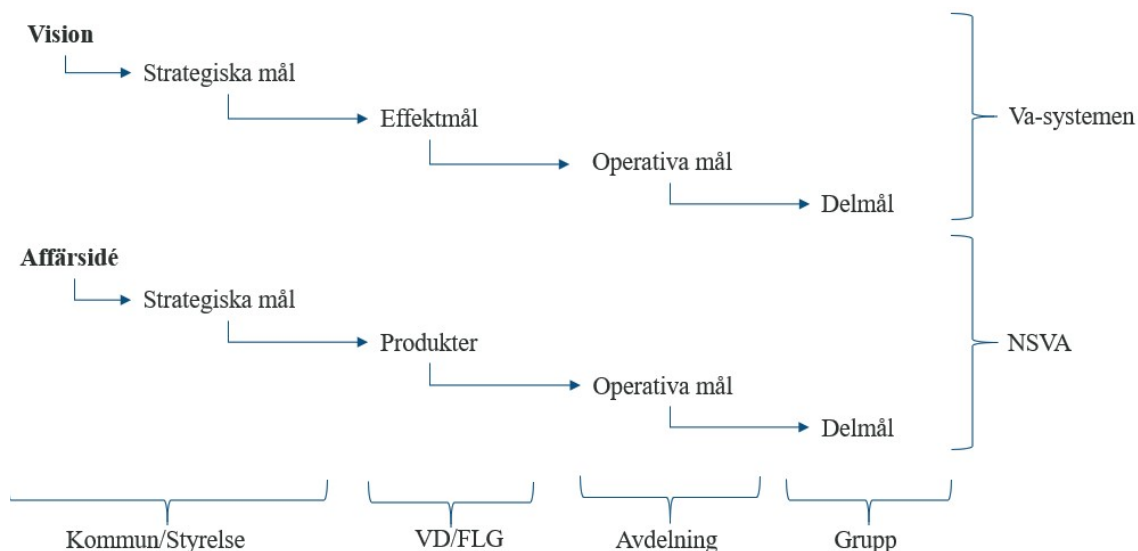
Vi kommunicerar i första hand proaktivt vad vi gör så att våra kunder både vet när vi påverkar dem och på vilket sätt de påverkar vår verksamhet.

2.2.1.7 Indikatorer för strategiska mål

Som indikatorer för hur väl vi arbetar efter vår affärsidé använder vi våra produktblad, effektivitetsnyckeltal, våra servicelöften och NKI-mätningar.

2.3 MÅLSTRUKTUR

Kopplat till de strategiska målen finns de effektmål som beskriver vad den varaktiga nytta vi vill åstadkomma med våra operativa mål. De operativa målen kan i sin tur brytas ner i aktiviteter. I Affärsplanen finns inte aktiviteterna beskrivna.

2.4 OMVÄRLDSANALYS

2.4.1 Leverera Dricksvatten

Dricksvattendirektivet

Enligt dricksvattenföreskriften LIVSFS 2022:12 tillkommer, från och med den 1 januari 2026, följande parametrar att undersöka och åtgärda:

- Bisfenol A, halogenerade ättiksyror, klorat, klorit, mikrocystin-LR, PFAS 4, PFAS 21 samt uran.

Startåret 2026 ska läsas så att analyser bör göras redan nu så att eventuella reducerande åtgärder hinner göras innan gränsvärden träder i kraft.

PFAS ska undersökas om faroanalysen indikerar att det är nödvändigt att undersöka parametern. Det kommande gränsvärdet på 4 ng/l för PFAS 4 kommer att överskridas vid en brunn vardera i Toarp och Perstorp.

I Danmark har gränsvärdet sänkts till 2 ng/l. Om gränsvärdet framöver sänks till 2 ng/l kommer ytterligare en brunn i Toarp, tre brunnar i Perstorp, en brunn i Örkelljunga och en nyborrad brunn i Båstad att överskrida gränsvärdet. Ett överskridet gränsvärde i en enskild brunn betyder dock inte att detta når slutkund.

Ökad kontrollfrekvens

Livsmedelsverket har tagit fram en ny riskklassningsmodell för planering av regelbunden riskbaserad kontroll. De grundläggande principerna i den nya modellen blir obligatoriska genom nya föreskrifter och allmänna råd om kontrollfrekvens för riskbaserad offentlig kontroll. LIVSFS 2023:02 träder i kraft 1 januari 2024. Den nya riskklassningsmodellen ersätter dagens vägledande riskklassningsmodell för livsmedelskontroll.

I samtliga kommuner innebär den nya modellen initialt en fördubblad kontrollfrekvens från 1 till 2 kontroller per år dvs. totalt 16 kontrolltillfällen per år.

Eventuell nedsättning av kontrollfrekvens, så kallad reduktion, kan bli aktuell om något av kriterierna för reduktion är uppfyllda - det vill säga god efterlevnad av lagstiftningen eller tredjepartscertifiering.

Kvalitetsövervakning nära kunderna

NSVA har numera flera olika system för on-line övervakning av vattenkvaliteten i drift med avseende på mikrobiologisk aktivitet.

Vid val av placering för denna kombination av mätutrustning har det blivit tydligt hur få lämpliga mätpunkter som finns i va-systemet idag. För att få mätresultat som är representativ för den vattenkvalitet som våra kunder får behöver nya mätpunkter skapas. Detta kan lämpligen vara mindre byggnader, så kallade mätstationer, som är dedikerade enbart för kontroll, mätning och provtagning av dricksvattenkvalitet. På detta sätt kommer vi att kunna övervaka områden som vi idag inte har tillgång till.

Betong

Som ett led i betongbranschens klimatanpassningsarbete minskar man på inblandning av portlandcement och ersätter det med alternativa bindemedel såsom flygaska i sina olika betongtyper.

NSVA har i dagsläget ett förslag till standard för reservoarer som bland annat säger att betong innehållandes flygaska ej får användas vid byggnation av ny reservoarvolym. Den typ av betong som NSVA efterfrågar är redan idag svår att få tag på och sannolikt kommer det inte att bli lättare i framtiden.

Rapporter om hur urlakning från betong med alternativa bindemedel påverkar vattenkvaliteten visar på en initial förändring på vissa kemiska parametrar för att sedan återgå till "normala" halter, dessa förändringar ligger under gällande gränsvärde.

Smartare elanvändning

VA-branschen står för 1-2 % av elanvändningen i Sverige och internationellt använder branschen lika mycket el som Frankrike. Elektrifiering är en viktig del i samhällets lösningar för att minska klimatpåverkan samtidigt som förnyelsebara energikällor står för en ökande andel av elproduktionen. Skåne ingår i ett av Europas sämsta elområden vad gäller självförsörjning av el och lokala elnätägare varnar redan idag för planerade elavbrott under kalla vinterdagar. En viktig lösning på framtidens elförsörjning är styrning av effektuttaget av el. 2027 ska alla elnätsföretag i EU ha infört en nättariff som inkluderar en effektavgift. NSVA har idag effektabonnemang på enbart ett tjugotal anläggningar.

I ett pågående SVU-projekt har NSVA konstaterat att elförbrukningen i dricksvattenförsörjningen kan minskas med upp till en tredjedel genom riktade investeringar. Utöver minskad elanvändning är även explicit effektflexibilitet en möjlighet för VA-branschen att både bidra till en hållbar samhällsutveckling och samtidigt minska elkostnaderna genom att gå in i flexibilitetsmarknader. I dricksvattensystemen finns ofta potentiell energi lagrad i reservoarer som innebär att vi kan välja vilka timmar vi pumpar vatten. På så vis kan vi bidra till att minska effektbristen i elnätet. Därutöver finns även reservkraft som kan provköras på rätt timmar på året.

Utöver ovan finns även möjligheter att producera el på anläggningar genom solceller på tak och hårdgjorda ytor.

Minskad dricksvattenförbrukning

Sydvatten gick under 2023 ut med ett mål om att de ska minska den specifika hushållsförbrukningen till 100 l/pe/dygn till 2040. NSVAs hushållsförbrukning varierar idag mellan cirka 130 till 163 l/pe/dygn i de olika kommunerna. I Köpenhamn har man gått från våra nivåer under 90-talet fram till 100 l/pe/dygn idag vilket bevisar att det är möjligt. En minskad hushållsförbrukning kan innebära minskade driftkostnader samt att vår befintliga produktions- och distributionsanläggning räcker längre in i framtiden. Hur ett sådant mål kan uppnås samt vilka ekonomiska och hydrauliska effekter det får har vi i nuläget begränsad kännedom om. Därför behöver 2024 nyttjas till att bygga upp kunskap på ämnet innan vi går vidare med mål för NSVA. Samtidigt behöver vi även överväga motsvarande mål för industrier och verksamheter, inte minst i skenet av mängden virtuellt vatten som invånare i Sverige använder. Framtida mål bör även sättas i symbios med eventuella mål om dricksvattenproduktion som kan komma ur RecoLab-satsningen.

Läckagekontroll

EUs nya dricksvattendirektiv innebär att medlemsstater ska rapportera sina läckagenivåer inom landet senast 2026. Rapporteringen ska minst omfatta vattenleverantörer som försörjer fler än 50 000 personer eller mer än 10 000 m³ dricksvatten/dygn och kommer sannolikt att göras av Livsmedelsverket. Direktivet innebär även att tröskelvärden för läckagenivåer kommer att sättas vars överskridande medför att läckaget behöver minskas. Samtidigt ökar fokuset på läckaget och flera organisationer i vår omnejd satsar på organisatoriska och tekniska lösningar.

Det smarta dricksvattenledningsnätet

Få verksamheter har så många prylar spridda över en så stor geografisk yta som VA-organisationer har på ledningsnätet. NSVA har tiotusentals brandposter, ventiler, avluftningsventiler och så vidare. Utvecklingen inom Internet of Things har nått VA-branschen och innebär möjligheter att kunna

övervaka dessa armaturer. Detta kan innebära kostnadsmissiga fördelar i driften, men även öka säkerheten i systemet. Närmast till hands ligger smarta brandpostpluggar som NSVA har varit med att utveckla i tidigare innovationsupphandling. Organisatoriskt behövs en sensorverkstad som kan sköta drift och underhåll av sensorer på ledningsnätet. Det behövs även ett digitalt kontrollrum där människor i någon omfattning behöver agera på informationen som sensorerna leder fram till.

2.4.2 Rena Spillvatten

Utvecklingen av reningsverken styrs mycket av de kravställningar som kommer från EU-direktiv, Miljöbalken samt andra lagar och förordningar. Samtidigt som teknikutveckling och målsättningar om en cirkulär ekonomi kan komma att påverka hur framtidens spillvattenhantering ser ut.

EU:s avloppsdirektiv

Avloppsdirektivet ställer minimikrav för hela EU gällande rening av avloppsvatten från tätbebyggelse och direktivet ska speglas i den nationella lagstiftningen.

Efter en dom i EU-domstolen (september 2021) behövde föreskriften NFS 2016:6 (gällande rening och kontroll av avloppsvatten från tätbebyggelse) ändras. Naturvårdsverkets ändringsföreskrifter trädde i kraft den 1 januari 2023. Det mest betydande ändringsbehovet gällde tillämpningen av mindre stänga utsläppskrav av BOD i kallt klimat, vilket togs bort. Denna ändring berör inte NSVA. I övrigt berör ändringarna i första hand anpassningar för att förbättra genomförandet av avloppsdirektivet samt korrigera fel och oklarheter. Konstaterade fel och oklarheter har sedan tidigare be-lysts och korrigerats med vägledningen för NFS 2016:6 från 2019.

I oktober 2022 presenterade EU-kommissionen sitt förslag till ett nytt avloppsdirektiv. Direktivet kommer ha stor påverkan på avloppsreningsverkens arbete i flera decennier framöver och kommer medföra betydande kostnader. Förslaget innebär att förändringarna ska genomföras etappvis till år 2040. Några viktiga punkter i förslaget är:

- Avancerad rening av läkemedel och andra organiska ämnen för reningsverk med fler än 100 000 anslutna personekvivalenter (pe) och för verk med fler än 10 000 pe om recipienten är känslig. Företag som sätter miljöpåverkande läkemedel och andra kemiska ämnen på marknaden ska vara med och bekosta reningen, vilket innebär att förorenaren betalar.
- Uppströmsarbete med tydligare krav på industrier och andra verksamheter som ansluter till reningsverk.
- Energirevisioner och energineutralitet på nationell nivå för reningsverk med fler än 10 000 pe.
- Uppföljning av utsläpp av klimatpåverkande gaser som metan och lustgas.
- Kväve i avloppsvatten från orter med minst 10 000 pe ska i etapper renas till 6 mg/l om det renade vattnet släpps ut till kvävekänsliga områden. Hänsyn till kväveretention (naturens egen rening av kväve på dess väg till havet) får inte tas.
- Riskbedömning av till exempel miljö kvalitetsnormer och badvatten med krav på motåtgärder.
- Planering av åtgärder som berör ledningar, dagvattenhantering och bräddningar för orter med minst 10 000 pe.
- Bortledning av avloppsvatten och utsläppskrav från orter med fler än 1000 pe (idag ligger gränsen på 2000 pe).
- Direktivet blir tillämpligt på områden med avloppsvatten från minst 10 pe/ha under en vecka per år.
- Utvidgade krav på kontroller och rapportering.
- Övervakning av smitta, till exempel covid- och poliovirus.
- Information till allmänheten om avloppsanläggningar och utsläpp.
- I förslaget finns inget som ger undantag från den så kallade Weserdomen, ett beslut i EU-domstolen som innebär att flera svenska reningsverk riskerar att inte få nya miljötillstånd när samhällen växer eller reningen inte räcker till, trots bästa möjliga teknik.

Förhandlingar om avloppsdirektivet har pågått under 2023. Branchorganisationen Svenskt Vatten arbetar aktivt för att få med Sveriges perspektiv. Det handlar främst om undantag från Weserdomen, krav på kväverening som fungerar med ett kallt klimat, stärkt producentansvar för läkemedelstillverkare samt ett tätortsbegrepp anpassat efter glesbefolkade samhällen.

I oktober 2023 talade klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari i EU:s ministerråd om förslaget till nytt avloppsdirektiv. Hon framförde tre viktiga ståndpunkter. Direktivet måste ha ett undantag från Ramdirektivet för vattens försämringsförbud för effektiva reningsverk, att Sverige måste få tillgodoräkna att kvävenivåer reduceras naturligt i sjöar innan det når kvävekänsliga havsvatten samt att de som tillverkar och importerar läkemedel och kosmetika ska finansiera avancerad rening fullt ut. Detta var första gången en svensk minister tydligt framförde svenska ståndpunkter i dessa frågor.

Framöver ska EU-parlamentets och Ministerrådets båda förslag jämkas till ett gemensamt. Det sker i en så kallad trilog mellan EU:s ordförandeland som representerar ministerrådet och parlamentets rapportör med stöd av EU-kommissionen. Ett förslag på nytt avloppsdirektiv som är redo för beslut, finns troligast först efter årsskiftet 2023/2024.

EU:s ramdirektiv för vatten

Direktivet finns för att skydda vattenförekomster och förbättra kvaliteten på vattnet i sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten inom EU. Det handlar främst om att minska föroreningar, främja hållbar vattenanvändning och förbättra tillståndet för existerande akvatiska ekosystem.

Arbetet med vattenförvaltning drivs i förvaltningscykler om sex år, den pågående cykeln och beslutade åtgärdsprogram sträcker sig från 2021 till 2027. Det är främst två åtgärder som kan påverka processen rena spillvatten. Båda åtgärderna handlar om att utöka och prioritera tillsyn av verksamheter som bidrar med utsläpp av prioriterade och särskilda förorenande ämnen, näringsämnen och syretärande ämnen så att miljökvalitetsnormerna för vatten riskerar att inte följas. En av åtgärderna är riktad till länsstyrelserna och en till kommunerna. I motiveringen till åtgärderna nämns avloppsreningsverk med tillhörande ledningsnät och dagvattenutsläpp som exempel på aktuella verksamheter. Det är inte NSVA som har ansvar för åtgärdernas genomförande, men NSVA kan få ökade krav på exempelvis utsläpps- och recipientkontroll samt förbättrad rening till följd av dem.

EU:s slamdirektiv

Slamdirektivet reglerar användningen av avloppsslam i jordbruket. EU-kommissionen har utvärderat nuvarande slamdirektiv från 1986. Utvärderingen redovisades under hösten 2022 och innebar att ett nytt slamdirektiv ska tas fram. Detta arbete startar som tidigast år 2025 och beräknas ta 1–2 år. Även den pågående uppdateringen av EU:s avloppsvattendirektiv kan komma att påverka användningen av resurserna i slammet.

Liksom slamdirektivet är svensk lagstiftning gällande slamhantering föråldrad och i behov av uppdatering. I januari 2020 publicerades den av Sveriges regering beställda utredningen av ett slamförbud. Inget beslut utifrån utredningen är taget och detta bedöms ligga på is under nuvarande regering. Även uppdateringen av slamdirektivet kan komma att påverka tidsplanen kring förnyad svensk lagstiftning gällande slamhantering.

EU:s badvattendirektiv

Badvattendirektivet ställer krav på kommunerna att upprätta badvattenprofiler och klassificera olika badvatten baserat på resultat från provtagning för de senaste 4 årens badsäsonger. Frågan är högaktuell i bland annat Helsingborg där badstränder har återkommande problem med höga bakteriehalter. Även i Båstad kommun som har många badplatser längst sin långa kust är frågan viktig, och kommunen har ställt krav på en snabbare rapportering av bräddningar på ledningsnätet.

Forskningsprojektet Urbana Bad startade 2018 och fastslog att E.coli-bakterier finns i sediment runt och vid Öresundsverkets utloppsledning. I en fördjupning av projektet, kallat Urbana Bad 2020, studerades bakteriernas ursprung, och resultaten visade att det fanns flera olika källor, bland annat människa. Inom projektets ramar testades även olika metoder för onlinemätning av badvattenkvalitet, med syftet att hitta snabbare metoder för bedömning av dålig badvattenkvalitet. Resultaten var lovande och i framtiden kan vi förvänta oss att information om badvattens kvalitet kan fastställas inom bara några minuter.

I Örskelljunga krävde tillsynsmyndigheten att utgående vatten från Skånes Fagerhults reningsverk skulle renas till badvattenkvalitet, vilket skulle innebära stora investeringar. Mark- och miljödomstolen beslutade dock att kravet ej var motiverat och de förelagda försiktighetsmått upphävdes.

EU:s kemikalielagstiftning

REACH och CLP-förordning är grundlagar för kemikalierreglering inom EU. Förebyggande kemikalierreglering och kontroll är en förutsättning för att nå de 17 målen för hållbar utveckling i Agenda 2030. Det arbetet bidrar på olika sätt till alla mål och genom det svenska miljö kvalitetsmålet Giftrfri miljö, bidrar det direkt till åtta av dem, bland annat hållbara produktions- och konsumtionsmönster, hälsosamma liv och rent vatten.

Ökade krav på kemikalieanvändning och arbete med att fasa ut giftiga ämnen kommer påverka främst det arbete NSVA bedriver gentemot verksamheter som har processvatten kopplat till reningsverken.

Inom EU-kommissionen pågår just nu revisionen av REACH-förordningen. EU-kommissionen förväntas komma med ett reviderat förslag sista kvartalet 2023. Efter det tar förhandlingar vid inom REACH-förordningen både i Rådet och EU-parlamentet troligtvis våren 2024 och framåt.

Fyra nya faroklasser i CLP har införts och börjat gälla sedan 20 april 2023 men med övergångstider. Det innebär ökade krav för klassificering och märkning av produkter med farliga egenskaper dvs. produkter som kan vara hormonstörande för hälsa och miljö, PBT/vPvB (persistent, bioackumulerande och toxisk, mycket långlivad mycket bioackumulerande) och PMT/vPvM (persistent, mobil och toxisk, mycket persistent och mycket mobil).

Från och med den 25 februari 2023 ska regler och begränsningar som omfattar 200-PFAS ämnen tillämpas. I linje med detta föreslås en bred begränsning som omfattar alla PFAS-ämnen, den bredaste begränsningen i EU:s historia. Förslaget utvärderas just nu av den europeiska kemikaliemyndigheten, ECHA.

Nya miljötillstånd

Vid nya beslut om miljötillstånd ställs högre reningskrav på anläggningarna. Grunden till detta finns i Weserdomen, den dom där EU-domstolen (i mål om muddring av floden Weser), slog fast att ramdirektivets krav på att miljö kvalitetsnormer i vattenförekomster inte får försämrats är strängt. Dessutom får möjligheten att nå god status i vattenförekomsterna inte äventyras. Detta påverkar nu hur de svenska domstolarna tillämpar ramdirektivet vid prövning av alla verksamheter, även avloppsreningsverk.

De högre reningskrav som nu ställs kräver högre driftskostnader samt investeringar i anläggningsdelar och utrustning. I förlängningen finns även en risk att miljötillstånd inte medges när till exempel orter växer eller större och effektivare reningsverk ska ersätta flera mindre reningsverk. Processen med nya miljötillstånden har påverkat flera av NSVAs reningsverk:

- Det nya tillståndet för Ekeby RV har inte tagits i anspråk ännu. Höga reningskrav gällande både fosfor och ammonium skulle innebära omfattande ombyggnationer och därmed stora kostnader att täcka för ett litet reningsverk. Detta innebär att det gamla tillståndet fortsatt gäller. NSVA har även ansökt om att få ytterligare tre år på sig innan det nya tillståndet behöver tas i anspråk, vilket innebär att det måste tas i anspråk senast 30 december 2025. Kommunens planerade befolkningsökning kommer då att kräva åtgärder.
- Meddelat tillståndsbeslut för Svalöv RV har överklagats av NSVA, framför allt på grund av det höga reningskravet gällande ammonium som innebär stora kostnader för ett litet reningsverk.
- Meddelat tillståndsbeslut för Torekov RV har överklagats på grund av höga krav gällande fosfor. Recipienten är inte i behov av en så långtgående fosforrening.
- Ansökan om nytt tillstånd för Öresundsverket har dragits tillbaka på grund av att det i processen föreslogs krav på rening av metaller. En ny ansökan planeras att lämnas in under senhösten 2023. Denna gång ska även utloppsledningen vara med i ansökan, vilket innebär att ärendet går direkt till miljödomstolen och därmed ges en snabbare hantering.
- Nya miljötillstånd har nyligen meddelats för reningsverken i Skånes Fagerhult, Röstånga samt Ekevång, dvs det gemensamma reningsverket mellan Bjuv och Åstorp. Tillståndet för Skånes Fagerhult har tagits i bruk och tillståndet för Röstånga tas i bruk 2024-01-01. Vidare arbete med Ekevång avvaktar politiska beslut.

Energi och råvaror

Klimatförändringar, efterdyningar av covid-19 pandemin och det pågående kriget i Ukraina har påverkat tillgången och därmed priset på både energi och råvaror. För driften av avloppsreningsverk innebär det ökande kostnader för el, kemikalier och reservdelar.

Hållbar konsumtion av energi och kemikalier, innebär inte bara ekonomisk nytta utan även miljöfördelar. Nya tekniska tjänster och system används mer och mer inom branschen för att få fram resurseffektiva lösningar. Det handlar om sådant som energibesparande metoder samt återvinning av näringsämnen och vatten. På flera av reningsverken inom NSVA finns exempel på resurseffektiva lösningar, så som optimerad styrning av biologiska och kemiska reningsprocesser, byte till energieffektivare luftsystem samt installation av solceller för egen elproduktion.

Det finns även en reell risk för brist på fällningskemikalier. Vid en eventuell brist på kemikalier finns en gemensam vägledning mellan myndigheter, leverantörer och industri i Sverige för prioritering av leveranser, där dricksvatten ges företräde och avloppsreningsverk sedan prioriteras efter recipientens känslighet. I april 2023 rapporterade Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) om brist på saltsyra på marknaden, vilket i sin tur ledde till ett underskott av kloridbaserade fällningskemikalier. Verksamhetsutövare uppmanades att minska sin förbrukning och leverantörerna minskade och senarelade leveranser. Vägledningen för prioritering av fällningskemikalier behövde aldrig aktiveras och i augusti kunde MSB meddela att situationen förbättrats och marknaden stabiliserats. I dagsläget råder det därmed ingen akut brist men den fortsatta utvecklingen är osäker och en bristsituation kan uppstå med kort varsel.

Klimatpåverkan

Avloppsreningsverk ger luftutsläpp av koldioxid, kvävgas, svavelväte, metan och lustgas. Metan och lustgas är kraftiga växthusgaser.

Svenskt Vatten har inom ramen för initiativet klimatneutralt VA börjat hålla seminarier om de mest klimatgaspåverkande utsläppen från avloppsrening. Lustgasutsläpp från kväverening och metanavgångar från slamhantering är de största emissionerna samt utgör generellt den största klimatpåverkan från avloppshantering. Svenskt Vattens klimatberäkningsverktyg används av NSVA för att klimatberäkna alla reningsverk årligen från 2023 och fasas under 2024 in även för dricksvattenanläggningar. NSVA följer utvecklingen genom forskningsbolaget Sweden Water Research, Svenskt Vattens initiativ Klimatneutralt VA samt inom ramen för det egna arbetet med klimatsänkande åtgärder.

Smittspridning via luft

I takt med att samhällen byggs allt närmare befintliga reningsverk har utredningar genomförts i syfte att utvärdera smittrisen kring anläggningarna och fastställa ett hälsosäkert skyddsavstånd för allmänheten. Samtliga utredningar antyder att eventuell smittspridning från reningsverk härrör från aerosoler som bildas över luftningsbassängerna, övriga processdelar utgör ingen risk.

Exponeringen vid reningsverk domineras av bakterier som vanligtvis förekommer i naturen men det kan även finnas bakterier och virus som orsakar allvarliga infektioner. Risken för infektioner var dock svår att påvisa, även inne på verken, men trots detta gick det inte att utesluta att negativa effekter kunde uppstå. Ett skyddsavstånd på 200 meter från öppna luftade bassänger har således fastställts och det konstaterades att infektionsrisken för bebyggelse på mer än detta avstånd är försumbar.

Läkemedelsrening

Det finns idag inget generellt krav från myndigheterna att rena avloppsvatten från läkemedel, hormoner och komplexa organiska ämnen. Däremot har utredningskrav börjat dyka upp mer frekvent vid tillståndsansökningar. För NSVA har detta realiserats i Svalöv, i och med prövningen av nytt tillstånd för reningsverket.

Naturvårdsverket har i två omgångar (2015-2017 och senare 2018-2023) fått regeringsuppdrag för att öka kunskapsnivån kring läkemedelsrening och ge bidrag för investeringar av läkemedelsrening vid reningsverk. NSVA har tagit del av Naturvårdsverkets investeringsbidrag för fyra projekt. Första gången år 2018 för att förprojektera lösningar för läkemedelsrening med ozon på Lundåkraverket

i Landskrona samt Öresundsverket i Helsingborg. Under arbetet genomfördes en 5 månaders provtagningsserie av bromid (som oxideras till det miljöskadliga ämnet bromat vid ozonering) vid båda reningsverken. Dessa visade på nivåer som möjligtvis kan utgöra en risk för recipienter, varför NSVA förordar ytterligare utredningar för att säkerställa att en läkemedelsrening med ozon kan driftas utan miljöskadlig påverkan.

2018 fick NSVA även beviljat bidrag för byggandet av läkemedelsrening i utvecklingsanläggningen på RecoLab. Anläggningen består av nanofiltrering i samverkan med ozonering och stod klar i början av 2021.

Under början av 2023 färdigställdes det fjärde av Naturvårdsverket finansierade projektet. Projektet har kartlagt utsläpp och påverkan av läkemedelsrester i recipienten på 13 NSVA-reningsverk. I slutrapporten finns rekommendationer om åtgärder på respektive reningsverk samt ett förslag på prioritering.

Förslaget till ett nytt avloppsdirektiv har under 2023 bearbetats i EU. Indikationerna är att gränsen för antal pe där läkemedelsrening kommer krävas höjs något jämfört med vad som angavs i det första förslaget. För stora reningsverk kan gränsen komma att höjas från 100 000 pe till 150 000 pe och för alla reningsverk där man uppmätt risk kan gränsen komma att höjas från 10 000 pe till 10 000–35 000 pe och uppåt. Kraven kan alltså komma att påverka både Öresundsverket samt flera av NSVAs medelstora reningsverk. Beslut om direktivet beräknas komma under 2024.

Resultaten från kartläggningen av behov vid NSVAs anläggningar tillsammans med kraven i avloppsdirektivet bör ligga till grund för en strategi gällande implementering av avancerad rening inom NSVA.

Mikroplast

Mikroplast brukar definieras som plastpartiklar som är mindre än 5 mm. Avloppsreningsverk har uppmärksamats som en utsläppspunkt för mikroplaster. De senaste forskningsrönen från Sweden Water Research gör gällande att de stora källorna till mikroplast är dagvatten i urban miljö (till dagvattnet kommer mikroplasten från bl.a. nedskräpning och bildäck) samt från tvättmaskinsvatten i hushåll.

Det finns i dagsläget inga utsläppskrav för mikroplast eller standardiserad metod för provtagning och analys men anläggningarna avskiljer ofta den stora majoriteten av mikroplasterna, vilka då delvis hamnar i slammet. Vad som händer med mikroplasten i markmiljön vid slamspridning är ännu inte utrett.

Externslam

Kommunen har ansvar för att omhänderta externslam (slam från enskilda avlopp utanför VA-verksamhetsområdet). Idag tas slammet emot på många av NSVAs reningsverk även om det klassas som ett avfall och inte bekostas av VA-taxan. En lokal projektgrupp med representanter från renhållningsbolag och kommunala VA-organisationer arbetar med att utreda hur externslam i framtiden ska omhändertas på lämpligast sätt. Externslam bidrar med högre metallhalter vilket leder till en försämrad slamkvalitet. Hittills har gruppen utrett de juridiska förutsättningarna samt beräknat påverkan på slammet hos reningsverken.

Biogas

Inom NSVA rötas inte allt avloppsslam idag, därmed finns en potential till ökad produktion av biogas. Ökad biogasproduktion utgör en klimatnytta som utöver en ekonomisk lönsamhet även kan utgöra en del av lösningen för att nå klimatneutralitet för VA-anläggningar. Tidigare förelåg en osäkerhet kring framtidens slamhantering pga. den tidigare svenska regeringens utredning av ett slamförbud, vilket även kunde påverka beslut kring slamhantering för ökad biogasproduktion. Inget beslut utifrån utredningen är taget och detta bedöms ligga på is under nuvarande regering. Även uppdateringen av slamdirektivet kan komma att påverka den svenska tidsplanen kring förnyad förordning rörande slamhantering.

En stor ekonomisk risk med biogashantering som inträffade under 2023 är att skattebefrielse för biogas avskaffades under perioden 2021-2030 pga. den så kallade Landvärmedomen. Detta påverkar

även användningen inom reningsverk varför ekonomin för att producera biogas förändrades kraftigt negativt för VA-anläggningar. EU-kommissionen har inlett en formell granskning av stödet och den svenska regeringen bedöms driva på för att skattebefrielsen återinförs. När detta kan ske är dock oklart.

NSVA undersöker hur biogasproduktionen kan ökas vid befintliga större reningsverk men den nypålagda skatteplikten för biogasanvändning gör att investeringsbeslut i förbättrade produktionsanläggningar bör tas med försiktighet, ur klimatsynpunkt är det dock fortfarande en relativt effektiv åtgärd.

Källsorterande avloppssystem

Källsorterat VA är en liten men växande trend. Uppdelning av hushållspillvatten i klosettwater och gråvatten ger ökade möjligheter för återvinning jämfört med ett traditionellt avlopp. Källsorterat VA har redan implementerats i Oceanhamnen i Helsingborg där tre-rör-ut tillsammans med RecoLab återvinner näringsämnen, vatten och energi.

Inom det nya Interreg projektet ANCHOR utvärderas områden med källsorterat avlopp i Hamburg, Amsterdam, Ghent, Kerkrade och Helsingborg med särskilt fokus på att sprida kunskaper till fler kommuner i respektive land. Särskilt fokus ges på möjligheterna för minskad spridning av antibiotikaresistenta gener samt minskad spridning av mikroplast (återfinns i gråvatten från tvättmaskiner). Svenskt Vatten, IWA Sweden och NSVA planerar att 2025 anordna en internationell konferens om källsorterat avlopp i Helsingborg.

Näringsåtervinning

Prisökningen på gödselämnena som skedde pga. av Ukrainakriget år 2022 har gått över och priserna har sjunkit på både kväve- och fosforgödsel. Dock utan att återgå till samma nivåer som innan år 2022. Vid dessa låga prisnivåer för fossil gödsel är näringsåtervinning av fosfor och kväve ur avlopp svårt att motivera ur en enbart ekonomisk synpunkt. Det som sker i omvärlden är dock att fler VA-organisationer börjar undersöka kväveåtervinning från rejektwater för att även få minskade

lustgasavgångar och därmed minskad klimatpåverkan. Sådana ”dubbla” vinster kan utgöra en förnyad affärsmodell för näringsåtervinning där VA-organisationerna kan sänka sin klimatpåverkan samtidigt som inhemsk mineralgödsel kan återvinnas.

Vidare ingår de vanligaste ämnena att återvinna (struvit och ammoniumsulfat) i EU:s nya gödsel-förordning EU2019/1009. Struvit blev även under 2023 godkänt som ekologiskt gödselmedel vilket ökar det ekonomiska värdet vid försäljning.

Vattenåtervinning

Efter torkan 2018 har intresset för återvinning och återanvändning av avloppsvatten blivit stort. EU har gett ut förordningen (EU) 2020/741 om minimikrav för återanvändning av vatten, vilken trädde i kraft i juni 2023. Genom förordningen bestäms gemensamma minimikrav för att garantera att återvunnet avloppsvatten är säkert för bevattning inom jordbruket. Förordningen ställer även krav på tillstånd för produktion och tillhandhållande av återvunnet vatten. Även om förordningen endast reglerar användning inom jordbruket finns det flera andra användningsområden.

Vid några av NSVAs verk har renat avloppsvatten till viss del ersatt dricksvatten vid skötsel och underhåll, där dricksvattenkvalitet inte är nödvändig. Det finns också på ett par reningsverk med möjlighet för kommunen eller andra aktörer att hämta renat avloppsvatten via en tankstation.

I Göteborg planerar Gryyab att förse den nya batterifabriken i närområdet med renat avloppsvatten, främst för kylning. I Landskrona utreder NSVA tillsammans med två närliggande industrier att bygga ett distribueringsnät av ”tekniskt vatten” från reningsverket för att minska användandet av dricksvatten där det ej behövs dricksvattenkvalitet.

Saneringsplan

Föregående år har NSVA arbetat med saneringsplaner för att på ett systematiskt vis minska mängden tillskottsvatten som belastar spillvattensystemen. I framtiden kommer NSVA att arbeta med områdesplaner som beskriver befintlig status samt åtgärdsbehov för alla tre vattenslag i olika områden. Att på ett systematiskt vis minska mängden tillskottsvatten som belastar spillvattensystemen och därmed minska bräddfrequenser, översvämningar, pumpade vattenvolymer samt ge förutsättningar för att förbättra reningsprocesser i avloppsreningsverken är en viktig del av alla områdesplaner.

Utmaningar med inläckage från åar, hav och sjöar via olika bräddpunkter till spillvattensystem förekommer idag och förväntas öka i takt med en höjd havsnivå och allt äldre ledningssystem. För att identifiera dessa inläckage behöver nivåer i vattendrag kombinerat med nivåer i ledningsnät och bräddpunkter övervakas mer kontinuerligt.

Under de senaste åren har NSVA arbetat med många olika varianter av mätningar för att lokalisera tillskottsvatten så som temperatur - och nivåmätning med IoT-sensorer i brunnar, flödesmätningar, temperaturmätning längs med ledningar med fiberoptik i kombination med analys av nederbördsdata och data från SCADA-system. Varje metod har för- och nackdelar och att kunna kombinera flera metoder i en gemensam utredning för att på bästa vis beskriva tillskottsvattnet med resultaten från en kombination av metoderna är en intressant väg framåt.

Då en betydande del (uppemot 50 %) av ledningsnäten i NSVAs kommuner ägs och förvaltas av privata aktörer så som privatpersoner, bostadsrättsföreningar, företag eller bostadsbolag vars underhåll av ledningarna ofta är eftersatt sker en betydande del av inläckage av tillskottsvattnet på ledningsnät som VA-huvudmannen inte har rådighet över. För att möjliggöra exploateringar utan mycket stora investeringar i form av till exempel spillvattenmagasin, större ledningar och förändringar i pumpstationer behöver NSVA fortsätta och utveckla arbetet med att lokalisera tillskottsvatten.

Det finns fungerande metoder för att trycksätta dagvattennät med rök för att lokalisera överläckage mellan dag- och spillvatten som NSVA behöver anamma.

Då utredningsbehovet vid överstiger NSVAs tillgängliga personalresurser kan vi i framtiden behöva köpa in tjänsterna och i samband med det ge extern personal tillgång till delar av VA-kartan och möjligheten att kartera resultaten av utredningarna.

För att uppnå en betydande minskning av basflödet behöver NSVA utveckla och arbeta med metoderna ovan kombinerat med att på ett konsekvent vis kravställa att fastighetsägare kopplar bort dräneringsledningarna från spillvattensystemen.

Orenat spillvatten i dagvattensystem

Utmaningar med att orenat spillvatten leds till dagvattensystemet och vidare till recipient förekommer.

I dagsläget saknas ett strukturerat arbetssätt för att prioritera mellan olika huvudavrinningsområden för att på så vis kunna arbeta vidare med lämpliga delområden, vilket är något som behöver utvecklas. I de fall spillvatten ändå upptäcks i dagvattensystemen finns en arbetsmetod som består av visuell kontroll, provtagning (E.coli) och anslutningskontroll av invändiga spillvatteninstallationer.

2.4.3 Omhändertagande Dagvatten

En hållbar dagvattenhantering

En hållbar dagvattenhantering förebygger uppkomst av dagvatten, rensar förorenat dagvatten, främjar ekosystemtjänster samt bidrar till anpassning till ett förändrat klimat. Över hela världen pågår en omställning till att hantera den urbana avrinningen med mer blågröna system som efterliknar de naturliga systemen, så kallade naturbaserade lösningar. Rätt placerade kan grönområden, vegetation och öppna bäckar ta hand om regn och avlasta avloppssystem och, förutom att minska risken för översvämningar, även bidra till att vattenkvaliteten förbättras. Naturbaserade dagvattenlösningar främjar således ekosystemtjänster så som hälsa, rekreation, rening mm.

Lagar, riktlinjer och utvecklingstendenser

Hantering av dagvatten påverkas av flera skärpta krav och pågående förändringar som framgår av följande sammanställning:

Lagen om allmänna vattentjänster (LAV 07) och Miljöbalken (MB) klassar dagvatten som avloppsvatten. Det får inte släppas ut utan föregående rening om utsläppet inte kan göras utan risk för olägenhet gällande hälsa eller miljö.

Utredningen för översyn av de bestämmelser i plan- och bygglagen, PBL, som avser vattenfrågor vid planläggning och byggande har lämnat sitt betänkande. Ett av syftena med utredningen har varit att ge kommunerna de verktyg som behövs för att säkerställa att de krav på miljömässigt och hållbara lösningar för dagvatten som ställs vid planläggning och prövning enligt PBL kan genomföras idag och vid ett förändrat klimat. Utredningen föreslår:

- att kommunerna ska få ett tydligare ansvar för att följa miljökvalitetsnormer för vatten vid planläggning och prövning.
- att kommunerna ska få större möjligheter att styra över dagvattenhanteringen i detaljplaner och bygglov. Detta innebär att kommunerna ska kunna ställa krav på fastighetsägare att anlägga och underhålla lokala lösningar för dagvatten, såsom gröna tak, infiltration, fördröjning och rening.
- att kommunerna ska få ett utökat ansvar för att trygga dricksvattenförsörjningen vid planläggning.

EU:s Ramdirektiv för vatten ska säkra en god vattenkvalitet i Europas yt- och grundvatten. Det ställer krav på att EU:s medlemsländer arbetar på ett gemensamt sätt med inriktning på att minska föroreningar, främja hållbar vattenanvändning och förbättra tillståndet för vattenberoende ekosystem.

Två av regeringens beslutade etappmål ska bidra till en hållbar dagvattenhantering. Syftet är att anpassa samhället till ett förändrat klimat, minska spridningen av föroreningar samt ta tillvara vattnet som en resurs.

Dagvattenkvalitet

Urban avrinning bidrar på många sätt till olika föroreningar som kommer ut till vattendrag, sjöar och hav. Mer fokus läggs på vilka ämnen som byggs in i samhället och vad som förorenar dagvattnet. Det pågår också forskningsstudier kring yteffektiv, resurseffektiv och långtgående rening av stora flöden av dagvatten från den bebyggda miljön. Trafik, byggnadsmaterial, industriområden, byggarbetsplatser samt parker och trädgårdar är de största källorna till föroreningar i dagvatten. De vanligaste föroreningarna som förekommer i studier av dagvattenkvalitet är partikulärt material, näringsämnen, olika tungmetaller, vägsalt, olja och PAH:er samt bakterier. På senare tid förekommer även studier av föroreningar som PFAS, mikroplast och ftalater.

Recipientfokus lyfts mer än tidigare. I översynen av plan- och bygglagen som pågår utreds möjligheterna att förenkla och förtydliga hur miljökvalitetsnormer för vatten ska få genomslag vid planläggning och prövning enligt plan- och bygglagen.

Recirkulering av dagvatten

Parallellt med utmaningen att ta hand om och rena allt större regn, finns problemet med allt längre perioder med torka, sjunkande grundvattennivåer och en ökad konkurrens om dricksvattnet. I takt med att reningsteknikerna för dagvatten utvecklas och testas ökar möjligheterna till recirkulering av dagvatten för att till viss del ersätta dricksvatten för exempelvis bevattning, tvättmaskiner och toaletter. Dagvattnet behöver i så fall huvudsakligen renas från mikroplaster, bakterier och tungmetaller.

Det smarta dagvattensystemet

Den snabba teknologiska utvecklingen inom IoT och trådlös sensorteknik möjliggör en mer kostnadseffektiv nivå- och föroreningsmätning. Det i kombination med en blandning av hydrodynamiska modeller och AI-baserade modeller (hybridmodeller) skapar bättre möjligheter för styrning av flöden i dagvattensystemen så att samspelet mellan översvämningsytor, dammar och ledningsnät optimeras.

Organisatoriskt behövs en sensorverkstad som kan sköta drift och underhåll av sensorer på ledningsnätet. Det behövs även ett digitalt kontrollrum där människor i någon omfattning behöver agera på informationen som sensorerna leder fram till.

2.4.4 Klimatanpassning

Det rådande kunskapsläget

I mars 2023 presenterade FN:s klimatpanel IPCC syntesrapporten, som är den sammanfattande och avslutande rapporten inom IPCC:s sjätte utvärderingscykel. Rapporten återspeglar det som klimatpanelen visat i tidigare rapporter, men tonen är högre och mer allvarlig. Utfasningen av fossila bränslen och energieffektiviseringar är viktiga pusselbitar och behöver gå snabbare.

Förändringarna i klimatet hotar dricksvattnet både vad gäller tillgång och kvalitet samt ökar riskerna för skyfall och översvämningar. Förändringar i nederbördsmonster och temperatur påverkar både vattnets flöden och tillståndet i olika vattenmiljöer. En ökad vattentemperatur påverkar vattnets skiktning och vattenkemin. Det kan leda till ökad förekomst av syrefria bottnar och ökad tillväxt av bakterier i dricks- och badvatten.

Reningsverk, pumpstationer och ledningsnät som ligger kustnära kommer att beröras av stigande havsnivåer och behöver skyddas i framtiden. Även anläggningar intill vattendrag behöver ses över.

Den gröna omställningen

För att ställa om har EU intensifierat arbetet kring den gröna given (the Green Deal) som ska bidra till att göra EU klimatneutralt senast 2050. Grön omställning innebär att arbeta för minskad miljö- och klimatpåverkan genom till exempel utsläppsminskningar och effektiva, giftfria och cirkulära resursflöden som även gynnar biologisk mångfald. Klimatåtgärder står i centrum för EU:s gröna giv och det kan handla om allt från stödprogram för förnybar energi och investeringar i energieffektivitet till att utveckla naturbaserade lösningar för att ta itu med värmeböljor, torka, översvämningar och dålig luft i städer. För att nå målet om klimatneutralitet 2050 har EU tagit fram ett åtgärds paket för att minska nettoutsläppen av växthusgaser med minst 55 procent fram till 2030, jämfört med 1990 års nivåer.

Såväl nationellt som internationellt har planering och arbete påbörjats för en omställning mot klimatneutralitet. Svenskt Vatten har till exempel startat initiativet "Klimatneutral VA-bransch". Klimatneutralitet innebär att det inte ska finnas några nettoutsläpp av växthusgaser och kan uppnås genom en kombination av minskad klimatpåverkan samt tillgängliggörande av resurser eller energi som kan nyttjas av andra aktörer i samhället.

Klimatresiliens integrerar anpassning med utsläppsminskning

För att minska klimatförändringarnas negativa effekter behöver samhället anpassas och bli mindre sårbart vid extrema händelser, oavsett om det handlar om översvämningar, torka eller stigande havsnivåer. Det förutsätter samverkan mellan olika aktörer i samhället och där staden och vattenhanteringen utvecklas hand i hand kan mer av stadens vatten ingå i cirkulerande system. Att återställa naturen och ge den biologiska mångfalden förutsättningar att frodas igen ökar koldioxidupptaget

och gör miljön mer motståndskraftig mot klimatförändringarna. Flera av FN:s globala hållbarhetsmål syftar direkt eller indirekt till att stärka användandet av ekosystem och biologisk mångfald som verktyg för att adressera olika samhällsutmaningar.

Det pratas nu om transformativ anpassning i alla stora klimatförhandlingar. Det handlar om åtgärder som resulterar i betydande beteende- och strukturförändringar. Det kan handla om att se över vilka platser som är hållbara att bo kvar på och om det ens ska odlas grödor som är känsliga för värme.

Lagar & riktlinjer

EU:s Översvämningsdirektiv ökar kraven på att utveckla stadsplaneringen, avrinningsvägarna, de befintliga dagvattensystemen och vattendragen för att minska konsekvenserna av översvämningar och på så sätt värna om människors hälsa, skydda miljö, kulturarv och ekonomisk verksamhet. Detta ska ske genom ett systematiskt arbete med att kartlägga översvämningshot och översvämningrisker och att ta fram riskhanteringsplaner för de översvämningshotade områdena. Arbetet ska ske avrinningsområdesvis. I Sverige genomförs direktivet genom förordningen SFS 2009:956 och MSBFS 2013:1 föreskrifter om riskhanteringsplaner, och arbetet sker i cykler om sex år.

Nya lagen om allmänna vattentjänster ställer krav på vattentjänstplaner där det även ska ingå en bedömning av vilka åtgärder som behövs för att VA-anläggningarna ska fungera vid kraftiga skyfall.

Prognos- och varningssystem

Sårbarheten och osäkerheten gör att det inte räcker med att förstå vad som har hänt och varför, utan det behövs information om vad som kommer att hända. Det kan handla om prognoser för till exempel översvämningar, påverkan på recipient samt vattenbrist. Genom att nyttja såväl sensorer som intelligens kan digitala tvillingar göra analyser i realtid för att kunna agera och sätta in åtgärder i tid. En fortsatt utveckling av datainsamling och prognoser för olika typer av risker och en aktiv vattenplanering med styrning utifrån prognoser är en viktig del av klimatanpassningen.

2.4.5 Kund

Trend och omvärld Kundservice

1. E-post den mest omtyckta kontaktvägen

De fem främsta kontaktvägarna för förfrågningar är e-post, telefon, Facebook, chatt och Instagram. I en undersökning tyckte 42% att e-post var den mest tids- och kostnadseffektiva kontaktvägen. Det är dubbelt så mycket som kontaktvägen telefon, som kommer på andra plats med 21%.

NSVA

Idag kan våra kunder nå oss via e-post (50%), telefon (30%) och formulär på nsva.se (20%).

2. Fortfarande dåligt med AI inom kundservice

Trots att intresset för AI varit stort och det har funnits många prognoser för AI inom kundservice har användningen inte ökat så mycket. De som är positiva till att använda AI inom kundservice vill använda det till att effektivisera kundtjänstmedarbetarnas processer.

NSVA

Vi tittar på en samlad och smart FAQ för internt bruk på Kundservice.

3. Självbetjäning stärker moderna kunder

Kundnöjdheten ökade när kunderna hittade svar och lösningar på egen hand samtidigt som medarbetarnas tillfredsställelse också ökade då de inte behövde lösa samma kundfrågor upprepade gånger.

NSVA

I takt med att vår interna FAQ utvecklas kommer också den externa bli dynamisk och mer användarvänlig.

4. Mäta kundnöjdhet

Idag mäter 62% av företagen kundnöjdhet. Det som bidrar högst till kundnöjdheten är engagemang och bra service i dialogen med kunderna. På andra plats kommer svarstiden.

NSVA

Vi mäter kundernas nöjdhet när det gäller tillgänglighet, information och service. Vår målsättning är att ligga över 90% på hur vi uppfyller kundernas förväntningar på oss. Idag uppfyller vi detta mål, men vi jobbar vidare med ständiga förbättringar.

Vi följer upp våra prioriterade mål i Kundservice genom att mäta besvarade samtal. Tillgängligheten ska ligga på 90% och målet är att besvara 80% av samtalen inom 90 sekunder.

5. Kundservice som hjärtat i organisationen

I en branschundersökning svarade 92% av företagen att kundservice och kundtjänstavdelningen har blivit en viktigare del av organisationen. Trenden är att fler delar av organisationen visar intresse för kundservice och den kunskap som kundserviceavdelningen besitter. Fler anser att kundservice är organisationens hjärta.

NSVA

Det drivs idag ett antal tvärgruppsmöten för att höja förståelsen för kundens perspektiv samt höja den gemensamma kunskapen. Vi kommer också de kommande åren jobba intensivt med NSVAs gemensamma företagskultur och där blir kundens perspektiv en viktig punkt.

6. En blandning av distansarbete och kontor

Det sker en generell ökning av arbete hemifrån och från andra platser.

Tecken överlag visar på att den service kunderna får påverkas till det sämre när medarbetare jobbar på distans.

NSVA

Vi jobbar företagsövergripande med detta och det kommer finnas med i vårt kulturarbete. Ett av våra servicelöften är att om du lämnar ett meddelande till någon av våra medarbetare och vill bli uppringd, så ska du bli det senast nästkommande arbetsdag.

Det handlar om att hitta en balans mellan medarbetarnas möjlighet till hemarbete och kundernas nöjdhet.

7. Många är nöjda med de kanaler som finns idag

Många tror att kontaktvägarna kommer vara lika många eller färre i framtiden. Kunderna vill kunna ta kontakt när som helst, var som helst och på det sätt de behöver.

NSVA

Vi hanterar våra kunders ärenden 24/7. Vardagar mellan kl. 0800–1630 är vår kundservice/växel öppen. Övriga tider och dagar hanterar vi akuta ärenden via vår beredskap. Kunder kan idag nå oss via telefon, mejl och formulär på nsva.se. Vi tittar vidare på olika chat-och botfunktioner.

8. Kunddata för att skapa nya upplevelser

Det finns tydliga tendenser på att det är allt viktigare för kunden med en personlig kontakt. Det är viktigt att kunna analysera och kvantifiera kundupplevelsen och ha ett framtidsfokus på personanpassning och prioritering av kundproblem. Interna data kan samlas in genom kundundersökningar och CRM-system.

NSVA

Vi jobbar vidare med att utveckla och anpassa vårt CRM-system Lime.

9. Kundupplevelsen tar steget in i den virtuella världen

En av prognoserna är att kundupplevelsen kommer ta steget in i metaversum, en virtuell verklighet där digital teknik gör det möjligt att uppleva sådant som för närvarande kräver fysisk närvaro. Idag är det främst stora företag inom dagligvaruhandeln som påbörjat övergången och anpassningen i form av virtuella butiker, provrum och produkt demonstrationer. Kundupplevelsen kommer att vidareutvecklas enligt principen om att möta kunderna där de befinner sig.

NSVA

Vi har diskuterat möjligheten att besöka ett vatten- eller reningsverk virtuellt. Dels skulle vi kunna ta emot fler besökare, dels kan vi visa sådant som är stängt för allmänheten. Kanske något vi kan ta fram på branschnivå då tekniken fortfarande är relativt dyr.

10. Internt samarbete för en bättre kundresa

Samarbete mellan olika funktioner och avdelningar är och kommer att bli extremt viktigt eftersom det påverkar kundernas helhetsupplevelse. Det är viktigt att kunderna associerar företaget med en gemensam vision och inte får olika intryck av de olika avdelningarna. Ett sådant samarbete där man förlitar sig på varandra och utbyter information mellan olika avdelningar, skapar en sammanhållen identitet och kultur vilket förbättrar kundupplevelsen.

NSVA

Idag drivs ett antal tvärgruppsmöten för att höja förståelsen för kundens perspektiv samt höja den gemensamma kunskapen. Vi kommer också de kommande åren jobba med NSVAs gemensamma företagskultur och där blir kundens perspektiv en viktig punkt.

Kommunikation

11. Snabbast webbplats vinner

Googles egna användartester visar att besökare lämnar en långsammare webbplats i högre utsträckning än en snabbare. Data visar att om sidinläsningstiden ökar från 1 sekund till 3 sekunder så ökar avvisningsfrekvensen med 32 procent. Man har helt enkelt inte tålamod, ens i några sekunder, att vänta på att en webbplats ska ladda.

NSVA

Vi jobbar kontinuerligt med till exempel sökmotoroptimering, trimning av bildstorlek, teknisk prestanda och uppdatering av befintlig information.

12. Less is more

Idag finns en uppsjö av olika kanaler och plattformar där man kan synas. Det krävs oerhört mycket tid och många resurser för att uppdatera och skapa innehåll som är anpassat efter alla olika medier. Trenden är istället att satsa helhjärtat på en kanal än att göra flera halvhjärtade insatser i många.

NSVA

Vi försöker hålla oss uppdaterade kring generella trender och nya kanaler. De kanaler vi valt att lägga fokus på är främst nsva.se, Facebook och LinkedIn. Dels handlar det om resurser, men främst om att det är där vår målgrupp finns och känner sig mest bekväm.

13. Hållbart, hållbart, hållbart

Vi fortsätter konsumera med våra känslor. Samtidigt blir vi alltmer kritiska och kräver mer av företagen. Efterfrågan på hållbarhet i alla led ökar och det blir ännu viktigare att presentera och bygga innehåll kring avsikten.

NSVA

Med kommunikation försöker vi prata mer om nyttan med ett projekt än just de tekniska aspekterna av projektet. Mindre ingenjörfokus och mer användare- eller boendenytta.

Genom kortare texter som är mindre tekniska försöker vi utbilda och skapa förståelse hos kunderna. Det kan vara hur vår modell fungerar, vad taxan består av, vad jag får pengarna etc.

Vår verksamhet bygger till grunden på hållbarhet. Utmaningen är att utbilda och nå ut till den breda allmänheten. Arbete görs lokalt men också via branschorganisationen Svenskt Vatten.

14. Satsa på rörligt

Video och rörligt material fortsätter att dominera. Rörliga medier ger möjlighet att ta fram innehåll som är engagerande, attraktivt och informativt. Glöm långa instruktionstexter och utförlig bakgrundsinformation. Det handlar om att förpacka det kunderna vill ha på ett visuellt enkelt sätt. Det kan till exempel handla om enkla monteringsvideos, instruktionsvideos eller korta videos med tips, tricks och funktioner.

NSVA

Vi jobbar mer och mer med film och illustrationer. Korta inslag som även fungerar på sociala medier. Produktion av två nya animerade filmer har skett under 2022: Detta händer när du fulspolar (stopp i pumpar - utsläpp) och Vad händer vid vattenläcka/brunt vatten. Vi kommer också återanvända befintliga filmer som kan kortas ner i olika block. Även arbete i Svenskt Vatten pågår gällande taxan och kostnader för VA.

15. Stick ut och visa din story på webben

När det kommer till webben är det ingen tvekan om att det är upplevelsen och förmedlingen av budskapet som står i fokus. Det sker med humor, kluriga gåtor och pussel, överdrivna typsnitt eller avskalad och minimalistisk.

Trenden är att vara transparent och personlig genom att publicera namn och bilder på riktiga personer. Tydligt synliga kontaktuppgifter och FAQ är en självklarhet.

NSVA

Vi planerar för en större översyn av design och struktur under 2024. Vi vill hitta en balans mellan trovärdighet som samhällsviktig aktör och att få målgruppen att ta till sig budskapet och agera eller förändra sitt beteende.

2.4.6 Digitalisering

Digitalisering – en organisationsövergripande process

VA-branschen befinner sig i början av en omfattande digitalisering. Möjligheten att samla in och analysera data i en helt ny omfattning och med helt nya tekniker ger systemövergripande effekter för VA-organisationernas verksamheter gällande både kostnader och miljönytta. I stort sett alla delar av NSVAs verksamhetsområden bedöms på sikt påverkas av digitaliseringsprocessen.

Målbild

I framtiden ska vi ha en bättre förståelse i realtid av vad som händer i distributions- och produktionssystemen, med målet att mycket oftare kunna agera proaktivt och att snabbt hitta och förstå problem när de uppstår så att den lämpligaste åtgärden kan sättas in. Systemen ska drivas med holistisk optimering med avseende på till exempel energiförbrukning eller total recipientpåverkan. Även planerade åtgärder och ärendehantering kommer att effektiviseras genom fler automatiska analyser och bra beslutsstöd till våra medarbetare.

En viktig del av det proaktiva underhållet är förnyelseplaneringen där varje liten förbättring av urvalet gör stor skillnad på hur mycket värde som skapas av våra investeringar på lång sikt. På ledningsnätssidan ska vi ha stabila stödsystem som hjälper oss att identifiera de delar av ledningsnätet där vi får störst effekt av en investering. Där vi fokuserar på riskminimering i distributionssystemen.

Omvärld

Inom VA-Sverige pågår ett intensivt arbete och kunskapsutbyte mellan både kommersiella och privata aktörer för att hitta rätt väg framåt. Inte minst inom nätverket "Digitalisering inom VA-Sverige" där NSVA ihop med VA Syd är drivande aktörer.

Internationellt pågår också en omfattande utveckling. I vissa fall ligger de nordiska länderna långt fram i teknikutvecklingen i andra fall måste erfarenheter inhämtas från våra kollegor i andra länder. NSVA arbetar kontinuerligt för att hitta samarbetspartners genom dialog och närvaro på konferenser. Betydelsen av omvärldsanalys och strategi gällande mätning och övervakning är tydligare nu än någonsin.

Digital teknik ökar möjligheterna att ta mer välgrundade beslut kring förnyelse och underhåll. I samband med Mistra pågår det på NSVA ett doktorandarbete med fokus på hur digitalisering tydligare kan kopplas till smart förnyelse och underhåll. Doktorandarbetet pågår under 5 år och vi ser med spänning fram emot både resultatet och processen.

Det blir allt tydligare att det finns en uppsjö av kommersiella produkter som erbjuder många av dessa tjänster. Utöver detta medverkar NSVA i ett antal nätverk och innovationsprojekt som syftar till att driva utvecklingen framåt. Vilket också betyder att många digitala lösningar är inom räckhåll för NSVA med tillräckliga resurser och engagemang.

Utmaningar och möjligheter för NSVA

Resultatet av många digitaliseringsprojekt beror till stor del på tillgång till data i tillräcklig mängd och kvalitet. Idag går det mer och mer åt att alla avdelningar på NSVA behöver tillgång till datahantering för både drift och planering. En viktig del av detta är det arbete som påbörjats med vårt datawarehouse, LakeIT, där mycket data blir mer och mer tillgänglig för analys och planering via Qlik.

Det är viktigt att det arbete som påbörjats med att tillgängliggöra data fortskrider och vidgas. Det finns ett behov av att alla avdelningar har god tillgång till kompetens för fysisk och digital drift av sensorer och datainsamling.

En stor utmaning är hur vi skall förhålla oss till GDPR, Säkerhetsskyddslagen och NIS 2 när vi vill tillgängliggöra data. Idag skapar vi skydd för de IT system som hanterar känsliga data. Men hur hanterar vi data som går vidare för att analyseras, rapporteras och bearbetas i tredjepartssystem. Den största utvecklingen av verktyg kommer att ske i molnet. En stor bromskloss i digitaliseringsarbetet är otydligheten i hur NSVA kan förhålla sig till molntjänster och vad utfallet blir i de processer kring detta som pågår på Europeanivå och utifrån svenska myndigheters tolkningar av detta.

Lyckade projekt kring datahantering och kvalitetssäkring samt tillgängliggörande av data kan rätt genomförda skapa goda förutsättningar för mycket annan teknikutveckling inom i stort sett hela verksamheten.

För att driva digitaliseringsprocessen framåt pågår arbete med att identifiera hur olika VA-bolag i Sverige och runt om i världen redovisar sina system (nyckeltal, grafisk redovisning, utvärderande jämförelsevärden etc.). En slutsats från detta arbete är att det måste identifieras tydliga önskemål från både ledningshåll och den övriga organisationen. Dels för att driva processen framåt med hjälp av goda exempel men också för att utforma system idag så att vi ska kunna tillgodose de önskemål som hör framtiden till.

I slutändan ska digitaliseringen komma till nytta för våra slutanvändare. Inte bara i form av en icke skenande VA-taxa och förbättrad närmiljö men också i form av förbättrad service samt tjänster som länkar beteenden till personlig ekonomi och miljömedvetenhet. Detta är ett pågående arbete där utbyggnaden av H22 och Recolab förhoppningsvis kan vara drivande faktorer för att öka förståelse för slutanvändaren kring värdet av de tjänster som NSVA tillhandahåller.

Sammanfattningsvis visar omvärldsanalysen att digitaliseringsprocessen är mer än en teknikorienterad process. För att nå fram med den digitala transformationen måste organisation och verksamhet anpassas. Det finns även ett stort egenvärde i den kännedom om verksamheten och våra tekniska system som skapas genom den inventering av verksamheten som krävs i större eller mindre omfattning i samband med datadrivna digitaliseringsprojekt, kopplas den dessutom till nya verktyg och smarta analyser är potentialen enorm.

Generativ AI

Generativ AI utvecklas allt snabbare sedan lanseringen av chatgpt hösten 2022. Dessa teknologier har redan stor effekt på vårt samhälle. Det investeras enorma resurser i att utveckla, optimera och anpassa verktygen för en rad olika tillämpningar.

För att citera ett stort konsultföretag, detta är iPhone-ögonblicket för AI-industrin. Ett år efter att ChatGPT lanserades så integreras systemet brett i Microsofts operativsystem och officeprodukter.

Generativ AI är en klass av algoritmer och modeller som är designade för att skapa nytt innehåll, som text, bilder och ljud. Dessa system lär sig av stora datamängder för att producera originellt innehåll som liknar det de har studerat. Med framväxten av stora modeller har en ny nivå av generaliseringsförmåga uppnåtts, vilket gör det möjligt för AI att hantera olika uppgifter utan behov av omfattande anpassning.

Transformermodeller är ett exempel på detta, som utmärker sig inom områden som textgenerering, översättning och andra språkrelaterade funktioner. Deras förmåga att generalisera har öppnat för innovationer inom många sektorer, inklusive kundservice, innehållsproduktion, kodutveckling och utbildning. Vitt skilda användningsområden som väderprognoser, medicinsk bildtolkning och som verktyg för att självkörande bilar ska förstå världen testas framgångsrikt. Det finns stor potential för språkmodeller som behärskar både människors och maskiners språk att agera brygga till och mellan mer komplicerade system.

När många medarbetare interagerar med AI-teknologier som ChatGPT regelbundet, kommer det att ha stor effekt på arbetsplatserna. Många företag ser redan potential i att använda generativ AI för att minska arbetsstyrkan genom effektivisering. Trots risken för förluster av jobb, finns det också en optimism att AI kan befria medarbetare från rutinmässiga uppgifter. Detta tveeggade svärd, möjligheten att både eliminera och skapa jobb, understryker behovet av strategisk planering för att navigera framtiden. Företag som inte har en plan för medarbetares användning av generativa AI-tjänster har en större risk med osanktionerad användning. När användningen blir mer utbredd behöver företag överväga en bredare strategi som kan innefatta att bygga eller anpassa verktyg för att bättre möta behoven. Data talar för att ansträngningen är värd det. En undersökning visar att tre fjärdedelar av IT-chefer tror att generativ AI kommer att vara betydelsefullt eller revolutionerande för deras verksamheter, och nästan lika många hoppas på meningsfulla resultat redan nästa år.

Medan generativ AI erbjuder möjligheter att förbättra effektiviteten på arbetsplatser, skapar dess oreglerade användning och den ökande oron för automatisering bland anställda separata risker som behöver balanseras med försiktighet.

2.4.7 Säkerhet

IT-Säkerhet

En viktig del av IT-säkerhetsarbetet är att kontinuerligt utbilda användarna samt att bygga säkerhet kring användandet, så att färre möjligheter att göra fel finns, t ex genom spamfilter.

Säkerhetsskydd och civilt försvar

Omvärldsanalys

En orolig omvärld påverkar Sverige. Hotbilden är komplex där hoten går in i varandra och förstärks. Det allvarliga säkerhetspolitiska läget kommer sannolikt att bestå under en lång tid och inverkar på hotet från såväl främmande makt som våldsbejakande extremism.

- – Vi behöver lära oss att leva med det försämrade säkerhetsläget, ta det på allvar och agera, säger Charlotte von Essen, säkerhetspolitischef.
- Främmande makt använder alla resurser i samhället för att nå sina mål.
- Digitaliseringen innebär att sårbarheterna ökar.
- Brister i verksamhetens säkerhetsskydd är särskilt bekymmersamt.

(Källa: Säkerhetspolisens årsbok 2023)

Mål för det Svenska totalförsvaret:

- Under minst tre månader hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under en del av denna tid.
- Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna.
- Upprätthålla en nödvändig försörjning.

(Källa: Regeringens proposition 2020:21:30 Totalförsvaret 2021–2025)

Förändringar och nya styrande lagar

NIS 2 direktivet

Direktivet ännu inte omvandlad till svensk lag.

NIS2-direktivet syftar till att uppnå en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen. Direktivet ställer tydligare krav på bland annat riskanalyser och olika säkerhetsåtgärder. Det ställer även ökade krav på ledningens deltagande i organisationens cybersäkerhetsarbete.

Förändringar mot dagens lagstiftning

- sanktionsavgifterna synkroniseras med GDPR
- avloppshantering kommer ingå
- tydligare krav på riskanalyser och säkerhetskrav
- ledningens ansvar och deltagande i cybersäkerhetsarbetet

CER-direktivet

Direktivet ännu inte omvandlad till svensk lag.

- Kommer gälla både vatten och avlopp
- CER-direktivet kommer att ställa krav på åtgärder för att stärka motståndskraften i samhällsviktig verksamhet.
- De utpekade samhällsviktiga verksamheten ska enligt direktivet säkerställa att lämpliga och proportionella tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa sin motståndskraft har vidtagits. Exempel på detta är tillfredsställande fysiskt skydd, förmåga att återhämta sig efter incidenter och ändamålsenlig hantering av personalsäkerhet.

Civilt försvar

Civilt försvar och arbetet med detta, tar sin utgångspunkt i samhällets krisberedskap och syftar till att inför och under höjd beredskap samt under krig värna befolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna samt bidra till Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp. Mer fokus kommer att läggas på att kommunerna har fungerande nödvatten- och reservvattenplaner.

Det pratas även om "Krigsvatten" dvs ett vatten man kan dricka under 3 månader utan att få men. Viktigt att NSVA inte lägger ned fungerande vattenverk utan att först beakta om de kan leverera reservvatten eller "Krigs"vatten.

Livsmedelsverket, sektorsmyndighet för dricksvatten, har bildat en grupp bestående av representanter från VA-bolag, Försvaret, SÄPO osv. Gruppens uppgift är att ta fram riktlinjer för det nya civila försvaret som berör dricksvatten. NSVA är representerad i denna grupp.

En lärdom från kriget i Ukraina är att avloppshantering är en av de största utmaningarna för VA. NSVA har tillsammans med bla Svenskt Vatten, Västerås Stad och Länsstyrelsen i Skåne initierat arbetet med nödavloppsplaner. Det är oklart vad Naturvårdsverket, lagstiftaren för avloppsrening, har planerat för det civila försvaret.

2.5 STRATEGISK PLAN

En stor del av underlaget till Affärsplanen består av olika strategiska planer och dokument, det underlag för va-planering som gör att vi kan garantera den långsiktigt hållbara va-utvecklingen.

Plan-planen redovisar de planeringsunderlag som finns och vid vilken tidpunkt de ska tas fram alternativt uppdateras.

SANERINGSPLAN

PLAN	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
- Båstad Hedhuset/Ängstorp						x			
- Båstad Torekov				x					
- Bjuv Ekebro						x			
- Bjuv Ekeby					x				
- Helsingborg Staden/centrum					x				
- Helsingborg Norra linjen					x				
- Helsingborg Södra linjen						x			
- Landskrona Lundåkra						x			
- Perstorp Perstorp				x					
- Perstorp Oderljunga					x				
- Svalöv Billeberga							x		
- Svalöv Svalöv				x					
- Svalöv Röstånga					x				
- Svalöv Tågarp				x					
- Svalöv Kågeröd									
- Svalöv Teckomatorp									
- Åstorp Nyvång							x		
- Åstorp Kvidinge							x		
- Örkelljunga Örkelljunga				x					
- Örkelljunga Skånes Fagerhult					x				

DAGVATTENPOLICY

PLAN	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
- Bjuv									
- Båstad									
- Helsingborg									
- Landskrona									
- Perstorp				x					
- Svalöv					x				
- Åstorp						x			
- Örkelljunga									

DAGVATTENPLAN

PLAN	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
- Bjuv				x					
- Båstad					x				
- Helsingborg							x		
- Landskrona			x						
- Perstorp						x			
- Svalöv				x					
- Åstorp								x	
- Örkelljunga							x		

DIMENSIONSPLAN, VATTEN

PLAN	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
- Bjuv									
- Båstad				x					
- Helsingborg									
- Landskrona									
- Perstorp									
- Svalöv									
- Åstorp									
- Örkelljunga									

FILM-/SPOLPLAN DAGVATTENMODELL

PLAN	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
- Bjuv									
- Båstad									
- Helsingborg									
- Landskrona									
- Perstorp									
- Svalöv									
- Åstorp									
- Örkelljunga									

DAGVATTENMODELL/ DIMENSIONSPLAN DAGV

PLAN	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
- Bjuv									
- Båstad		x							
- Helsingborg									
- Landskrona									
- Perstorp									
- Svalöv				x					
- Åstorp									
- Örkelljunga									

LANDSBYGDSTRATEGI

PLAN	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
- Bjuv									
- Båstad									
- Helsingborg									
- Landskrona									
- Perstorp		x							
- Svalöv									
- Åstorp									
- Örkelljunga		x							

OMRÅDESPLAN VA

PLAN	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
- Bjuv Ekeby	x								
- Örkelljunga Åsljunga	x								
- Landskrona Asmundtorp	x								
- Svalöv Teckomtatorp/Billeberga	x								
- Båstad Hemmeslöv		x							
- Åstorp Hyllinge		x							
- Bjuv Billesholm			x						
- Helsingborg Kattarp			x						
- Helsingborg Påarp				x					
- Båstad Förslöv				x					
- Båstad Grevie					x				
- Svalöv Tågarp					x				
-Helsingborg Mörarp					x				
- Svalöv Kågeröd						x			
- Landskrona Häljarp						x			
- Svalöv Röstånga							x		

VATTENTJÄNSTPLAN REVIDERING

PLAN	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
			x					x	

RENINGSVERKSPLAN 2050

PLAN	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033

SLAMSTRATEGI

PLAN	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033

2.6 EKONOMI

2.6.1 Driftbudget

Se ”AP Ekonomi 2025-27 - till kommunen”

2.6.2 Investeringsbudget

Se ”AP Ekonomi 2025-27 - till kommunen”

2.6.3 Reinvesteringsbudget

Se ”AP Ekonomi 2025-27 - till kommunen”

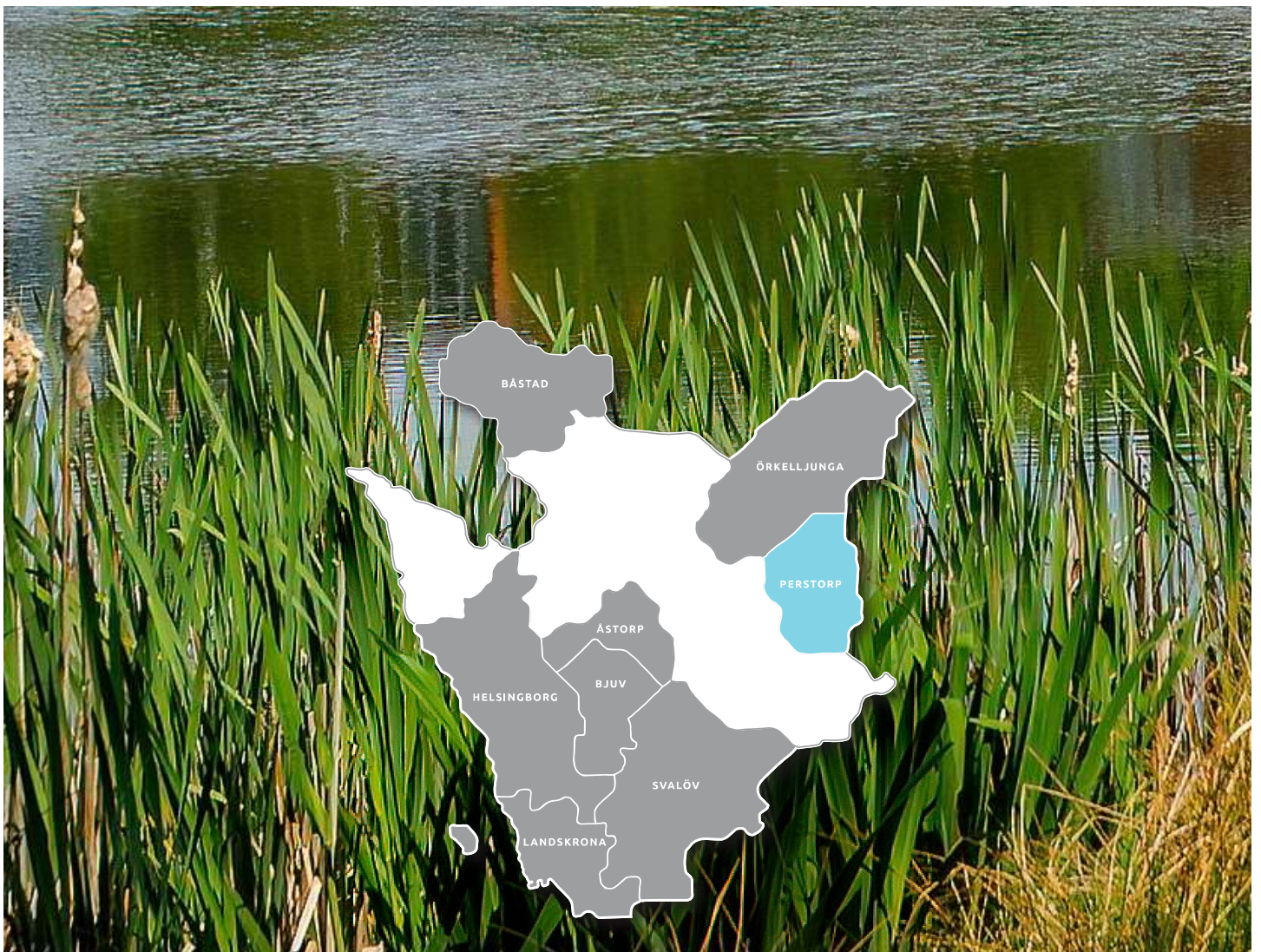
Rent vatten. Ett jobb för livet.

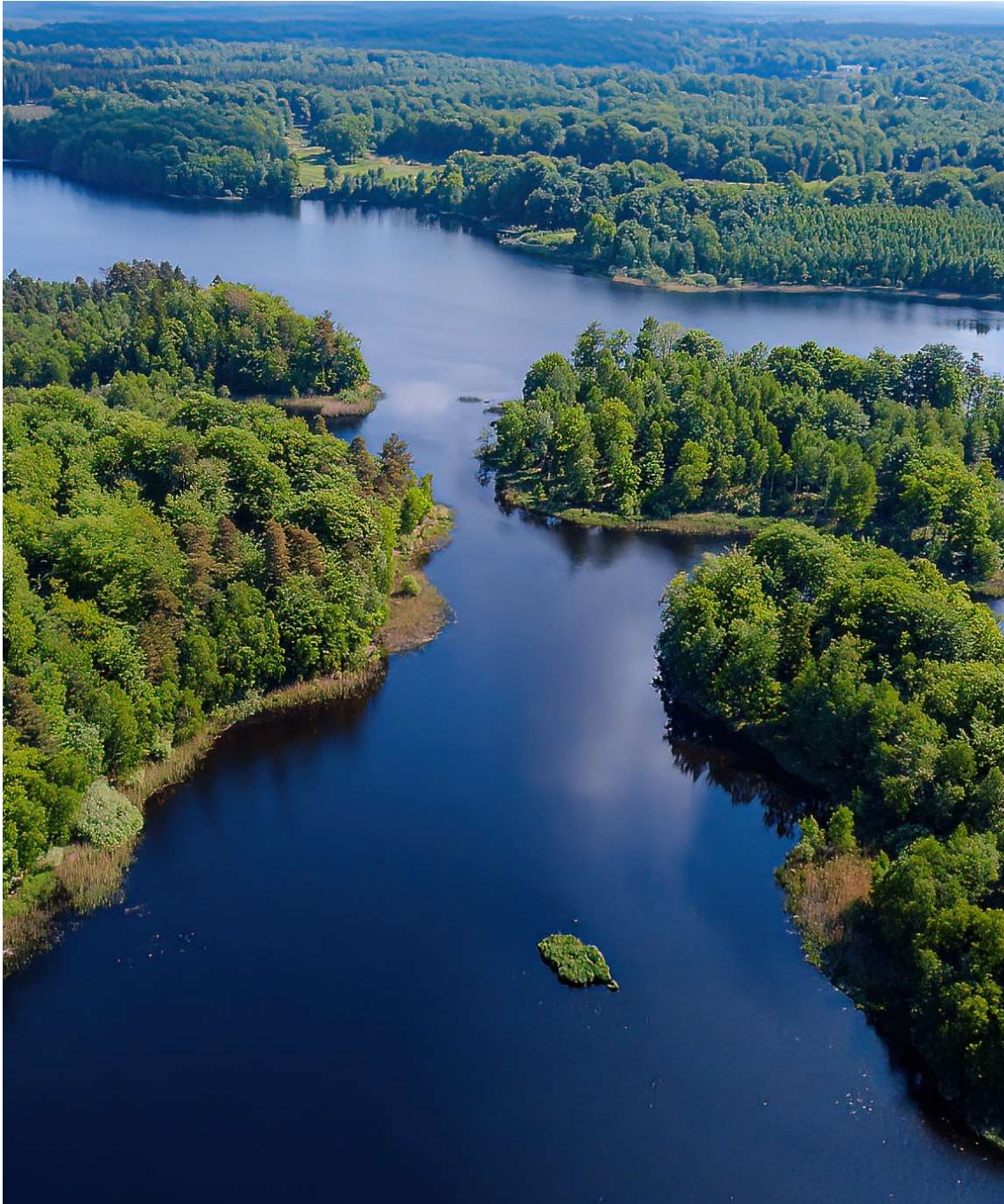

NSVA

AFFÄRSPLAN DEL 1 VA-SYSTEM 2025–2027 PERSTORP

2 Övergripande plan

Se Affärsplan del 1 Övergripande plan

3 Affärsprocesser	3
3.1 Nuläge Perstorps kommun	3
3.2 Processer	5
3.2.1 Gemensamt för alla processer	5
3.2.2 Leverera dricksvatten	9
3.2.3 Rena spillvatten	18
3.2.4 Omhändertata dagvatten	27
3.2.5 Kund	29

3 Affärsprocesser

3.1 NULÄGE KOMMUNER

3.1.5 Perstorps kommun

3.1.5.1 Specifikt nuläge

3.1.5.1.1 Leverera dricksvatten

Dricksvattnet i Perstorp produceras lokalt vid kommunens två vattenverk; Toarps vattenverk och Perstorps vattenverk. Byggnaderna är utjänta och anläggningarna är inte dimensionerade för den vattenmängd som behöver produceras i kommunen. Det finns stora kvalitetsproblem vid båda vattenverken. I Toarp finns problem med järn i råvattnet vilket inte avskiljs i vattenverket eftersom det inte finns någon behandlingssteg för att ta bort järn. I det norra brunnsområdet finns dessutom förekomst av PFAS. Vid Perstorps vattenverk finns problem med PFAS, bekämpningsmedelsrester och mangan. Förekomsten av mangan i utgående vatten ställer till problem med missfärgat vatten i ledningsnätet.

Det finns flera nackdelar med att bedriva vattenproduktion i Perstorps tätort. Täkten håller konstaterad dålig vattenkvalitet kopplad till mänsklig aktivitet såsom lösningsmedel från nedlagd kemtvätt, PFAS och bekämpningsmedelsrester. Det finns även risk för framtida påverkan från industrier och transporter längs med väg 21. Med anledning av detta har framtida vattenproduktionen bedömts mest lämplig i Toarp och det har genomförts en utredning för att kartlägga vattentäktens grundvattentillgångar och avgöra huruvida det är möjligt att göra ett större uttag än idag med fler brunnar.

Perstorps vattentorn är renoverat utvändigt. Vid besiktning har det dock framkommit att det finns skador i betongkonstruktionen som orsakar utläckage. Även invändiga rörinstallationen har konstaterade brister. Dessutom saknar vattentornet mikrobiologisk barriär.

Gällande vattendom löper ut 2023 och för nya brunnarna vid Perstorp vv saknas tillstånd. Vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter är föråldrade för kommunens båda vattentäkter.

Söderåsens Miljöförbund kommer bedriva tillsyn på de enskilda avloppsanläggningarna i Toarps vattenskyddsområde under våren 2023.

För att möta behovet av dricksvattenförsörjning på olika platser i kommunen har en dricksvattenmodell upprättats och är nu att betrakta som färdigställd. Med hjälp av dricksvattenmodellen kan det studeras och utvärderas hur olika förslag på åtgärder på dricksvattnenätet kommer att påverka funktionen.

Med hjälp av en dimensionsplan blir det tydligare vid varje projekt om aktuell dimension bör ändras vid ombyggnad för att följa en långsiktig plan för bättre kapacitet i kommunen. Dimensionsplan togs fram 2023. Dimensionsplanen föreslår bland annat ett förstärkt huvudledningsstråk genom Perstorps tätort. Planen visar även att befintliga reservoarvolym (lågreservoarerna vid Perstorps vattenverk plus vattentornet) är tillräckligt stora för att kunna utgöra utjämningsvolym och avbrottsvolym fram till 2070.

2023 installerades en flödesmätare på dricksvattenledningen mot Oderljunga. Under 2024 planeras installation av en flödesmätare mellan orterna.

3.1.5.1.2 Rena spillvatten

Det finns inga större problem rapporterade gällande spillvattensystemet i Perstorps kommun. Visserligen ökar flödet vid reningsverket kraftigt vid regn, men bräddningar och källaröversvämningar är ovanliga. Åtgärder har vidtagits på ledningsnätet där det är känt att återkommande översvämningar förekommit. Under 2022 fick en fastighet översvämning från spillvattnenätet vid ett

regn med en återkomsttid på över 50 år. Det ska undersökas om fastigheten är rättkopplad. Bräddningar från en av pumpstationerna i samband med regn har också rapporterats.

När det är fuktigt i markerna observeras ovanligt höga spillvattenflöden särskilt i Perstorp, men även i Oderljunga, där tillskottsvattnet periodvis även stör reningsprocesser. Även om spillvattensystemet i huvudsak klarar av flödena är det tydligt att nätet påverkas av tillskottsvatten. Högre flöden medför ökade kostnader för pumpning. För en effektiv rening är det också önskvärt med jämna flöden till avloppsreningsverket.

För närvarande finns varken saneringsplan eller landsbygdsstrategi för Perstorps kommun.

Arbetet med att optimera och efterleva villkoren har fortgått på de två reningsverken, Perstorps RV och Oderljunga RV.

3.1.5.1.3 Omhändertata dagvatten

Dagvattennätet i kommunen beskrivs vara av god kapacitet och det rapporteras inte några större problem kring skötsel och underhåll eller funktion.

Det finns varken dagvattenpolicy eller dagvattenstrategi för kommunen.

I kommunen finns även behov av att uppdatera verksamhetsområde och anläggningsavgifter.

3.1.5.2 Specifikt uppdrag

Fortsatt är det stort fokus på att lösa den långsiktiga dricksvattenförsörjningen.

Arbetet har startat och har som målsättning att under 2025 fatta ett strategibeslut om hur försörjningen ska säkras. I nuläget studeras ett alternativ med lokal produktion i Toarp respektive inköp av vatten från Sydsvatten. Om produktionen i Toarp ska fortsätta krävs en ny vattenledning från Toarp till Perstorp av både redundans- och kapacitetsskäl.

Perstorps vattentorn behöver renoveras invändigt för att säkerställa framtida drift. Under 2025 startas utredning av vilka åtgärder som krävs.

Slamkvaliteten på reningsverket är inte bra och mottagandet av externslam kommer att ses över.

Många av de långsiktiga planeringsunderlagen saknas och arbete med att ta fram dessa kommer behöva pågå under flera år. Arbete med landsbygdsstrategi och saneringsplan för Perstorp är planerade till 2026 och Oderljunga Saneringsplan 2029.

Stort behov av reinvesteringar på ledningsnäten, men det prioriteras ned tills dricksvattenfrågan lösts.

Nedan redovisas en överblick över framtida investeringar som i dagsläget identifierats för VA-systemen. Uppskattat kostnad är en kalkyl baserad på den kunskap som finns i dagsläget och ska inte ses som ett underlag för beslut. Syftet är att belysa en samlad framtida utmaning och de redovisade tidsspannen och kostnaderna kommer med all säkerhet att justeras över tid.

OBJEKT	BESKRIVNING	TIDSSPANN	UPPSKATTAD KOSTNAD (MKR)
Årliga reinvesteringar ledningsnät	Enligt reinvesteringsplanen med en bedömning av entreprenadindexutveckling. Exklusive asfaltering som utförs av kommunen	2020-2029	96
Nytt vattenverk i Toarp	Klara ett ökat flöde och redundans	2028-2032	85
Framtida vattenförsörjning	Kostnadsbedömning för alternativet Toarp	2027-2032	65
Perstorps vattentorn	Renovering	2025-2027	8

* Våldigt grov kostnadsbedömning utifrån lösning som t ex eget grundvatten, lokalt ytvatten, vatten från Sydsvatten etc. Vidare kommer även en dialog ske med närliggande kommuner.

3.2 PROCESSER

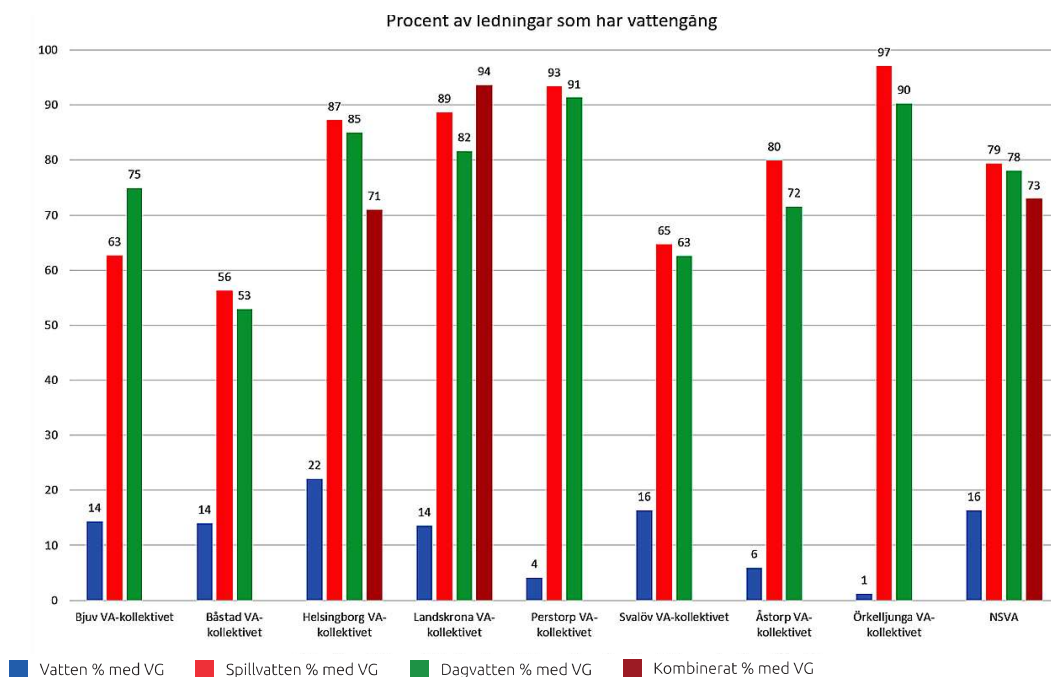
3.2.1 Gemensamt för alla processer

Geodetiska mättjänster

Behovet av geodetiska mättjänster är stort för att dokumentera förändringar som görs av ledningsnätet men även att kvalitetshöja det befintliga ledningsnätets läge. Kraven på ledningskartan har ökat för att bland annat göra analyser på ledningsnätet för att bättre utnyttja kapaciteten i det befintliga nätet samt med en ökad precision för att beräkna livslängden på nätet innan en reinvestering behöver ske. Inmätning av nätet behövs för att säkerställa läget på ledningarna för att öka servicen till nya kunder som behöver ansluta sig till ledningsnätet.

Alla förändringar som utförs på ledningsnätet ska dokumenteras i öppen grop, enligt AMAn, innan man fyller igen och det gäller alla typer av arbeten. En mätningingenjör har anställd och ett arbete med att införa maskininmätning är påbörjat för att hinna med att mäta in alla förändringar som görs på ledningsnätet.

Diagrammet nedan visar hur stor del av det dokumenterade ledningsnätet som har vattengång eller hjässa, höjd på ledningen, registrerat.

Under affärsplaneperioden kommer resurser att avsättas för att kvalitetshöja ledningskartan, fokus kommer att vara utifrån behov i respektive kommun, se målsättningar.

Förändring av VA-taxan, anläggningsavgifter

Under affärsplaneperioden planeras för översyn av anläggningsavgifterna i Båstad och Svalöv (2026) och Bjuv (2027).

Vilka områden som förses med allmänna VA-tjänster, såväl genom exploatering eller annan utökning av verksamhetsområdet, är väldigt avgörande för täckningsgraden gällande anläggningsavgifterna. Normalt sett så beräknas anläggningsavgifterna för en period av cirka fem år och vissa projekt har högre täckningsgrad medan andra får lägre. Tyvärr kan detta leda till underskott både på kort men än viktigare på lång sikt om inte alla områden som funnits med vid planeringen byggs ut. Med tanke på detta kommer strävan vara att korta tidsintervallet mellan uppdateringar av taxan. Vid stora utbyggnader, kanske årsvis för att få så rättvis täckningsgrad för anläggningsavgifterna som möjligt och därmed mindre påverkan på brukningsavgifterna. För att kunna hantera såväl denna översyn som annan hantering av VA-taxorna anställs under 2024 en taxespecialist.

Ledningsnätsplanering

Inom flera av NSVA:s kommuner pågår stora utbyggnadsplaner. Tillkommande förbrukning och belastning medför att kapaciteten i befintligt ledningsnät ofta är ansträngd. För att skapa bästa möjliga underlag för långsiktiga VA-planer och en resiliert utveckling av VA-systemen har NSVA identifierat ett stort behov av bättre nätplanering för att optimera ledningsnätet och samtidigt säkerställa rätt dimensionsval vid reinvesteringar. En övergripande plan för ledningsnäts framtida utformning är en förutsättning för rätt planering. För optimal ledningsnätsplanering krävs aktiv och kontinuerlig modellering av ledningsnäten utifrån kända fakta och planer. Eftersträvansvärt hade varit en ledningsnätsplan som sträcker sig minst under ledningsnätets avskrivningstid.

En ledningsnätsplan effektiviserar utredningsarbetet i samband med exploateringar och möjliggör kortare svarstid för frågeställningar om utökning av verksamhetsområdet. Även projektutredningar blir effektivare och möjligheten att skapa resilienta system vid reinvesteringar och nyinvesteringar ökar. NSVA blir mindre sårbara gällande nyckelpersoner som idag sitter på stor systemkompetens såväl som behovet av nyttjande av externa resurser. Dessutom höjs säkerheten då kunskap och kompetens om ledningsnätsplanerna kan hållas inom NSVA tillgänglig enbart för säkerhetsklassade tjänster.

Vattentjänstplan

Den 1/1 2023 trädde en lagändring för 6 § i LAV i kraft. Justeringen innebär att det i varje kommun, från den 1/1 2024 ska finnas en aktuell Vattentjänstplan.

Den syftar till att redovisa kommunens långsiktiga planering av behovet av allmänna vattentjänster samt att redovisa kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

En Vattentjänstplan bör sträcka sig över 12 år, och ska uppdateras minst varje mandatperiod. Det som främst skiljer en Vattentjänstplan från tidigare strategiska planer är att den ska genomgå samråd och granskning, likt en detaljplan eller översiktsplan, och även antas genom politiskt beslut hos kommunfullmäktige.

Fortsatt arbete innebär främst att genomföra nya behovsbedömningar av utbyggnad av kommunalt VA på landsbygden samt utredning avseende skyfallssäkring av VA-anläggningar.

Områdesplan VA

Sedan bildandet av NSVA har en viktig strategisk planering varit av största vikt. För att planera rätt har såväl saneringsplaner, dagvattenplaner, landsbygdsstrategier, ledningsnätsmodeller, dimensionsplaner med mera tagits fram för respektive kommun.

Med åren har tillsynsmyndigheternas tillsyn och krav gällande specifika problemområden, som till exempel bräddningar eller översvämmade områden ökat. Samtidigt har vissa orter ett fortsatt hårt exploateringsstryck och nya direktiv och lagsstiftning specificerad kring till exempel tillsyn av avloppsanläggningar (ledningar och dammar) samt läckage av dricksvatten.

Dessa parametrar tillsammans har gjort det utmanande för NSVA att möta alla önskemål parallellt samtidigt som arbetet fokuserats strategiskt kommunvis.

För att hantera utmaningarna planeras framöver områdesplaner i de orter som har störst tryck utifrån prioriterade parametrar som till exempel exploateringar, bräddningar, kapacitetsbrist, klimatanpassning med mera. Som följd av detta kommer saneringsplaner och dagvattenplaner delvis pausas och kan istället bli en av åtgärderna som kommer ur arbetet med områdesplaner.

Tabell nedan visar preliminär tidplan för när Områdesplan VA ska vara framtagen i respektive område. Omprioritering kan ske såväl gällande tidplan som område.

KOMMUN	OMRÅDE	2025	2026	2027
Bjuv	Ekeby Billesholm	x		x
Båstad	Hemmeslöv		x	
Helsingborg	Kattarp			x
Landskrona	Asmundtorp	x		
Perstorp				
Svalöv	Teckomatorp/Billeberga	x		
Åstorp	Hyllinge		x	
Örkelljunga	Åsljunga	x		

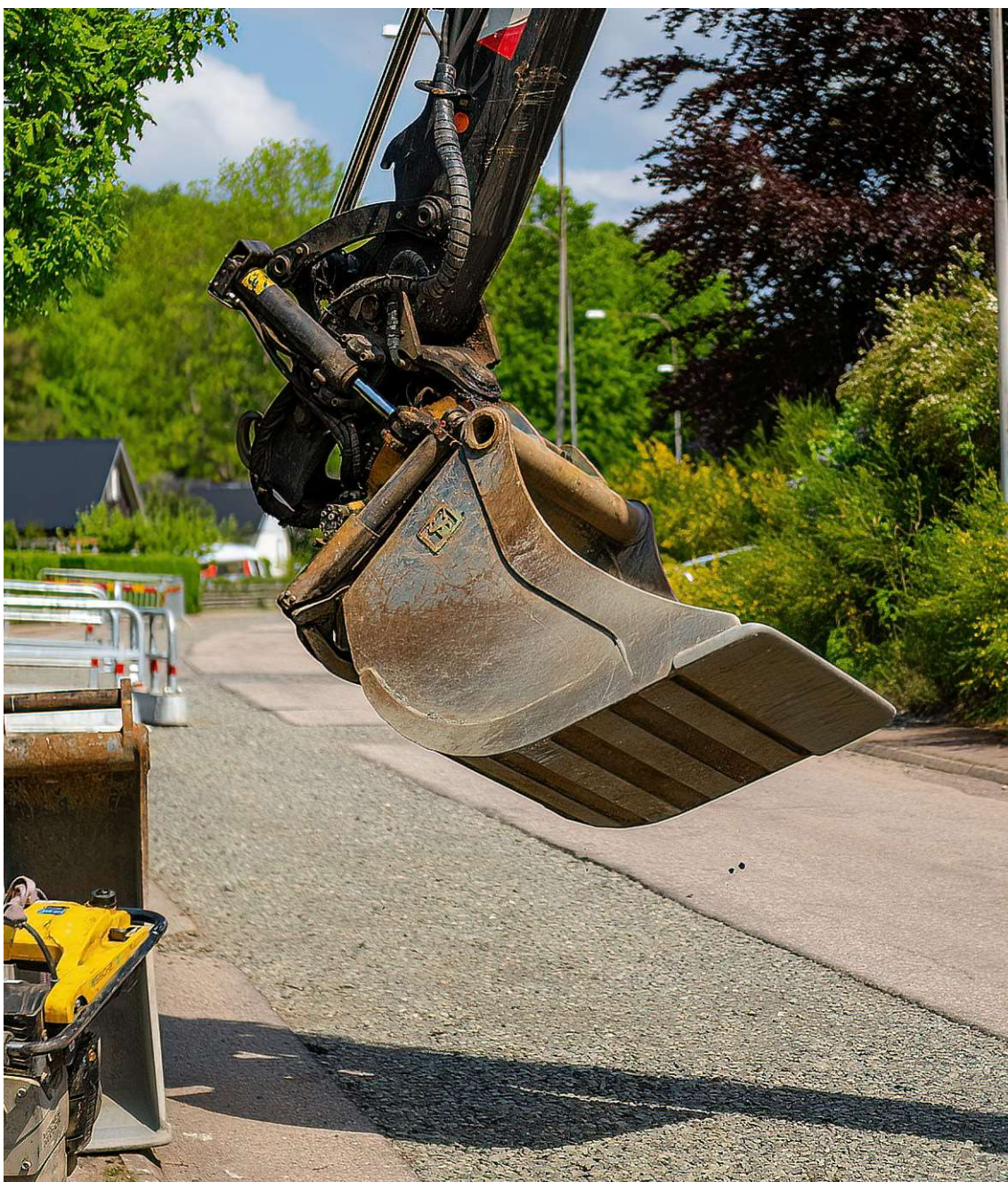
Reinvesteringsbehovet per kommun sammanfattat vatten, spill- och dagvatten

Strategisk Reinvesteringsplan visar ett samlat behov av att ersätta 15 km VA-ledningar, eller 0,65% per år, under 20-talet. Detta motsvarar en reinvestering utgift om 9 Mkr/år (exkl. asfalt) för NSVA:s del med 2023 års entreprenadindex. Medelvärdet för NSVA:s planerade projekt 2025–2027 ligger på 7,4 Mkr/år. En viss ökning framåt kommer krävas för att nå upp till strategisk nivå och lite över för att beta av underhållsskuld.

Fokus gällande investeringar i ledningsnätet, per kommun sammanfattat för vatten, spill- och dagvatten

Fokus är ligger på förnyelse av ledningsnät i samordning med belägningsbehov. Under perioden avses ledningarna i Färgarevägen förnyas vilka är i behov av reinvestering. Samma sak gäller för Järnvägsgatan och Tjäderstigen.

Gällande landsbygden fortsätter vi paus i avvaktan på nya behovsbedömningar.

3.2.2 Leverera dricksvatten

3.2.2.1 Nulägesanalys

Ordinarie vattenförsörjning

I NSVAs uppdrag ligger att alla NSVA-kommuner ska ha en säker och robust vattenförsörjning. Vatten ska finnas i tillräcklig mängd för att klara högförbrukningsperioder. Smärre driftstörningar ska kunna hanteras utan större olägenheter för våra kunder.

Målsättningen är att produktionen inom varje distributionsområde ska kunna överstiga förbrukningen under den 7-dygnspanning med högst förbrukning som har mätts under den senaste 5-årsperioden med minst 20 %. Detta mål överensstämmer i mängd med vad som krävs för högst betyg i Svenskt Vattens Hållbarhetsindex. Detta eftersom hög förbrukning, som inte beror på vattenläckor, vanligtvis pågår flera dagar i sträck.

Det är inte bara vattenverket och dess utrustning som är begränsande för hur mycket vatten som kan produceras. En begränsande faktor för hur mycket vatten som kan produceras kan vara tillgången på råvatten och på en del platser är tillgången på grundvatten av god kvalitet begränsad.

Mätning av vattenståndet på och omkring våra vattentäkter underlättar planeringen av driften och vid val av plats för tillkommande nya brunnslägen. För uppföljning av långsiktiga trender i grundvattennivåer behöver möjligheten att mäta nivåerna förbättras på flertalet vattentäkter.

Juridiskt ska tillgången på dricksvatten säkras dels genom korrekta vattendomar dels genom adekvat utformade vattenskyddsområden.

Dricksvattenanalyser och provtagning

Egenkontrollprogrammen för samtliga NSVA-kommuner svarar mot livsmedelsverkets föreskrift (SLVFS 2022:12) som anger hur många prover som ska tas samt vilka parametrar som ska analyseras. Gränsvärden för dessa parametrar finns också angivet. Egenkontrollprogrammen tas fram av NSVA och fastställs av respektive kommuns tillsynsmyndighet.

Prover tas dels vid vattenverk men också på ledningsnätet samt vid kunders klagomål på vattenkvaliteten. Särskilt känsliga punkter såsom reservoarer har fått särskild uppmärksamhet. Egenkontrollprogrammen ger oss sammantaget en bra bild över vattnets status i hela ledningsnätet.

Registrering och uppföljning av ärenden, till exempel klagomål på vattenkvaliteten, hanteras i NSVA avvikelssystem. Detta system ger en bra bild över spridningen av klagomål och kan därför användas som ett verktyg för planering av olika åtgärder.

Analysresultaten följes fortlöpande upp och vid avvikelser från det förväntade görs insatser som kan vara allt från omprovtagning på enskilda platser till att krisorganisationen startas. Alla avvikelser kommuniceras även med tillsynsmyndigheterna.

Målsättningen är att andelen mikrobiologiska vattenprover med överskridande gränsvärde ska understiga 5 % vid vattenverk och på ledningsnätet medans andelen kemiska vattenprover med överskridande gränsvärde ska understiga 2 %. För att infria våra målsättningar fortsätter arbetet med kvalitetshöjande åtgärder att förbättra den bakteriologiska statusen och att i övrigt optimera vattenverkens reningsprocesser.

Vattendomar

För de vattentäkter som saknar eller har felaktiga vattendomar pågår ett arbete med att uppnå legal status. För all vattenverksamhet gäller generell tillstånds- eller anmälningsplikt. All tillståndsprovning utförs av mark- och miljödomstolen.

Ett tillstånd ger en rättighet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd under förutsättning att man efterlever de villkor som meddelats i tillståndet. Ett tillstånd ger på så vis rättskraft och betyder att även en viss negativ miljöpåverkan accepteras under förutsättning att tillståndet efterlevs. Att ta fram en ansökan om vattendom är en omfattande process som innefattar bland annat dessa

moment: provpumpning med utvärdering, upprättande av grundvattenmodell, beräkning av influensområde, brunnsinventering, kontrollprogram, samråd med Länsstyrelsen och enskilda berörda, samrådsredogörelse.

Skyddsområde och föreskrifter

Det kan konstateras att en del vattentäkter har skyddsområden och skyddsföreskrifter som är föråldrade och måste revideras. Det finns också vattentäkter som saknar fastställt skydd. Arbetet pågår för de vattentäkter som saknar eller har inaktuella vattenskyddsområden och/eller skyddsföreskrifter.

Att skydda våra vattentäkter, i ett flergenerationsperspektiv, är en angelägen uppgift. Varje skapande av ett skyddsområde är en process som tar 1–3 år. Arbetsgången för att ta fram ett förslag till skyddsområde liknar den för framtagande av vattendom och där kontrollprogram, provpumpning, samråd, hydrologi och geologi är viktiga beståndsdelar för att kunna göra en korrekt avgränsning av området och zonindelning.

Inspektion av reservoarer

I reservoarer är vattnet trycklöst, och är därför platser som är speciellt känsliga för föroreningar. Samtliga reservoarer kontrolleras årligen med avseende på täthet, funktion, hygienisk status och eventuellt behov av rengöring. Dokumentationen från kontrollerna innefattar förutom ett utlåtande även videofilmer från anläggningarna så att förändringar från år till år kan jämföras.

Gemensamma utrustning för ökad säkerhet och höjd kvalitet

En del utrustning finns gemensamt för samtliga kommuner. Det gäller framförallt utrustning som måste finnas tillgänglig men som inte används samtidigt på flera platser eller sådan utrustning som sällan användes. Exempel på sådan utrustning är mobil utrustning som kan komma att användas på olika platser vid olika tidpunkter. Dit räknas nödvattentankar av god kvalitet och mobil kloreringsutrustning samt mobila reservelverk.

Avvecklade anläggningar ska avyttras

Avställda anläggningar som ännu inte avskilts från ledningsnätet utgör en allvarlig säkerhetsrisk. Det är därför viktigt med en omedelbar avskiljning från ledningsnätet vid en nedläggning. Alternativt måste även dessa anläggningar uppgraderas till en standard liknande den vid aktiva anläggningar (LIVS-2008:13) vad gäller skalskydd och larm. Arbete pågår kontinuerligt med att koppla bort anläggningar som ställts av.

HACCP, faroanalys och kritiska styrpunkter

Enligt Livsmedelsverkets föreskrift SLVFS 2022:12 ska den som producerar och/eller tillhandahåller dricksvatten inrätta, genomföra och upprätthålla ett eller flera permanenta förfaranden grundade på HACCP-principerna (faroanalys). HACCP-principerna är grunden till ett logiskt och systematiskt sätt att främja produktsäkerhet i livsmedelsframställningen och -hanteringen. HACCP är ett förebyggande arbete där man eftersträvar kontroll över produktsäkerheten istället för att förlita sig på kvalitetskontroller i efterhand. Alla ägarkommuner ska ha en fastställd HACCP-analys hos respektive miljöförvaltning. HACCP är ett levande dokument som följer verksamhetens utveckling. Översyn sker på årlig basis samt när förändringar skett i process eller verksamhet, analysen kan då komma att revideras. Syftet med en HACCP är att arbeta förebyggande samt säkerställa att NSVA levererar ett gott och säkert dricksvatten till kunderna.

RSA, Risk- och sårbarhetsanalys samt kartläggning av behov av planer

Alla NSVA:s ägarkommuner har en risk- och sårbarhetsanalys. Precis som HACCP är RSA ett levande dokument som skall utvecklas tillsammans med verksamheten och processen. RSA är arbetet med att förebygga, undanröja eller reducera risker till en godtagbar nivå. En generell inventering av anläggningarnas säkerhet och eventuella risker har gjorts. Brister vad gäller utrustning och dokumentation inom processen leverera dricksvatten har också granskats. Översyn sker på årlig basis samt när förändringar skett i process eller verksamhet, analysen kan då komma att revideras. Syftet med en RSA är att arbeta förebyggande samt säkerställa att NSVA levererar ett gott och säkert dricksvatten till kunderna.

MBA, Mikrobiologisk BarriärAnalys

För alla vattenverk i NSVA:s ägarkommuner ska en mikrobiologisk barriäranalys ha utförts. Precis som HACCP och RSA är MBA ett levande dokument som skall utvecklas tillsammans med verksamheten och processen. Analysen är ett verktyg som syftar till att se svagheter och utvecklingsmöjligheter i de mikrobiologiska barriärer som är knutna till ett vattenverk. Översyn sker när förändringar skett i process eller verksamhet, då analysen revideras. Syftet med en MBA är att arbeta förebyggande samt säkerställa att NSVA levererar ett gott och mikrobiologiskt säkert dricksvatten till kunderna.

Ett redundant ledningsnät

En redundant dricksvattenförsörjning är avgörande för att ett samhälle ska kunna förses med dricksvatten även vid avbrottsfall, störningar eller andra händelser som avviker från normal drift. NSVA kommer under 2023 påbörja arbetet med en standard för vad redundans innebär i praktiken för förbrukningsområden i olika storlek. Denna kan sedan ligga till grund för strategiska utredningar, till exempel dimensionsplaner, och ska bidra till att orter och kommuner behandlas på ett jämlikare sätt i frågan om redundans.

Gemensam modell med Sydvatten

NSVA har idag hydrauliska modeller som beskriver dricksvattensystemen i respektive kommun. Vattenproduktionen är förenklad i modellerna och tar ingen hänsyn till vad som händer uppströms. Bjuv, Båstad, Landskrona, Helsingborg och Svalöv sitter dock helt eller delvis ihop i ett stort hydrauliskt system som är sammanbundna av de bägge Ringsjöledningarna som Sydvatten förvaltar och som i sin tur sitter ihop alla övriga kommuner som är anslutna till Bolmen- respektive Vombsystemet. Sydvatten och VA SYD har sedan en tid tillbaka en hydraulisk modell som beskriver deras

samlade system. NSVA har för avsikt att under affärsplanperioden integrera sina kommuner i samma modell. Den regionala modellen kan till exempel användas till storskalig investeringsplanering, reservoaroptimering och stöd i händelse av kriser eller större planerade driftåtgärder.

Mätzoner och flödesmätare

En viktig del av arbetet med att minska vattenförluster på ledningsnätet är arbetet med att utreda vilka områden som står för en större del av läckaget. Detta kan göras genom installationen av flödesmätare på strategiska punkter för att på så vis dela upp nätet i mindre områden, så kallade mätzoner. En mätzon kan vara till stor nytta för att lokalisera akut läckage och vid utredning av olika andra problem i dricksvattenförsörjningen. Mätzonerna används också för att beräkna nyckeltal att använda som underlag till att fokusera rätt åtgärder för läcksökning till rätt områden. Det finns många delar av vattenförsörjningen som naturligt kan avgränsas till mätzoner genom att övervaka flödet på ett fåtal ledningar. I de större centralorterna är det en större utmaning med fler och större ledningar och mer omfattande anläggningsarbete för att installera en flödesmätare. Vi jobbar systematiskt med planeringen och utformningen av dessa mätzoner för att säkerställa att nya mätare hamnar rätt i nätet. Utöver flödesmätare på ledningsnätet behöver även reservoarer kompletteras med flödesmätare i de fall det saknas. Det finns även anledning att undersöka alternativ till mer traditionella metoder att dela in nätet i zoner. Med mer avancerade beräkningsmetoder och bättre nyttjande av hydrauliska modeller kan en alternativ strategi för placering av mätare ge en bättre effekt. Då placeras i stället flödesmätare ut i anslutning till knutpunkter och längs ledningar där flödet påverkas mycket av förändrad förbrukning utan att avgränsa. På så vis kan det skapas en bättre helhetsbild över driften av vattenförsörjningen och de avvikelser som uppstår. Vi ämnar fortsätta undersöka dessa möjligheter närmre och arbetar med installation av flödesmätare enligt denna metod i ett begränsat pilotområde. Genom löpande installation av flödesmätare i dricksvattennätet på strategiska punkter skapas bättre förutsättningar att dra större nytta av de möjligheter som skapas genom digitalisering och modern dataanalys.

Nyckeltal

Vår strävan är att hålla vattenläckornas antal på en godtagbar nivå genom att reinvestera enligt den framtagna planen. I tabellen nedan redovisas antalet läckor samt antalet läckor per km ledning. Ett bra sätt att följa hur man lyckas med detta är att se på rullande treårsmedelvärde för vattenläckorna, som även visas i tabellen nedan.

	VATTENLÄCKOR ST 2023 (2022)	LEDNINGSLÄNGD KM	VATTENLÄCKOR ST/ KM LEDNING	VATTENLÄCKOR ST 3-ÅRS MEDEL
Bjuv	18 (19)	184 (-1)	0,10	21 (+/-0)
Båstad	17 (23)	429 (+3)	0,04	21 (+/-0)
Helsingborg	71 (79)	935 (+8)	0,10	74 (-10)
Landskrona	14 (47)	382 (+4)	0,12	46 (+8)
Perstorp	7 (14)	83 (+3)	0,08	9 (+/-0)
Svalöv	22 (18)	16 (+1)	0,13	21 (+/-0)
Åstorp	10 (21)	217 (+11)	0,05	13 (+/-0)
Örkelljunga	10 (12)	175 (+9)	0,06	10 (+10)
TOTALT	169 (233)	2 569 (+39)	0,07	217 (-4)

Anordningar

Ledningsnätets anordningar är en förutsättning för att kunna utföra arbeten på ledningsnätet. Inom NSVAs verksamhetsområde finns ca 95 000 st anordningar av olika slag. De vanligaste är luftningsanordningar, brandposter, spolposter, avstängningsventiler, servisventiler och mätanordningar. Många av dessa är gamla, en del över 100 år, vilket innebär att många också inte fungerar.

Ett systematiskt arbete med underhåll av servisventiler (avstängningsventil in till enskilda fastigheter) förekommer inte då nyttan med detta är liten i förhållande till risken att ventilen går sönder och leder till kostsamt reparationsarbete. NSVAs plan är att i förstahand begränsa sig till det omfattande arbetet med de viktigaste anordningarna samt i samband med omläggning av närliggande ledningar och anordningar, även ta hänsyn till servisventiler. Exempelvis kan det vara i samband med att kommunen asfalterar om en gata och NSVA bedömer att en servisledning är i sådant skick att den behöver läggas om och då även väljer att lägga om servisventilen.

Systematiskt arbete med funktionskontroller av luftnings- och tömningsanordningar har påbörjats under 2021. Kontrollen innebär en okulär besiktning och rensning. Utöver detta upprättas även en reinvesteringsplan för luftningsanordningar, som kan läsas om längre nedan.

Brandposter

2018 gjorde Räddningstjänsterna i respektive kommun och NSVA ett gemensamt inventeringsarbete med att identifiera och bedöma vilka brandposter som tjänar räddningstjänsten, vilka som tjänar VA-kollektivet och vilka som gemensamt tjänar båda. Arbetet ledde fram till ett ”brandpostavtal” som tydligt besvarar samtliga relevanta frågor om bland annat funktionskontroller och ansvarsfördelning. Dessa avtal uppdaterades under slutet på 2022 och ska skickas till samtliga kommuner för politisk hantering.

Budget för 2025–2027 års funktionstest av brandposter är satt efter den plan som arbetats fram gemensamt med räddningstjänsterna. Målet är att utföra enkel funktionstest av samtliga brandposter vartannat år. Utöver detta utförs även årlig avancerad funktionstest av en sjättedel av brandposterna. För att utföra detta ska kostnaderna delas av skattekollektivet och VA-kollektivet.

Reinvesterings- och underhållsplaner för brandposterna kommer att utvärderas och justeras efter behov. Uppfattningen är att brandposterna visar sig att vara i bättre skick än förväntat för flertalet ägarkommuner och att man kommer att kunna sänka förnyelsetakten en aning där det är möjligt.

REINVESTERINGAR BRANDPOSTER (ST)	2025	2026	2027
Bjuv	6	4	3
Båstad	3	3	3
Helsingborg	20	20	20
Landskrona	10	7	5
Perstorp	3	3	4
Svalöv	10	7	7
Åstorp	3	3	3
Örkelljunga	5	5	5

Avstängningsventiler

Under 2022 har man arbetat med att ta fram underhållsplaner och under 2023 har befintliga reinvesteringsplaner anpassats för samtliga avstängningsventiler i kommunerna. Målet är att efter framtagna planer kunna åtgärda bristerna som upptäckts vid inventeringen av ventilerna.

Reinvesteringsplanen för avstängningsventiler bygger på uppskattad livslängd på 50 år per avstängningsventil. Innan reinvesteringsplanen är klar kan behovet komma att ändras men utifrån de behov vi sett fram till idag ligger utbytesplanen kvar på 50 år förutom i Båstad där ett ökat behov syns.

REINVESTERINGAR AV- STÄNGNINGSENTILER (ST)	2025	2026	2027
Bjuv	10	10	10
Båstad	25	25	35
Helsingborg	34	45	45
Landskrona	16	16	10
Perstorp	7	10	15
Svalöv	10	10	10
Åstorp	7	7	5
Örkelljunga	13	15	20

Luftningsanordningar

Driften i ett vattensystem behöver vara så stabilt som möjligt, genom att vidta lämpliga åtgärder uppnås en säker drift i systemet. Luft kan ha en kraftigt negativ effekt på driften i ett rörsystem så som flödesminskning, tryckvariationer och tryckslag.

På vatten- och tryckavloppsledningsnätet inom NSVAs finns totalt 226 st kända luftningsventiler. Luftningsventilerna är idag i varierande skick och en utbytesplan kommer att tas fram.

För att uppnå målet att lyfta anordningarna till ett godtagbart skick, kommer man att ta fram utbytesplaner för samtliga luftnings- och tömningsanordningar i kommunerna. Planerna kommer att vara specifika för var kommun gällande antal och utbytestakt. Under affärsplanens första år kommer underhålls- och reinvesteringsbehovet vara kartlagt och en utbytesplan upprättad i VA-banken.

REINVESTERINGAR LUFTNINGS- ANORDNING (ST)	2025	2026	2027
Bjuv	5	5	5
Båstad	4	4	4
Helsingborg	10	10	10
Landskrona	4	4	4
Perstorp	4	0	0
Svalöv	4	4	4
Åstorp	4	4	4
Örkelljunga	4	4	4

Vattentankstationer

Samtliga planerade vattentanksstationer är installerade. Identifieras ytterligare behov läggs de in i framtida affärsplan.

Vattenförluster på vattenledningsnätet

Vid beräkning av vattenförluster jämförs mängden producerat vatten med mängden debiterat vatten. Från resultatet, det ej debiterade vattnet, räknas mängden känt vattenuttag bort. Ett känt vattenuttag kan t.ex. vara årlig brandpostspolning, utspolning i samband med projekt och påfyllning av spolbilstankar.

Det är sällan ledningsbrotten som vi lagar akut som är den stora delen av läckaget. Det är dolda läckor som pågår kontinuerligt som bidrar till den stora volymen läckage. Här kan ett fåtal lite större läckor som pågår under lång tid göra stor skillnad för den totala vattenförlusten.

I enlighet med omvärldsbevakningen behöver NSVA jobba utifrån ett mål för ILI=2 till 2028. Detta kan nås genom ett batteri av åtgärder där en betydande del är att etablera en intern resurs för aktiv läcksökning. Avsikten är att komplettera detta arbete med en upphandlad extern part. Bland åtgärderna finns även fortsatta satsningar på mätzoner med tillhörande mjukvara samt resurs för bättre uppföljning av förbrukning hos kund.

(Tabell. Infrastructure Leakage Index i de olika kommunerna.)

KOMMUN	2023	2022	2021	2020	WHO - Klassning
Bjuv	2,4	3,7	4,0	2,8	Bra
Båstad**	4,7	4,7	4,1	4,6	Inte acceptabelt
Helsingborg	4,7	4,3	4,2	4,4	Inte acceptabelt
Landskrona	4,0	2,0	0,7	2,7	Inte acceptabelt
Perstorp	1,9*	4,1*	2,4	3,0	Bra
Svalöv	4,8	2,9	4,3	2,8	Inte acceptabelt
Åstorp	2,2	2,8	2,5	2,8	Bra
Örkelljunga	1,5	1,1	0,8	saknas	Bra

* Perstorps siffror från 2022 och 2023 är påverkade av en efterdebiterad vattenläcka som troligen drivit upp läckaget för 2022.

** Båstads siffror är en grov uppskattning som bygger på en konsultutredning.

(Tabell. Beräknad vattenförlust per kommun i procent.)

KOMMUN	2023	2022	2021	2020
Bjuv	18,0%	28,3%	28,3%	20,7%
Båstad**	41,5%	46,0%	44,3%	45,9%
Helsingborg	20,1%	16,7%	16,2%	16,4%
Landskrona	22,5%	11,5%	3,8%	14,4%
Perstorp	17,5%*	31,8%*	15,4%	18,8%
Svalöv	33,8%	23,2%	29,8%	22,7%
Åstorp	23,0%	26,6%	23,9%	26,8%
Örkelljunga	22,0%	19,1%	14,5%	saknas

3.2.2.2 Gemensamma mål för alla kommuner

VISION

STRATEGISKA MÅL	EFFEKT MÅL
Uppfylla Livsmedelsverkets villkor	Rätt dimensioner på vattenledningar Ingen risk för kontaminering
Redo för framtida utmaningar	Korrekt och relevant planeringsunderlag
Långsiktig hållbarhet	Tillräcklig dricksvattenleverans Dricksvattenproduktion över tid Minskade kostnader för vattenförluster Självfinansiering

3.2.2.7 Perstorps kommun

3.2.2.7.1 Utöka verksamhetsområdet

Befintlig dricksvattenmodell för Perstorps distributionssystem kommer bland annat att användas för kapacitetsutredningar. Den nyligen framtagna dimensionsplanen är ett underlag som tar hänsyn till en prognosmodell för vattenförbrukningen 2050. I arbetet med planen har alla befintliga dricksvattenledningar studerats. Dimensionsplanen föreslår bland annat ett förstärkt huvudledningsstråk genom Perstorps tätort. Planen visar även att befintliga reservoarsvolym (lågreservoarerna vid Perstorps vattenverk samt vattentornet) är tillräckligt stora för att kunna utgöra utjämningsvolym och avbrottsvolym fram till 2070. Dimensionsplanen klargör även vilken dimension respektive ledning ska ha vid en framtida omläggning.

Ett stort bidrag för att få förståelse för dricksvattendistributionen vore att installera en flödesmätare på dricksvattenledningen mellan Oderljunga och Perstorp för att få bättre kunskap om vattenflödena mellan orterna. Installation är planerad under 2024.

3.2.2.7.2 Produktion

Vattentäkter och Vattenkvalitet

Den genomförda utredningen av grundvattentillgången i Toarp visar att det finns kapacitet i grundvattenmagasinet för större uttag än de som sker idag. Det finns också möjlighet till uttag ur berggrunden. Hela kommunens framtida vattenbehov kan produceras vid Toarp vattentäkt. Målet är att råvattnet ska vara av så god kvalitet att reningsprocessen blir enkel och kostnadseffektiv. Det betyder att grundvattnet helst inte ska innehålla förorenande ämnen över gränsvärden för utgående vatten. Framtida vattenuttag i Toarp, som då blir Perstorps enda vattentäkt, görs genom att anlägga fler brunnar i ett nytt brunnsområde söder om befintligt vattenverk. Här föreslås lägen för tre brunnar i jord och två i berg. Järnhalten i råvattnet kan förväntas vara hög, fördelen är dock att vattnet inte förväntas innehålla PFAS eller bekämpningsmedel. För att avlägsna järn finns beprövade och kostnadseffektiva reningsmetoder varvid detta inte anses vara ett problem i ett framtida vattenverk.

Som ett första steg i den långsiktiga planen anläggs en ny brunn som kopplas in på befintlig råvattenledning. Parallellt med detta påbörjas tillståndprocessen för borrning av ytterligare brunnar i det södra brunnsområdet. Därefter kan projektering för ny råvattenledning och fullskalig brunnsbörning utföras.

För att reducera vattnets innehåll av järn fram till dess att ett nytt vattenverk är byggt kommer ett temporärt järnavskiljningssteg att installeras vid Toarp vattenverk. Reningssteget innebär en förbättring avseende järnproblematiken och syftet med detta ska inte förväxlas med målet om att uppnå fullgod vattenkvalitet.

Framtidsplaner och Produktionskapacitet

Parallellt med att vattentäkten utökas för framtida behov inleds arbetet med att projektera ett nytt vattenverk. Eftersom det inte är möjligt med anpassningar på befintligt vattenverk föreslås att byggnation sker på intilliggande plats, skilt från befintlig anläggning.

Det kommande vattenverket dimensioneras för kommunens sammanlagda vattenbehov 2050 och efter idrifttagning kan Perstorps vattenverk avvecklas.

Anläggningar

Perstorps vattentorn kommer att vara en viktig anläggning även i den framtida vattenförsörjningen. Därför genomförs en invändig renovering där reservoarvolymen förses med nytt invändigt tätskikt och rörsystemet byts ut.

Avvecklade anläggningar

Finns inga anläggningar att avveckla.

3.2.2.7.3 Distribution

Reinvesteringar – Brandposter

Reinvesteringsplanen bygger på uppskattad livslängd på 50 år per brandpost samt behovsbedömning som är utförd av Räddningstjänst och NSVA. I tabellen nedan har man endast tagit med de brandposter som behövs för VA-ledningsnätet då avtal för Perstorp skattekollektiv inte signerats.

NSVA har under de senaste åren reinvesterat i fler brandposter än tidigare. Utöver detta har man utfört funktionskontroller, som visar att brandposterna inte bedöms behöva hålla så hög förnyelsetakt som man tidigare uppskattat.

Reinvesteringar – Avstängningsventiler

Under 2022 har man arbetat med att ta fram underhållsplaner och under 2023 har befintliga reinvesteringar planer anpassats för samtliga avstängningsventiler i kommunerna. Målet är att efter framtagna planer kunna åtgärda bristerna som upptäckts vid inventeringen av ventilerna.

Reinvesteringsplanen för avstängningsventiler bygger på uppskattad livslängd på 50 år per avstängningsventil. Innan reinvesteringsplanen är klar kan behovet komma att ändras men utifrån de behov vi sett fram till idag ligger utbytesplanen kvar på 50 år.

Reinvesteringar - Luftnings och tömningsanordningar

För att uppnå målet att lyfta anordningarna till ett godtagbart skick, kommer man att ta fram utbytesplaner för samtliga luftnings- och tömningsanordningar i kommunerna. Planerna kommer att vara specifika för var kommun gällande antal och utbytestakt. Under affärsplanens första år kommer underhålls- och reinvesteringarbehovet vara kartlagt och en utbytesplan upprättad i VA-banken.

REINVESTERINGAR PERSTORP (ST)	2025	2026	2027
Brandposter	3	3	4
Avstängningsventiler	7	10	15
Luftningsanordningar	4	0	0

3.2.2.7.4 Specifika mål

3.2.2.7.5 Ekonomi

Drift

Se ”AP Ekonomi 2025–27 – till kommunen”

Investering

Se ”AP Ekonomi 2025–27 – till kommunen”

Reinvestering

Se ”AP Ekonomi 2025–27 – till kommunen”

3.2.3 Rena spillvatten

3.2.3.1 Nulägesanalys

Rena spillvatten

NSVA ansvarar för driften av totalt 14 reningsverk, två minireningsverk och över 300 pumpstationer inom åtta kommuner. Utöver dessa så ingår akutarbetet med lättrycksavloppsansläggningar (LTA) i samtliga kommuner. I dagsläget finns det ca 750 st LTA-anläggningar.

Nästan allt arbete som genomförs på avdelningen Avloppsrening styrs utifrån de satta villkor som finns för verksamheten. Dessa ska efterlevas och utsläppsvillkoren ska innehållas. Vid ett överskridande av ett gräns- eller begränsningsvärde riskeras åtal för miljöbrott.

I dag begränsas anslutningsmöjligheten mot reningsverken av reningsfunktionen och av den tillståndsgivna belastning som ett reningsverk får ta emot. Dessa begränsningar avgör prioriteringen av arbetet med nya miljötillstånd. Kommande nya miljötillstånd, EU-krav som t ex Avloppsdirektivet kommer att resultera i behov av stora investeringar på reningsverken. Ett alternativ till dessa taxerivande åtgärder är att begränsa tätorternas utbyggnadshastighet för att då kunna leva kvar med det äldre mindre kravställande miljötillstånden. Detta går under en period men samtliga reningsverk behöver så småningom ny miljötillstånd för att möta förändringar i lagstiftningen och för att möta kommunernas expansionsplaner.

Nya miljötillstånd har meddelats för Lundåkraverket, Ekeby RV, Röstånga RV, Skånes Fagerhult RV och Svalövs RV. Större och nya krav på reningsresultats kommer att ställa krav på investeringar i anläggningar och process. Utifrån dessa krav och behov av investeringar har NSVA begärt längre till för att ta miljötillståndet för Ekeby RV i anspråk.

Miljötillståndet för Lundåkraverket har tagits i anspråk för att klara att ta emot den belastning som når reningsverket.

Beslutat miljötillstånd för Svalövs RV har överklagats då det ställs stora krav som med det befintliga reningsverket inte kommer att kunna innehållas. Kraven på Svalövs RV ska enligt beslutet kravställas som ett större reningsverk med över 10 000 anslutna.

År 2019 lämnades det in en ansökan om ett nytt miljötillstånd för Öresundsverket. Ansökan har under årens gång kompletterats och under hösten år 2022 inkom Länsstyrelsen med sitt yttrande och förslag på villkor. Efter att ha analyserat innebörden av dessa, som då bland annat innehöll kvävekrav på 5 mg/l (idag 10 mg/l), krav på utgående metallhalter, tuffare fosforkrav och krav på metangasutsläpp från gasanläggningen, valde NSVA att återkalla ansökan. Dessa krav skulle kräva stora investeringar och att den idag helt biologiska reningsprocessen mer eller mindre skulle skrotas då reningsverket behöver ställas om till att använda mycket mer kemikalier till fällning och till kväverenningssteget. Vi anser att detta är helt fel väg att gå med anledning av investeringsbehovet och vetskapen om den klimatkris vi befinner oss i. Användandet av stora mängder kemikalier som måste produceras och transporteras kommer att försvåra, om inte omöjliggöra, målet att verksamheten ska bli klimatneutral till år 2030. Vidare vet vi att Avloppsdirektivet kommer att innebära stora krav på verksamheten och det blir högst troligt krav på läkemedelsrening. Vi måste veta alla kommande förutsättningar och krav innan vi investerar i nya anläggningsdelar. Vår bedömning är att befintligt miljötillstånd kan användas ytterligare ett par år. Planen är att lämna in en ny ansökan under våren 2024.

På grund av lagstiftningen och ytterst Weserdomen kommer de planerade miljötillståndsansökningarna för reningsverken i Kågeröd, Perstorp och Örkellunga att skjutas på framtiden.

Prioriteringar AP 2025–2027

Villkor och krav ändras och skärps i takt med de nya tillstånden som kommer. Mål och kostnadsbedömningar i denna affärsplan tar dock ej höjd för ev förändrade krav som ej meddelats eller beslutats.

Sammanfattningsvis är vårt främsta mål att leva upp till de villkor och krav som finns på verksamheten. Genom att arbeta med miljöaspekter som kemikalier, energi, avfall, buller etc. borgar vi för att verksamheten lever upp till de utsatta kraven.

Under affärsplanperioden kommer, förutom löpande drift och underhållsarbete, följande områden att prioriteras:

Strategiskt mål 1 – Klara samtliga utsatta krav och villkor.

Villkoren styrs av gällande tillstånd.

Problem med reningsverk som inte klarar gällande krav för att inkommande vatten är förorenat eller att närliggande verksamheter belastar reningsverken för mycket, måste åtgärdas. Samtidigt måste nya ställda krav innehållas.

Uppströmsarbete

Historiskt avleddes förorenade vatten till reningsverken i tron att vattnet renades innan det släpptes till recipienten. Idag fokuseras på att stoppa föroreningar vid utsläppspunkten hos verksamheterna. Detta arbete kallas uppströmsarbete.

Ett spillvatten som avleds till reningsverken ska vara behandlingsbart. Ett mottagande av ett icke behandlingsbart vatten kan resultera i att reningsverkets funktion försämras eller upphör, slammet får sämre kvalitet och det utgående vattnet renas ej i tillräcklig omfattning.

Det är den verksamhet som ger upphov till ett förorenat spillvatten ska själva omhänderta sitt vatten.

Uppströmsarbetet är nödvändigt för att:

- Reningsverken ska klara sina villkor
- Föroreningar förhindras att nå recipienten
- I nya miljötillstånd ställs ofta krav på ett planerat uppströmsarbete.
- Slammet ska hålla en bra kvalitet så att näringsämnen som t ex fosfor kan recirkuleras/återanvändas.

Uppströmsarbetet styrs utifrån att vi ska innehålla villkor och förbättra kvaliteten på slammet. Det uppströmsarbete som genomförs består exempelvis av provtagning och analyser på ledningsnätet för att spåra eventuella källor, besök hos verksamheter för att karaktärisera utsläpp, yttrande på remisser gällande tillstånd och anmälningsärenden från verksamheternas tillsynsmyndighet och delaktighet vid framtagande av kontrollprogram hos verksamheter.

Genom ett aktivt och effektivt uppströmsarbete borgar vi för:

- Att kvalitetssäkra det inkommande vattnet till våra reningsverk vilket är en förutsättning för att klara gällande villkor, framtida villkor och minimera påverkan på recipienten.
- Att förbättra kvalitén på slammet vilket ger bättre avsättningsmöjligheter och lägre kostnader för omhändertagande.

Strategiskt mål 4 – Redo för framtida utmaningar

Klimatavtryck - klimatneutrala reningsverk år 2030

Branschen har ett mål med klimatneutrala reningsverk till år 2030. Får att nå det behövs ett nuläge och en plan för det fortsatta arbetet. Under denna affärsplan kommer reningsverkens klimatavtryck beräknas/mätas och resultat ska sedan användas i arbetet med att ta fram en åtgärdsplan mot klimatneutralitet år 2030.

Reningsverken ska klara en framtida havsnivåhöjning

Klimatpåverkan och risken för VA-systemet gällande havsnivåhöjningar, torka, ras och skyfall är en övergripande kommunfråga. VA drivet alltså inte själv frågan om hur framtida klimatförändringar ska hanteras i en kommun/stad. För att frågan ska bli något mer greppbar så ha arbetet med att klimatsäkra VA-anläggningarna är delats upp i två steg.

Steg 1: klimatsäkra anläggningar som reningsverken från yttre påverkan

Steg 2: Klimatsäkra hela VA-systemet dvs anläggningar och ledningsnätet.

I denna affärsplan kommer fokus ligga på att ta fram ett nuläge och en plan för att reningsverken ska klara en framtida havsnivåhöjning.

Strategiskt mål 5 - Långsiktigt hållbarhet

Kostnadseffektivitet

Effektiviseringar pågår vid de olika anläggningarna och vårt mål är att särredovisa dessa. Genom att arbeta med övervakning, underhållssystem och logiska funktioner förväntas antal akuta haverier och kostnaderna för dessa att minska. Det är dock viktigt att minskningen genomförs med bibehållen säkerhet.

På reningsverken installeras solceller och realtidsstyrning (RTC) i ett steg att minska på inköpt energi samt energi- och kemikalieförbrukningen.

Under perioden kommer arbetet med optimeringar att fortgå med fokus på bl a slamavvattningen. Tidigare har målet vara att få slammet så torrt som möjligt för att minska kostnader för omhändertagande. Då omvärlden har förändrats och priset på el och kemikalier ökat så kommer arbetet med att ta fram en funktion som vid varje tillfälle beroende på el-, kemikalie- och slamkostnaden, i realtid, beräkna vilken torrhalt på slammet som är mest ekonomisk dvs styra bl a kemikalieförbrukningen utifrån vad som är billigast totalt och inte som idag utifrån hur torrt slammet ska bli.

Vidare kommer alla investeringar som görs i enbart effektiviseringssyfte kräva att återbetalningstiden sker inom 10 år.

Arbetet med den nya produkt drift och underhåll av dagvattenpumpstationer fortgår. Detta för att vi ska kunna särredovisa kostnaderna för vår skötsel av kommunens/staden dagvattenstationer. Vidare ökar kostnaden för kontroll av varningsanordningar (trafikljus) på dessa dagvattenstationer. Detta är en kostnad som ska faktureras skattekollektivt.

Gemensamt övervakningssystem och bräddregistrering

Cactus Eye är infört vid samtliga anläggningar. Ett övergripande övervakningssystem ger bl a kontroll på anläggningsbräddpunkterna. Krav på redovisning av bräddmängder och flöden finns på verksamheten där kommunerna, miljöförvaltningar och Länsstyrelsen bl a vill veta var, när och vilka mängder av orenat vatten som når recipienten.

Vidare ger Cactus Eye oss möjligheten att använda maskinkort över hela ansvarsområdet. Genom maskinkorten läggs anläggningsdelarna in i ett underhållsschema, ett system som ger oss förutsättningar att arbeta med proaktiva insatser.

Då Cactus Eye med kort varsel ändrat affärsidé vilket resulterat i en ökad driftkostnad för systemet kommer det under perioden att utredas alternativ till dagens Scadasystem.

Revaq

Uppströmsarbetet kommer att styras utifrån vårt mål att vi ska förbättra kvaliteten på slammet. Slammet är, tillsammans med gas och utgående vatten till recipienten, en slutprodukten från reningsverket. Därför har slamkvaliteten valts tillsammans med inkommande vattenkvalité som indikator för hur väl uppströmsarbetet fungerar. Det uppströmsarbete som görs för att uppnå våra mål består exempelvis av provtagning och analyser på ledningsnätet för att spåra eventuella källor, besök på verksamheter för att karaktärisera utsläpp, yttrande på remisser gällande tillstånd och anmälningsärenden från verksamheternas tillsynsmyndighet och delaktighet vid framtagande av kontrollprogram hos verksamheter.

Tidigare plan om att utreda ytterligare revaq-certifiering (övriga reningsverk) bromsas tills vidare. Detta då den nya upphandlade slamaktören gett ett högre pris på ett certifierat slam jämfört med ett ej certifierat slam. Det finns alltså inte längre ett ekonomiskt incitament till att revaq-certifiera allt slam. Hållbarhetsperspektivet kvarstår och kommer att tas med i arbetet kring en övergripande slamstrategi.

Reningsverksplan 2050

Planen med att se över reningsverken nuvarande placering utifrån funktion och läge har nedprioriterats och skjuts fram i tiden.

Tanken var att denna strategi/plan skulle ge svar på nuläge och vilka ev påverkansfaktorer som är kritiska dvs vad och när i tiden kommer ett reningsverk att nå ett kritisk läge. Detta kan då vara att gällande miljötillstånd överskrids, att kommunens/stadens planer visar på att bostäder flyttar allt närmare eller att en havsnivåhöjning kommer att påverka reningsverk stort. Detta nuläge var sedan tänkt att ligga till grund för det fortsatta arbetet med reningsverkens framtida placering.

Under denna affärsplanepериод fokuseras detta arbete till de platser där vi idag ser problem.

Slamstrategi

Målsättning är att ta fram en plan/strategi om hur det slam som produceras på NSVAs anläggningar ska hanteras framöver (tidshorisont mellan 2025-2055). Denna strategi/plan ska ge svar på hur och var slammet ska hanteras, vilka nyttigheter som ska tillvaratas/återvinnas, hur dessa kan tillvaratas och hur den ev mindre attraktiva restprodukten ska omhändertas. Lösningar skall presenteras tillsammans med kostnader för dessa. Tidplanen för arbetet styrs dock av vad som beslutas i slamfrågan på nationell nivå.

Läkemedelsrening/rening av mikroföroreningar

NSVA har med stöd från Naturvårdsverket byggt en anläggning på Recolab i Helsingborg, utrett tekniska lösningar för en anläggning i Landskrona och i Helsingborg samt utrett alla anläggningar och deras påverkan på bäckar och vattendrag. Vi har alltså en god kännedom om var åtgärder behövs och vilka åtgärder som är lämpliga. Nedan följer en sammanställning från denna utredning tillsammans med den prioritering som utredaren ser dvs vilka anläggningar som anses ha störst behov av en läkemedelsrening.

Avloppsdirektivet kommer inom kort att presenteras och där är frågan om läkemedelsrening central. Vi kommer inom kort få klarhet i vilka ev krav och villkor som kommer i frågan och utifrån detta kommer NSVA att planera kommande åtgärder.

Under affärsplanepериоден planeras åtgärder kring läkemedelsrening. Vi ser en fördel att investera i en anläggning som renar läkemedel och mikroföroreningar, detta utifrån att vi redan idag med ganska stor säkerhet kan prognostisera vilka anläggningar som kommer få framtida krav. Dock måste vi inledningsvis genomföra en riskanalys över den ev risk vi tar genom att påbörja byggnation innan beslut tagits i frågan, beslut om krav, ev extern finansiering etc.

	Läke- medel	Horm- oner	YES	PFAS	Fenol- er	Prio- ritering
<i>Torekavs avloppsreningsverk</i>	Green	Red	Green	Green	Green	-
Perstorp avloppsreningsverk	Red	Red	Yellow	Red	Green	3
Oderljunga reningsverk	Green	Green	Green	Green	Green	-
<i>Örkelljunga avloppsreningsverk</i>	Yellow	Yellow	Yellow	Green	Green	-
<i>Skånes Fagerhults Avloppsreningsverk</i>	Green	Red	Red	Green	Green	-
Ekebro avloppsreningsverk	Red	Red	Red	Yellow	Green	4
Ekeby avloppsreningsverk	Orange	Red	Orange	Orange	Green	2
Nyvångverket	Red	Red	Red	Red	Green	1
<i>Kågeröd avloppsreningsverk</i>	Yellow	Red	Yellow	Green	Green	-
Lundåkraverket	Yellow	Red	Yellow	Yellow	Green	6
Röstånga reningsverk	Yellow	Yellow	Yellow	Green	Green	-
Svalöv avloppsreningsverk	Red	Red	Green	Yellow	Green	5
Öresundsverket	Yellow	Yellow	Green	Green	Green	7

Vattentankstationer - Teknisk vatten

På eller i anslutning till reningsverken ska det finnas möjlighet att hämta ett tekniskt vatten som då ska ersätta ett rent dricksvatten vid t ex bevattning och asfaltläggning. Vidare ska reningsverken i största möjliga mån använda återvunnet vatten vid t ex spolning och städning.

Risker

Meddelade beslut om nya miljötillstånd visar på allt större krav kopplade mot vattenförekomsternas status (och svårighet att uppnå god status). NSVA ser att de tillstånd som hittills meddelats ställer allt större krav på rening som kommer att kräva stora investeringar och ökade driftkostnader. I ett värstascenario kan dessa krav t o m försvåra/omöjliggör en kommuns tillväxt. Läget är fortfarande svårbedömt och i denna affärsplan förutsätts att nya miljötillstånd meddelas med villkor motsvarande de som idag finns på verksamheten.

Beroende av vad som händer i omvärlden finns risk för allt högre kostnader för t ex el och kemikalier.

Avleda spillvatten

Vår strävan är att hålla antalet avloppsstopp på en godtagbar nivå genom att reinvestera enligt den framtagna planen. I tabellen nedan redovisas antalet stopp samt antalet stopp per km ledning. Ett bra sätt att följa hur man lyckas med detta är att se på rullande treårsmedelvärde för stoppen. I tabellen nedan sammanfattas antal avloppsstopp för 2023, 2022 och 2021.

Nyckeltal Avloppsstopp 2023

KOMMUN	ANTAL AVLOPPSSTOPP (ST) 2023 (2022) (2021)	LEDNINGS- LÄNGD (KM) SPILL+KOMB	AVLOPPSSTOPP (ST)/KM LEDNING	3 ÅRS-MEDEL
Bjuv	14 (22) (17)	169	0,08	18 (+/-0)
Båstad	27 (16) (8)	334	0,08	17 (+/-0)
Helsingborg	86 (75) (60)	835	0,10	84 (+10)
Landskrona	41 (39) (59)	350	0,12	46 (+/-0)
Perstorp	3 (1) (1)	69	0,04	2 (+/-0)
Svalöv	18 (18) (18)	139	0,13	18 (+/-0)
Åstorp	18 (10) (10)	161	0,11	13 (+/-0)
Örkelljunga	17 (9) (9)	143	0,12	12 (+/-0)
TOTALT	224 (190) (182)	2 200	0,10	199 (+4)

Underhållsplan

Idag arbetar vi efter upprättade spolplaner dock finns ett behov av att dessa digitaliseras och läggs in VA-banken. Spolplaner är upprättade på ledningar med kända problem så som rötter, svackor, fett mm. Planerade spolningar utförs för att förebygga akuta stopp som kan leda till översvämningar. Spolplanerna revideras fortlöpande allt eftersom ny information tillkommer om återkommande problem.

En orsak som genererar omfattande underhållsarbeten och stora kostnader är den stora mängden fett i ledningsnäten. Ett stort problem är att NSVA inte har rådighet över fettavskiljare till verksamheter och restauranger och att dessa sköts korrekt. Att restauranger och verksamheter efterlever krav på fettavskiljare kan i dagsläget endast tillsynsmyndigheter kontrollera. Inledande samtal mellan NSVA och miljöförvaltningarna om hur problemet ska hanteras har påbörjats.

Filmplan

För att få ett bättre underlag för reinvesteringsplaner och minimera risker för akuta händelser så som ledningsras och slukhål krävs upprättande av filmplaner. En filmplan innebär att genom kamerainspektion undersöka ledningarnas kondition enligt en förutbestämd plan som bygger på material, ålder, driftstörningar och geografisk placering. Resultat av filmning ger möjlighet att bättre förebygga ledningsras och att genomföra reinvesteringar just-in-time.

Hot-pipes

Det finns ett stort behov att se över viktiga avloppsledningar, som vid haveri kan orsaka kostsamma och svårhanterliga situationer. Med Hot-pipes menas de stora avloppsledningarna ofta intill reningsverk i de olika kommunerna där flödena kan vara mycket stora. Initialt främst i Helsingborg och Landskrona men även i de något mindre kommunerna är behovet stort att kartlägga dessa. Tyvärr medför stora dimensioner och stora flöden att dessa är svåra att kontrollera med vanliga metoder. Under affärsplaneperioden är målet att utreda och ta fram en åtgärdsplan för dessa ledningar.

Skadedjursbekämpning

Gällande föreskrifter från naturvårdsverket om spridning av biocidprodukter medför i princip krav om giftfri skadedjursbekämpning. Gift är endast tillåtet vid akut betning och efter att mekaniska eller elektroniska fällor samt övrigt förebyggande åtgärder är vidtagna. NSVA har i dag upphandlat ett 60-tal elektroniska fällor vara av 40-talet är stationärt utplacerade och 20-talet används mer flexibelt runt om i NSVA-land. Kartläggning och uppföljning för skadedjursbekämpning finns idag digitalt i VA-Banken. Här samlas information om var betning skett och var de elektroniska fällorna är

placerade. Skadedjursbekämpning samordnas med andra aktörer, främst kommuners parkförvaltningar och fastighetsbolag för att uppnå bäst resultat. Behovet av skadedjursbekämpning styrs av hur framgångsrik den är och hur populationer av skadedjur fluktuerar. Konstateras kan att mekanisk och elektronisk bekämpning är kostsammare än metoden med betning. Vidare kan det konstateras att sedan införandet av gällande forskrifter från Naturvårdsverket är det upplevda problemet med skadedjur högre än tidigare.

Tillskottsvatten

Under de senaste åren har NSVA utvecklat ett arbetssätt för att lokalisera tillskottsvatten. Utvecklingen har gått från att lokalisera tillskottsvatten med en kombination av flödes och nederbörds-mätning till att kombinera detta med temperaturmätning av avloppsvatten i brunnar med hjälp av IoT-sensorer. Resultaten visar en mer komplett bild av hur tillskottsvattnet varierar över olika årstider i mer geografiskt avgränsade områden.

I dagsläget finns väl utvecklade metoder som NSVA använder för att hantera direkta felkopplingar och snabba överläckage mellan dagvatten- och spillvattensystemen.

Utmaningen är att åtgärda den mer långsamma påverkan av tillskottsvatten som härrör från felaktigt anslutna dräneringsledningarna och inläckage från blöta marker till spillvattensystemen.

Utmaningarna ligger främst i att

- det saknas ett tydligt lagstöd och praxis kring hur omkopplingskrav av dräneringsledningarna kan/bör ställas
- att det långsamma inläckaget till spillvattenledningarna ofta sker över längre sträckor där det inte är ovanligt att tillgängligheten till brunnarna är begränsad.

Kritiska punkter så som till exempel bräddpunkter vid pumpstationer och på ledningsnätet är punkter där stora mängder tillskottsvatten har konstaterats påverka spillvattensystemet. Att NSVA i framtiden arbetar systematiskt med underhåll och förnyelse av dessa är nödvändigt för att minska påverkan på spillvattensystemen.

Bräddmätning

Det finns ca 220 bräddpunkter registrerade i ledningsdatabasen. Där mätning saknas görs, i bästa fall, teoretiska beräkningar av mängden spillvatten som bräddar i dessa punkter. Vi kan dock inte veta säkert att bräddning sker eller åt vilket håll vatten flödar utan att även mäta nivån på andra sidan bräddpunkten, så som i en dagvattenledning, hav eller vattendrag. Det pågår en utvärdering av olika leverantörer och system för att komplettera dessa beräkningar med IoT-uppkopplade nivå-mätare i större skala om ca 1000 mätare inom ett par år. Förväntningen är att denna utvärdering ska lägga grunden för en utökad övervakning av bräddning på ledningsnätet. Viktiga utmaningar med mätning i större skala blir att hantera sensorer och säkra kvaliteten på insamlad data genom övervakning av signaler och underhåll i fält. Vi återkommer hela tiden till värdet av bra dataunderlag när åtgärder ska planeras, prioriteras och utvärderas. Med IoT-teknik skapas förutsättningarna för uppkopplade bräddmätare i ledningsnätet till en lägre kostnad. Målet är att samla in denna data i ett modernt system och på så vis skapa bra underlag för fortsatta åtgärder för att minska bräddningar och öka förståelsen för mekanismerna bakom.

Vi uppskattar installationskostnaden till 4000 kr per enhet (en del enheter kommer att behöva extra antenner, speciella lock eller dyl, därav 1000 kr extra i snitt). Samt en initial TCO på 400 kr i månaden per sensor vilket förväntas sjunka till 200–300 kr/mån när systemet är i full drift och inledande utmaningar är utredda. I VA-Banken finns 220 bräddpunkter, det är något fler än rörnätet har i sina listor men det är med enbart två registrerade i Perstorp och ingen i Örkelljunga.

KOMMUN	ANTAL BRÄDDPUNKTER
Bjuv	25
Båstad	26
Helsingborg	96
Landskrona	31
Perstorp	2
Svalöv	21
Åstorp	24
Örkelljunga	18

3.2.3.2 Gemensamma mål för alla kommuner

VISION

STRATEGISKA MÅL	EFFEKT MÅL
Reningsverk klarar villkor och utsläppskrav	Lägre Miljöpåverkan
Uppfylla dimensioneringskrav	Minskade kostnader för tillskottsvatten
Redo för framtida utmaningar	Korrekt och relevant planeringsunderlag
Långsiktig hållbarhet	Självfinansiering Återföring av näringsämnen

EFFEKT MÅL	OPERATIVA MÅL	STATUS		STARTDATUM	SLUTDATUM
Korrekt och relevant planeringsunderlag	Landsbygdsstrategi	Ej påbörjad	⊖	2025-01-01	2028-05-01
Minskade kostnader för tillskottsvatten	Saneringsplaner för samtliga avloppsreningsverk	Pågående – inom tidsram	▶	2023-01-01	2026-12-31
Lägre Miljöpåverkan	Klara gränsvärden	Pågående – inom tidsram	▶	2023-01-01	2026-12-31
Lägre Miljöpåverkan	Effektivisering för att nå lägre miljöpåverkan	Pågående – risk för avvikelser	!	2023-01-01	2026-12-31
Återföring av näringsämnen	Dricksvatten av avloppsvatten	Ej påbörjad	⊖	2024-01-01	2026-12-31

3.2.3.7 Perstorps kommun

3.2.3.7.1 Utöka verksamhetsområdet

Saneringsplan för systemet som leder till Perstorps avloppsreningsverk finns för närvarande inte och behöver tas fram som en hjälp till att på ett systematiskt sätt kunna minska mängden tillskottsvatten. För att möjliggöra framtagandet av en saneringsplan som identifierar prioriterade områden behöver mätningar av flöde, nivå och/eller temperatur i spillvattensystemet genomföras.

Det kan även vara aktuellt att utreda behovet av en strategi för VA-utbyggnad på landsbygden och prioritera utbyggnaden med tidplan. Beroende på vad utredningen av de eventuella utbyggnadsområdena Bälinge och Ulvs kommer att visa kan det bli aktuellt att utöka verksamhetsområdet. Miljöförbundet inventerar avloppsanläggningarna för fastigheter inom vattenskyddsområde för Toarp. Det kan även här finnas behov av att utöka verksamhetsområdet för spillvatten.

Arbete med landsbygdsstrategi och saneringsplan för Perstorp är planerade till 2026 och Odeljunga Saneringsplan 2029.

3.2.3.7.2 Produktion

Under affärsplanperioden kommer fortsatt drift-och underhållsarbete ske. Arbetet med bl a förbättrade reinvesteringsplaner pågår vilket påverkar storleken på investering jämfört med tidigare affärsplan.

3.2.3.7.3 Distribution

3.2.3.7.4 Specifika mål

3.2.3.7.4.1 Korrekt och relevant planeringsunderlag

OPERATIVA MÅL	START-DATUM	SLUTDATUM	DELMÅL	START-DATUM	SLUTDATUM
Landsbygdsstrategi	2025-01-01	2028-05-01	Landsbygdsstrategi i Perstorp	2026-01-01	2026-12-31

3.2.3.7.4.2 Minskade kostnader för tillskottsvatten

OPERATIVA MÅL	START-DATUM	SLUTDATUM	DELMÅL	START-DATUM	SLUTDATUM
Saneringsplaner för samtliga avloppsreningsverk	2023-01-01	2026-12-31	Saneringsplan Perstorp Perstorp	2027-01-01	2028-12-31

3.2.3.7.4.3 Lägre Miljöpåverkan

OPERATIVA MÅL	START-DATUM	SLUTDATUM	DELMÅL	START-DATUM	SLUTDATUM
Klara gränsvärden	2023-01-01	2026-12-31	Slammål	2022-01-01	2025-12-31
			Driftområde Norr – Klara gräns-/begränsningsvärden vid Perstorps RV	2024-01-01	2026-12-31
Effektivisering för att nå lägre miljöpåverkan	2023-01-01	2026-12-31	Tankstation för tekniskt vatten på Perstorps RV	2024-01-01	2024-12-31
			Installation av RTC-styrning på Perstorps RV	2023-01-01	2025-12-31

3.2.3.7.5 Ekonomi

Drift

Se ”AP Ekonomi 2025–27 - till kommunen”

Investering

Se ”AP Ekonomi 2025–27 - till kommunen”

Reinvestering

Se ”AP Ekonomi 2025–27 - till kommunen”

3.2.4 Omhändertag dagvatten

3.2.4.1 Nulägesanalys

Dagvattenkvalitet

Frågan om kvalitetskrav på dagvattnet är högaktuell hos myndigheten och recipientfokus tenderar att lyftas än mer. Syftet med etappmålen för hållbar dagvattenhantering är att främja en hållbar dagvattenhantering för att anpassa samhället till ett förändrat klimat, minska spridning av skadliga kemikalier, mikroplaster och andra föroreningar och näringsämnen samt ta tillvara vattnet som en resurs. För att nå en hållbar dagvattenhantering behöver en kombination av olika lösningar användas. Exempelvis naturbaserade lösningar som planteringar, infiltrerande markytor, gröna stråk, våtmarker anpassade för dagvatten, fördröjningsmagasin och dagvattendammar.

Dagvattenmodeller

Strategiska mål för NSVA är att ledningsnätet ska vara dimensionerat enligt gällande krav samt att vi ska vara redo för framtida utmaningar. För att analysera dagvattennätets kapacitet och översvämningensrisker arbetar NSVA med att ta fram dagvatten- och skyfallsmodeller. Resultaten från modellerna används bland annat som underlag i dagvattenplanerna för att ta fram förslag på lämpliga åtgärder för att förbättra kapaciteten i dagvattensystemen.

Recipientmodeller över prioriterade vattenförekomster och vattendrag kan användas för att utvärdera åtgärder för dagvattenkvalitet inom befintliga och planerad områden.

Dagvattenplaner

Dagvattenplanerna utgör ett operativt dokument där åtgärdsförslag tas fram för att öka kapaciteten i dagvattensystemet samt för att arbeta aktivt med att minska föroreningsbelastning på recipienter. Föroreningskarteringarna som görs är, trots osäkerheterna, ett viktigt redskap för att arbeta vidare med EU:s vattendirektiv och etappmål 2. Syftet med riktvärdena för utsläpp av föroreningar till dagvatten är att begränsa föroreningsutsläpp från befintlig miljö och nyexploateringar för att på sikt kunna följa miljö kvalitetsnormerna för vattendragen inom staden.

Drift och underhåll av dagvattenanläggningar

Skötsel av dagvattenmagasin och diken är något som har hamnat mer i blickfånget från flera håll. Kommunernas park- men även miljöförvaltningar samt allmänheten har visat intresse för hur de sköts men även för hur dagvattenhanteringen kan utvecklas ur andra perspektiv. Primärt har NSVA ett funktionsperspektiv där målen med dagvattenhanteringen är att utjämna dagvattenflöden för att minimera risken för höga flöden och översvämningar och skador kopplat till detta. Rening av dagvatten har hittills varit sekundärt men utjämnande volymer planeras där så är möjligt för att hantera även kvalitetsaspekter. Biologiska, limnologiska, rekreation och gestaltning är andra perspektiv som kommunerna lyfter fram i dialogen om dagvatten men som inte är VA-kollektivets ansvar.

Naturvårdsverkets fokusområde för tillsyn är under perioden dagvatten vilket kommer öka fokuset på dagvattenanläggningen och åtgärder framöver.

KOMMUN	ANTAL DAGVATTENMAGASIN (ST)	LEDNINGSLÄNGD (KM) DAGVATTEN
Bjuv	15	126
Båstad	48	168
Helsingborg	133	701
Landskrona	63	235
Perstorp	3	61
Svalöv	23	101
Åstorp	19	139
Örkelljunga	8	93
TOTALT	312	1 624

3.2.4.2 Gemensamma mål för alla kommuner

VISION

STRATEGISKA MÅL	EFFEKT MÅL
Uppfylla dimensioneringskrav	Hantera framtida regn och skyfall
Redo för framtida utmaningar	Korrekt och relevant planeringsunderlag
	Hantera framtida regn och skyfall
Långsiktig hållbarhet	Självfinansiering

EFFEKT MÅL	OPERATIVA MÅL	STATUS		STARTDATUM	SLUTDATUM
Hantera framtida regn och skyfall	Dagvattenmodeller	Pågående – risk för avvikelser	!	2019-01-01	2026-12-31
Hantera framtida regn och skyfall	Dagvattenplaner	Ej påbörjad	–	2025-01-01	2027-12-31
Hantera framtida regn och skyfall	Dagvattenpolicy	Ej påbörjad	–	2025-01-01	2027-12-31

3.2.4.7 Perstorps kommun

3.2.4.7.1 Utöka verksamhetsområdet

I samband med exploateringsprojekt kommer behovet av och möjligheten till fördröjning och rening av dagvatten att beaktas.

Arbets sättet blir tydligare när dagvattenpolicy och dagvattenplan finns framtagna. Dagvattenpolicyen kommer att beskriva vilka grundprinciper som gäller för att skapa långsiktigt hållbara dagvattensystem. Dagvattenplanen kommer att innehålla nulägesbeskrivning och åtgärdsplan. Inför framtagandet av dagvattenplan finns det behov av att ta fram en modell för dagvattenledningsnätet samt skyfallsplan för kommunen och därmed få kännedom om eventuella kapacitetsbegränsningar i dagvattensystemet. För att kunna kalibrera en dagvattenmodell behöver flödesmätningar genomföras. Inget av dessa strategiska dokument eller dagvattenmodell/mätning finns med under affärsplaneproduktionen.

3.2.4.7.2 Produktion

3.2.4.7.3 Distribution

3.2.4.7.4 Specifika mål

3.2.4.7.4.1 Hantera framtida regn och skyfall

OPERATIVA MÅL	STARTDATUM	SLUTDATUM	DELMÅL	STARTDATUM	SLUTDATUM
Dagvattenpolicy	2025-01-01	2027-12-31	Dagvattenpolicy Perstorp	2027-01-01	2027-12-31

3.2.4.7.5 Ekonomi

Drift

Se ”AP Ekonomi 2025–27 - till kommunen”

Investering

Se ”AP Ekonomi 2025–27 - till kommunen”

Reinvestering

Se ”AP Ekonomi 2025–27 - till kommunen”

3.2.5 Kund

3.2.5.1 Nulägesanalys

NSVA ger 275 000 kommuninvånare kundservice vilket innefattar växel/reception, kundservice, fakturaservice, kommunikation och mätarservice. I dagsläget hanteras faktureringen för ca 45 000 kunder i 7 av våra 8 ägarkommuner. En av kommunerna har valt att hantera faktureringen av VA-kunder själva. Vi skickar årligen ut fler än 230 000 fakturor, påminnelser och krav. Andelen elektroniska fakturor ökar och idag är andelen elektroniska fakturor 52,1 procent.

Vi strävar efter att ge kunderna i alla våra ägarkommuner tillgång till samma tjänster och service. Driftinformation och kriskommunikation levereras dygnet runt. Främsta kanaler för detta är nsva.se, sms och sociala medier. Vid utökade behov finns även möjlighet att använda Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA). En viktig strävan i vårt dagliga arbete är att uppfylla våra servicelöften. Detta följer vi upp varje månad genom olika mål- och nyckeltal. Syftet med detta är även att hitta förbättringar och utveckla vårt arbetssätt.

Det sker ett fortsatt arbete med digitalisering och automatisering för att bland annat ge snabba och korrekta besked till kunderna samt kunna korta ledtiderna mellan inkomna ärenden till åtgärd. Eftersom kundservice både är en funktion och ett förhållningssätt arbetar hela NSVA aktivt med fokus på våra kunder, produkter och service. Förutom att hålla vad vi lovar och göra det vi säger vill vi att kunderna ska känna sig väl bemötta av vår personal. Vi strävar efter att alltid vara vänliga, rättvisa, förklarande och tydliga.

3.2.5.2 Gemensamma mål

VISION

STRATEGISKA MÅL	EFFEKT MÅL
Långsiktig hållbarhet	Självfinansiering

Våra övergripande målsättningar är att:

- Kunderna ska ha hitta och ha tillgång till den information de behöver
- Kunderna ska enkelt kunna utföra de vanligaste ärendena på nsva.se
- Kunderna ska kunna följa sitt ärende under handläggning
- Utveckla vårt arbetssätt genom automatisering och digitalisering
- Minska sårbarheten vid hög arbetsbelastning, sjukdom eller semester
- Öka kunskapen kring att vara ”vattensmart” och ”spola rätt” i syfte att förändra beteenden

3.2.5.3 Mätarbyte och kontroll av vattenmätare

3.2.5.3.1 Specifikt nuläge

I våra ägarkommuner ansvarar NSVA för att vattenmätare sätts upp vid nya anläggningar, byts ut och kontrolleras enligt gällande revisionsdatum samt tas ner när anläggningen upphör.

Vattenmätare får sitta uppe olika länge beroende på storlek och kvalitet. En vanlig villamätare tas ner och kontrolleras ungefär vart 10:e år. I en kommersiell verksamhet med en större mätare gäller 5 år. Utesittningstiden beror på kontrollresultaten och revideras varje år. Kontrollresultaten påverkas i sin tur av vattnets kvalitet och mätarens fabrikat.

Vi bedömer kundernas mätarplats enhetligt i alla kommuner och efter gällande regelverk.

Ett mobilt arbetsordersystem för mätarbyten och mätarärenden används i alla ägarkommuner. Det gör att vi kan planera och avisera arbetet effektivare med kortare ledtider och mindre manuellt arbete. Genom att kunderna själva kan boka om det planerade mätarbytet via nsva.se får vi färre förgävesbesök. Dagen innan mätarbytet får kunden även en påminnelse via sms, vilket ytterligare minskar andelen förgävesbesök.

ANTAL MÄTARBYTEN

KOMMUN	2025	2026	2027
Bjuv	462	372	475
Båstad	929	872	867
Helsingborg	2250	1327	1715
Landskrona	663	1318	967
Perstorp	170	256	300
Svalöv	287	417	370
Åstorp	347	415	449
Örkelljunga	242	242	400
TOTALT	5 347	5 239	5 543

3.2.5.3.2 Specifikt uppdrag

Vi kommer arbeta vidare med att effektivisera arbetsprocessen genom automatisering och digitalisering. En backlogg i form av mätare som suttit ute i 10 år eller mer kommer att arbetas bort och nya smarta vattenmätare kommer att succesivt sättas in i alla ägarkommuner, istället för de traditionella mätarna.

3.2.5.3.3 Specifika mål

3.2.5.4 Fakturaservice

3.2.5.4.1 Specifikt nuläge

Till Fakturaservice vänder sig kunderna med frågor kring fakturan. Via nsva.se kan kunderna lämna mätarställning och skriva en kommentar om mätarställningen är utanför kontrollvärdena.

Att erbjuda tjänster med hög tillgänglighet för kunderna är viktigt. Idag kan kunderna till exempel välja hur de vill ta emot sin faktura, hur de vill bli aviserade och hur de lämnar sina avläsningar.

NSVA erbjuder elektroniska fakturor i form av e-postfaktura, e-faktura samt Svefaktura till företag. Hälften av våra kunder väljer detta alternativ (52,1%).

3.2.5.4.2 Specifikt uppdrag

Vi ska fortsätta förbättra de interna rutinerna och processerna genom digitalisering och automatisering. Att ytterligare öka andelen elektroniska fakturor är viktigt, både kostnads- och miljömässigt.

3.2.5.4.3 Specifika mål

Genomgång av kundstock för kommunerna Bjuv, Båstad, Helsingborg, Landskrona och Svalöv.

Skapa handböcker över våra manualer och instruktioner som finns på fakturaservice.

Utveckla och använda Qlik Sense i arbetet när vi tar ut data/siffror till intäktsanalyser, prognoser och budget.

3.2.5.5 Kundservice

3.2.5.5.1 Specifikt nuläge

Kundservice och växel med reception är kundens första kontakt med NSVA, oavsett om kunden ringor eller besöker huvudkontoret i Helsingborg.

Kundservice sköter alla inkommande samtal, besvarar frågor och skickar samtal vidare när det behövs. Telefonnummer 010-490 97 00 är bemannat dygnet runt. Efter kontorstid tar jousen på Örby hand om akuta ärenden.

För att kunna följa upp och mäta kundnöjdhet registreras alla ärenden i ärendehanteringssystemet Lime. Genom systemet samlas information på ett ställe och vid behov kan ärenden flyttas mellan olika avdelningar. I dag behandlas 90 procent av de inkommande samtalen av kundservicefunktionen utan att behöva kopplas vidare.

Kundservice sköter även information till kunder som berörs av planerade eller akuta driftstörningar, bland annat genom brev, vykort och SMS.

Den externa webbplatsen utvecklas löpande så att kunderna själva kan hitta svar på sina frågor. Under 2022 kom 22 procent av ärendena in via nsva.se, vilket är en liten höjning sedan 2021.

Målsättningen är att ständigt förbättra nsva.se och som ett led i detta genomförs en årlig kundundersökning för att få kundernas synpunkter på vad de önskar förenkla och förbättra. Här är några resultat från undersökningen:

- Webbplatsen innehåller den information jag behöver: 88,7 procent nöjda
- Det är lätt att förstå informationen: 86,5 procent nöjda
- Strukturen gör det lätt att hitta informationen på webbplatsen: 81,6 procent nöjda
- På webbplatsen finns det jag behöver för att utföra mina ärenden (lämna mätarställning, felanmäla, anmäla ägarbyte anslutningar etc): 86,3 procent nöjda
- Det är enkelt att utföra mina ärenden: 83,1 procent nöjda
- Vilket är ditt allmänna intryck av webbplatsen? 84,7 procent nöjda

3.2.5.5.2 Specifikt uppdrag

Målet är att kunderna i högre utsträckning ska få svar på sina frågor och kunna utföra sina ärenden själva, när det passar dem. Utveckling av nsva.se med fler självservicefunktioner, möjligheter med och behovet av en chattbot, möjlighet till digital brevlåda samt en allmän förbättring av kundprocesserna och en analys av kundens olika resor genom NSVA finns i uppdraget.

3.2.5.5.3 Specifika mål

KPI

Besvarade samtal i % (tillgänglighet ska vara minst 90%).

Servicegraden i % (kvaliteten) ska vara 80% inom 90 sekunder.

2023 nådde vi 96% i besvarade samtal och 84% i servicegrad.

3.2.5.6 Kommunikation

3.2.5.6.1 Specifikt nuläge

Det sker en ständig teknikutveckling med appar och skräddarsydda individanpassade lösningar. Smarta telefoner har gjort oss vana vid att ha omedelbar tillgång till allt. Sociala mediers algoritmer som vant oss vid att vi kan få rekommenderade lösningar och förslag direkt levererade till oss gör att både intern och extern kommunikationen blir komplex samtidigt som den kräver resurser.

Eftersom det finns stora kunskapsluckor bland invånare och fastighetsägare krävs det kunskaps-höjande och beteendeförändrande kommunikation. Det gäller både skötsel och uppförande kring vatten och avlopp. Denna typ av kommunikation kommer mer och mer att behöva ske samordnat tillsammans med ägarkommuner, branschorganisationer och andra VA-bolag.

3.2.5.6.2 Specifikt uppdrag

Mycket av kommunikationsarbetet kretsar kring beteendeförändrande aktiviteter och kampanjer som att använda vatten sparsamt, vad får spolat ner i toaletten och att tvätta bilen på macken i stället för på uppfarten.

2023 tog vi fram ett koncept tillsammans med Svenskt vatten gällande Framtidens VA-kostnader. Vi kommer att arbeta vidare och utveckla kommunikationen. Materialet består av kommunikationsstöd för att prata värde året runt; förklarande filmer, illustrationer, texter och bilder med enhetliga budskap kring vattnets värde.

Under de kommande åren kommer vi addera till ett annat koncept, även det tillsammans med Svenskt Vatten, som handlar om skyfall. Området är angeläget då de flesta av landets VA-organisationer står inför en rad kommunikativa utmaningar i och med fler och kraftigare skyfall. VA-bolagen får ofta stå till svars för "allt" och okunskapen bland kunderna är stor, bland annat kring ansvar kopplat till översvämningar. Arbetsgruppen, där vi är aktiva, har identifierat ett grundbehov av att öka förståelsen för hur VA-systemet fungerar vid stora regn, som exempelvis vad bräddning är och VA-huvudmannens ansvarsområden. Budskapen ska rikta sig både till kunder, media, lokala beslutsfattare och interna funktioner som kundtjänst.

Kommunikation är en viktig del vid krishantering och som stöd till kommunernas kommunikationsenheter kring detta.

3.2.5.6.3 Specifika mål

Förenkla för kunderna genom att utveckla nsva.se (lättare hitta, skaffa info, göra ärenden, utbilda).

Tydliggöra fastighetsägarens ansvar gällande skyfall och vattenmätare (film, brev, broschyr, nsva.se).

Beteende- och attitydförändring samt ökad kunskap om dricksvatten och avlopp. Framst genom samarbete med Svenskt vatten inom "Vad får jag för pengarna", Skyfall och Hållbar vattenanvändning. Övrigt arbete lokalt kring Avlopp (spola rätt) och Dagvatten.

Öka förståelsen för nyttan med våra projekt. Detta sker i dialog med LoP och berörd kommun (från teknikfokus till kundnytta och behov).

Snabb och tydlig driftinfo (planerade och akuta). Ytterligare förbättra funktionen på nsva.se och Blueidea (sms).

Rent vatten. Ett jobb för livet.

AFFÄRSPLAN 2025–2027
PERSTORP

Arbetsmaterial

Rent vatten. Ett jobb för livet.

Beslutsunderlag Affärsplan Perstorps kommun

Taxa och investeringar

2024-04-03

	Utf -21	Utf -22	Utf -23	Pr -24	AP -25	AP -26	AP -27
VA-intäkter							
- Dricksvatten *)	18 479	8 107	12 312	14 316	14 296	14 931	15 665
- Spillvatten *)	0	13 728	15 718	15 001	12 036	12 673	14 037
- Dagvatten	0	0	0	0	3 576	3 813	4 035
Övriga intäkter	2 281	4 481	3 305	1 570	1 570	1 570	1 570
S:a intäkter	20 760	26 316	31 335	30 887	31 477	32 987	35 308
Gnm.sn bruksintäktsförändring	10,9%	18,2%	28,4%	4,6%	2,0%	5,0%	7,4%

Dricksvatten	Driftskost.	7 720	9 545	8 565	10 622	10 743	11 449	12 133
	Avskrivn	2 980	2 545	3 390	3 703	3 714	3 634	3 654
	Räntor				841	1 112	1 145	1 195
Spillvatten	Driftskost.	7 427	7 380	9 180	10 223	10 065	10 366	11 348
	Avskrivn	1 743	1 163	1 879	2 077	2 299	2 518	2 748
	Räntor	0	0	305	433	690	827	994
Dagvatten	Driftskost.	2 256	2 215	2 901	3 050	3 133	3 293	3 360
	Avskrivn	422	-32	346	456	484	536	631
	Räntor	0	0	59	143	213	244	308
S:a kostnader		22 548	22 816	27 099	31 548	32 452	34 012	36 371
Gnm.sn kostnadsförändring		6,3%	1,2%	18,8%	16,4%	2,9%	4,8%	6,9%

Resultat:	-1 788	3 500	4 236	-661	-975	-1 025	-1 063
Ack. över/underskott:	-4 012	-512	3 724	3 063	2 088	1 063	0

*) Inkluderar reducering av tvistig faktura i prognos 2024.

Reinvesteringar enl reinvesterningsplan

Dricksvatten	4 988	6 642	10 384	5 017	3 645	4 200	7 036
Spillvatten	459	2 431	4 972	5 266	4 840	8 260	8 508
Dagvatten	570	1 957	2 895	1 897	1 125	3 130	2 476
S:a reinvesteringar	6 017	11 030	18 251	12 180	9 610	15 590	18 020

Nyinvesteringar exkl landsbygdsexpl

Dricksvatten	2 241	1 217	1 068	8 785	1 945	177	1 623
Spillvatten	120	119	215	280	2 610	1 036	164
Dagvatten	0	0	0	135	45	177	123
S:a nyinvesteringar	2 361	1 336	1 283	9 200	4 600	1 390	1 910

Landsbygdsinvesteringar, ej taxedrivanc	173	2 036	322	100	500	500	500
--	------------	--------------	------------	------------	------------	------------	------------

Förväntad förändring KPIF jmf med året före:					3,0%	2,0%	2,0%
Förväntad kapitalkostnadsränta %:	1,5%	1,5%	1,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Genomsn. avskrivningstid år:	33	33	33	33	33	33	33

Beslutsunderlag Affärsplan Perstorps kommun

<i>Taxeändring förklaring</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>
Real ändring drift NSVA	-2,2%	2,2%	3,7%
Inflation samtliga driftskostn	2,4%	1,6%	1,6%
Investeringar	4,7%	2,6%	3,0%
Ränteänd/minskad avskr bef tillg	-1,8%	-1,3%	-1,0%
Förändring kommunkostnader	0,0%		
Förändring övriga intäkter	0,0%	0,0%	0,0%
Förändring resultat	-1,1%	-0,2%	-0,1%
Justering	-0,1%	0,1%	0,3%
S:a ändring taxa	2,0%	5,0%	7,4%

Inkluderar återställningar i kommunens regi :

2024: 2 mkr 2025: 2 mkr 2026: 2 mkr

Förväntad höjning fg AP: 5,7% 8,2%

PERSTORP

Leverera dricksvatten

Tjänster	Utf					Budg			Ändr jmf med Budget -24				
	Utf -21	Utf -22	Utf -23	Utf -24	AP -25	AP -26	Budg -24	AP -25	AP -26	AP -27	AP -25	AP -26	AP -27
Utöka verksamhetsområde	23	20	49	47	34	36	47	34	36	36	-27%	-24%	-24%
Inköpt vatten													
Produktion Drift	3 657	4 095	3 920	3 970	4 334	4 334	3 970	4 334	4 334	4 634	9%	9%	17%
Underhåll	711	523	472	1 138	850	850	1 138	850	850	850	-25%	-25%	-25%
Distribution													
Drift & UH Rörnät	1 062	2 242	924	1 830	1 591	1 810	1 830	1 591	1 810	1 769	-13%	-1%	-3%
Övr utred. LoP	190	339	432	453	478	515	453	478	515	552	5%	14%	22%
Kundadministration													
LoP	12	16	12	28	18	18	28	18	18	18	-37%	-37%	-37%
Kundnära tjänster	372	743	523	839	941	1 154	839	941	1 154	1 272	12%	37%	52%
Rättvist pris	-105	-128	-109	-82	-109	-121	-82	-109	-121	-111	32%	47%	35%
Ftg.ledning, adm och FoU	859	827	1 102	1 260	1 154	1 164	1 260	1 154	1 164	1 163	-8%	-8%	-8%
S:a	6 781	8 678	7 325	9 482	9 290	9 758	9 482	9 290	9 758	10 182	-2,0%	2,9%	7,4%

Rena spillvatten

Tjänster	Utf					Budg			Ändr jmf med Budget -24				
	Utf -21	Utf -22	Utf -23	Utf -24	AP -25	AP -26	Budg -24	AP -25	AP -26	AP -27	AP -25	AP -26	AP -27
Utöka verksamhetsområde	29	25	35	47	34	36	47	34	36	36	-27%	-24%	-24%
Rening													
Drift	4 075	4 174	5 094	5 210	5 244	5 244	5 210	5 244	5 244	5 288	1%	1%	2%
Underhåll	921	728	1 138	1 624	1 564	1 564	1 624	1 564	1 564	1 564	-4%	-4%	-4%
Distribution													
Drift & UH Rörnät	386	298	416	523	355	418	523	355	418	504	-32%	-20%	-4%
Övr utred. LoP	215	255	226	453	490	527	453	490	527	1 115	8%	16%	146%
Kundadministration													
LoP	16	33	23	28	24	24	28	24	24	24	-15%	-15%	-15%
Kundnära tjänster	297	595	419	671	266	261	671	266	261	259	-60%	-61%	-61%
Rättvist pris	-84	-102	-87	-66	-87	-97	-66	-87	-97	-89	32%	47%	35%
Ftg.ledning, adm och FoU	527	508	677	774	923	931	774	923	931	931	19%	20%	20%
S:a	6 382	6 513	7 940	9 263	8 812	8 907	9 263	8 812	8 907	9 630	-4,9%	-3,8%	4,0%

PERSTORP

Omhändertagda dagvatten

Tjänster	Utf						Ändr jmf med Budget -24					
	Utf -21	Utf -22	Utf -23	Budg -24	AP -25	AP -26	AP -27	AP -25	AP -26	AP -27	AP -26	AP -27
Utöka verksamhetsområde	22	18	27	40	34	36	36	-15%	-11%	-11%	-11%	-11%
Rening Drift	1 019	1 043	1 273	1 303	1 317	1 317	1 322	1%	1%	1%	2%	2%
Underhåll	230	182	285	406	391	391	391	-4%	-4%	-4%	-4%	-4%
Distribution												
Drift & UH Rörsnät	124	80	271	261	483	557	533	85%	113%	104%	104%	104%
Övr utred. LoP	169	203	176	388	232	251	269	-40%	-35%	-31%	-31%	-31%
Kundadministration												
LoP	12	16	12	24	18	18	18	-26%	-26%	-26%	-26%	-26%
Kundnära tjänster	74	149	105	168	67	65	65	-60%	-61%	-61%	-61%	-61%
Rättvist pris	-21	-26	-22	-16	-22	-24	-22	32%	47%	35%	35%	35%
Ftg.fledning, adm och FoU	121	116	155	177	231	233	233	31%	32%	32%	32%	32%
S:a	1 750	1 782	2 281	2 750	2 750	2 843	2 844	0,0%	3,4%	3,4%	3,4%	3,4%
TOTAL	14 912	16 973	17 546	21 495	20 852	21 508	22 656	-3,0%	0,1%	0,1%	5,4%	5,4%

Perstorp

Produktbenämning

Utöka verksamhetsområdet

Detaljplanearbete	53	53
Exploateringsarbeten	30	55
Nyanslutning exploatering		15
Övr utökat verksamhetsområde	4	10
Summa: Utöka verksamhetsområdet	88	133

Helår	
Utf 2023	Budg 2024

53	53
30	55
	15
4	10
88	133

Affärsplan		
AP 2025	AP 2026	AP 2027

53	53	53
24	24	24
15	15	15
10	15	15
102	107	107

Dricksvattenproduktion

Drift av anläggningar	2 412	3 108
Underhåll av anläggningar	551	788
Provtagning	652	281
Beredskap	173	250
Driftoptimering	59	
Fastighetsunderhåll DRV	14	350
Strategiska utredningar	118	
Tekniska utredningar	74	
Säkerhetsarbete	72	33
Kvalitetsarbete DRV	101	222
Övr producerat dricksvatten	343	77
Summa: Dricksvattenproduktion	4 570	5 108

2 412	3 108
551	788
652	281
173	250
59	
14	350
118	
74	
72	33
101	222
343	77
4 570	5 108

2 900	2 900	2 900
700	700	700
500	500	500
220	220	220
50	50	50
150	150	150
200	200	500
96	96	96
70	70	70
150	150	150
148	148	148
5 184	5 184	5 484

Rening

Drift av befintliga reningsverk	4 118	4 468
Drift befintligt reningsverk - Skalskydd, säkerhetsarbete		130
Drift befintligt reningsverk - Omhändertagande	255	400
Drift befintligt reningsverk - Myndighetskrav	279	382
Plan underhåll av befintliga reningsverk	468	575
Akut arbete reningsverken	592	415
Underhåll fastighet AVL	14	650
Skötsel av befintliga reningsverk	155	110
Drift avloppspumpstationer	520	322
Planerat underhåll av befintliga avloppspumpstationer		100
Akut arbete pumpstationer	101	180
Beredskap	171	243
Miljöarbete	47	5
Inkommande Uppströmsarbete	41	30
Kvalitetsarbete	143	15
Strategiska utredningar	124	126
Gasproduktion och värmepumpshantering	38	110
Utgående uppströmsarbete	23	91
AVL admin och kompetensutveckling	424	191
Summa: Rening	7 515	8 543

4 118	4 468
	130
255	400
279	382
468	575
592	415
14	650
155	110
520	322
	100
101	180
171	243
47	5
41	30
143	15
124	126
38	110
23	91
424	191
7 515	8 543

4 623	4 623	4 623
109	109	130
440	440	450
158	158	158
715	715	715
500	500	500
350	350	350
110	110	110
392	392	395
100	100	100
180	180	180
235	235	245
30	30	30
35	35	35
25	25	25
175	175	175
50	50	50
69	69	69
219	219	225
8 515	8 515	8 565

Perstorp

Produktbenämning

Distribution/Avdelning - Rönnätsarbete

Beredskap, fasta kostnader	162	93
Spolning drift enl spolplan		80
Motionering av ventiler	27	57
Funktionstest av brandposter		57
Tillsyn luft/brädd/dagvatten	77	60
Filmplan, förebyggande filmning	11	60
Proaktiv läcksökning	40	140
Lagning läckor/ ras	328	468
Renovering av ledningar och anordningar	96	163
Utbyte av däklar	88	88
Åtgärder vid kvalitet/ stopp	344	486
Skadesjursbekämpning	123	104
Skötsel av dagvattenmagasin		33
Annat UH-arbete på ledningsnätet	151	166
Tillskotts kontroll	24	66
Praktisk teknisk utredning	40	32
Arbetsplatsomkostnader Rönnät	101	405
Avdelningsgemensamma aktiviteter Rönnät		240
Stängd Produkt Rönnät 2023	40	
Summa: Distribution/Avledning - Rönnätsarbete	1 650	2 798

Helår	
Utf 2023	Budg 2024

Affärsplan		
AP 2025	AP 2026	AP 2027

93	93	93
32	140	140
60	60	60
60	60	60
72	101	101
60	60	60
137	137	137
477	480	480
260	260	280
88	88	88
200	200	200
155	155	155
33	33	33
190	250	250
65	65	65
50	90	90
270	387	387
258	258	258
2 561	2 917	2 937

Distribution/Avdelning - Övrigt distributionsarbete

VA-utredningar, egna		40
VA-utredningar, kommuninitierade		25
Remisser		1
Övriga mindre utredningar/förfrågningar		50
Utredningsmedel i budget ej allokerade		151
Dokumentation av ledningsnätet	114	120
Förbättring av kartan	105	88
Kartservice	34	35
Ledningsnätmodeller		61
Vattentjänstplan		10
Saneringsplan		
Landsbygdsstrategi		
Klimatanpassning		10
Datadrivna smarta VA-system		88
Arbetsplatsomkostnader LoP	14	19
Avdelningsgemensamma aktiviteter LoP	205	83
Restkostnader, efterbesiktningar mm		10
Projektutredning		43
Filmning, inför investeringar		25
Projekthantering		183
Arbetsplatsomkostnader, investeringar		23
Avdelningsgemensamma aktiviteter, investeringar		36
Stängda Produkter LoP 2023	496	
Summa: Distribution/Avledning - Övrigt	969	1 103

	40
	25
	1
	50
	151
114	120
105	88
34	35
	61
	10
	10
	88
14	19
205	83
	10
	43
	25
	183
	23
	36
496	
969	1 103

51	51	51
25	25	25
2	2	2
20	50	50
119	50	115
116	116	116
171	171	181
31	31	31
43	43	43
5	5	5
		550
	100	100
10	10	10
33	33	33
21	23	25
54	53	54
12	15	15
100	120	120
30	30	30
196	189	202
24	27	28
46	57	59
1 109	1 202	1 845

Perstorp

Produktbenämning

Kundservice

Byte och kontroll av vattenmätare

Bokning av vattenmätare

Fakturering brukningsavgift

Fakturering anläggningsavgift

Handläggning av bygglovsremisser

Förändring av VA-taxa

Skadekravshantering

Vattentankstationer DoU

Övriga mätarärenden

Nybyggnadskarta

Övr kundservice

Kundkommunikation

Arbete med GDPR

Övrigt arbete kundtjänster

VA-anmälan

Summa: Kundservice

Helår	
Utf 2023	Budg 2024

185	380
177	213
258	220
1	2
0	5
12	476
7	24
4	
90	55
3	2
160	162
129	149
2	3
42	50
36	25
1 106	1 765

Affärsplan		
AP 2025	AP 2026	AP 2027

307	389	475
182	273	302
270	270	270
2	2	2
5	5	5
48	48	48
24	24	24
12	30	30
58	87	93
1	1	1
170	170	170
157	157	157
3	2	2
27	15	9
25	25	25
1 292	1 498	1 614

Ftg.ledning och Administration

Företagsledning, ägarkostnad

Forskning och utveckling

Rättvist pris

Summa: Ftg.ledning och Administration

1 655	2 096
212	163
-218	-214
1 649	2 045

2 107	2 126	2 126
202	202	202
-218	-242	-223
2 090	2 085	2 104

Totalsumma:

17 546 21 495

20 852 21 508 22 656

Budget med Affärsplan 2025-2027			
Perstorp			
	AP2025	AP2026	AP2027
Nyinvesteringsbehov	4 600	1 390	1 910
Dricksvatten			
Avloppsrening			
Ledningsnät	45	177	123
Dricksvattenproduktion	1 900		1 500
Spillvatten			
Avloppsrening	2 550	800	
Ledningsnät	60	236	164
Dricksvattenproduktion			
Dagvatten			
Avloppsrening			
Ledningsnät	45	177	123
Dricksvattenproduktion			
Reinvesteringsbehov	7 610	13 590	16 020
Dricksvatten			
Avloppsrening			700
Ledningsnät	945	2 010	3 416
Rörnät	800	1 040	1 520
Dricksvattenproduktion	900	150	400
Spillvatten			
Avloppsrening	2 450	3 800	3 200
Ledningsnät	1 390	3 460	4 308
Rörnät			
Dricksvattenproduktion			
Dagvatten			
Avloppsrening			
Ledningsnät	1 125	3 130	2 476
Rörnät			
Dricksvattenproduktion			
Landsbygdsinvesteringsbehov	500	500	500
Dricksvatten			
Ledningsnät	200	200	200
Spillvatten			
Ledningsnät	200	200	200
Dagvatten			
Ledningsnät	100	100	100
Totalt investeringsbehov	12 710	15 480	18 430

Tillkommer återställningar i kommunens regi 2 mkr för respektive år 2025-27.

Nyinvesteringar Perstorp

Avdelning	Projektnam	Varians %	Budget med Affärsplan			Totalt 2025-27
			2025	2026	2027	
Ledningsnät	Mätutrustning - Perstorp 2025-	40	150	590	410	1 150
Totalt Ledningsnät			150	590	410	1 150
Avloppsrening	Perstorp Pumpstation P10 Flödesmätare	20		100		100
	Perstorp Pumpstationer - flödesmätning P10	20	100			100
	Perstorp RV - Flödesmätning bräddpunkt	20	50			50
	Perstorp RV - Fosfatanalysator	20	300			300
	Perstorp RV - Rensavskiljning på inkommande	30	700	200		900
	Perstorp RV - Skalskydd	20		300		300
	Perstorp RV - Utbyggnad slampatta	20	1 400			1 400
	Perstorps RV - Tekniskt vatten för internt bruk	30		200		200
Totalt Avloppsrening			2 550	800		3 350
Dricksvatten	Skalskydd Perstorp 2025	40	400			400
	Toarp Vattendom	40				
	Perstorp - ny råvattenbrunn	50			1 500	1 500
	Perstorps framtida vattenförsörjning - projektering *	40	1 500			1 500
Totalt Dricksvatten			1 900		1 500	3 400
			4 600	1 390	1 910	7 900

*) Utredning krävs för att fastställa belopp. Projektet kommer därför tas upp som särskilt beslut med konsekvensberäkning för taxan eller i kommande års affärsplan.

Reinvesteringar Perstorp

Avdelning	Projektnam	Varians %	Budget med Affärsplan			Totalt
			2025	2026	2027	
Ledningsnät						
	Akutram Reinv. - Perstorp	40	500	500	500	1 500
	Allmän Ram Reinv. - Perstorp	40	1 000	1 500	1 500	4 000
	Relining Avlopp - Perstorp	40	500	500	500	1 500
	Perstorp - Järnvägsgatan	40		500	3 900	4 400
	Perstorp - Tjäderstigen et 2	40			800	800
	Serviser Reinv. - Perstorp	40	100	100	100	300
	Tjäderstigen	40			2 900	2 900
	Perstorp - Färgarevägen	40	500	5 500		6 000
	Perstorp - Spjutserödsvägen Etapp 5	40	860			860
Totalt Ledningsnät			3 460	8 600	10 200	22 260
Rörrnät						
	Avstängningsventiler Perstorp 2025	40	560			560
	Brandposter Perstorp 2025	40	240			240
	Avstängningsventiler Perstorp 2026	40		800		800
	Brandposter Perstorp 2026	40		240		240
	Avstängningsventiler Perstorp 2027	40			1 200	1 200
	Brandposter Perstorp 2027	40			320	320
Totalt Rörrnät			800	1 040	1 520	3 360

Reinvesteringar Perstorp

			Budget med Affärsplan	Totalt
Avloppsrening	Perstorp Pumpstationer - Enligt reinvesteringsplan	20	300	300
	Perstorp Pumpstationer - Enligt reinvesteringsplan	20	700	700
	Perstorp Pumpstationer - Pumpar/rör/ventiler 2025	20	300	300
	Perstorp Pumpstationer - Övervakning 2024-2025	20	150	150
	Perstorp RV - Doserpump och doserskåp	20	200	200
	Perstorp RV - Enligt reinvesteringsplan 2026	30	2 000	2 000
	Perstorp RV - Enligt reinvesteringsplan 2027	20	3 200	3 200
	Perstorp RV - Pumpar/rör/ventiler 2025	30	700	700
	Perstorp RV - Ställverk	20	500	1 500
	Perstorp RV - Värmeväxlare rötchamrre	20	500	500
	Perstorp RV - Övervakning 2024-2025	20	100	100
Totalt Avloppsrening			2 450	3 800
Dricksvatten	Reinvesteringsram Perstorp 2025	40	400	400
	Reinvesteringsram Perstorp 2026	50	150	150
	Reinvesteringsram Perstorp 2027	50	400	400
	Perstorp VT - förprojektering*	40	500	500
Totalt Dricksvatten			900	1 500
			7 610	13 590
			16 020	37 220

Nyanslutningar Perstorp

Avdelning	Projektnam	Varians %	Budget med Affärsplan			Totalt
Ledningsnät			2025	2026	2027	2025-27
	Serviser Nyinv. - Perstorp	40	500	500	500	1 500
Totalt Ledningsnät			500	500	500	1 500

Flerårsprojekt Perstorp

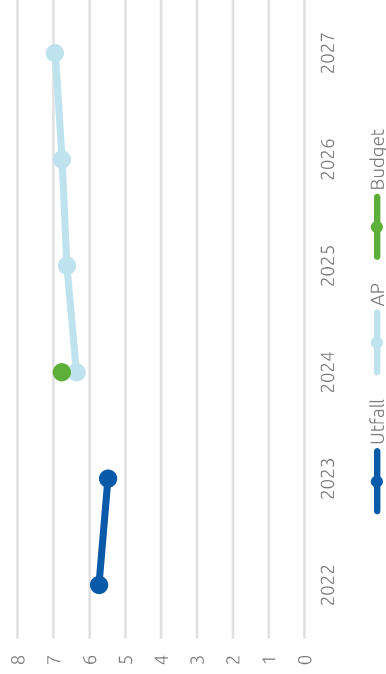
Projekt	Innan AP-period	AP-period	Efter AP-period	Totalt
Perstorp - Sjutserödsvägen Etapp 5	3 355	860		4 215
Perstorp - Tjäderstigen et 2		800	6 500	7 300
Perstorp RV - Värmeväxlare rötchammare	500	500		1 000
Perstorps framtida vattenförsörjning - projektering	500	1 500		2 000
Tjäderstigen	531	2 900		3 431

Nyckeltal – Produktion

Nyckeltalet visar systemproduktivitet, dvs kostnaden för avdelningarna som sköter drift och underhåll i förhållande till systemstorlek. Systemstorleken är uppräknad enligt KPIF och inkluderar nyinvesteringar för 2024. Ambitionen är att långsiktigt ha ett lågt nyckeltal.

Anledningen nyckeltalet förväntas öka beror främst på:

- Kostnaden för avdelningarna Dricksvatten, Avlopp och Römnät är inflationsuppräknade enligt KPIF.
- Tas inflationen ej i beaktning planerar Dricksvatten att höja kostnader 1%, Avlopp höja med <1% och Römnät minska med 17% (Affärsplan 2025 jämfört med Budget 2024)

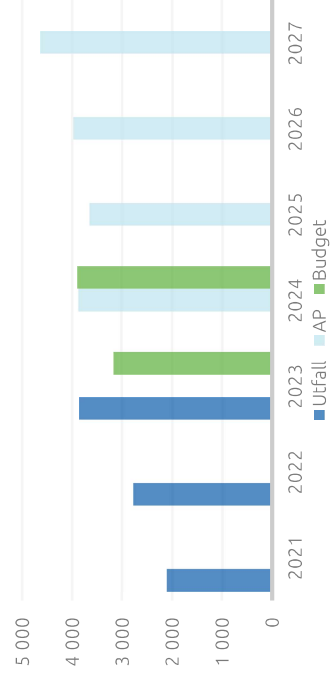
Kostnader DRV + Kostnad AVR + Kostnader Römnät

Systemstorlek

Nyckeltal – Utveckling, Kundvård & Administration

Nyckeltalet visar administrations-och kundvårdskostnaden samt kostnaden för utveckling av ledningsnätet per kund. Förändringen i nyckeltalet beror främst på:

- Antalet kunder för budget 2024 och affärsplanen är konstant och baseras på utfallet 2023. Det tas ej hänsyn till tillkommande kunder utan detta uppdateras vid respektive årsskrift och i samband med budget.
- Hänsyn tas inte till kundernas storlek – Större kunder kostar ofta mer att ta hand om.
- Kostnaderna för Stab, Kundhära och Ledningsnät- och projekt är inflationsuppräknade enligt KPIF.
- Tas inflationen ej beaktande planerar Ledningsnät-och projekt sänka med 10%, Kundhära med 24% och Staben öka kostnader med 4% (Affärsplan 2025 jämfört med Budget 2024)
- Utöver inflationen ökar kostnaden mellan 2023 och 2024, bland annat beroende på att IT och OT ska separeras samt OT-miljö planeras hanteras internt. Det kommer även läggas mer resurser på ökad säkerhet. Från 2025 drabbas kundverksamheten av höjda licenskostnader. 2027 planeras en större saneringsplan. Under 2024 tas kostnaden för omarbeting av VA-taxan.

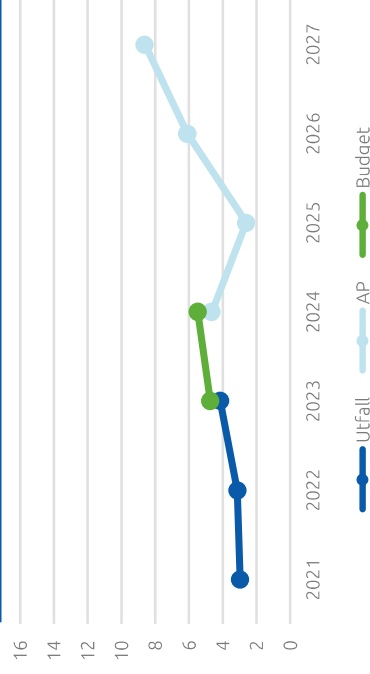

Kostnad LoP + Kostnad Kundhära + Kostnad Stab
Antal kunder

Nyckeltal – Utveckling ledningsinvesteringar per kbm

Nyckeltalet visar reinvesteringarkostnaden på dricks-och spillvatten ledningsnätet i förhållande till mängden fakturerat dricks-och spillvatten. Ambitionen är att ha ett lågt nyckeltal, men det bör beaktas att reinvesteringar är nödvändiga för att bibehålla kvalitén på ledningsnäten. Nyckeltalet påverkas av:

- Fakturerad mängd dricksvatten och mängden renat spillvatten för Affärsplanen 25-27 är konstant och baserat på Budget 2024. Kvantitetsförändringarna uppdateras i samband med utfall och budget.
- Reinvesteringarna följer reinvesteringssplanen.

Utgift reinvesteringar på ledningsnät för dricksvatten och spillvatten
Mängden fakturerat dricksvatten + Mängden renat spillvatten

Kommunstyrelsen

§ 103

Bjuvs förtida utträde ur Söderåsens miljöförbund

2021/221

Sammanfattning

Efter en process över några år, trädde Bjuvs kommun per den 31 december 2022 ut ur Söderåsens miljöförbund. Formerna för utträdet, vad gäller ekonomisk uppgörelse, har såväl före utträde som efter diskuterats de fem kommunerna emellan. Nu föreligger ett förslag till uppgörelse vilket innebär att de kvarvarande kommunernas kostnader föranledda av utträdet kompenseras genom att Bjuvs kommun avstår från sin andel av förbundets egna kapital i årsredovisning 2022.

Kommunstyrelsens förslag till beslut,

Kommunfullmäktige beslutar,

att godkänna föreliggande förslag till avtal mellan Bjuvs, Klippans, Perstorps, Svalövs och Örkelljunga kommuner, under förutsättning att de andra kommunerna också godkänner överenskommelsen, samt

att bemyndiga kommunstyrelsens ordförande Ronny Nilsson att underteckna avtalet.

Kommunfullmäktige

Bjuvs kommuns utträde ur Söderåsens miljöförbund – ekonomisk uppgörelse

Sammanfattning

Efter en process över några år, trädde Bjuvs kommun per den 31 december 2022 ut ur Söderåsens miljöförbund. Formerna för utträdet, vad gäller ekonomisk uppgörelse, har såväl före utträde som efter diskuterats de fem kommunerna emellan. Nu föreligger ett förslag till uppgörelse vilket innebär att de kvarvarande kommunernas kostnader föranledda av utträdet kompenseras genom att Bjuvs kommun avstår från sin andel av förbundets egna kapital i årsredovisning 2022.

Ärendet

Kommunstyrelsen i Bjuvs kommun beslutade 2020-06-10, § 90, att begära utträde ur Söderåsens miljöförbund samt, att ge kommunstyrelsens förvaltning i uppdrag att se till att begäran om utträde har inkommit till Söderåsens miljöförbund före den 1 juli 2020.

Av förbundsordningens § 13 (i dess dåvarande lydelse) framgår följande:

”Kommunalförbundet är bildat för obestämd tid. Medlemskommun har rätt att begära utträde ur förbundet. Uppsägning skall ske senast den 1 juli och uppsägningstiden är två år räknat från årsskiftet efter uppsägningen. Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande förbundsmedlemmen skall bestämmas i särskild överenskommelse mellan samtliga förbundsmedlemmar. Den ekonomiska regleringen skall ske utifrån andelar i förbundets samlade tillgångar och skulder, beräknade i förhållande till vad varje förbundsmedlem tillskjuter i medlemsbidrag. När en förbundsmedlem tillskjuter i medlemsbidrag. När en medlem utträtt ur förbundet upphör dennes ansvar för förbundets skulder om inte annat avtalats mellan förbundsmedlemmarna. De kvarvarande förbundsmedlemmarna skall anta de ändringar av förbundsordning, samverkansavtal och reglemente som behövs med anledning av förbundsmedlems utträde ur förbundet, om förbundet inte skall träda i likvidation.”

De rättsliga förutsättningarna för utträdet utreddes av Kommunakuten AB i PM daterat 2022-12-08.

Av årsredovisning för verksamhetsåret 2022 framgår att förbundets egna kapital uppgick till 2 378 243 kr. Skulderna uppgick till 5 200 393 kr. Av PM från

PERSTORPS KOMMUN	E-post kommunhuset@perstorp.se	Organisationsnr 212000-0910			
Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	Bankgiro	PlusGiro
284 85 Perstorp	Target 1	0435-390 00 vx	0435-355 51	206-3857	11 16 54-0

Kommunakuten AB framgår att Bjuvs kommuns andel av förbundets tillgångar och skulder var ca 24 %, det vill säga ca 570 tkr. Återstående medlemskommuner har genom kommunalförbundet framfört krav på ersättning för merkostnader som uppstått med anledning av Bjuvs utträde.

Under år 2023 och inledningen av år 2024 har diskussioner förts mellan kommunstyrelsens ordförande i de fem kommunerna, och på deras uppdrag har diskussioner även förts kommundirektörerna/kommuncheferna emellan. Ett förslag till uppgörelse föreligger nu. Uppgårelsen förutsätter att samtliga fem kommuner fattar beslut om densamma. Innebörden i överenskommelsen är att Bjuvs kommuns krav och återstående medlemskommuners krav kvittas mot varandra. Därmed ska ingen ersättning utgå.

Handlingar i ärendet

- Avtalsförslag
- PM från Kommunakuten

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta,

att godkänna föreliggande förslag till avtal mellan Bjuvs, Klippans, Perstorps, Svalövs och Örkelljunga kommuner, under förutsättning att de andra kommunerna också godkänner överenskommelsen, samt

att bemyndiga kommunstyrelsens ordförande Ronny Nilsson att underteckna avtalet.

Elin Ask
Kommundirektör

Karoline Karlsson
Ekonomichef

Beslutet skickas till

Söderåsens miljöförbund
Bjuvs kommun
Klippans kommun
Svalövs kommun
Örkelljunga kommun

DENNA ÖVERENSKOMMELSE ("Överenskommelsen") är träffad mellan:

- (1) **Bjuvs kommun**, org. nr. 212000-1041;
- (2) **Klippans kommun**, org. nr. 212000-0928;
- (3) **Perstorps kommun**, org. nr. 212000-0910;
- (4) **Svalövs kommun**, org. nr. 212000-0993; och
- (5) **Örkelljungas kommun**, org. nr. 212000-0878.

Klippans kommun, Perstorps kommun, Svalövs kommun och Örkelljungas kommun benämns nedan gemensamt "**Återstående medlemskommuner**". Bjuvs kommun och Återstående medlemskommuner benämns nedan var för sig "**Part**" och gemensamt "**Parterna**".

1 BAKGRUND

- 1.1 Den 1 september 2009 bildade Parterna Söderåsens miljöförbund, ett kommunalförbund som utgör en för Parterna gemensam miljöförvaltning ("**Förbundet**").
- 1.2 Enligt 13 § i den förbundsordning som gällde per den 31 december 2022 har medlemskommun rätt att begära utträde ur Förbundet. Av samma paragraf följer även att regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan Förbundet och den utträdande förbundsmedlemmen ska bestämmas i en särskild överenskommelse mellan samtliga förbundsmedlemmar. Den ekonomiska regleringen ska ske utifrån andelar i förbundets samlade tillgångar och skulder, beräknade i förhållande till vad varje förbundsmedlem har tillskjutit i medlemsbidrag.
- 1.3 Bjuvs kommun har utträtt ur Förbundet per den 31 december 2022. Bjuvs kommuns andel i Förbundet har fram till och med denna tidpunkt uppgått till 24 procent.
- 1.4 Överenskommelsen bekräftar Bjuvs kommuns utträde per den 31 december 2022 och syftar till att skriftligen reglera vad Parterna har kommit överens om med anledning av utträdet. Mot bakgrund av ovanstående har Parterna kommit överens om följande.

2 ÖVERENSKOMMELSE AVSEENDE EKONOMISKA MELLANHAVANDEN

- 2.1 Vid Bjuvs kommuns utträde den 31 december 2022 hade Förbundet ett eget kapital uppgående till 2 378 000 SEK. Enligt fördelningsgrunderna i 13 § i då gällande förbundsordning har Bjuvs kommun rätt till ersättning från Återstående medlemskommuner genom Förbundet motsvarande 24 procent av det egna kapitalet per den 31 december 2022. Bjuvs kommuns del av det egna kapitalet uppgick till 570 000 SEK (avrundat).
- 2.2 Bjuvs kommuns utträde har medfört merkostnader för Återstående medlemskommuner genom Förbundet, vilka Parterna har kommit överens om att Bjuvs kommun ska ersätta Återstående medlemskommuner genom Förbundet för. Bjuvs kommun ska med anledning härav erlägga ersättning till Återstående medlemskommuner genom Förbundet om 570 000 SEK (142 500 SEK per återstående medlemskommun).

- 2.3 Parterna har kommit överens om att Bjuvs kommuns krav enligt punkten 2.1 och Återstående medlemskommuners krav enligt punkten 2.2 ska kvittas mot varandra. Ingen ersättning ska därmed utgå.

ÖVRIGT

- 3.1 Genom Överenskommelsen är samtliga mellanhavanden mellan Parterna med anledning av Bjuvs kommuns utträde ur Söderåsens miljöförbund slutligen reglerade. Parterna har därmed inte några utestående förpliktelser gentemot den andra Parten.
- 3.2 Ändringar och tillägg till Överenskommelsen ska, för att vara giltiga, vara skriftliga och undertecknade av Parterna.

Överenskommelsen har upprättats i fem (5) likalydande exemplar av vilka Parterna har tagit ett (1) exemplar vardera.

Ort och datum:

BJUVS KOMMUN

Mikael Henrysson

Ort och datum:

KLIPPANS KOMMUN

Anna Andresen

Ort och datum:

PERSTORPS KOMMUN

Ronny Nilsson

Ort och datum:

SVALÖVS KOMMUN

Teddy Nilsson

Ort och datum:

ÖRKELLJUNGAS KOMMUN

Niclas Bengtsson

2(2)

Svalövs kommun
Att: Stefan Larsson

Förslag på skrivning vid Bjuvs utträde

Nedan följer ett förslag på skrivning till besluts/informationspunkt avseende Bjuvs kommuns utträde.

Förslag på informationspunkt

Fullmäktige noterar att Bjuv utträder ur Söderåsens miljöförbund från och med den 1 januari 2023 trots avsaknad av formellt korrekt begäran om utträde ur förbundet.

Sammanfattning

Bjuv gör gällande att de utträder ur Söderåsens miljöförbund från och med den 1 januari 2023. Övriga förbundsmedlemmar är emellertid av uppfattningen att Bjuv inte har inkommit med någon formellt riktig begäran om utträde. Trots detta är det mot bakgrunden av den uppkomna situationen bäst för parterna att notera och indirekt medge Bjuv utträde ur förbundet från och med den 1 januari 2023 och att konstatera att utträdet, ekonomiskt, ska hanteras i enlighet med förbundsordningen.

Begäran om utträde

Den 10 juni 2020 beslutade kommunstyrelsen i Bjuvs kommun att utträda ur Söderåsens kommunalförbund (Kommunstyrelsen i Bjuv protokoll den 10 juni 2020 § 90, Dnr 2020-00313). I beslutet angavs följande.

Kommunstyrelsen beslutar

att begära utträde ur Söderåsens miljöförbund samt,

att ge kommunstyrelsens förvaltning i uppdrag att se till att begäran om utträde har inkommit till Söderåsens miljöförbund före den 1 juli 2020.

Protokollet översändes till kommunalförbundet och synes av Bjuv ha betraktats som en begäran om utträde. Till saken hör att Bjuvs beslut överklagades och laglighetsprövades av förvaltningsrätten i Malmö (dom den 5 maj 2021 i mål nr 7131-20). I laglighetsprövningen gjorde klagande gällande att beslut om att utträda ur kommunalförbundet var att betrakta som ett beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt och att det därigenom var underkastat fullmäktiges exklusiva beslutanderätt enligt 5 kap. 1 § KL. I förvaltningsrättens domskäl angavs att

”kommunen obesträtt uppgett att det överklagade beslutet avsåg det inledande steget av processen att begära utträde ur miljöförbundet och ärendet om utträde kommer att behandlas och beslutas om i kommunfullmäktige när de ekonomiska konsekvenserna av utträde är utredda. Mot den bakgrunden kan det överklagade beslutet, enligt förvaltningsrättens mening, inte anses utgöra ett sådant beslut som enligt 5 kap. 1 § kommunallagen måste fattas av kommunfullmäktige.”

Innebörden av beslutet kan tolkas på så vis att Bjuvs kommunstyrelsebeslut enbart var ett beslut att påbörja processen och utreda förutsättningarna inför ett fullmäktigebeslut om utträdet. Något sådant beslut har ännu inte fattas och någon formellt riktig begäran om utträde har således, enligt övriga medlemskommuner i förbundet, inte skett. Bjuv synes emellertid ha tolkat beslutet som en startpunkt för utträdestiden och att fullmäktige enbart har att godkänna den överenskommelse som ska följa av att en medlem utträder.

Själva begäran om utträde är emellertid ett ensidigt och oåterkalleligt beslut som innebär att uppsägningstiden börjar löpa och att de åtgärder som är nödvändiga inför ett utträde av en part påbörjas. Till följd av detta, och dessutom även till följd av att beslut att inträda i förbundet fattats av fullmäktige, så är det bara fullmäktige som kan begära utträde ur förbundet. En formell begäran om utträde kan inte på något sätt ändras av Bjuv i efterhand med mindre än att samtliga övriga medlemskommuner accepterar det. Inte heller kan något annat organ begära utträde med förbehåll av att detta ”preliminära utträde” senare bekräftas av fullmäktige. Skälet för detta är att begäran om utträde sätter igång utträdesprocessen och den är oåterkallelig om inte samtliga förbundsmedlemmar är överens om annat.

Bedömningen är således att Bjuv ännu inte har begärt utträde ur förbundet.

Bjuvs inställning

Bjuvs inställning är emellertid, som den framgår av förvaltningsrättens dom, att den medlemskommun som önskar begära utträde ska först lämna in begäran om utträde till förbundet senast den 1 juli. Därefter är uppsägningstiden två år från räknat från årsskiftet det år då begäran om utträde gjordes. Det innebär att det tar minst 2,5 år från det att begäran om utträde har lämnats in till dess att faktiskt utträde kan ske. Under denna tid ska medlemskommunerna förhandla och diskutera villkoren för utträdet. De ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande förbundsmedlemmen ska bestämmas i särskild överenskommelse mellan samtliga förbundsmedlemmar. Detta innebär att ärendet om utträde kommer att behandlas och beslutas i kommunfullmäktige framöver, när de ekonomiska konsekvenserna av ett utträde är utredda. Det inledande steget är, enligt Bjuv, inte ett sådant beslut som ska fattas av kommunfullmäktige. Att påbörja processen på det sätt som har skett ligger inom kommunstyrelsens befogenheter som det politiska organ som ska leda, samordna och styra förvaltningen av kommunens angelägenheter.

Bjuvs inställning synes, som nämnts ovan, bygga på att begäran om utträde är preliminär och att den utträdande parten kan ångra sig ända fram till utträdesöverenskommelsen slutligt är fastställd. Enligt vår mening är detta felaktigt då vi menar att begäran om utträde är slutgiltig och inte kan återtogs med mindre än att samtliga förbundsmedlemmar godkänner detta.

Den ekonomiska uppgörelsen vid utträde

Av 13 § andra stycket förbundsordningen framgår att de ekonomiska mellanhavandena som utträdet medför ska regleras i en särskild överenskommelse mellan samtliga förbundsmedlemmar. Det framgår vidare att den ekonomiska regleringen skall ske utifrån andelar i förbundets samlade tillgångar och skulder, beräknade i förhållande till vad varje förbundsmedlem tillskjuter i medlemsbidrag.

Av 11 § andra stycket förbundsordningen följer att kostnaderna skall fördelas mellan medlemskommunerna i proportion till kommunernas invånarantal enligt officiell statistik den

I november året före verksamhetsåret. Medlemsbidragen skall inbetalas till förbundet kvartalsvis i förskott. Utgångspunkten är alltså att varje kommun svarar för förbundets kostnader sett i relation till proportionerna i invånarantal i medlemskommunerna. Dessa proportioner ska också läggas till grund andelen i förbundets tillgångar och skulder (13 § andra stycket). De senast tillgängliga siffrorna från SCB avser folkmängd i kommunerna per den 30 september 2022 och är publicerade den 10 november 2022. Vid denna tidpunkt var folkmängden i medlemskommunerna följande.

Bjuv:	15 988
Klippan:	17 843
Perstorp:	7 460
Svalöv:	14 520
Örkelljunga:	10 477
Totalt:	66 288

Bjuvs andel av tillgångar och skulder är således: $15\,988/66\,288 = 24,12\%$

Även om det inte uttryckligen är angivet i förbundsordningen kan det inte tolkas på annat sätt än att det är Bjuvs andel i tillgångar och skulder per utträdesdagen som ska räknas fram och som Bjuv ska svara för. Att få fram Bjuvs andel av tillgångar och skulder innebär i princip att ta fram Bjuvs andel av eget kapital i förbundet per den 31 december 2022. Eget kapital är följaktligen skillnaden mellan tillgångar och skulder. Eget kapital återfinns på kreditsidan (minussidan) i balansräkningen, eftersom det kan tolkas som en skuld till förbundets medlemmar. Är beloppet positivt är den samlade tillgångsmassan i förbundet större än förbundets skulder. Är beloppet negativt innebär det att medlemmarna har en skuld till förbundet vilket i sin tur innebär att skulderna är större än tillgångarna.

Likvidation

Av 14 § förbundsordningen följer att om förbundsmedlemmarna inte kan enas om förutsättningarna för utträde ur förbundet när uppsägningstiden i § 13 är till ända skall förbundet träda i likvidation. Noterbart är att enligt samma bestämmelse ska likvidationen verkställas av förbundsdirektionen i dess egenskap av likvidator.

Det är således förbundet som förfogar över en eventuell likvidationsprocess för den händelse att förbundsmedlemmarna inte kommer överens avseende Bjuvs utträde. En likvidation får förmodligen samma konsekvenser som ett utträde eftersom Klippan, Perstorp, Svalöv och Örkelljunga kommuner parallellt med en likvidationsprocess kan bilda ett ”nytt” förbund på samma villkor som det tidigare utan Bjuv och då driva verksamheten vidare i det nya förbundet. Detta kan ske sömlöst eftersom direktionen i nuvarande förbund ska svara för likvidationen.

Nuvarande situation.

Bjuv har uppfattningen att utträde ska ske från och med den 1 januari 2022 medan Klippan, Perstorp, Svalöv och Örkelljunga kommuner har uppfattningen att någon formellt korrekt begäran om utträde ännu inte har gjorts.

Med tanke på den oklara situationen i allmänhet kring utträdet och det faktum att Bjuv den 10 juni 2020 till förbundet skickade in en kopia på protokollsutdrag av kommunstyrelsens protokoll av den 10 juni 2022 § 90, Dnr 2020-00313 samt att det finns en dom från förvaltningsrätten som är allt annat än klar och tydlig med avseende på frågan om begäran om utträde och vad detta innebär i relation till Söderåsen samt de övriga förbundsmedlemmarna så finns det anledning att noga fundera över den aktuella situationen.

Som läget är just nu är det rättsligt sett mycket osäkert vad som gäller. Är det Bjuvs eller övriga kommuners ståndpunkt som är den riktiga? Det går naturligtvis att tvista om frågan men till vilken nytta? Ett tänkbart scenario är att Bjuv agerar i enlighet med sin ståndpunkt och slutar erlägga medlemsavgift. Förbundet och övriga kommuner måste då rättsligt tvista om medlemsavgiften och en domstol kommer då vara tvungen att fastställa huruvida ett utträde faktiskt har skett.

För att undvika rättsliga processer, som tar lång tid, skapar stor osäkerhet kring vad som gäller under tiden och kostar mycket pengar måste parterna komma till någon form av uppgörelse. Hela processen är beroende av att parterna klargör när utträde ska ske. Enligt uppgift har den otydliga processen redan lett till problem för Söderåsens verksamhet och den tillsyn de utför.

Detta kan antas fortsätta till dess processen klargörs och utträde fastställs. Det är först då som Söderåsen får möjligheter att framåt fullt ut planera för och fokusera på sin verksamhet.

Vissa praktiska konsekvenser av utträdet

Till följd av Bjuvs utträde återgår, fr.o.m. den 1 januari 2023 den tidigare överlämnade kommunala kompetensen gällande miljötillsyn m.m. för objekt i Bjuvs kommun från Söderåsen till Bjuvs kommun. Detta innefattar även sådan tillsyn som är överlämnad från länsstyrelsen till Söderåsen för Bjuvs kommuns räkning. Detsamma gäller den verksamhet som Bjuvs kommun genom särskilda beslut uppdragit åt Söderåsens miljöförbund att utföra. Söderåsens miljöförbund kan inte heller erbjuda någon rådgivning eller liknande till objekt i Bjuvs kommun då det inte längre ligger inom ramen för förbundets kompetens till följd av Bjuvs kommuns utträde.

De handlingar/arkiv som avser objekt i Bjuvs kommun, överlämnas snarast därefter på enklaste sätt till Bjuvs kommun.

Slutsats.

Att samarbetet ska upphöra är alla överens om, inte minst mot bakgrund av att det inte längre finns något förtroende mellan parterna. Det nuvarande läget med den osäkerhet som föreligger kring vad som gäller och vad som kommer att hända framöver leder till stora negativa effekter för Söderåsen med personalflykt, svårigheter att rekrytera, oklarheter kring omfattningen av förbundet uppdrag och huruvida förbundet får ersättning eller inte från Bjuv efter den 31 december 2022.

För att, i den uppkomna situationen, skapa bästa möjliga förutsättningar för utträdet och för verksamheten i Söderåsen samt för att undvika likvidation av förbundet är det rimligt att godta och sträva efter att Bjuv utträder ur förbundet från och med den 1 januari 2023 och att slutavräkning sker med utgångspunkt i balansräkningen per den 31 december 2022 vilken fastställs i samband med årsredovisningen.

Det är emellertid även rimligt att Klippan, Perstorp, Svalöv och Örkelljunga kommuner noterar att de inte delar Bjuvs uppfattning om utträdestidpunkten men att det på grund av den

uppkomna situationen är bäst för alla berörda att så snabbt som möjligt avveckla samarbetet med Bjuv i förbundet.

Kommunakuten AB

Christer Hjert